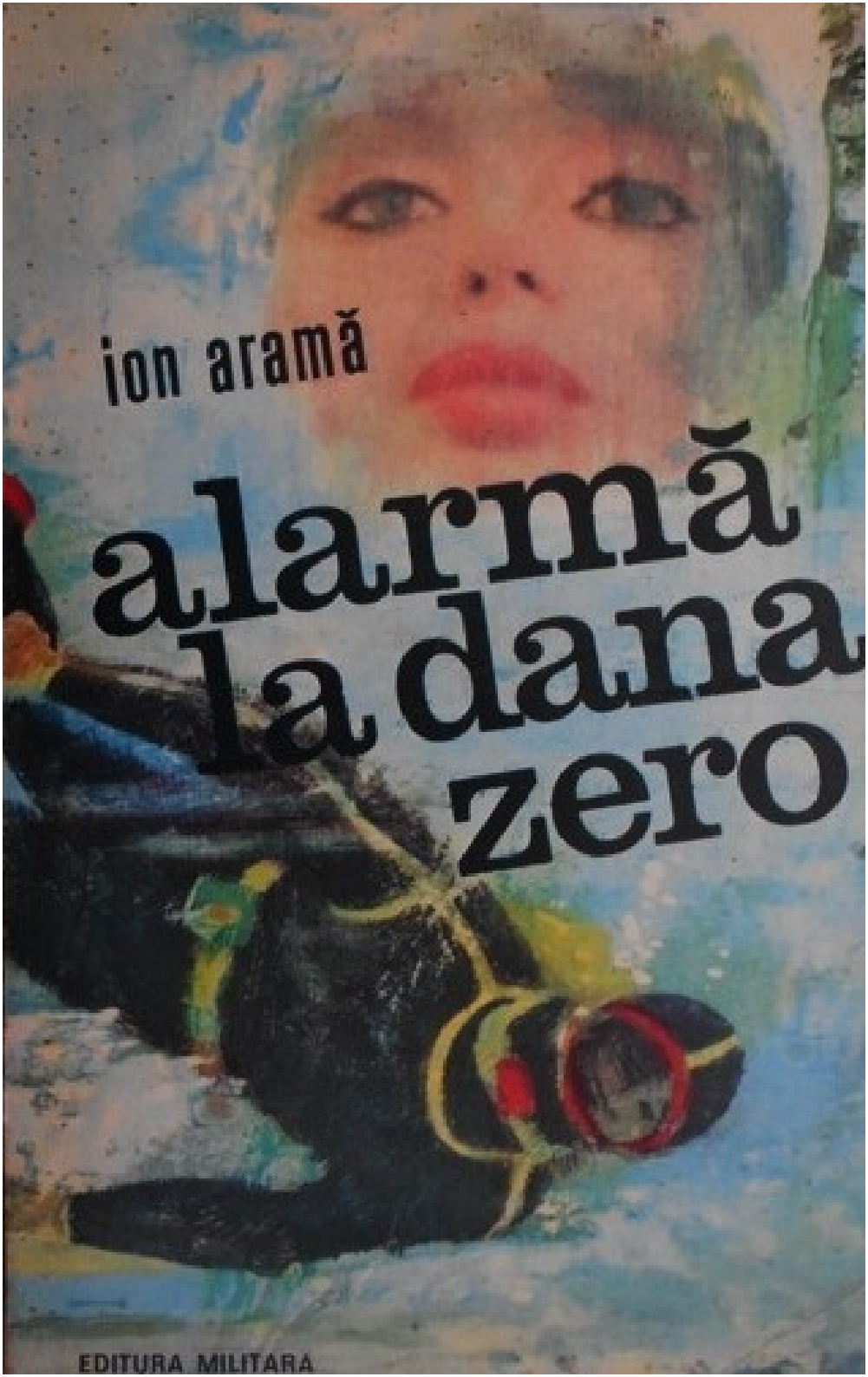
ion aramă
alarmă la dana zero
EDITURA MILITARA

ION ARAMĂ

ALARMĂ LA DANA ZERO

roman

Editura Militară, 1975

Versiunea digitală 1.0 - decembrie 2021

Deşi poale părea inutil, precizăm că Institutul prezentat în carte, cercetările concrete efectuate, ca şi personajele, sunt rodul ficţiunii, chiar dacă uneori s-a pornit de la modele reale.

AUTORUL

1

— Eşti prea frumoasă pentru asta, repetă Claudiu. Dacă ne-am afla în altă parte, m-aş îndrăgosti de dumneata.

Femeia râse cristalin, scuturându-şi spre spate pletele negre. După o dimineaţă întreagă petrecută în soare, faţa ei căpătase o culoare trandafirie, care-i sporea farmecul.

— Ce importanţă are locul? Nu uita că oficial suntem o pereche în vacanţă. Şi ambianţa e de partea noastră.

Făcu un gest larg spre stâncile albe ca nişte mormane de ouă monstruoase din altă eră, risipite pe ţărm. Dincolo de stâncile acelea ciudate, Mediterana strălucea albastru, sub cerul pustiu. În spatele lor, sus, pe munte, câteva acoperişuri roşii punctau verdele pădurii. Femeia se aplecă, ridică o scoică albă din nisip şi o aşeză pe bluză în chip de nasture.

— Ar semăna cu un serial american. El şi ea, spioni îndrăgostiţi, au o zi fericită înaintea cufundării în abis. De fapt nu ţi-ar sta rău într-un film de aventuri.

Claudiu îşi îndreptă umerii, sever conturaţi sub tricoul subţire de culoarea castanei, şi-şi răsfrânse buza de jos într-un zâmbet ironic:

— Film, spui? Singurul film în c-are am jucat era o reclamă de două minute, pentru televiziune. Purtam ochelari şi conduceam o maşină de tuns iarbă: „Şi peluza din faţa vilei dumneavoastră poate arăta ca-n filme...” Gata, hai să-i dăm drumul. Se face cald şi nu ne mai arde de şcoală.

— Mie nu-mi arde nici aşa. Şi parcă mi-a pierit iarăşi curajul. N-am fost niciodată amatoare de senzaţii tari. Pe cât pot, mă dau deoparte când e vorba de un pericol oarecare.

Claudiu ridică ochii spre cer, cu un gest de comică deznădejde, apoi se întoarse către ea:

— Nu-i niciun pericol, ţi-am spus de zeci de ori. Iei drăcia aia de pistol, îndrepţi ţeava spre ţintă şi apeşi pe trăgaci. Ai văzut că nu pocneşte cine ştie ce. Şi nici ţinta nu e prea departe. O

poţi nimeri şi cu un bolovan.

— Dar e atât de urâtă, se plânse ea. Cine a desenat-o n-a avut pic de sensibilitate.

— Sensibilitatea n-are ce căuta aici, declară Claudiu. Hai, ia pistolul şi trage. Nu plecăm până nu consumăm toată cutia. Maiorul nu e zgârcit cu cartuşele. Totul e să faci treabă bună.

Ea se apropie mai mult, îi apucă temătoare mâna în care ţinea pistolul şi i-o dădu deoparte. Ţeava armei privea acum nehotărâtă spre stâncile acelea albe.

— Nu se poate mâine? Îţi promit că de mâine...

— Lasă mofturile, fir-ar să fie! Crezi că ne jucăm?

— Vai, Claudiu! Ce stil ciudat de a te purta cu doamnele! Nu te ştiam aşa de dur. Ai într-adevăr ambiţia să faci din mine un ţintaş de elită?

El o măsură din cap până-n picioare, cu aerul că nu ştie ce să-i răspundă. Răsuflă puternic, se întoarse cam cu spatele şi vorbi peste umăr, oarecum nesigur de reacţia pe care ar fi putut-o stârni vorbele lui:

— Da, am ambiţia asta. Dar să nu mă-ntrebi de ce. S-ar putea să fiu sincer. S-ar putea să-ţi spun adevărul, şi anume că te iubesc. Şi că mi-e milă de dumneata. De asta vreau să te învăţ totul. Ca să te poţi apăra, să poţi scăpa teafără, să supravieţuieşti. *Acolo* nu-i joacă de copii.

Ea îi puse o mână pe umăr, silindu-l să se-ntoarcă cu faţa:

— Adevărat?

— Adevărat ce? Că nu-i joacă de copii?

— Nu. Că mă iubeşti.

Claudiu îşi trânti pe nisip şapca albă de iachtman şi se căută prin buzunare după ţigări.

— Lasă ţigările, zise ea încet. Spune-mi, e adevărat?

— E adevărat, murmură el. Şi trebuie să te învăţ să tragi. Din dragoste pentru dumneata o fac. Prin asta vreau să te apăr, înţelegi? Să poţi face faţă situaţiilor disperate. În treaba pe care o începem noi, neprevăzutul se poate ivi oricând. Hai, te rog, încearcă.

Ea luă supusă Parabellumul greu. Cântări arma în mână, încă nehotărâtă. Claudiu îi făcu un semn de încurajare. Degetele ei se încleştară pe mânerul aspru, de culoare brună. Trase piedica. Îndreptă arma spre ţintă. Ţinta era, într-adevăr, lipsită de orice

calităţi artistice: un bust negru, un om fără chip, desenat pe un carton. Cartonul era susţinut de un băţ gros care se rezema de stâncă. Dincolo de stâncă se vedea marea albastră.

— Curaj, o îndemnă Claudiu şi-şi aprinse ţigara.

— Să-ncercăm, zise ea tărăgănat.

Apăsă pe trăgaci de câteva ori la rând. Mâna îi tresărea la fiecare împuşcătură. „Şase", numără Claudiu maşinal. A şaptea lovitură fu inutilă: băţul se frânsese, retezat matematic de la jumătate. Bustul acela negru şi impersonal dispăru îndărătul stâncii. Câteva păsări de mari se ridicară de pe plajă, într-un zbor sacadat şi lipsit de graţie, speriate de împuşcături.

— Bine, dar eşti un as! ţipă el. De ce naiba nu mi-ai spus? Am pierdut amândoi atâtea ore...

— Eu n-aş numi asta o pierdere, zâmbi ea înapoindu-i pistolul. Era aşa de plăcut aici, noi doi, departe de lume... Mi-ai făcut o mărturisire adineauri. Îţi fac şi eu una: îmi placi, Claudiu, şi voiam să fim cât mai mult timp împreună. Mă simt bine lângă dumneata. Te superi?

— Dumnezeule! Să mă supăr? strigă Claudiu făcând un pas spre ea.

Se sărutară. Părul ei mirosea a şampon şi a praf de puşcă.

Maiorul şedea întins pe şezlong, în chiloţi şi maieu, cu căştile pe urechi, cu ochii aproape închişi. Când şi când, ridica prosopul de pe braţul şezlongului şi-şi tampona ceafa puternică, bronzată. Prin uşa larg deschisă care dădea pe terasă veniseră până adineauri adieri răcoroase; acum însă, fierbinţeala soarelui de aprilie pătrunsese până şi în această cameră largă şi joasă, cu obloane de lemn lăcuit la ferestre. Pe canapea, în colţul cel mai întunecos al camerei, unde socotea că e mai răcoare, Peter năduşea şi el, dar mai discret, cum se cuvine unui subaltern. Năduşea şi se ocupa cu ceva mult mai prozaic: îşi curăţa pistolul-mitralieră. Punea în treaba asta atâta grijă şi migală, încât ai fi zis că restaurează un bibelou vechi şi scump. Sfârşind, montă totul la loc cu degete îndemânatice şi, în chip de probă, percută o dată în gol. La zgomotul sec, scurt, familiar, maiorul deschise ochii şi zâmbi:

— Interesantă poveste. Ţi-ai fi imaginat una ca asta? Claudiu şi femeia – o idilă!

— Era de aşteptat, comentă Peter pe un ton neutru.

— Şi doar în fişa lui scrie că femeile îl lasă rece, continuă maiorul. Celibatar convins, îi plac muncile gospodăreşti, duce o viaţă cumpătată, fără excese.

Peter ochi vârful unui leandru încărcat cu flori, care se vedea numai bine din locul unde şedea.

— După mutră nu s-ar zice. I-ar sta bine în chip de prim-amorez, într-o melodramă de mâna a doua.

Maiorul îşi netezi cu degetul arătător mustaţa blondă, tunsă mărunt, şi privi o clipă în tavan. Faţa lui dura se îmblânzi puţin; în clipa aceea semăna cu un negustoraş care ascultă o arie dintr-o operetă. Fără-ndoială, îi plăcea ce auzea în cască. Se uită la Peter şi făcu cu degetul spre aparat:

— Vrei să asculţi un pic?

Peter îşi udă degetul mare cu limba şi trase un semn pe cătarea armei. Luă iar la ochi vârful leandrului.

— Poveştile de amor mă lasă rece, făcu el morocănos. Dar e foarte bine că se iubesc. Asta le dă autenticitate.

— Ce tot spui acolo? întrebă maiorul îndepărtându-şi puţin casca de pe o ureche.

— Spuneam că amorul ăsta le prinde bine. Nu vor fi nevoiţi să se prefacă. Iar românilor le plac îndrăgostiţii. Cui i-ar trece prin minte să suspecteze o pereche de tineri în luna de miere?

Maiorul încuviinţă din cap ca un unchi înţelegător, îşi potrivi iarăşi căştile, se tamponă cu prosopul pe frunte şi întinse mâna spre paharul cu apă de pe măsuţă.

— S-a topit gheaţa de tot, se scuză Peter. Am pus să se mai facă, dar cu căldura asta nici frigiderul...

— Abia transpir mai puţin. Maiorul bău îndelung, apoi îşi netezi iarăşi mustaţa. Cald al naibii azi, Peter. E mai bine de ei. Îşi petrec dimineaţa în aer liber, pe plajă, în timp ce noi stăm în cuptorul ăsta, de parc-am fi sechestraţi.

— Dacă n-aţi vrut să mergem cu ei...

— Nu. Trebuia să-i las singuri, de vreme ce-am pus instalaţia la punct. Singuri şi liberi.

— Le-aţi creat de minune iluzia că sunt liberi.

— Nimeni nu e liber, oftă maiorul. Oamenii sunt prizonierii propriilor lor născociri. Dacă n-aveam aparatul, trăgeam o baie pe cinste. Aşa, trebuie să stau să ascult.

— Putem să-l închidem pentru o oră. Oficial suntem turişti în vacanţă, nu? Iar marea e la doi paşi. Eu unul vă spun drept: după o oră bună de înot mă simt alt om.

— Mă ispiteşti, râse maiorul. Să-i las chiar singuri? Nu, Peter. O să punem magnetofonul cât lipsim. Şi ascultăm după aia.

Peter puse la o parte pistolul-mitralieră, îl contemplă o clipă şi se ridică. Era înalt şi suplu, cămaşa subţire de culoarea lămâii contrasta plăcut cu faţa lui arămie, cu braţele puternice, lucioase de atâta soare.

— Şi de ce să mai înregistraţi? Aţi aflat ce era mai important.

— Nu se ştie încă. Oamenii sunt nişte vietăţi ciudate şi pline de neprevăzut. Cu cât vezi mai multe, cu atât înţelegi mai puţin.

— M-aţi copleşit cu atâtea maxime, îl admiră Peter.

Maiorul se ridică, făcu câteva mişcări cu braţele. Cablul fin al căştilor se întinse ca o strună, gata să iasă din priza minusculă a aparatului. Peter îşi făcu de lucru printre şurubelniţe, beţişoare, cârpe îmbibate în ulei. Adună totul într-o poşetă de plastic pe care o vârî sub canapea şi o împinse cu călcâiul cât mai adânc. Arma o ascunse în spatele canapelei. Făcu doi paşi prin cameră, cu mâinile în buzunare. Apoi tresări, scoase mâinile, le examină pe-o parte şi pe alta, scoase batista şi se şterse bine de unsoare.

— Prea îi suspectaţi, domnule maior.

— Suspectez pe toată lumea, zâmbi maiorul. Vreau să fiu sigur până-n ultima clipă. Ştiu bine, şi ştiu şi ei, că odată plecaţi din mâna mea, nu mai am prea mare putere asupra lor. Am fost de multe ori păcălit, am experienţă. Cum se văd *acolo*, îi apucă patriotismul şi se duc întins la Securitate. Păcat de banii cheltuiţi.

— Patriotism? rânji Peter.

— Nu fi grosolan. Îmi fac meseria, declară maiorul. O meserie subtilă, în care poţi da greş oricând. Iar mie nu-mi plac eşecurile.

— Cu ăştia doi n-o să fie niciun eşec, fiţi sigur. Mai ales dacă se iubesc. Amintiţi-vă istoria de acum doi ani. Femeia aceea care-şi crezuse bărbatul mort în război. Când l-a văzut, ar fi fost în stare să...

Maiorul îi făcu semn. Să tacă şi-şi potrivi mai bine căştile. Peter traversă încăperea păşind în vârful picioarelor spre balcon,

să ia un halat de baie întins pe balustradă. Când reveni, maiorul tot mai zâmbea.

— Ce tot spun, domnule maior?

— Nu păreai aşa de curios. Îşi fac declaraţii. E încântător să auzi o declaraţie de dragoste autentică. Cele din filme sunt cam banale. Şi în general trăim destul de prozaic. Pune fişa la magnetofon. O ascultăm după ce ne-ntoarcem. Abia nu ne plictisim până vin ei.

Peter mânui cu îndemânare aparatele de pe măsuţa din colţ. Se auzi vâjâitul motoraşului electric al magnetofonului, pus la „repede înainte", apoi un declic.

— Avem bandă pentru o oră, domnule maior.

— Ce-nseamnă o oră în faţa veşniciei?

— Dumnezeule, altă cugetare! Mai bine vă înregistram pe dumneavoastră, decât gângurelile porumbeilor ăia doi. Dacă mergeţi în ritmul ăsta, într-un an faceţi un volum!

— Termină cu ironiile şi hai să mergem. Nu stăm niciun minut peste ora asta, înţelegi?

Pe ţărmul acela alb şi pustiu, vuietul împuşcăturilor se şterse cu prima pală de vânt. Rămăsese freamătul etern, atotputernic, al valurilor ce asaltau zadarnic stâncile. La câte-o adiere, pletele femeii jucau uşor deasupra umerilor pârguiţi de soare. Ea dădu capul pe spate şi-şi îndreptă privirea spre el. Acum, când stăteau alături, părea mult mai mică de statură.

— Ne cunoaştem doar de trei zile, Claudiu.

— Trei zile! Ţi se pare puţin?

— Grozav de puţin. Dar cred în dragostea fulgerătoare.

— Eu nu credeam, până nu te-am întâlnit.

Întinse mâna s-o mângâie pe păr. Ea îşi lăsă capul pe braţul lui, închizând ochii şi ascultându-l. El continuă încet, de parcă n-ar fi vrut să strice pacea vastă a împrejurimilor:

— Trei zile, de dimineaţa şi până seara, e enorm, E drept că în răstimpul ăsta n-am fost niciodată singuri, cu excepţia zilei de azi. Dar asta nu m-a împiedicat să te privesc. Să-mi umplu sufletul de tine. Şi să te visez.

— Şi eu te-am visat noaptea trecută.

— Ştii, aş putea să-ţi fac portretul din memorie. Dacă închid ochii, te văd la fel de clar.

— Temperament de artist, spuse ea.

— Am şi fost. Artist. Sau... trebuia s-ajung. Am venit încoace cu planuri măreţe. Speram să pot spune lumii ceva prin imagini. Dar lumea n-a avut nevoie de mine. Ori poate imaginile mele nu erau ceea ce credeam eu că sunt. Cert e că lumea m-a respins. Nu ştiu dacă-ţi dai seama câtă mizerie se ascunde în expresia asta. Încercam să lupt, să rezist, să mă menţin la suprafaţă. Ce n-am făcut? M-am specializat în pictura de firme. O treabă inferioară pentru un absolvent de bele-arte. Dar am făcut-o. Am avut ghinion: inflaţie, criză, cui îi ardea să-şi modernizeze firma prăvăliei? Uneori lucram pentru câte-un birtaş în schimbul unui prânz. Alteori făceam portrete prin restaurante. Foarte reuşite. Din păcate, puţini amatori. Şi doar asta era specialitatea mea: portretul.

Ea tresări, deschise ochii, ridică fruntea spre el:

— Specialitatea ta era portretul? Atunci cum se explică urâţenia de colo? Arătă spre ţinta doborâtă între crăpăturile stâncii.

— E un chip universal, explică Claudiu. Trebuie să tragi la fel de bine într-un blond, într-un om gras, într-un moşneag. Urâţenia, cum îi spui tu, adică ţinta, poate fi oricare dintre ei.

— Poate fi şi o femeie?

— El se uită în jos, preocupat. Răspunse după o ezitare:

— O femeie? Nu m-am gândit... Prefer să nu mă gândesc, adăugă repede. Hai să mergem, se apropie prânzul.

Începu să adune lucrurile răspândite în jurul lor, pe pietre. Ea îşi puse palma peste mâna lui bronzată, care strângea cutia cu cartuşe. Claudiu lăsă să-i cadă cutia la picioare şi întinse braţul. Ea se ghemui la pieptul lui, copilăreşte:

— Lasă-i, că nu plâng de dorul nostru. Avem aşa de rar prilejul să fim singuri...

— O să fim mai mult, când om ajunge *acolo*.

— Acolo! râse ea amar. Tu crezi că avem vreo şansă? Singur spuneai: cine ştie ce ne aşteaptă! O să tremurăm pentru fiecare mişcare, pentru fiecare vorbă. Au să ne caute şi au să ne ia drept ţintă.

— O să tragem şi noi.

— O să tragem şi noi, da. Dar îi putem dovedi pe toţi? Ştii, Claudiu, mă gândesc că facem o mare nebunie. Noi doi, faţă-n

faţă cu contraspionajul din România. Spune, tu crezi că avem vreo şansă?

— Nu te mai gândi la asta, o certă el. Înveleşte pistolul în cârpa aia şi dă-l încoace. O să-l curăţăm la vilă. Maiorul a adus până şi ulei. Prevăzător tipul. Aş fi curios să-i văd camera.

— Cred că e un exemplu de pedanterie.

— Şi ce dibaci a mascat toată plimbarea noastră aici! Trăim ca nişte nababi. Haide, ce stai? Ţi-am spus să nu te mai gândeşti. Dacă te gândeşti prea mult la un lucru, începi să crezi că aşa e. Fii mai optimistă. S-ar putea să reuşim şi să nentoarcem teferi. Atunci – lumea e a noastră!

Ea rămăsese rezemată de stâncă fierbinte şi vântul îi adusese o şuviţă de păr pe obrazul drept. Îşi înlătură şuviţa aceea cu o mişcare plină de graţie, dar privirea îi rămăsese pierdută undeva departe. Părea că nici nu aude cuvintele lui, rostite pe un ton fals voios, cu entuziasmul de comandă al unui prezentator de reclame. Spuse îngânat, ca pentru sine:

— O, Claudiu, mi-a trecut prin minte o întrebare ciudată. Oare există şi spioni care ies la pensie?

— Termină cu prostiile, se răsti el. Doar nu eşti o fricoasă. Mi-ai demonstrat-o, cu pistolu-n mână. Unde ai învăţat să tragi aşa de bine?

Femeia zâmbi chinuit şi spuse după o ezitare:

— M-am ocupat cu tot felul de sporturi. Cu sportul am ajuns şi aici. Aveam, ca şi tine, speranţe. La început totul părea în regulă. M-am luat după promisiuni, am intrat într-un club, legasem câteva cunoştinţe în lumea specialiştilor... Dar am avut un mic accident la picior. S-a zis cu recordurile. Şi cu... speranţele. Apoi am intrat pe mâna lor. Au venit exact la vreme. Când eram în pragul disperării.

Claudiu încuviinţă din cap:

— Ştiu să caute, spuse. Şi să găsească oameni ajunşi în pragul disperării. Probabil numai atunci te pot determina să...

Ea îl întrerupse privindu-l cu ochi scânteietori:

— Te pot determina, dar pe urmă? Când ajungi *acolo*, departe de ei, de hârtiile cu care te ţin legat, de ameninţări, nu ai dreptul să hotărăşti? Ce te poate împiedica? Au să ne dea bani, nu-i aşa? Cu banii ăştia ne-am putea stabili într-un sat liniştit, să creştem albine...

— Apicultura e o veche pasiune a mea, râse Claudiu, apoi ţipă: Eşti nebună! Nu-mi plac asemenea glume! Şi nici în glumă nu poţi să te gândeşti la aşa ceva. Un coleg de-al meu, la cursul acela blestemat, era s-o scrântească tot aşa, dintr-o simplă glumă.

— Dar nu glumesc, dragul meu. Faţa ei luase o expresie concentrată, părea acum mai matură şi mai tristă. Nu glumesc deloc!

— Cu atât mai grav. Cum de-ţi trec prin cap asemenea prostii? Au ei dreptate să ne-ntoarcă pe toate feţele când au de gând să se folosească de noi. Le trebuie oameni siguri, nu... visători. Auzi, apicultură!

Îşi făcu iarăşi de lucru rânduind geanta de voiaj. Aşează gospodăreşte pistolul, cutia de cartuşe, termosul, binoclul, încercă să tragă fermoarul genţii care rezista; ea îl ajută. Când se aplecă, privirile lor se întâlniră. Ea îl cerceta întrebător, dar Claudiu nu zise nimic. O apucă strâns de încheietura mâinii, îi făcu semn cu degetul să tacă, apoi scrise pe nisip cu litere mari, regulate: „MICROFON ASCUNS”. Ea zâmbi mai întâi. După câteva clipe, privirile îi rătăciră speriate în jur – poate căutând sursa primejdiei, poate sperând într-o salvare improbabilă. Peisajul pitoresc i se păru deodată sumbru, încărcat de ameninţări. Dădu să se apropie de Claudiu, să-i ceară în şoaptă o explicaţie, dar gestul lui energic o făcu să rămână nemişcată.

— Înţelege, fetiţo, spuse el tare. Acum nu mai avem încotro. În meseria asta nu intri de bună voie; dar dacă ai intrat, trebuie să duci lucrurile până la capăt. O să meargă, fii fără grijă. Îndeplinim cu bine tot. Ce avem de făcut, pe urmă ne întoarcem aici şi ne gândim la viitor. Ai auzit ce ne-au promis; dacă le aducem materialul ăla blestemat, ne lasă-n pace. Maiorul va distruge cu mâna lui toate hârtiile lui îngrozitoare şi ne putem vedea de viaţa noastră.

— Sper să se ţină de cuvânt, spuse ea. Iartă-mă că ţi-am vorbit aşa; eram emoţionată şi speriată. O să fac cum spui tu.

— E cel mai bine. Hai să mergem, ne aşteaptă cu masa.

Faţa lui exprima cu totul altceva decât acest gând paşnic şi nevinovat – de a fi punctual la masa de prânz. Îi făcu semn spre şosea, unde maşina roşie, decapotabilă, se profila graţios pe verdele muntelui.

— A fost o zi fructuoasă azi.

— Ia geanta, Claudiu. Eu o să duc cutia şi umbrela de soare. Ţinta o lăsăm aici, nu-i aşa? Ne antrenăm şi mâine.

— Desigur, şi mâine, aprobă el.

Luă geanta într-o mână. Cu cealaltă ţinea mâna femeii. Alergară pe stâncile fierbinţi, urcând din piatră-n piatră, spre şosea. Maşina dogorea de soare. Claudiu trecu la volan, dintr-un salt, fără să mai atingă portiera. Altădată ea i-ar fi reproşat că se grozăveşte, dar acum îi încuviinţă tăcută graba cu care se urcase. El porni motorul şi ţinu piciorul pe accelerator. În timp ce motorul urla, se apropie de urechea ei:

— Acum putem vorbi. Metoda lor e să te suspecteze cu orice mijloace. N-am încredere; sunt sigur că există vreun microfon pe aici. Ei ne-au învăţat aşa. Şi mă mai tem de un lucru: ai vorbit prea deschis. Dacă e vorba să fugim, trebuie s-o facem chiar acum. Imposibil să nu intre la bănuieli, chiar dacă eu am încercat s-o dreg. Ar trebui să fie prea proşti ca să nu-şi dea seama.

— Ce facem atunci?

— O luăm spre sud. Avem şanse să scăpăm de ei.

— Să-ncercăm, spuse ea.

Maşina porni greoi şi Claudiu opri după câţiva metri:

— Ei, drăcie! Avem pană de cauciuc.

— Asta ne mai lipsea! Dă-i înainte, cum o fi.

— Imposibil. Pe serpentine, cu o roată dezumflată?

— Atunci... în cât timp putem monta rezerva?

— Şapte minute, dacă mă ajuţi şi tu.

Coborâră amândoi. Claudiu scoase cricul şi-l fixă sub maşină.

— Învârteşte de manivela asta, spuse el. Dar repede!

Maiorul închise magnetofonul şi sări în sus:

— Ceva nu e-n regulă aici!

— Aşa mi se pare şi mie, zise Peter neliniştit.

— Trebuie să ne convingem. O mică plimbare cu maşina, înainte de masă. Hai, Peter.

Peter îşi luă pistolul-mitralieră, coborî scările dintr-un salt şi deschise poarta scundă de fier. Mercedesul maiorului porni smucit; o clipă roţile din spate se învârtiră pe loc, azvârlind pietrişul de pe alee. În poartă se opri doar o secundă şi Peter

abia avu vreme să urce.

— Las poarta deschisă?

— Dă-o dracului, zbieră maiorul accelerând. Am pierdut vremea bălăcindu-ne în mare.

— Poate îi întâlnim pe drum, întorcându-se paşnici la masa de prânz. Cum o să le explicăm plimbarea asta?

— Poate, poate! îl îngână maiorul. Vreau certitudini, omule!

După câteva minute de goană, ajunseră la golfuleţul pe care-l foloseau drept poligon. Maiorul nici măcar nu încetini.

— Au şters-o, spuse el scurt. Ideea ta, cu femeia. Totdeauna, când apare o femeie, lucrurile iau o întorsătură neprevăzută.

Indicatorul vitezometrului rămăsese statornic la cifra o sută. Mercedesul de construcţie specială, cu lest de plumb sub podea, urmărea cu scrâşnete lungi de cauciucuri serpentinele. Şoseaua urca uşor, şerpuind după conturul coastei. În stânga, pătratele albe şi roşii păreau, văzute din goană, o linie continuă.

— Peste zece kilometri şoseaua se bifurcă, spuse Peter. Dacă nu-i ajungem pân-atunci, avem cincizeci la sută şanse să-i pierdem. Cu maşină cu tot.

— Şi cu dezvăluiri senzaţionale făcute presei de stânga.

— O plăcere, domnule maior.

— O plăcere, Peter. Te mai mirai că-i suspectez, mârâi maiorul muşcându-şi mustaţa. Acum te-ai convins? Îi vezi de ce-s în stare când îi laşi singuri? Să n-ai încredere în nimeni, Peter. Asta-i prima regulă în meseria noastră.

— Văd un elicopter de-al poliţiei în faţă, spuse Peter aplecându-se spre parbriz. O să ne ardă pentru exces de viteză.

Maiorul răspunse fără să se uite la el:

— Pe ei îi urmăreşte, nu pe noi. Înseamnă că nu-s departe...

Apăsă mai tare pe accelerator. Drumul cotea, ocolind o vale abruptă. De după copaci se văzu deodată maşina roşie, ca un punct fierbinte alergând pe şoseaua indiferentă.

— Ei sunt, strigă maiorul. Atinge-i, Peter!

Peter scoase pistolul-mitralieră pe geam. Miji ochii izbiţi de curentul de aer. Arma pârâi scurt. În clipa următoare, maşina sport din faţa lor derapă brusc spre stânga, rupse parapetul care mărginea şoseaua şi se prăvăli în vale. După câteva secunde se auzi o explozie.

— Păcat de ei, erau o pereche potrivită, spuse majorul.

— Şi poliţia?

— Poliţia a văzut un accident datorat excesului de viteză. Suntem pe şosea, nu la raliu.

Maşina îşi domoli mersul. Maiorul se rezemă relaxat pe spătarul scaunului. Ţinând volanul pe rând cu câte-o mână, îşi şterse palmele transpirate de încordare.

— Spectacolul s-a terminat, zise el cu o linişte prefăcută.

— Încă nu, domnule maior. A rămas epilogul: întâlnirea cu domnul inspector general. Ultima veste pe care a primit-o de la noi era liniştitoare: avem în perspectivă doi tineri intelectuali, cu aspect de logodnici, bine instruiţi, pe care urmează să-i trimitem în vacanţă pe litoralul românesc. Acum trebuie să-i dăm o veste contrarie.

— Nenorociţii! Şi doar am garantat pentru ei. Că sunt oameni siguri. Cu idei moderne. Numai femeia e de vină.

— Femeia şi-a luat porţia. Stă cuminte lângă el, sub resturile maşinii. Dar asta nu ne-ncălzeşte cu nimic. Nici pe noi, nici pe inspectorul general.

Maiorul oftă şi mări viteza.

— Trebuie să-i dăm o explicaţie. Şi să găsim alţi oameni. Cât mai repede. Dă-mi o ţigară, Peter.

Peter scoase ţigările, aprinse două deodată, una o puse între degetele maiorului crispate pe volan.

— Vechea poveste, domnule maior. Repede şi iar repede. N-ai vreme să-i verifici, le dai totul pe tavă şi-n final tragi cu mitraliera după ei, de frica presei.

— Suntem în secolul vitezei, spuse maiorul. Iar riscul face parte din meserie. Hai înapoi, la vilă, să ne facem bagajele. Vacanţa noastră s-a terminat cam brusc.

2

Reporterul mergea grăbit pe digul scăldat în soare. Acum se felicita că-şi lăsase la redacţie sacoul albastru cu nasturi de metal, croit în genul uniformelor din marina comercială; l-ar fi omorât căldura pe acest kilometru interminabil de dig. Îşi slăbi nodul cravatei şi-şi spuse cu amărăciune că trebuie să treacă la o ţinută „sport” şi mai ales să renunţe la cămăşile cu guler înalt, comandă specială, numai bune pentru o ocazie protocolară dar

inutile într-un oraş pe jumătate staţiune balneară, unde bărbaţi în toată firea ies la plimbare purtând şorturi din antilopă cu aspect uzat şi cămăşi fistichii, iar la braseria de pe faleză majoritatea doamnelor vin în costum de baie.

Îşi pipăi în buzunarul pantalonilor gri evazaţi carneţelul de note. Obişnuia să care pretutindeni un aparat foto, „Exakta Warex", cu care scotea fotografii ce stârneau invidia confraţilor. Dar acolo unde se ducea el, un aparat foto ar fi fost nu numai inutil, ci de-a dreptul suspect. Văzuse de la intrarea pe dig semnul acela elocvent, un aparat cu burduf, tăiat de două linii roşii încrucişate. Mergând, contempla panorama vastă care i se modifica încet pe măsură ce se depărta de oraş. Dincolo de far, macarale uriaşe împungeau cerul, un elicopter se învârtea pe deasupra construcţiilor, blocul administrativ al şantierului domina împrejurimile ca o comandă de transatlantic, pe digul de sud apăruseră câteva barăci noi – probabil depozite provizorii pentru materialele care tocmai se descărcau dintr-un cargou mic, vopsit în verde deschis. Reporterul îl privi cu duioşie: era unul dintre primele cargouri de 4500 de tone, îl vizitase la Galaţi în timpul construcţiei, şi iată-l acum aducând material pentru vasul cel nou de zece ori mai mare, într-un şantier care acum doi ani nu exista decât în proiectul planului de dezvoltare industrială a ţării.

...Şi în sfârşit, spre far, la capătul digului prelungit şi el pentru nevoile portului nou, clădirea rotundă, cu acoperiş plat, desprinsă parcă dintr-o revistă de arhitectura Viitorului. Reporterul n-o văzuse niciodată atât de aproape; în timpul construcţiei accesul pe acest drum era interzis iar lucrarea protejată de uriaşe panouri în dungi roşii şi galbene. Clădirea de la „dana zero" apăruse deodată în ochii uimiţi ai oraşului, cu liniile ei îndrăzneţe, cu acoperişul dintr-o singură foaie de beton, cu contraforţii subţiri urmând o linie parabolică – baza foarte lată subţiindu-se tot mai mult în sus, ca să dispară sub grinzile castanii ale acoperişului. Clădirea era înconjurată de un gard de metal care ajungea până în mare, de parcă proprietarul, lacom, ar fi încercat să-şi extindă domeniul şi asupra unui petic din apa albastră care izbea fără încetare baza digului. Gardul acela verde închis nu lăsa privirea să străbată decât pe deasupra; cu cât se apropia, reporterul vedea tot mai puţin din clădirea

frumoasă, ca şi cum arhitectul se străduise anume s-o ascundă treptat de privirile încântate ale vizitatorilor.

— Dumneavoastră?

Reporterul tresări. De unde apăruse deodată marinarul acesta tânăr dar sever, cu bereta pe-o sprânceană, cu pistolul-mitralieră scurt atârnat de gât?

— Vreau să vorbesc cu directorul. Mă aşteaptă. Am discutat la telefon şi mi-a fixat o întâlnire. Sunt reporter.

— Un moment, să anunţ.

Întinse mâna şi apăsă probabil pe un buton ascuns în stâlpul porţii. Curând, dincolo de gard se auziră paşi soldăţeşti şi poarta lunecă puţin într-o parte. Un sergent voinic se ivi în deschizătura îngustă. Avea o ţinută de marinar la fel de impecabilă şi purta pe şold un pistol mare, în toc de piele.

— Numele dumneavoastră? întrebă sergentul.

— Ghiculescu. De la redacţia „Marinarii patriei”.

Sergentul aruncă o privire pe bileţelul pe care-l avea în mână. O clipă reporterul se simţi jignit de această neîncredere, dar faţa sergentului rămase impasibilă şi gravă.

— Tovarăşe Ghiculescu, spuse, vreţi să-mi arătaţi buletinul dumneavoastră?

Reporterul scoase buletinul şi i-l dădu. Sergentul se uită la nume, la fotografie, apoi la omul din faţa lui. În sfârşit îşi părăsi puţin aerul acela oficial şi zâmbi:

— Nu vă supăraţi, aşa-i regula. Poftiţi. Tovarăşul director mi-a ordonat să vă conduc la dânsul îndată ce sosiţi.

Reporterul zâmbi şi el, uitându-se pe furiş la ceas. Zece fără un minut. Îi plăcea să fie punctual. Se înţelesese cu directorul, prin telefon, să vină la ora zece. Porni în urma sergentului pe aleea lată, de fapt o continuare a şoselei, care ducea la intrare. În faţa scărilor staţionau o „Dacie” albastră şi o dubă mare, roşu aprins, pe laturile căreia scria cu litere de un metru: „Inflamabil”. Văzu apoi doi oameni în salopete care scoteau din spatele dubei un tub cu oxigen.

La intrare, în faţa uşilor de sticlă, trebuiră să facă loc altor doi oameni în salopete care duceau un panou mare din tablă de aluminiu. Ajunseră pe hol, unde un plutonier în vârstă, aşezat la o măsuţă învelită în pânză roşie, cu telefon fără disc, îi făcu bon de intrare. Când îi luă buletinul, plutonierul confruntă şi el

fotografia cu chipul omului din faţa lui. Îi întinse apoi bonul, împreună cu un ecuson albastru, oval, cu un număr imprimat în centru.

— Purtaţi asta cât sunteţi în instituţie. O restituiţi la plecare.

— Nu mi-o lăsaţi ca suvenir? glumi, reporterul cam în vânt.

Îşi prinse ecusonul pe pieptul cămăşii şi dădu să plece iar pe urma sergentului, dar în aceeaşi clipă în uşa interioară se ivi locotenentul Budescu, ofiţerul de contrainformaţii, vechiul lui amic. Locotenentul vorbea cu cineva din urmă, invizibil.

— Peste o oră sunt înapoi. Nu uita ce te-am rugat!

Dădu cu ochii de reporter:

— Salut! Va să zică ai ajuns şi pe aici!

— Ai prins vreun spion? îl întrebă confidenţial reporterul.

— Ai luat premiul revistei „România pitorească”? ripostă locotenentul.

— Sper. Anul ăsta precis.

— Să mă anunţi şi pe mine. Şi să dai de băut. Salut!

Plecă fluturând mâna spre plutonierul care-l salută cu un respect rigid. Sergentul se întoarse puţin din drum şi-l întrebă îngrijorat pe plutonier:

— Cum aţi ieşit?

— Bine, cum să ieşim? A numărat bon cu bon şi le-a confruntat cu registrul de intrare. Te-ntorci repede? La zece jumătate avem expunere şi trebuie să-mi ţii locul.

— Da, spuse sergentul. Mă-ntorc imediat, doar să-l conduc pe tovarăşul. Poftiţi, tovarăşe reporter.

Merseră de-a lungul unui coridor cu pereţii căptuşiţi cu material fonoabsorbant, cum mai văzuse doar la televiziune. Mocheta de pe jos era moale sub paşi şi înăbuşea zgomotul. Uşile pe lângă care treceau erau toate închise şi nu purtau drept inscripţie decât plăcuţe cu numere. Una singură, pe care scria „Intrarea oprită”, era protejată cu un grilaj de oţel, acum deschis şi pliat lângă perete. Coridorul se sfârşea în faţa unei uşi duble, capitonate cu imitaţie de piele. Sergentul bătu în clanţă şi aproape în aceeaşi clipă unul din canate se deschise. Sergentul pocni călcâiele şi salută. În cadrul uşii se ivi un ofiţer de marină înalt şi subţire, cu trăsături delicate, care întinse mâna reporterului.

— Aşadar, presa a ajuns şi pe la noi!

— Cu mare greutate, spuse reporterul. Sunteţi bine păziţi aici. Am trecut prin trei controale.

— Ne păzim de duşmani, nu de prieteni. Poftiţi, intraţi. Eşti liber, sergent!

Reporterul intră şi privi în jur. Biroul directorului nu era mare, dar peretele opus uşii era din geam din tavan şi până la un metru deasupra pardoselei, unde se aflau caloriferele acoperite cu plăci de marmură albă. În lumina care o inunda, încăperea părea mult mai spaţioasă decât era în realitate. În colţul din stânga se afla o planşetă de proiectant, cu hârtie de calc bine întinsă, pe care fuseseră trasate câteva linii vagi. În spatele planşetei se vedea biblioteca cu rafturile pline numai pe jumătate cu cărţi mari, copertate, desigur lucrări de specialitate. În celălalt colţ al camerei, masa de lucru cu două fotolii în faţă; reporterul fu invitat să ia loc într-unul, iar în celălalt se aşează directorul Institutului de cercetări al Marinei, căpitanul de rangul doi inginer George Mateescu.

— Nu v-am mai văzut de ani de zile, spuse directorul.

Reporterul zâmbi:

— De când aţi plecat de la nave. Într-un fel, s-ar spune că i-aţi trădat pe marinari.

— Tot pentru marinari lucrăm şi aici. Numai că ei nu prea ştiu asta. Nu se face multă publicitate în jurul institutului nostru.

Reporterul tuşi, îşi scoase carneţelul dar nu-l deschise, se aplecă puţin spre interlocutorul lui:

— Tocmai de aceea am fost trimis aici. Vrem ca marinarii să afle despre activitatea dumneavoastră.

Directorul îşi mângâie fruntea lată, cu început de chelie, şi zâmbi. Când zâmbea, faţa lui devenea deodată foarte tânără.

— Posibilităţile sunt limitate, dragul meu. Aici sunt două extreme: pe de o parte, nu ascundem că facem cercetări, că punem la punct producţia de tehnică militară românească. Dar pe de altă parte aceste cercetări se desfăşoară în cel mai strict secret. Aşa că misiunea dumitale...

— Ştiu, e dificilă, spuse repede reporterul. Dar încerc să găsesc o soluţie. Păstrând discreţia asupra obiectului cercetărilor, voi vorbi despre oamenii institutului, despre lupta lor cu necunoscutul, despre perseverenţă...

— Ar fi multe de spus. Suntem o instituţie nouă, cu oameni

care nu s-au cunoscut înainte. Fiecare cu personalitatea lui, cu trăsăturile, cu defectele lui... Trebuia format un colectiv. Un drum pe care am pornit cu aproape un an în urmă şi pe care am făcut anumiţi paşi. Şi nu-i uşor. De fapt, eu sunt inginer, nu psiholog. De când am terminat academia, am lucrat mai mult cu cifre şi cu maşini decât cu oameni. Aici trebuie să mă ocup şi de tehnică, şi de educaţie. Şi nu-i simplu deloc.

Se auzi o bătaie, apoi uşa grea se deschise şi în birou intră agitat un maistru militar cărunt, cu faţa roşie, îmbrăcat în salopetă albastră:

— Tovarăşe căpitan de rangul doi, convertizorul...

Dădu cu ochii de vizitator şi se întrerupse. Păstra o poziţie de drepţi degajată, de soldat vechi căruia i-a intrat milităria în sânge.

— Spune, nea Costache, ce s-a întâmplat?

— Iarăşi cu răcirea. Temperatura creşte şi...

— Opriţi lucrul, hotărî directorul. Verificaţi circuitele interioare. Într-un sfert de oră vin şi eu.

— Am înţeles!

Maistrul dispăru la fel de încruntat şi agitat cum intrase. Directorul se strădui să zâmbească:

— Mai avem şi necazuri.

— Sper că nu e ceva grav. N-aş vrea să vă reţin de la...

— A, nu. Un incident oarecare. Lucrăm cu utilaje noi, pe unele a trebuit să le construim singuri, ca să corespundă cât mai bine nevoilor noastre. Până le punem la punct... Dar să revenim la subiect. L-aţi văzut pe maistrul acesta, Costache. Este şeful atelierului de prototipuri. Are nişte mâini de aur. La toate se pricepe. Când am construit elicea pentru torpilă a fost o întreagă poveste. Maistrul a turnat elicea şi am supus-o la încercări. După un sfert de oră de mers în apă, la turaţie maximă, s-a rupt. I-am modificat puţin dimensiunile, am schimbat compoziţia, el a turnat iarăşi un model... Se înserase. „Gata, nea Costache, acasă!” i-am spus. Nici n-a vrut s-audă. A stat lângă bazinul de încercări, a aşteptat... Când a ajuns la turaţia maximă, elicea s-a rupt iarăşi. Analiză, refacerea calculelor, nu găseam defectul. Am trimis să ne-aducă sandvişuri. Bătrânul a turnat alt prototip. De data asta avea o fisură din turnare, s-a rupt şi mai repede. Pe scurt, două zile şi

două nopţi omul ăsta n-a închis ochii. A turnat vreo zece elici, a luat de fiecare dată lucrul de la capăt, până a reuşit.

— Şi dumneavoastră aţi stat tot timpul aici?

— Ai haz, spuse directorul. Doar nu era să plec la culcare, când era vorba de elicea torpilei.

— Am mai auzit vorbindu-se despre torpila dumneavoastră. Se spune că e o noutate în materie.

— Aşa s-ar părea. Cercetări se fac în multe ţări, dar deocamdată nimeni n-a ajuns la rezultatele aşteptate.

— Nici dumneavoastră?

— Teoretic suntem pe aproape. Am pus la punct teleghidarea torpilei. Toată lumea ştie despre teleghidarea rachetelor, cu ajutorul undelor radio. Dar o torpilă teleghidată? Undele radio se propagă slab prin apă. Şi atunci ne-am gândit să folosim ultrasunetele...

— Şi mergeţi pe o cale originală?

Mateescu surâse încurcat:

— Da. Nici n-avem de unde să ne inspirăm. Toate cercetările de acest gen sunt strict secrete. Şi... ale noastre, fireşte.

— Cum izbutiţi să păstraţi secretul?

— Foarte greu. Lucrăm cu oameni mulţi, s-a dus vremea invenţiilor „de autor”. O cercetare, astăzi, presupune cunoştinţe pe care nu le poate avea un singur om. Şi-atunci sarcinile se împart, lucrăm pe părţi, pe subansamble. Ideea fundamentală, proiectul general, este al meu, îl port aici, în cap şi în inimă, dar îmi trebuie un acustician care să-mi realizeze instalaţia de unde ultrasonore, îmi trebuie un metalurgist să-mi găsească aliajele potrivite, un electronist să construiască traductorii care transformă undele în impulsuri electrice, un specialist în explozivi şi aşa mai departe. Iar un secret, cu cât îl ştiu mai mulţi... Pe de altă parte, dacă ar trebui să fac singur toată lucrarea, mi-ar trebui ani de zile de cercetări pe dibuite, de încercări, de eşecuri. Timpul ne presează. Ne-am angajat ca până la toamnă să prezentăm prototipul noii torpile şi sper să ne ţinem de cuvânt. Bineînţeles, tot ce v-am spus rămâne între noi. Sunt lucruri care nu pot fi date publicităţii.

— Atunci, mie de ce mi le-aţi spus? Cum rămâne cu secretul? întrebă nedumerit reporterul punând carnetul la loc în buzunar.

— Secretul, zâmbi directorul. Secretul abia de-aici încolo

începe. Principiul undelor ultrasonore se învaţă la liceu. Dar de la principiu până la soluţia tehnică mai e drum. Cum rezolvăm problema traductorilor, de pildă? Cu ce frecvenţe lucrăm? Cum protejăm instalaţia împotriva bruiajului? În ce stadiu se află construcţia? Şi o mie de alte probleme...

— Înţeleg, spuse reporterul. Mi se pare că am făcut drumul degeaba. Mi-am propus o temă despre care nu se poate scrie niciun cuvânt.

— De ce? Acum o să-ţi vorbesc despre oameni, despre colectivul nostru. O să-i vezi şi la lucru, în laboratoare şi ateliere.

Uşa se deschise iarăşi. În cadrul ei, o femeie tânără, blondă, îmbrăcată sobru, cu un halat alb care nu izbutea însă să-i ascundă supleţea.

— Bună ziua, spuse ea. Tovarăşe director, vă rog să semnaţi adresa pentru electrozi. E urgentă, altfel nu v-aş fi deranjat.

— Nu ne deranjezi, Ana, spuse directorul scoţându-şi stiloul. Când pleacă delegatul?

— Are tren la douăsprezece.

— Să nu vină fără ei că suntem în aer.

— Mulţumesc, spuse fata. Bună ziua!

Reporterul rămase cu ochii la uşă.

— Drăguţă fată, explică în chip de scuză.

— Lucrează la noi. Gestionară de materiale.

— E de-aici, din oraş?

— Nu, e bucureşteancă, spuse directorul. A fost repartizată de curând aici. Ne ajută şi la proiecte, face nişte planşe impecabile. Iar, la nevoie, face şi pe dactilografa.

— Oameni unul şi unul, spuse cu admiraţie reporterul. Dar n-am prea văzut-o prin oraş.

— N-are vreme. De altfel ca noi toţi. Construcţia asta ne absoarbe cu totul. V-am spus, e o lucrare urgentă.

Reporterul se uită discret la ceas.

— Şi eu vă reţin... spuse el cu regret.

Directorul se învioră:

— Ştii ce? Hai să facem două treburi deodată. Mergem să vedem ce e cu convertizorul. Cu ocazia asta vorbeşti cu oamenii şi-ţi completezi reportajul.

După plecarea reporterului, directorul reveni în birou, îşi

aprinse o ţigară şi se apropie de planşetă. Începu să schiţeze cu mâna liberă câteva linii care se întretăiau, păru mulţumit de rezultat şi atunci deşurubă Rotringul şi-şi dădu mai aproape rigla articulată, din metal alb, care atârna deasupra planşetei. Cineva bătu la uşă.

— Da! răspunse el răstit.

— Să trăiţi. Lucraţi, spuse locotenentul Budescu. Îmi pare rău că trebuie să vă deranjez.

— O să-mi iau concediu fără plată ca să pot termina lucrarea asta, glumi amar directorul. Sau să lucrez noaptea, ca romancierii. Ziua de azi s-a dus, fir-ar să fie. Mai lipseşte o inspecţie pe linie de paza contra incendiilor. Iartă-mă, nu-i vorba de dumneata. Mă plângeam aşa, în general...

— Vă înţeleg, tovarăşe căpitan de rangul doi. Şi n-aş fi venit pe capul dumneavoastră dacă nu era ceva serios la mijloc.

— Ce s-a întâmplat?

— Pe cheile de la casa de fier am găsit urme de ceară.

Directorul rămase o clipă fără grai. Îşi înşurubă cu un gest automat Rotringul, îl puse pe marginea planşetei, se apropie încet de locotenent:

— Eşti sigur?

— Vin de la laboratorul de analize. Cineva a luat mulajul cheilor.

— Bine, dar e absurd. Cu cheile nu se poate deschide casa, dacă nu cunoşti şi cifrul.

— Probabil că persoana în cauză nu ştia asta. Sau aşteaptă ocazia să afle şi cifrul...

— Cifrul se schimbă săptămânal. Şi nu-l cunosc decât patru oameni: dumneata, eu, Ana Medrea şi căpitanul Andone.

— Eu ies din cauză, pentru că nu umblu cu cheile, se apără locotenentul. Tovarăşa Medrea, la fel. Nu foloseşte cheile decât la ordin.

— Iar eu nu scot cheile din institut. Le las totdeauna la biroul documente secrete. Cu semnătură.

Bădescu zâmbi ca să atenueze asprimea cuvintelor:

— Uneori nu apar semnăturile. Condica aia se ţine cam formal. Poate din grabă, dumneavoastră sau căpitanul Andone uitaţi să lăsaţi cheile. A doua zi semnaţi totuşi în condică, o simplă formalitate. Pe încredere, cum se zice. De fapt, asta

înseamnă încălcarea regulilor.

Directorul făcu un gest de protest;

— Asta se-ntâmplă foarte rar.

— Dar se-ntâmplă, insistă locotenentul. N-aş vrea să vă supăraţi pe mine, dar...

— Crezi că cineva mi-a putut lua cheile fără să ştiu? Ipoteza e cam fantastică...

— În schimb ceara de pe ele este reală, zise locotenentul posomorât. Aţi promis să instalaţi un avertizor electric.

— Ai dreptate, am neglijat. Chiar astăzi o să dau dispoziţie. Un avertizor care să funcţioneze permanent Dacă umblă cineva la casă, inclusiv eu, o sonerie îl va avertiza pe ofiţerul de serviciu. Dar asta nu scuză povestea cu cheile.

— Într-adevăr, n-o scuză. Vă rog să vă amintiţi bine. Poate că acasă, în timp ce dormeaţi...

— Eu dorm singur, accentuă directorul. Nu sunt om... sociabil. Nici n-am vreme pentru asta.

— Atunci poate căpitanul Andone...

Mateescu ridică din umeri:

— O să-l întreb şi pe el. Deşi e jenant să-i spui asta unui colaborator apropiat.

— Trebuie să luăm toate măsurile. E în interesul tuturor. Institutul trebuie ferit de orice surprize.

— Voi înăspri măsurile de siguranţă. În orice caz, îţi mulţumesc, chiar dacă nu mi-ai dat o veste plăcută.

Locotenentul încuviinţă din cap, întristat. Lucra aici de la înfiinţarea institutului. Se străduise să-i cunoască pe toţi cei care făceau parte din „echipa de la dana zero”. Îi ştia pe toţi oameni de ispravă, cu capul pe umeri. Nu putea bănui pe niciunul dintre ei că s-ar putea juca cu o construcţie secretă. Spuse, după o ezitare:

— Credeţi că pentru mine e plăcut? Am raportat şi la Bucureşti. M-au întrebat ce vreau să întreprind pentru elucidarea problemei. Iar eu... ce să întreprind? Cheile, ceara de pe ele, şi trei persoane care le mânuiesc. Am venit la dumneavoastră.

— Ai vreo bănuială? întrebă directorul cu severitate.

— Nu. Niciuna. Dar mă gândesc că tovarăşul căpitan Andone, cu viaţa pe care-o duce...

— Ei! Nici mie nu-mi place povestea lui. I-am şi spus-o. Dar de la o poveste de dragoste până la mulajul cheilor...

— Sunt obligat să mă gândesc la toate ipotezele, tovarăşe căpitan de rangul doi. V-aş ruga să-l întrebaţi dumneavoastră. Dar ştiţi... cu menajamente. Să nu se simtă jignit. Problema e foarte neplăcută. Şi totuşi, n-o putem lăsa în suspensie.

— Mă descurc eu, încercă directorul să zâmbească.

— Şi încă ceva, dacă-mi permiteţi. Ne-a venit un film de la Bucureşti. Un film educativ, despre vigilenţă. Aprobaţi să-l proiectăm la terminarea programului?

— Aprob, spuse posac directorul. O să vin şi eu să-l văd. Între timp, mă mai gândesc la ceara de pe chei.

Când veni Ana se mai gândea încă. Încercase să lucreze, să reia cu mâna fermă păienjenişul acela de linii de pe planşetă, dar cu fiecare clipă ce trecea îşi dădea seama că e zadarnic. Avusese de gând să refacă mecanismul de siguranţă al torpilei – un amănunt important, o mică instalaţie, care să protejeze focoasele multiple împotriva unei explozii premature. Instalaţia prevăzută în planul iniţial se dovedise nesigură, poate electromagneţii introduşi în circuit erau prea slabi, poate arcurile erau prea puternice şi nu puteau fi învinse când se dădea semnalul de declanşare... O gândise altfel acasă, cu o seară înainte, pe întuneric, în clipele optimiste dinaintea somnului. Atunci i se păruse că a găsit soluţia, că va construi un sistem suplu şi sigur, îl şi vedea, imaginar – o placă de aluminiu cât o broască de uşă, cu un sistem de resoarte şi de pârghii răspunzând unei singure comenzi, o bobină lungă şi subţire, în interiorul căreia să culiseze un baston de fier moale...

— E voie, tovarăşe director?

Tresări. Ana se arătase în cadrul uşii, corectă dar zâmbitoare, cu ochi atenţi şi prietenoşi.

— Poftim, poftim, spuse el. Ar trebui să nu mai fi atât de formalistă. Relaţiile noastre...

— Relaţiile noastre! repetă ea cu voce plăcută dar fără să exprime vreo atitudine. Ah! Lucrai. Iartă-mă că te-am întrerupt.

— Şi-aşa nu ieşea nimic din mâzgăleala asta, se văită el. Ia loc, te rog. Nu ştiu ce am astăzi. Parcă mi s-a pus o grilă pe ochi, sau dincolo de ei, undeva înăuntru. Nu pot să mă concentrez.

O conduse către măsuţa din faţa biroului, o făcu să se aşeze în fotoliu, se aşează şi el în faţa ei şi scoase ţigările.

— Nu mai fuma atâta, spuse ea. E şi asta de vină. Plus că ai lucrat prea mult. Dacă mergi în ritmul ăsta câteva luni sunt destul ca să...

— În ritmul ăsta am mers de când mă ştiu, o întrerupse el. Cel puţin torpila asta e un lucru concret. Dar au fost ocazii când am lucrat luni de zile fără nicio certitudine. Iar uneori am avut eşecuri de-a dreptul penibile. Ar fi însemnat să înnebunesc de fiecare dată. Trebuie să fii pregătit şi pentru eşecuri.

— Frumos şi eroic, dar neconvingător, zâmbi Ana. Ascultă, aveam un prieten scriitor. Şi într-o zi, vorbind despre creaţie, l-am întrebat: „Dumneata, care spui că nu-ţi pasă de finalitatea operei, ai accepta să scrii o carte bine plătită, cu condiţia ca după ce-o termini s-o arzi înainte de a fi apucat cineva s-o citească?” „Bineînţeles că nu”, „De ce? Doar munca ţi s-a plătit”. „Da, dar pentru cine am făcut-o? Ce rost are să scriu, când sunt sigur că n-o să citească nimeni?”

— Nu pricep parabola asta.

— Dar e simplu ca bună-ziua. Cu ce entuziasm să lucrezi dacă nu eşti sigur de reuşită? Nu poţi să spui că te concentrezi cu acelaşi entuziasm asupra unui lucru de care te îndoiai. N-ar fi logic, crede-mă.

— Cam faci literatură, spuse directorul. În cercetare te îndoieşti până în ultima clipă. Mai întâi trebuie să te îndoieşti de lucrul pe care vrei să-l perfecţionezi. Dacă ai avea încredere totală în el, nu te-ai apuca să faci ceva mai bun. Pe câtă vreme un scriitor nu trebuie să nege operele dinaintea lui, ca să se apuce de-o operă nouă.

— Ba eu cred că le neagă într-un fel. Altfel cum ar îndrăzni să scrie o piesă, după ce l-a văzut pe „Hamlet”?

— Spunându-şi că face altceva. Nu un „Hamlet” mai bun, ci pur şi simplu altă piesă. Pe câtă vreme eu ştiu că există o torpilă şi vreau să fac tot o torpilă, dar mai bună. Care s-o înlocuiască şi s-o facă inutilă pe cea veche.

— Încep să-ţi dau dreptate, surâse ea.

Directorul o privi lung. Ana stătea în faţa lui într-o poziţie degajată dar sobră, cu genunchii cam într-o parte, astfel încât linia albă a halatului îi acoperea exact la jumătate. Câtă ştiinţă,

se miră el. Ce calcule obscure face o croitoreasă pentru a obţine o dimensiune atât de potrivită, nici lung, nici scurt, acoperă dar nu ascunde, dezvăluie dar nu de tot, cheamă dar interzice sau cel puţin amână pentru mai târziu... Se imaginã, absurd, cu fruntea pe aceşti genunchi bronzaţi, rotunzi şi de o netezime fără cusur, într-o poiană verde şi tăcută, sub nişte copaci uriaşi, departe de lume...

— Nu te mai frământa atâta, spuse ea. Ia-ţi o mică vacanţă, evadează pentru câteva zile măcar. Fă abstracţie de toate maşinăriile astea. Şi să vezi că după aceea se vor rândui ca de la sine, aproape fără efort. O mică escapadă, asta-ţi trebuie.

— Singur?

Ea râse tăcut, numai cu ochii, şi-şi făcu de lucru cu cordonul halatului alb.

— Altcineva ar putea lua asta drept o invitaţie.

— Dar *este* o invitaţie, spuse directorul.

— Atunci mă fac că n-o aud. Ca să n-o refuz de-a dreptul. Ce-ar spune lumea? Uite, directorul şi-a adus o secretară să-i ţină de urât.

— Lumea! Ar trebui să dăm mai puţină importanţă...

— Nu se poate, ştii bine. Opinia publică nu iartă gesturi imprudente.

— Într-o bună zi o să... începu directorul dar se opri.

— Te gândeşti la gesturi eroice? Lasă, e timp pentru toate. Şi-acum... am plecat. Mă duc să completez inventarul. Registrele astea mă omoară.

— Mai stai puţin, o rugă el. M-ai smuls un pic din angrenajele astea blestemate.

— Asta am şi vrut, spuse ea şi se ridică.

— Îţi sunt recunoscător şi pentru atât. Mi-am mai limpezit puţin gândurile.

Ea nu-i răspunse; făcu doar un semn uşor din cap, o încuviinţare sau un salut, şi ieşi. Directorul rămase o clipă pe gânduri în mijlocul încăperii, apoi cu un gest hotărât îşi luă de pe birou rigla de calcul şi se apropie de planşetă. Începu să lucreze cu îndârjire. În subconştient se gândea totuşi la Ana.

Ana venise de vreo trei luni. În iarnă, pe când se afla la minister cu nişte treburi, îl invitase un colonel la *personal*. „Tovarăşe Mateescu, o veste pentru dumneavoastră. Aţi solicitat

un post de secretară, dar nu s-a aprobat. Accentul pe personalul productiv, asta-i linia. Şi atunci s-a creat un post de gestionar de materiale...” „Dar am un magazioner. Ce-mi trebuie gestionar? În schimb n-are cine să-mi bată la maşină o adresă, să-mi transcrie o instrucţiune de detaliu... Proiectul ăsta presupune o groază de hârtii.” „Fata pe care am găsit-o noi e proiectant calificat. Şi ştie să bată la maşină.” „Cum, o fată?” „Da, o fată. O detaşăm acolo pentru perioada construcţiei torpilei.” „Vă cer scuze, tovarăşe colonel, dar a fost vorba că-mi recrutez singur colaboratorii. Mi s-a încredinţat conducerea institutului, mi s-au dat mijloace să-mi materializez ideea... Răspund personal de tot. Şi de oameni.” „Vă îndoiţi de ea? N-aveţi grijă, am verificat-o noi destul. E un cadru de nădejde. Toate datele despre ea se află în acest dosar. Iar aici aveţi ordinul de detaşare.”

Povestea îi rănise puţin şi amorul-propriu. Va să zică îl întrebau doar de formă dacă acceptă sau nu pe colaboratoarea cea nouă; ordinul era gata semnat, i se cerea părerea când nici nu s-ar mai fi putut opune. Îl privise încruntat pe colonel, dar acesta frunzărea calm dosarul, parcă recapitulând datele cuprinse acolo. Văzu în treacăt fotografia, un portret banal, de mărime obişnuită, şi constată fără să vrea că fata e foarte drăguţă. Dar nici acest fapt nu-l îmblânzi câtuşi de puţin. „O fată, repetă el iritat. Tovarăşe colonel, acolo la institut se lucrează pe brânci. Uneori ni se aduce hrană rece în atelier, alteori veghem toată noaptea pe lângă un circuit care ne face necazuri. Nu-i o muncă potrivită pentru o fată.” „Să trag concluzia că un inventator poate avea idei retrograde în privinţa capacităţii femeilor? zâmbi colonelul. Fata e deprinsă cu greutăţile; a avut până acum o muncă la fel de dificilă şi nimeni n-a auzit-o văitându-se. Un om de nădejde, tovarăşe Mateescu. Credeţi că noi nu vedem importanţa institutului dumneavoastră? Facem tot ce putem ca să vă ajutăm.” „Pot s-o cunosc şi eu, să discut cu ca, să-i pun în vedere dificultăţile care o aşteaptă?” „Am discutat noi şi i-am spus tot ce era de spus. Iar astăzi e învoită. Îşi face bagajele. Dacă vrei, mâine dimineaţă...” „Imposibil. Diseară trebuie să fiu acolo, se montează un agregat nou.” „Atunci o să te găsească acolo, poimâine.” „E limpede, tovarăşe colonel.”

Aproape că uitase de ea a treia zi dimineaţa, când o văzuse

din goana maşinii, mergând grăbită pe cheiul scăldat în soare. Purta o rochie bleumarin, corectă, lungă până la genunchi, care-i dădea o vagă înfăţişare sportivă. Părul blond, lung, unduia uşor pe spate. O vedetă de cinema, gândise el înciudat. Dădu dispoziţie la poartă să fie condusă la el imediat ce vine, fără prea multe formalităţi. Oricum, nu trebuia s-o sperie cu o exigenţă inutilă.

...Dar Ana nu părea deloc speriată când se prezentase în biroul luminos, încălzit de soare. „Bună dimineaţa. Sunt Ana Medrea, proiectant principal.” „Bine-aţi venit, tovarăşă Medrea. Luaţi loc. Cum aţi călătorit?” „Bine. Cam aglomerat. E frumos aici, la dumneavoastră.” „Frumos, dar nu prea uşor. Cred că aţi fost prevenită despre specificul muncii.” „Am mai lucrat într-un institut de cercetări.” „Ştiu, şi aţi fost apreciată foarte bine.” Ea roşi uşor şi plecă privirea. Rumeneala obrajilor îi făcea ochii şi mai albaştri. „Mă voi strădui să fac faţă.” „Sunt convins de asta!”

Nu fusese nevoie de o perioadă de acomodare. Ana începuse lucrul din prima zi şi el admirase fără voie siguranţa cu care executa lucrările. Pornirea aceea inexplicabilă împotriva ei îi dispăru treptat; Ana era modestă, nu-şi dădea aere, se purta drăguţ cu toată lumea, statornici între ea şi bărbaţii din institut asemenea relaţii de camaraderie care excludeau orice încercare de idilă din partea celor mai tineri.

În ce-l privea pe Mateescu... ei bine, fiind preocupat veşnic de invenţii, nu prea avusese vreme de dragoste. O poveste veche, ratată, un eşec lamentabil la vârsta de douăzeci şi patru de ani, când abia părăsise zidurile austere ale Academiei Tehnice, îl lecuise – spera – definitiv. Dar în chestiunile de inimă toate lucrurile par definitive până la proba contrarie. Proba contrarie se ivise mai curând decât se aştepta. Se avântase cu un elan proaspăt într-o nouă poveste, era şef-mecanic pe vapor, apoi plecase într-o călătorie lungă, iar la întoarcere constată că fata îşi găsise alt prieten. De-acuma gata, hotărâse, mă dedic lucrurilor serioase, ştiinţă şi iar ştiinţă, „Limba germană fără profesor”, îmbunătăţirea ventilaţiei de la caldarina navei, pregătire pentru aplicaţie, furtună pe mare, concediu la părinţi, într-un sat mare şi frumos devenit oraş, deocamdată doar cu numele, căci oamenii nu pierduseră obiceiul de a-şi spune

„bună-ziua” pe stradă fără să se cunoască...

„Tot holtei Gheorghiţă, tot holtei?” „Ce să fac, mamă? N-am timp să-mi caut mireasă.” „Mai lasă focului cărţile şi mai scoate ochii-n lume. Că te pomeneşti că-ţi suceşte capul o dameză d-aia de prin baruri, cum văzui aseară la televizor...”. „Nu mă duc prin baruri, mamă.” „Nu te duce, Gheorghiţă, da nici aşa în sihăstrie nu e bine. Uite, s-a mutat peste drum un inginer de la sonde, are o fată ca o cadră. Şi gospodină şi cântă toată ziua. Dacă vrei, o s-o cunoşti şi tu...” „Lasă, mamă, nu-mi purta de grijă. Când o fi, îmi găsesc eu singur...” „Găseşte-ţi, maică, să te văd şi pe tine la casa ta...”. Casa lui! Cabina aceea mică, cu pereţii din melamină imitând lemnul de fag, cu sticla cu apă pe un suport trepidând veşnic din cauza motoarelor auxiliare, cu volumele de fizică şi mecanică, negre şi grele ca nişte liturghii, puse pe policioară deasupra cuşetei, policioara cu sprijinitoare, ca nu cumva în caz de furtună...

Apoi Bucureştiul. La institutul unde fusese mutat pentru perfecţionare dăduse peste o tinerică, traducătoare din franceză şi engleză, care-i făcuse ochi dulci din prima zi. O fi încântat-o uniforma, încerca el să se justifice în faţa propriilor lui ochi. Dar fata lucra între oameni vârstnici, însuraţi, colonei conştiincioşi şi nu prea romantici, care vorbeau despre performanţele de la facultate ale copiilor lor, iar când se-ntâlneau la o bere o bârfeau în secret. O legătură uşor de făcut, surpriza mimată în staţia de troleibuz: „Mi se pare că avem acelaşi drum!” „Mă duc după o stofuliţă la Victoria.” „Dacă-mi permiteţi vă însoţesc.” „Ce atâta protocol, mă cheamă Gina.” „Gina, nume de balerină!” Dialogul mergea uşor şi fără efort, ca o minge de ping-pong între doi jucători iscusiţi.

Aflase apoi că s-a despărţit de soţ, avea un băiat care stătea la mama ei, îl vedea sâmbăta când bătrâna îl lua de la cămin până luni. După vreun an ea spusese că soţul insistă să se împace, dar asta nu e o piedică. „Ba e o piedică”, replicase el neted şi încetaseră să se mai întâlnească altfel decât pe coridoarele institutului.

Pe urmă institutul cel nou, de la „dana zero”, proiectul dezbătut în seri lungi, de oameni care fumau necontenit şi-şi puneau vestoanele pe spătarul scaunelor. Mergea săptămânal să vadă mersul lucrărilor, asista la montarea unor agregate,

întocmea liste de mobilier, cerea aparate, se interesa de viitorii colaboratori...

Şi, deodată, „Bună dimineaţa. Sunt Ana Medrea, proiectant principal”.

În primele săptămâni fusese strict oficial, hotărât s-o ţină la distanţă. Constată că în prezenţa ei încerca un sentiment tulbure, o emoţie fără nume şi, ca să-şi reprime acest sentiment, se purta cu ea mai rigid decât ar fi fost firesc. Se surprindea uneori privind-o pe furiş, ascultându-i glasul fără să dea importanţă cuvintelor. Pe urmă se dispreţui, ce-ar mai râde lumea să-l ştie pe director îndrăgostit de-o subalternă care, fireşte, nu l-ar fi respins, de teamă să nu-şi facă viaţa grea. Auzise zeci de poveşti cu directori şi secretarele lor, văzuse caricaturi prin reviste, circulau anecdote. Se ferea de poziţia uşor ridicolă a şefului care pretinde unei subalterne ceva mai mult decât îndeplinirea strictă a obligaţiilor de serviciu. Dar asta nu-l putea opri să se bucure de prezenţa ei, să-i asculte glasul, să-i caute tovărăşia născocind pretexte subtile. La lucru, Ana îşi lua rolul în serios şi în tot ce făcea părea că investeşte o fărâmă de suflet, chiar dacă era vorba de lucrări minore şi plicticoase – dactilografierea unor texte lungi şi încărcate de formule, întocmirea unor interminabile liste de materiale sau copierea pe calc a unor detalii ale construcţiei care în ochii unui profan n-aveau niciun înţeles.

Apoi începură discuţiile care nu priveau direct serviciul. Iniţiate de la sine, fără efort, ea lângă uşă, cu mâna pe clanţă, cu o mapă voluminoasă sub braţ, comentând în fugă un film văzut la televizor sau un roman apărut de curând. Mai apoi „De ce nu iei loc, ni se cuvine un minut de răgaz, sunt aşa de rare asemenea minute!” Se aşeza cu naturaleţe pe fotoliul din faţa biroului, vorbea liniştit, fără să ridice tonul, fără să se entuziasmeze sau să dea vocii întorsături teatrale. Aşa avu prilejul s-o cunoască mai bine, mai profund. Îşi dădu seama că Ana avea un orizont larg, citea mult, o pasionau noutăţile ştiinţifice şi colecţiona albume de artă. Cunoştea bine muzeele din ţară, îşi petrecuse concediile călătorind şi culegând impresii, se pricepea să extragă esenţialul din ce văzuse sau citise. Fără să pară doctă, orizontul ei larg adăuga o calitate în plus farmecului fizic – şi Mateescu se pomeni într-o zi gândindu-se că

o asemenea femeie ar putea fi o soţie ideală...

Când n-o vedea într-o după-amiază îi simţea lipsa şi umbla prin institut posomorât; a doua zi o pândea, aşteptând cu emoţie să-i audă glasul. Iar când ea întârzia să se arate, rămânând printre rafturile reci ale depozitului, născocea ceva ca s-o cheme, fără să-i dea a-nţelege că ar fi vrut s-o vadă; îi dădea cu glas liniştit însărcinări, o întreba de vreun lucru uitat, o asculta cum vorbeşte şi se simţea bine că ea era acolo, în preajma lui...

Puse Rotringul alături şi se dădu un pas înapoi, să-şi privească de la distanţă opera. Avea acum în faţă o schiţă completă, cu toate detaliile; un simţ anume îi dădea de veste că aparatul va funcţiona. Sunt cazuri când îţi dai seama dintr-o singură privire că un lucru este perfect închegat. Asta se-ntâmplă rar, dar îţi dă bucuria reuşitei şi te face să uiţi chinul şi frământările care te-au adus aici.

Ana îl găsi fumând satisfăcut în faţa planşetei. Intrase să-i aducă o ceaşcă de cafea necerută, dar venită tocmai la vreme.

— Mulţumesc, îi spuse recunoscător. Îmi porţi de grijă ca unui ţânc. Totuşi, îmi face plăcere.

— Dacă n-aş fi ştiut asta, nu veneam.

El se depărtă de planşetă, cu o ultimă privire spre desenul complicat, şi se întoarse de-a binelea spre Ana:

— Cum reuşeşti întotdeauna să vii la timp?

— Ghiceşte, râse ea cochet.

— Eşti un fel de zână bună pentru mine.

— Mă străduiesc să fiu o funcţionară bună.

— Faci mai mult decât trebuie.

— Poate că am motive, spuse ea şi schimbă vorba repede: Dumnezeule, câte ţigări ai fumat! Nici nu mai e loc în scrumieră.

— Îmi trebuie una mai mare.

— Trebuie să fumezi mai puţin. Îţi distrugi sănătatea.

— Te interesează aşa de mult persoana mea?

— Sigur că mă interesează.

— Pentru vorba asta, o să reduc fumatul la jumătate.

— Nu cred până nu văd, spuse ea.

Ca să schimbe vorba, el îi puse iarăşi o întrebare pe care-o ştia dinainte zadarnică:

— Ce faci diseară?

— Iar începi? zise ea şi se furişă pe uşă râzând.

3

Se mai opri o dată în faţa clădirii. Se înserase, lumea năvălea mereu pe marea uşă de cristal masiv, fără rame, care se deschidea automat când cineva ajungea la un metru depărtare de ea. Coborî privirea spre picioarele podului. Bărci roşii şi albastre din material plastic lunecau cuminţi pe apa strălucitoare ca pe un bulevard neliniştit. Podul se termina chiar în uşa restaurantului; zidul se prelungea în jos, de la nivelul solului, îmbrăcând stânca şi afundându-se până la câţiva metri sub apa limpede a lacului. Toma îşi aminti cu duioşie momentul în care, după o săptămână istovitoare, terminase instalarea plăcilor de aluminiu care protejau zidul. Un reflector special, montat sub apă, lumina discret zidul acela alb şi neted ca bordajul unui submarin, încheiat corect în niturile mari, rotunde, care aveau mai mult un rol decorativ. În seara aceea inginerul renunţase la masă şi aşteptase răbdător pe pod, rezemat de balustradă, sfârşitul operaţiei. Lumina ţâşnise deodată din adânc, descoperind zidul subacvatic. Plimbăreţii din parc, care se învârteau în jur presimţind un eveniment, scoaseră un strigăt prelung de încântare. Restaurantul de pe insulă era faimos înainte de a exista: locuitorii oraşului erau invitaţi printr-o reclamă inteligentă şi susţinută să zăbovească un minut în faţa noii construcţii, să poată spune mai apoi: „Eu l-am văzut încă de pe când se construia!”

Atunci, după ce aprinsese de probă reflectoarele subacvatice, Toma alergase pe pod lângă inginer: „Cam asta ar fi. Vă place, tovarăşe inginer?” „Îmi place, Toma. Ştiam că mă pot încrede în tine. Când ne-ntoarcem în ţară, te fac şef de echipă.” „Mulţumesc, tovarăşe inginer. Dar până atunci aveam să vă rog ceva.” „Să mă rogi, după ce ai muncit atâta? Spune, îţi trebuie ceva bani?” „Aţi ghicit, îmi place al naibii o fată de la Trocadero. Dac-ar fi după mine m-aş duce în fiecare seară acolo. Dar sunt nişte preţuri...” „Fii atent, Toma, e păcat să-ţi iroseşti banii munciţi. Ştii bine ce a spus taică-tău. Şi ce i-ai făgăduit atunci, la plecare...”. „Atunci nu ştiam nici de Trocadero, nici de fată.” „Ei, tinereţe! Bine, nu te întrista. Îţi dau leafa pe două săptămâni

înainte. Dar ai grijă. Măcar să-ţi rămână de ţigări până la-ntâi!”

Noaptea aceea de beţie frumoasă, fata cu umeri de zăpadă râzând cristalin lângă urechea lui, dansul de-o jumătate de oră cu simţurile învălmăşite, fără gânduri, fără remuşcări... Oare cine-i dăduse gândul prima dată? Poate muzica aceea lentă, patetică, încărcată de sugestii, sau poate lichiorul acela verzui, cu gust nemaipomenit, sau ochii mari ai fetei, prelungiţi discret spre tâmple cu creionul încât păreau mai strălucitori, mai misterioşi... Nu se sfiise să-i spună Hildei că are bani, că o place atât de mult, încât restul lumii nu mai contează. În zorii zilei ea se rezemase învinsă de umărul lui şi-i propusese o cafea în micul ei apartament...

Gândul acela devenise hotărâre în ultima dimineaţă, în cămăruţa de la etajul zece, deasupra bulevardului încă adormit, privind pe fereastra cu jaluzele de plastic ca nişte zăbrele orizontale – privea pe fereastră dar cu coada ochiului o vedea pe ea ghemuită în faţa oglinzii, pieptănându-se eu gesturi leneşe... În oglindă îi vedea numai faţa, trasă după o noapte pierdută, restul imaginii dispărea după umărul gol, legănat în ritmul mişcărilor pieptănului... Fie ce-o fi, nu mă mai întorc, îşi spuse atunci.

Echipa era gata de plecare; contractul expirase; probabil în dimineaţa aceea, când el stătea şi contempla un umăr gol şi rotund şi alb ca marmura, băieţii se grăbeau spre construcţie, să aducă ultimele retuşuri unui lucru bine finisat... „La urma urmei mi-am făcut datoria. Am lucrat pentru toţi banii pe care mi i-a dat, n-am rămas dator nimănui... Poate doar tata... Dar după ce mă aranjez aici îi scriu o scrisoare, explic totul cum a fost, îi trimit şi ceva bani...”

Acolo, în cămăruţa aceea, privind pe fereastră deşteptarea oraşului, pândea de fapt ora la care cantonamentul lor rămânea pustiu. Toată echipa în microbuz, repede spre parcul cu insula aceea minunată, cu clădirea din beton şi sticlă, înconjurată de apă limpede... „Te-ai hotărât, nu-i aşa?” îl întrebă fata apropiindu-se de el. „Cred că da. Deseară, după ce comisia recepţionează lucrarea, echipa noastră urmează să plece. O să plece cu un om mai puţin. Ia seama, Hilda, pentru tine am făcut asta...” Drept răspuns, ea îşi lipi obrazul de umărul lui şi-i înconjură mijlocul cu braţul...

Într-un târziu, tot ea: „Să-ţi iei bagajele de acolo, până nu sentorc de la lucru.” Goana febrilă pe străzile marelui oraş, apoi discreţia ei în colţul străzii: „Te-aştept aici. Oricum, poate se află cineva pe-acolo şi n-aş vrea să te pun într-o situaţie penibilă...”

Pe pat, în dormitor, biletul de la inginer: „Toma, e ultima zi. Azi vine comisia de recepţie. Nu te mai culca. Fă şi tu un efort, vino direct la şantier...” Şovăi citind biletul scris în grabă pe o foaie de hârtie milimetrică ruptă din carneţelul inginerului. „Vino direct la şantier...” Şi-l închipuia pe inginer neliniştit, în mijlocul echipei, dând ultimele dispoziţii şi furişându-şi privirile către podul acela frumos. „Toma, e ultima zi. Azi vine comisia de recepţie...” Apoi, cu gândul la Hilda care-l aştepta în colţul străzii se apucase să-şi strângă lucrurile cu o grabă disperată. În geamantan, sub ziarul aşternut gospodăreşte pe fund, îşi păstra banii economisiţi din leafă, cu gând să cumpere câte ceva pentru ai săi, la plecare; banii aceştia erau un fel de stoc intangibil, hotărâse de la început să nu se atingă de ei, orice s-ar întâmpla. Acum, stocul acesta lua altă destinaţie; scoase teancul de bancnote şi-l adăugă banilor din portofelul maron, care căpătă astfel proporţii respectabile. Când îl puse înapoi în buzunarul de la spate, simţi diferenţa de volum, se bătu cu palma peste portofel şi zâmbi cu satisfacţie.

Hilda fuma neliniştită pe trotuarul lat şi plin de soare. „Ai stat cam mult. Credeam că te-ai răzgândit.” „Nu mă cunoşti, replică el îngroşându-şi glasul, cum să mă răzgândesc? Hai să oprim un taxi!” Opri un taximetru, îşi aşeză cu grijă geamantanul şi costumul cel bun, protejat cu o husă de material plastic, apoi se aşeză lângă Hilda şi dădu şoferului adresa ei. Pe când maşina demara, simţi o mândrie nouă care-i iuţea respiraţia; bani avea, Hilda era a lui, biletul inginerului îşi pierduse orice putere.

Toate acestea se petrecuseră cu două luni în urmă. Două luni ca un vis frumos, cu plimbări nesfârşite pe bulevardele marelui oraş, iar seara, la masa rezervată anume chiar lângă ringul de dans, aşteptând ca Hilda să-şi execute numărul, dansul acela uluitor, zbor şi flacără, vălurile subţiri care-i acopereau trupul zvelt rămâneau mereu în urma mişcărilor ei, ca nişte umbre întârziate, reflectorul ascuns învăluind-o treptat în lumină, străpungând vălurile şi conturându-i formele de statuie vie...

Două luni de uitare de sine, cu banii azvârliţi nepăsător pe

farfurioara scumpă, deasupra notei de plată, cu privirile invidioase ale vecinilor de masă, mereu alţii, cu uimirea mereu înnoită că fata aceea pe care toţi o aplaudau, toţi o admirau, toţi o doreau, era a lui şi numai a lui...

Descoperise prea târziu că banii sunt pe sfârşite. Se pomeni într-o dimineaţă că-şi numără cele câteva bancnote rămase din teancul iniţial. Hilda dormea, ca de obicei, până târziu; spre prânz se ducea la repetiţie, iar el pierdea vremea prin oraş aşteptând-o. De data asta, când ea se trezi el era deja îmbrăcat şi bărbierit, hotărâse „să facă ceva”, să înceapă căutările pe care de două luni le tot amâna. Nu-i spuse nimic Hildei, se prefăcu tot zâmbitor şi fără grijă, ea se arăta drăgăstoasă cu el şi Toma îşi jură, în timp ce-o conducea spre staţia de troleibuz, să facă tot ce-i sta în puteri ca s-o păstreze. În loc să cutreiere ca de obicei bulevardele, începu să colinde pe la şantiere şi pe la antreprenorii de construcţii, căutând de lucru. Stătu de vorbă cu oameni de afaceri graşi care fumau trabuc şi cu ingineri tineri, cu mânecile suflecate şi tunşi scurt ca sportivii, întrebă meşteri stropiţi cu var şi escavatorişti năduşiţi, dar pretutindeni primea răspunsuri descurajatoare: „Nu e sezon de construcţii...” „Încercaţi peste o lună sau două...” „Nu angajăm lucrători izolaţi, ci echipe constituite...” „E criză, vezi şi dumneata...”

Umblă astfel până seara, când ajunse în faţa clădirii înălţate de echipa lui. Încercă să refacă atmosfera din ultimele zile ale construcţiei – mozaicarii conducând maşinile de lustruit încoace şi-ncolo prin salonul vast; electricienii căţăraţi pe scările lor duble instalând lămpile cu abajur perforat; el însuşi, echipat într-un costum de „om-broască”, plonjând în apa călduţă a lacului pentru a fixa cele din urmă panouri...

Dar nu izbutea să vadă altceva decât uşile de cristal lunecând mereu în lături şi lăsând să intre femei elegante şi surâzătoare, bărbaţi cu pasul greu, siguri pe ei şi pe puterea unui carnet de cecuri... Se întoarse amărât acasă. Hilda îl aştepta îmbrăcată şi nervoasă:

— Pe unde umbli? Ai uitat că la opt am primul program?

— O să te duci singură astă seară.

— De ce? Ce s-a întâmplat?

— Nimic. Mă doare capul...

— Nu cumva... stai prost cu finanţele?

— Ah! Eşti o veritabilă ghicitoare. Mâine încep să caut de lucru.

— Cam târziu ţi-a venit ideea, comentă ea. De ce nu de astăzi?

— Am încercat. Nu se găseşte prea uşor. Dar mă descurc eu până la urmă.

— Sper, spuse ea rece. Ar fi foarte neplăcut să nu găseşti ceva. La revedere!

După plecarea ei dădu drumul la radio şi-şi aprinse o ţigară. Încerca să găsească o ieşire din încurcătură. Recapitulă discuţia cu Hilda, căutând tâlcuri ascunse. Nu cumva a devenit deodată mai rece? Oare numai banii au determinat-o să se poarte drăgăstos cu el? Îl acceptase în cămăruţa ei, împărţiseră amândoi pâinea şi bucuria aplauzelor din serile de succes, se necăjiseră deopotrivă în serile când orchestra cânta prea repede sau greşea ritmul, sau când maestrul de lumini întârzia să aprindă reflectorul acela ca un con de pulbere irizată care-o învăluia deodată în momentul culminant al dansului... Oare toate acestea nu preţuiesc nimic? se întrebă Toma pentru a zecea oară.

Adormi târziu, în zorii zilei, după ce umpluse scrumiera cu mucuri de ţigări fumate cu îndârjire până la capăt; se făcuse ziuă dar Hilda tot nu apărea...

Se trezi într-o tresărire, simţindu-i prezenţa; ea intrase dezinvolt, trântind uşa ca o stăpână şi fredonând un crâmpei de melodie. El se uită ostentativ la ceas, era opt, se întoarse cu faţa la perete. Hilda se dezbrăcă pe îndelete, îi simţea fiecare mişcare, auzea foşnetul veşmintelor, apoi ţăcănitul nasturilor loviţi de spătarul scaunului. O auzi cum deschide fereastra şi cum goleşte scrumiera în coşul de hârtii de sub chiuvetă. Toate zgomotele acestea, dar mai ales tăcerea ei, îl scoteau din sărite; se abţinu cu mare greutate, ar fi vrut s-o întrebe unde a fost, s-o certe, să protesteze, să amenințe şi să obţină făgăduiala că niciodată n-o să se mai întâmple aşa ceva. Dar Hilda se trânti nepăsătoare lângă el, în pat, şi după un minut îi auzi respiraţia regulată şi profundă – adormise.

Se treziră spre prânz, amândoi odată; el supărat, privind-o pe furiş cum umblă prin casă încă ameţită, cum se întinde galeş în faţa ferestrei larg deschise; o văzu apoi zgribulindu-se şi

căutându-şi ceva de îmbrăcăminte.

— Ai o ţigară? întrebă ea fără să-l privească.

— Le-am terminat azi-noapte pe toate.

— Du-te şi cumpără.

El se ridică, supus, se îmbrăcă fără să vorbească. Tot ea rupse tăcerea când îl văzu gata de plecare:

— Cumpără-ţi şi ceva de mâncare. Mie nu mi-e foame. Uite bani aici.

— De unde-i ai? întrebă el simţindu-şi fălcile încleştate.

— Ce te priveşte?

— De unde-i ai?

— În niciun caz de la tine! făcu Hilda ironic.

— Aşa nu se poate, strigă el.

— Vezi bine că se poate. Cunoşti o cale mai bună?,

— Da. Să plec. Nu vreau să ajung un întreţinut.

— Asta ţi-a fost dragostea? întrebă ea agresiv.

— Înţelege, Hilda, o dragoste nu se poate împărţi cu nimeni.

— Bagă de seamă. E jignitor ceea ce spui.

— Dar ce faci tu nu e jignitor?

Ea îi întoarse spatele, privi pe fereastră. EI începu să-şi împacheteze lucrurile. Aştepta protestul ei, sau nişte lacrimi de căinţă, sau o încercare de scuză. Nimic din toate acestea. Rămăsese lângă fereastră, nemişcată ca o statuie, în timp ce el trebăluia zgomotos în faţa geamantanului deschis.

— Termină cu prostiile, îi spuse ea când îl văzu gata de plecare. Nu ţi se pare că exagerezi?

El cumpăni geamantanul în mână, şovăi o clipă.

— Am şi eu mândria mea, Hilda. N-am suportat niciodată o asemenea lovitură. Ţi-am spus, e mai bine să plec.

— Fă cum crezi. Dar o să te-ntorci la mine şi o să fie prea târziu.

— Lăsăm timpul să hotărască, spuse el. Îţi doresc fericire. Mai multă decât până acum.

Plecă, rămânând cu imaginea ei – acolo, la fereastră, cu faţa numai pe jumătate întoarsă spre el, mimând o indiferenţă care-l durea mai mult decât orice insultă. Ar fi dat orice pentru un gest al ei care să-l oprească din drum, dar Hilda era mai nepăsătoare decât se aşteptase. Chemă liftul, sperând că între timp ea va ieşi din casă şi-l va ruga să se întoarcă, dar uşa rămase închisă

şi Toma blestemă clipa în care se hotărâse să plece.

După câteva zile încercă s-o caute la bar, la ora obişnuită de repetiţie, dar trompetistul din orchestră îl privi ironic:

— Cum, nu eşti la curent? Hilda s-a mutat de la noi. Are angajament la un restaurant de lux, undeva în centru. Dacă vrei, pot să mă interesez unde anume.

— Nu, nu-i nevoie, spuse el repede.

Cu ultimii bani care-i mai rămăseseră, îşi plătise pentru o săptămână o cameră la hotel. Îşi dădea seama că plecând la un restaurant din centru, Hilda se depărtase şi mai mult de el. Şi-i închipui pe noii ei admiratori, oameni cu bani mulţi şi cu inele grele în degete, dispuşi să plătească oricât pentru graţiile ei, pentru zâmbetul ei de după spectacol. Îl apucă deznădejdea. Se duse la o staţie de benzină şi aproape cerşi favoarea de a fi lăsat să spele parbrizul maşinilor oprite la pompă. Mai era acolo un puştan care se îndeletnicea cu treaba asta; un băiat sprinten şi surâzător, pe care bărbaţii sau femeile de la volanul limuzinelor îl lăsau cu indulgenţă să tragă de câteva ori cu buretele pe geamul pătat şi prăfuit, întinzându-i apoi o monedă. El, Toma, avea mai puţin succes, dar oricum izbuti să se descurce câteva zile. Într-o luni, stătu o zi întreagă fără rost lângă pompa de benzină, cu buretele pregătit, dar ca un făcut şoferii posaci îl alungau cu gesturi energice înainte de a apuca să reverse un mic şuvoi de apă pe parbriz; spre seara, stăpânul staţiei se apropie de el şi-i spuse jenat:

— Nu te supăra, prietene, doi sunt prea mulţi pentru serviciul ăsta. Ar crede lumea că încerc să storc banii clienţilor printr-un procedeu pe care, sincer să fiu, îl dispreţuiesc. Lasă-l pe copilul ăsta să câştige o bucată de pâine, iar dumneata apucă-te de ceva mai serios.

— N-am venit de plăcere aici, spuse Toma.

— Ştiu, dar vezi bine că nu merge. Pe băiat nu pot să-l gonesc, e de anul trecut aici, îl cunoaşte toată lumea şi-l acceptă. Dumneata eşti în plus, înţelege.

Trebui să plece. În ultimele zile îşi vânduse la negustorii de haine vechi costumul de zile mari pe un preţ de nimic; se gândise că ar părea ridicol să-şi caute slujbă îmbrăcat într-un costum din stofă fină, bine croit; acum îşi dădu seama că făcuse

o mare prostie. Se mută de la hotelul de mâna a treia unde poposise pentru o săptămână şi găsi alt hotel de mâna a patra; bagaje avea tot mai puţine, pantofii i se scâlciaseră în urma drumurilor nesfârşite. Începuse să obosească, viaţa de azi pe mâine îl făcu pesimist, se întrebă dacă nu va ajunge să fure lucruri de mâncare prin magazinele cu autoservire. Paşii îl purtară iarăşi spre parcul cu alei umbroase şi cu restaurantul acela ciudat ţâşnind în mijlocul copacilor ca o sfidare aruncată de omul modern naturii răbdătoare.

Se opri ca de obicei în faţa podului, aşteptând ca amurgul să cheme iarăşi lumina stranie din adâncuri, sa revadă zidurile pe care le mângâiase de atâtea ori cu palmele căutând rosturile pentru şuruburi. Lumea se deprinsese cu spectacolul, trecătorii nu se mai opreau să contemple construcţia bizară din mijlocul lacului: era singur, privea ca vrăjit clădirea pe care ultimele raze de soare aşterneau reflexe arămii. Un poliţist îl atinse în treacăt cu cotul, privindu-l bănuitor. Oftă şi se depărtă, fără să se mai uite la poliţist. Ieşi în stradă. Marele bulevard tremura de vuietul maşinilor; se scurgeau şuvoi neîntrerupt, pe trei şiruri, întrecându-se, claxonând nerăbdătoare, făcând semnale nervoase cu luminile. Pe trotuar, în schimb, lumea se mai rărise. Grăbi şi el pasul, fără o ţintă anume; într-o vitrină cu pălării aşezată cam pieziş în marginea trotuarului se văzu deodată în întregime – slab, cu pantalonii prea scurţi şi necălcaţi fluturând dizgraţios în jurul gleznelor, cu puloverul negru uzat ascunzând de bine de rău starea cămăşii. Noroc că se bărbierise de dimineaţă, rezerva de lame făcută în zilele bune era şi un fel de rezervă de demnitate. Nu arăt totuşi a vagabond, îşi făcu singur curaj.

Tresări. La doi paşi mai încolo, Hilda, râzând cu toată faţa, îndreptându-se spre el. Luminat de bucurie, dădu s-o îmbrăţişeze, uitând în clipa aceea împrejurarea în care se despărţiseră; ea îl opri cu un gest:

— Nu fi nebun, Toma, se uită lumea la noi. Hai să bem o cafea şi să stăm liniştiţi de vorbă.

— Să ştii că n-am niciun ban.

— Fac eu cinste.

— Nu primesc, spuse el scurt.

— Lasă fasoanele. Credeam că te-ai lecuit de mândria ta

prostească. Ţi-a adus destule necazuri.

— De unde ştii?

— Ţi se citeşte pe faţă, râse ea. N-o duci pe roze aici.

— Ba o duc foarte bine, încercă el să protesteze.

— Te-am urmărit pas cu pas şi ştiu tot ce-ai făcut de când ai plecat de la mine. Ştiu şi unde ai stat. Şi unde te-ai mutat acum. Ştiu totul despre tine.

— La ce bun? De ce toate astea?

— Pentru că te aşteptam. Ştiam că te vei întoarce. Dacă nu azi, mâine. Lecuit de mândria aceea. Hai, să nu stăm în drum. Te-am invitat la o cafea.

— Nu ţi-e ruşine cu mine? Eşti prea elegantă. Iar eu a trebuit să-mi las hainele într-un anumit loc, în schimbul unei anumite sume.

— Lasă că te refaci, îl linişti Hilda. Cu condiţia să fii băiat ascultător. Am un prieten care va încerca să te ajute.

— Nici nu-mi vine să cred că te-ai gândit la asta. Trăiam cu impresia că nu mai există nimeni pe lume dispus să mişte măcar un deget pentru mine.

— Trebuie să fii mai realist, Toma. Să laşi deoparte prejudecăţile. Dintr-o prejudecată ai plecat atunci de la mine.

— Să nu mai vorbim de asta, spuse el. Eşti prea bună cu mine. Şi ce-ar putea să-mi ofere prietenul tău?

— Orice e binevenit în situaţia ta.

— Aş vrea să fie un lucru cinstit, murmură el.

Aşa cum o ţinea de braţ, simţi cum ea ridică din umeri:

— Nu ştiu nici eu despre ce e vorba, dar prietenul de care-ţi spun e un om cumsecade. Nu-l văd punând la cale atacul unui tren poştal. Oricum, o să vezi singur despre ce e vorba. O să-ţi aranjez o întâlnire cu el, dacă vrei.

— Trebuie să încerc, spuse el. Sunt la capătul puterilor. Tu nu ştii ce înseamnă să flămânzeşti zile de-a rândul.

— Eşti sigur că nu ştiu? întrebă ea trist.

Maiorul scria la maşină folosind numai arătătorul. Ţac-ţac, ţac-ţac, loviturile rare şi aproape regulate erau pe punctul să epuizeze răbdarea lui Peter.

— Sursa paisprezece, spuse Peter. Se pare că omul e pregătit sufleteşte.

— Nu prea am încredere în sursele de teapa asta, mormăi maiorul. Nişte femeiuşte gata să se vândă pentru un pahar de Cinzano şi un flacon de parfum.

— Nu-mi pasă de profilul lor moral, atâta vreme cât fac treabă pentru noi, spuse Peter. Sunteţi prost dispus astăzi, domnule maior. Altfel v-aş prezenta dosarul complet al băiatului.

Maiorul mai ţăcăni de câteva ori, smulse foaia din maşină, o citi ţinând-o cam la distanţă, o puse alături şi-şi îndreptă spatele.

— Dă-i drumul. Ce legătură are dispoziţia mea cu...

Peter se aşează mai comod în fotoliu, îşi aprinse o ţigară şi începu să vorbească, cu aerul că recită un text învăţat pe de rost.

— Îl cheamă Toma Dumitru. Douăzeci şi cinci de ani, voinic, energic. Se pricepe la lucrări de construcţie sub apă. A lucrat la modernizarea portului Constanţa. De acolo a fost recrutat pentru străinătate. Aici a lucrat ceva asemănător: pregătirea fundaţiilor şi finisajul pereţilor subacvatici ai restaurantului de pe insula artificială. Stătea mai mult în lac decât afară. Unul ca el ne poate servi de minune dacă acţionăm pe litoral.

— Speri să-l faci să lucreze pentru noi?

— N-are încotro. Hilda l-a urmărit pas cu pas după ce-a plecat de la ea. Omul nostru e la ananghie.

— O să stau de vorbă cu el, hotărî maiorul. Dar până una alta trebuie să fac o vizită inspectorului general. Şi nu mă aştept să-mi spună lucruri prea plăcute.

Maiorul răsuci cu îndemânare volanul, făcu un veritabil slalom printre maşinile lăsate oarecum la întâmplare în curtea vastă şi, în sfârşit, se înscrise pe aleea care ducea spre intrarea principală. Se uită cu plăcere spre clădirea în stil baroc, cu ornamentaţii bogate care făceau ferestrele să semene cu nişte arcuri de triumf înălţate în onoarea unor vizitatori înaripaţi; vulturi de piatră ridicau în cioc draperii de piatră, ramuri de frunze de stejar încununau partea de sus a fiecărei deschizături în zid, iar intrarea propriu-zisă făcea concurenţă unui palat princiar: scările largi erau străjuite de atleţi din bronz, care sprijineau pe umeri sfere uriaşe. Mercedesul defilă la ralanti prin faţa acestor minunăţii şi se opri mai într-o parte, lângă un

boschet de trandafiri, unde urma să ajungă curând umbra unui fag uriaş crescut chiar sub ferestrele castelului. Maiorul coborî, trânti portiera şi-şi aranjă haina la spate. Simţi că se şifonase, dar se consolă la gândul că oricum persoana cu care se va întâlni nu va avea prilejul să-l privească din spate. Urcă apoi scările întrebându-se ce-ar fi dacă un gigant din aceştia s-ar prăbuşi din senin peste treptele roase de atâţia paşi care le călcaseră prin secole.

— Permisul dumneavoastră? îl întrebă poliţistul de la intrare.

— Dar unde-s heralzii care întâmpină pe oaspeţi? glumi maiorul.

— Poftiţi? întrebă poliţistul privindu-l cu atenţie.

Maiorul îi întinse permisul învelit în celuloid:

— Vorbeam de istorie.

— La cine mergeţi?

— Sunt aşteptat la camera o sută unu, spuse cu demnitate maiorul.

— În ordine. Ştiţi drumul?

— Eşti nou pe-aici, cavalere.

Porni cu pas atletic spre scările fastuoase, din marmură roşie, care duceau la primul etaj. Covorul gros, susţinut la fiecare treaptă de vergele lustruite de alamă, îi dădea o senzaţie plăcută când păşea. Maiorul îşi aminti că aceeaşi senzaţie o avusese când fusese invitat la recepţie, la vila comandantului forţelor aeriene, cu zece ani în urmă. Dar acum nu-i vorba de recepţie, se întristă el.

Deschise uşa pe care scria „101” şi intră în anticameră. O femeie frumoasă, cam corpolentă, bătea ceva la maşină.

— Bună ziua, domnule maior, spuse ea fără să se întrerupă. Sunteţi aşteptat. Intraţi direct, a spus să nu vă mai anunţ.

Maiorul încercă să bată în uşa capitonată cu piele neagră, dar ea se deschise singură.

Încăperea era vastă şi întunecoasă ca o catedrală. O masă neagră uriaşă ocupa mijlocul; în jurul ei scaune cu spătar înalt, greu de clintit din loc. În dreapta, un birou impunător, tot negru, la care stătea un bărbat sumbru, în haine negre. Maiorul înaintă spre biroul acela care sugera o turelă de car blindat.

— M-aţi chemat, domnule inspector general.

— Da, maiorule. Ai ceva să-mi spui?

— Eu... în legătură cu ce anume, dom...?

— Cu orice! strigă deodată bărbatul sumbru, ridicându-se de la birou. Spune-mi ce vrei dumneata, din ce domeniu vrei, numai spune ceva. De luni de zile nicio noutate cât de cât importantă. Nimic despre producţia de tehnică militară din România. Industriaşii, oamenii de afaceri sunt neliniştiţi, mă presează.

— Le e uşor să preseze, murmură maiorul.

— Dumneata ştii pe banii cui stăm noi aici? Oamenii ăştia au locuri şi influenţă în parlament; vrei să ne reducă fondurile într-o bună zi? Ştii ce furtună a fost după ştirea despre avionul româno-iugoslav? Am aflat-o din „Scânteia”, amice. Până şi ziarul l-au citit înaintea noastră.

— Domnule inspector general...

— Ai ceva să-mi spui? Ceva mai nou decât isprava aceea penibilă cu cei doi tineri logodnici? Şansa dumitale a fost că n-au apucat să vorbească, altfel... Ce voiai să spui?

— Nimic. Voiam doar să remarc că nimeni altcineva n-a aflat despre avion. Serviciul nostru nu-i mai prost decât celelalte.

— Asta nu-i o scuză. Am participat la o întrunire a clubului. Nu vreau să-ţi reproduc ironiile cu care am fost interpelat. Vrei să ne aboneze gratuit la presa din România? Vrei să ne transforme în arhivari?

— Vă încredinţez că depunem toate eforturile...

Inspectorul general păru că-şi epuizase energia. Se aşeză iarăşi în fotoliul impunător ca un tron, dindărătul biroului, şi spuse ceva mai potolit:

— Dacă astea-s „toate eforturile”, staţi prost, domnilor. Puneţi serviciul întreg în stare de alertă; umblaţi, căutaţi oameni, faceţi tot posibilul să ieşiţi din anonimat. Bagă de seamă, maiorule, e în joc cariera dumitale. Plătim un serviciu ineficient, asta e!

— Tocmai voiam să vă spun că ne-au parvenit nişte informaţii despre o mişcare neobişnuită pe litoral. Un om de-al nostru, marinar pe un vas comercial, ne-a semnalat apariţia unei construcţii noi la Mangalia. Bine păzită. Transporturi intense, cu camioane acoperite. E de presupus că se pregătesc nişte experienţe în domeniul tehnicii navale.

— Asta presupune toată lumea. Experienţe. Nimeni nu doarme, fireşte. În afară, poate, de un anumit serviciu pe care

nu vreau să-l numesc aici. Concret, cât mai concret, prietene: ce experienţe, cu ce scop, cât se investeşte, sunt intenţii să se importe aparatură, de unde, cât anume, cât sunt dispuşi să plătească? Asta să-mi afli, maiorule.

— Înţeleg, domnule inspector general.

— Dacă înţelegi, pune în aplicare. Sper că data viitoare te vei prezenta şi cu nişte lucruri palpabile. Bună ziua, maiorule!

Maiorul făcu o plecăciune rigidă şi se retrase mergând cam într-o parte, deşi personajul dindărătul biroului nu părea să se mai ocupe de prezenţa lui. Uşa lunecă fără zgomot şi el ieşi.

— Am uitat să vă previn, e cam furios astăzi, spuse secretara.

— Acuma am aflat şi singur, mormăi maiorul. Dar nu-mi folosea la nimic dacă ştiam dinainte.

Umbra fagului nu ajunsese încă deasupra maşinii. Maiorul deschise portiera şi o lăsă câteva clipe aşa, să mai iasă căldura dinăuntru. Apoi se urcă la volan şi porni ambalând cumplit motorul, care n-avea nicio vină.

Peter îl aştepta neliniştit, în biroul luminos, cu mobile uşoare, din clădirea ultramodernă din centrul oraşului. Maiorul îşi scoase haina, o trânti pe spătarul unui scaun, bău cu lăcomie din paharul pe care subalternul său i-l oferise, zelos şi compătimitor, apoi se aşeză în scaunul moale de la birou.

— V-a făcut un duş, constată Peter întrebător.

— E lată, confirmă maiorul. Niciodată nu l-am văzut atât de furios. Dacă nu reuşim să aflăm ceva în următoarele săptămâni, putem să ne facem bagajele. De la firma „Ronex” tot nimic?

— A venit o hârtie mai adineauri. Pe calea obişnuită. Am descifrat-o. Dar dacă vreţi să găsiţi în ea ceva deosebit trebuie să vă procuraţi nişte ochelari speciali. Şi poate nici atunci...

— Termină cu glumele proaste. E ceva sau nu în raportul „Ronex”?

— Un singur lucru demn de luat în seamă: s-a împrietenit cu o funcţionară de la serviciul comercial al unei centrale metalurgice. Şeful serviciului i-a dictat o scrisoare către combinatul de aluminiu, prin care atrage atenţia asupra livrării la timp a comenzii de duraluminiu pentru Mangalia.

— Şi ce-i cu asta? La Mangalia se construiesc nave de mare tonaj.

— Dar nu din duraluminiu. Domnul Tintenbroker deduce că e

vorba de o construcţie deosebită, cu caracter militar.

— Cam vag, spuse maiorul. Totuşi, dacă ştiam când m-a chemat inspectorul general... Oricum, îl mai îmblânzeam puţin. Nu e o ştire grozavă, dar confirmă indirect ce ne-a spus sursa lui Robert despre clădirea aceea nouă. Poate ne mai dă câteva detalii...

— Ne-a promis că ne ţine la curent.

— Nu-i destul. Trebuie să trimitem pe cineva acolo. Agentul firmei „Ronex” e un om inteligent, dar nu poate să se mişte în voie. Ne trebuie un om de acţiune.

— Un executant, completă Peter.

— Întocmai. Claudiu ar fi fost tocmai bun pentru aşa ceva dacă nu intervenea femeia aceea.

— Poate că Toma...

— La el mă gândesc acum. Spuneai că e pregătit sufleteşte. Aranjează întâlnirea pentru diseară. Dar „sursa paisprezece” a ta să nu fie de faţă. N-am chef să-mi ştie mutra. Destul că iscălesc tabelul pentru indemnizaţii.

Întâlnirea avu loc în plină stradă, în aceeaşi seară. Maiorul îl recunoscu de departe şi rămase prost impresionat de ţinuta viitorului colaborator. Dar când se apropie îi văzu faţa inteligentă şi privirea ageră. La urma urmei problema hainelor nu e esenţială, gândi.

— Îmi pare bine de cunoştinţă, domnule Toma. Nu e genul meu să discut afaceri în stradă. Ce-ai spune de un păhărel? Socoteşte-te invitatul meu şi alege localul.

— Nu cunosc prea multe localuri, spuse Toma bâlbâindu-se puţin. Afară de Trocadero, fireşte.

— Trocadero? Asta-i ceva de mâna a doua, după câte ştiu. Să mergem la Mimoza, dacă n-ai nimic împotrivă. E la doi paşi de aici.

Într-adevăr, în capătul străzii se vedeau literele mov, aşezate pe verticală pe zidul unui bloc. Până la uşa localului maiorul vorbi despre vreme, despre fluctuaţia aurului şi despre viitorul expediţiilor cosmice. Toma n-avea prilejul să-i dea replica; maiorul vorbea, vorbea întruna. Când ajunseră la intrarea barului, Toma avu o ezitare:

— Nu ştiu dacă ţinuta mea...

— Ţinuta! râse maiorul. Aici se-ntâmplă tot felul de lucruri nostime, dragă domnule. N-ai auzit de milionarii care-şi peticesc pantalonii ca să fie în pas cu moda?

O luă înainte, cumpără bilete, îl pofti ceremonios pe musafirul său pe treptele largi, acoperite cu covor roşu, care duceau spre subsol. Dinăuntru răzbăteau sunetele lente ale unei melodii americane. Instalaţie stereofonică, gândi Toma înainte ca uşa largă de mahon bine lustruit să se deschidă. Găsiră o masă într-o margine a sălii, unde o coloană groasă, cilindrică, îi apăra deopotrivă de priviri şi de sunetele acelea profunde care păreau că vin de pretutindeni. Un chelner în frac impecabil apăru lângă ei îndată ce se aşezară.

— Cu ce vă servim?

— Ce doreşti să bei? întrebă maiorul.

Trebui să repete întrebarea, într-atât era Toma de absorbit în contemplarea celor câteva perechi care se legănau pe ringul de sticlă din centrul sălii.

— Două Martini duble, hotărî maiorul pentru amândoi. Îţi place aici, nu-i aşa? E un local drăguţ.

— Drăguţ, spuneţi? Mi se pare formidabil.

— Când ai bani poţi să-ţi oferi din când în când o asemenea distracţie, spuse maiorul. Iar dumneata o să ai, dacă, bine-nţeles, accepţi propunerea noastră.

— Depinde de propunere. Aş vrea să-mi explicaţi despre ce e vorba.

Maiorul îşi dădu scaunul mai aproape şi se aplecă spre urechea lui:

— Dragă prietene, îţi revine o misiune uşoară. Va trebui să faci un drum până în România. La înapoiere te aşteaptă o sumă depusă la bancă. Vei putea să începi o viaţă nouă.

— Şi ce să fac în România? Ce-mi cereţi în schimbul acestei sume?

— Un lucru mărunt. Câteva informaţii.

— Bine, dar asta ar însemna să-mi trădez ţara, să devin un...

— Păstrează cuvintele mari pentru şedinţele de sindicat, îl întrerupse maiorul. Pe scurt, ai de ales între situaţia de acum, pe care ţi-o cunosc foarte bine, şi perspectiva care ţi se deschide dacă te hotărăşti să colaborezi cu noi. Numai un nebun sau un prost ar ezita. Gândeşte-te cum trăieşti de când ai plecat

de la Hilda. Eşti un om tânăr şi înzestrat; meriţi o soartă mai bună.

— Bine, dar toate astea nu s-ar putea obţine pe o cale cinstită?

— Cale cinstită! Ai încercat şi singur. Ai aflat răspunsul.

Tăcură fiindcă lumina în bar se stinsese şi în raza unui reflector albăstriii se ivi o femeie în rochie de seară, cu un microfon discret în mână, care anunţă începerea programului de *music-hall*.

Cortina mică din fundul sălii lunecă repede, dezvăluind o orchestră de negri în fracuri roşii, cu instrumente sclipitoare în lumina reflectoarelor. Toma se simţi copleşit de explozia de sunete şi culori. Reflectoare când roşii, când verzi, când violete se aţinteau asupra solistei, o femeie înaltă, cu rochia ca o teacă de sabie, îngustă şi lunga, urmărindu-i strict conturul trupului până aproape de glezne. Avea o voce joasă, amplificată straniu de aparate; cântă o melodie lentă, cu strigăte pătimaşe îngânate în surdină de o trompetă singuratică; apoi, fără tranziţie, începu un cântec ritmat, pe care lumea din bar îl cunoştea, căci în curând oamenii gravi de la mese băteau cu frenezie ritmul din palme şi repetau cuvintele, simple, uşor de memorat, ale refrenului.

Solista se retrase într-un vacarm de strigăte, aplauze, fluierături. Apoi un acord de chitară şi pe ringul de sticlă năvăliră dansatoarele aproape goale, cu văluri sfâşiate acoperindu-le şoldurile; ritmul orchestrei era subliniat acum de ritmul reflectoarelor, lumină-întuneric, roşu-întuneric, albastru-întuneric, bubuitul bateriei rămase deodată singur, un zgomot profund şi altul metalic, sec, luminile stinse, umbrele albe ale dansatoarelor retrăgându-se cu discreţie şi deodată, într-un cerc de lumină stacojie, o femeie cu mantie şi văluri, încremenită într-o poziţie dramatică, cu fruntea pe genunchi, cu braţele întinse disperat lături, iar în preajma ei, păşind parcă prin aer, apaşul în costum alb-negru, cerşindu-i o privire... Femeia îl văzu şi fugi, el pe urma ei, salturi, fluturare de văluri, apoi deodată ea îşi lăsă să cadă vălul, azvârlindu-l în mulţimea întunecată şi tăcută a spectatorilor.

— Hilda! exclamă Toma fără voie.

— Nu ştiai? râse maiorul. Cu ajutorul nostru a fost angajată

aici. Va ajunge departe fata. Are talent.

Orchestra tăcu deodată. Se auzea doar duruitul mărunt al tobei mici. Apaşul se apropia în salturi tăcute; fugara, înspăimântată, frângându-şi mâinile, căuta zadarnic o scăpare. El o ajunse, încercă s-o îmbrăţişeze, ea făcu un ultim efort şi se smulse; un ţipăt, un pârâit de mătase sfâşiată şi apaşul, în plină lumină, flutură victorios rochia uşoară a femeii, în timp ce ea, cu trupul superb şi gol încordat în salt, dispărea în întunericul dens, dincolo de lumina crudă a reflectorului...

Când se aprinseră iarăşi luminile, ringul era gol, iar orchestra dezlănţuită într-o melodie frenetică încerca zadarnic să acopere vacarmul de aplauze, strigăte, fluierături.

Toma rămăsese stană de piatră, cu ochii spre uşa mascată unde dispăruse dansatoarea; se simţea istovit de parcă Hilda i-ar fi lunecat lui însuşi din braţe, ca să dispară pentru totdeauna îndărătul unei uşi secrete; aplaudă şi el alături de toată lumea.

Maiorul îl pândea. Îşi calculase cu grijă, într-un crescendo savant, gradaţia argumentelor cu care să-l prindă în urzeala planului său; făcu semn chelnerului care aduse îndată alte pahare.

— Ţi-a plăcut? îl întrebă când izbutiră iarăşi să se înţeleagă.

— Fantastic, spuse Toma. Iar Hilda e nemaipomenită.

Maiorul râse, se dădu mai aproape cu scaunul, ciocni.

— Să vorbim pe şleau, domnule Toma. Stă în puterea noastră ca dumneata s-o mai vezi pe fata asta vreodată. Dacă accepţi ce ţi-am propus, vei reveni aici când vei avea chef. Iar după spectacol, Hilda va veni iarăşi la masa dumitale, ca-n zilele bune.

— Dumnezeule, zise Toma şi gustă iarăşi din băutură. Îmi cereţi prea mult.

— Nu fac decât să te ajut, stărui maiorul. Ai refuzat să te înapoiezi în ţară. Ce speranţe aveai aici? Ce aranjamente? Ce relaţii? Ce... calificare, la urma urmei? Te-ai convins că nu e uşor să-ţi faci o situaţie aşa cum ai visat. Ai cunoscut-o pe Hilda. Te-ai întrebat o clipă cu ce-ai meritat-o pe fata asta? Jumătate din bogătaşii acestui oraş ar îmbrăca-o în aur; de ce te-ar prefera? Numai pentru că eşti tânăr şi frumos?

— Nu trebuie să-mi spuneţi toate astea. M-am gândit demult la ele.

— Atunci? Sunt sigur că o iubeşti.

— Da, o iubesc, strigă Toma.

— Încearcă s-o meriţi. Pentru asta nu trebuie să faci nişte isprăvi nemaipomenite. Misiunea pe care ţi-o dăm e relativ uşoară...

— Dar dacă mă descoperă? îl întrerupse Toma.

— Depinde de măiestria dumitale. În meseria asta, mai mult decât în oricare alta, omul îşi are soarta în propriile mâini.

— Trebuie să te pricepi, îngână Toma. Habar n-am să umblu cu un aparat de fotografiat, de pildă.

— O să înveţi. Vom avea grijă să pleci acolo bine pregătit, înarmat cu toate mijloacele pentru ca riscul să fie cât mai mic. Egoist vorbind, îţi dai seama că interesul nostru e să ajungi teafăr înapoi, cu misiunea îndeplinită. Avem instructori buni şi mijloace materiale suficiente; rămâne doar să găsim oameni potriviţi. Iar după câte-mi dau seama, dumneata eşti un astfel de om.

Toma asculta frazele bine aduse; teama i se spulbera pe măsură ce sorbea din paharul în care pluteau cuburi de gheaţă; muzica, gândul la Hilda, rumoarea din sală îl ameţiseră; se vedea peste câteva luni revenind victorios ca un erou din serialele TV, gonind singur pe autostrăzi fără capăt, venind s-o recapete pe Hilda; o merita, i se cuvenea ca o răsplată pentru victoria lui; la urma urmei a culege informaţii este o meserie ca oricare alta, mai grea, dar se poate învăţa, totul e să ai ceva cap şi ceva curaj, iar el le avea pe amândouă.

— Domnule... Abia acum îmi dau seama că nu vă ştiu numele.

— Nici nu-i nevoie. Lumea îmi spune simplu „maiorul”.

— Domnule maior, accept.

— Eram sigur, se bucură maiorul. Din prima clipă mi-am dat seama că ai stofă. Îmi plac oamenii care ştiu să ia hotărâri. Cred că vom face treabă bună. Să bem pentru succesul dumitale. Pentru succesul nostru.

— Şi... pentru revederea cu Hilda, adăugă Toma.

Ciocniră cu entuziasm paharele.

4

Căpitanul Andone se ridică de la masă şi trecu în dormitor.

— Trebuie să-mi schimb cămaşa, spuse.

— Credeam că te culci, se miră Magdalena, rămasă în uşă.

— Nu. Mă-ntorc înapoi la lucru. După-amiază curentul are stabilitate mai bună, şi nu apar paraziţi industriali. Începem experienţa cu emiţătorul de unde.

— Şi pentru emiţătorul ăsta trebuie să-ţi schimbi cămaşa?

— Draga mea, spuse căpitanul Andone cu răbdare, începi să mă agasezi. După lucru mă-ntâlnesc cu nişte colegi din Bucureşti. Probabil mergem la restaurant. N-o să mă duc în haine mototolite. Vrei să mă compătimească?

— Ai dreptate, spuse ea trist. Pe la şase ies şi eu în oraş.

— Ce să faci în oraş?

— Piaţa. Nu te-ai întrebat niciodată cum ajung toate lucrurile de mâncare în farfuria ta?

— E o chestiune minoră, zâmbi el sărutând-o pe frunte.

Femeia se feri de îmbrăţişarea lui cam stângace şi convenţională. Ştia că-i dictată mai mult de obişnuinţă decât de afecţiune.

— Lasă-mă, spuse. Trebuie să calc cearşafurile.

— Mai termină odată cu călcatul ăsta. De dimineaţă până seara roboteşti ca o slujnică. N-ai pic de timp să mai citeşti o carte, să te uiţi la televizor...

— Ajută-mă.

— Am destule pe cap. Şi pe urmă, astea-s chestiuni minore, ţi-am spus. La revedere! Spor la gospodărie!

— Şi ţie, succes unde te duci. Să nu bei mult. Şi să nu întârzii. Iar când vii, intră fără zgomot, să nu trezeşti fata.

— Un adevărat instructaj, bombăni ieşind pe uşă.

De fapt era aproape mulţumit de ultimul punct al „instructajului”: dacă ea îl făcea atent să nu trezească fata când vine, însemna că a acceptat din capul locului întârzierea. A acceptat nu pentru că i-ar fi făcut plăcere, dar n-avea încotro. De câte ori nu rostise fraza aceea stereotipă: „Să nu stai mult!” Aproape că el n-o mai percepea ca pe-o comunicare anume, rămăsese din ea o formulă fără niciun aspect practic, un fel de „mergi sănătos” sau „ce mai e nou”. La început făgăduia solemn: „De data asta n-o să mai vin târziu!” Şi se întorcea după miezul nopţii. Ea se făcea că doarme când îl auzea intrând în ciorapi şi dezbrăcându-se fără zgomot. În cele din urmă nu

putea să rabde: „Cât e ceasul?” „Trecut de două’ş’pe”, spunea el vag. De fapt era unu, sau două. „Ce-ai făcut?” „M-am încurcat iar, fir-ar să fie!” Avea prevederea să bea un coniac în picioare, la barul cu luminile principale stinse, cu femeia de serviciu măturând fără menajamente printre pantofii ultimilor clienţi: „Gata, duceţi-vă acasă, e ora închiderii!” Bea coniacul acela fără nicio plăcere, ca pe-un medicament necesar. Când se lungea alături de ea, în pat, Magdalena şoptea cu dezgust: „Cum de nu ţi-e ruşine, miroşi a bodegă!” El se bucura, reproşul era ca un certificat că l-a crezut, că nu bănuieşte nimic altceva decât petrecerea absurdă, cu gălăgie multă, cu poveşti începute şi neterminate, rezumată în fraza „M-am încurcat iar, fir-ar să fie!”

Poate mă mai iubeşte încă, îşi spuse mergând cu paşi elastici, grăbiţi, cu senzaţia plăcută că e tânăr şi puternic, că Magdalena îi e credincioasă şi că Livia îl acceptă, deşi pe una ca ea nu poţi fi sigur niciodată... Grăbi pasul când se gândi la Livia. Nu minţise decât pe jumătate acasă; mai avea, într-adevăr, ceva de lucru în laborator, unde meşterii se chinuiau de dimineaţă să pună la punct ultimele legături ale emiţătorului de unde. Fără el n-aveau dreptul să pună în funcţiune aparatul şi erau cu toţii nerăbdători să afle dacă au reuşit. Dar proba emiţătorului era o treabă de o oră sau două, iar după asta... după asta o seară întreagă cu Livia, în cămăruţa aceea bizară, cu lumina izvorând de undeva de sub combina muzicală, de unde ţâşneau şi strigătele patetice ale unei şansonetiste celebre pe care iniţial Andone n-o putuse suferi, dar care mai apoi, prin contaminare, începuse să-i placă...

Ajunse la colţul sanatoriului, unde o cunoscuse pe Livia. Ţinea minte cu precizie locul acela de pe faleză, în faţa cantinei sanatoriului, auzea parcă şi acum sunetul farfuriilor pe care ospătarele le pregăteau pentru masa de seară – curios, ce limpede ţi se imprimă în minte nişte amănunte banale, atunci când ele se leagă de un eveniment! Parcă nu mai trecuse de zeci de ori în amurg prin faţa sanatoriului, parcă nu mai auzise prin ferestrele larg deschise sunetul acela de farfurii lovite între ele! Dar niciodată nu le auzise cu atâta claritate ca atunci.

Livia venea din sus, dinspre Cazino, era cu o femeie mai în vârstă, dar dacă venea cu Venus din Millo şi tot i-ar fi remarcat frumuseţea aceea izbitoare, directă, de care-ţi dădeai seama din

prima clipă. Ţinută dreaptă, umerii aproape atletici, talia subţire, atât de subţire încât sublinia curbura şoldurilor, deşi n-avea şolduri mari. Picioarele lungi, cu pas ferm şi nelegănat, sau o legănare pe verticală, un mers despre care doi ştrengari din preajmă spuseseră: „Uită-te la asta, parcă se-nşurubează în aer!” Cu ochii la ea, descoperi abia târziu că femeia care o însoţea era contabila de la popotă, cu care uneori stătea de vorbă un sfert de oră, înainte de masă, în biroul strâmt şi înţesat de dosare prin care probabil nu umbla nimeni cu anii. Era şi ea bucureşteancă şi ducea dorul Capitalei; se agăţa de el ca de un reprezentant al marelui oraş pe care fusese nevoită să-l părăsească de ani... O salută bucuros; se bucură şi ea când îl văzu şi se opri la vorbă. Livia îi întinse o mână slabă dar energică, strângându-i-o băieţeşte pe a lui, şi rosti încet un nume care se termina cu „escu”. „Prietena mea Livia”, spuse contabila, mândră şi ea că are asemenea relaţii. Se priviră lung. Dinspre sanatoriu se auzeau glasurile vesele ale femeilor care aşezau masa şi sunetul farfuriilor trântite; stăteau faţă-n faţă, n-aveau ce să-şi spună, îşi vorbeau doar cu ochii. „Aţi ieşit la plimbare? izbuti el să îngâne într-un târziu. Şi eu la fel, e prost al naibii să te plimbi de unul singur.” „Ce mai e pe la Bucureşti?” întrebă contabila, cred că aţi fost sâmbătă acolo.” „Mă duc în fiecare sâmbătă. Ca să nu pierd legătura. Sunt născut şi crescut în Banu Manta, mai e şi-acuma în faţa casei copacul de care mă lega mama ca să nu ies în stradă.” Dădea toate aceste informaţii pentru Livia. Porniseră toţi trei, fără să-şi fi spus dinainte, să parcurgă în pas egal faleza pardosită cu plăci mari şi incomode de beton; formau un trio destul de curios, dar nu le păsa: localnicii dispreţuiau plimbarea pe faleză în cursul săptămânii, iar turiştii nu se mirau de nimic. El mergea între ele două, ce exact îşi amintea fiecare pas! Uneori ea ocolea un spaţiu mai mare dintre dalele acelea zgrunţuroase, şi-atunci se atingeau şi el simţea că i se iuţeşte respiraţia. Vorbea, vorbea fără întrerupere, despre Bucureşti şi despre artişti, despre restaurante şi expoziţii de pictură abstractă, despre străzi şi despre micile întâmplări ale copilăriei. Se întunecase când el se opri deodată: „Aţi aflat? La Jupiter vine o orchestră de greci!” „Da? spuse Livia. Interesant, într-adevăr...” „Ce-ar fi să dăm o fugă?” întrebă el cu un curaj care-l uimea. „Pe mine să nu

contaţi, spuse contabila. Am musafiri, nişte rude, s-au dus să se plimbe la Mamaia şi-i aştept să se-ntoarcă pe la nouă. Poate Livia, dacă vrea...” „Mergem?” întrebă el repede, întors cu totul spre ea, cu o speranţă timidă.

„Arătai ca un copil speriat, îi povestise ea mai apoi. Adevărul e că-mi place muzica grecească. A fost şansa ta cu orchestra aceea...” Când spunea asta îi răvăşea părul cu degetele şi el stătea pe mochetă, trântit într-un cot, cu fruntea atingându-i coapsa albă şi goală, în lumina aceea ciudată care lăsa jumătatea de sus a camerei în penumbră...

— Salut, Andone. Ce fugi aşa? De la staţia de pompe mă ţin după tine...

— Să trăiţi! Mă gândeam la emiţătorul nostru...

Domoli pasul, directorul îşi potrivi pasul după al lui. Erau cam de aceeaşi înălţime, subţiri amândoi, doi bărbaţi frumoşi pe care-i frământa acum un singur gând.

— O să meargă, nu-ţi fie teamă, îl încurajă directorul. Am verificat calculele de zeci de ori, şi dacă legile acusticii sunt universal valabile, aparatul nostru trebuie să funcţioneze din prima secundă.

— Aţi fost la masă?

— Da de unde! Şedinţă la comandament. Viceamiralul, ca totdeauna: „Nu uitaţi că în institutul dumneavoastră s-au investit bani şi speranţe. Cum staţi? Când mă chemaţi să văd ce-aţi realizat?” E drept, o poveste ca asta va avea răsunet. Nu numai la noi, ci în toată lumea.

— Vă şi văd brevetat la Paris, înconjurat de ziarişti cu blitzuri...

— Până la Paris, am sărit peste masa de prânz. Viceamiralul, să iau masa cu el. Că el e de vină pentru întârziere. L-am refuzat cu politeţe dar energic, îţi dai seama. Voia să-mi dea maşină lui să mă aducă. „Prefer să merg pe jos. Special mi-am trimis şoferul la garaj. În ritmul pasului pot gândi în linişte. Refac mintal calculele de bază ale construcţiei.” „Mă uimeşti, zice viceamiralul. Şi Einstein făcea tot aşa.” Şi mi-am dat seama că vorbisem ca un student tocilar. Am scăpat cu o glumă şi am şters-o.

— Şi aţi făcut calculele pe drum?

— Nu. Am calculat altceva. Şansele ca unul din noi doi să fi

lăsat cheile de la seif pe mâini străine.

— Glumiţi, tovarăşe căpitan de rangul doi.

— Aş vrea şi eu să fie glumă.

— Dar seiful nu se deschide numai cu cheile.

— N-are importanţă. Destul că cheile astea blestemate au stat, fie şi numai pentru un minut, în mâinile altcuiva.

Andone micşoră pasul, se opri. Se opri şi directorul. Erau acum faţă-n faţă, pe digul pustiu, sub soarele încă puternic.

— Mă bănuiţi?

— Tu ce-ai face în locul meu?

— De unde a pornit povestea asta?

— Ofiţerul de contrainformaţii a găsit urme de ceară pe chei. Cineva a luat mulajul.

— Groaznic, spuse Andone pornind din nou. Cu cheile nu umblăm decât noi doi şi uneori Ana. Şi le predăm la *be-de-se*, în cutie sigilată.

— Le mai luăm şi acasă, când venim după masă şi nu vrem să-l aducem pe plutonier.

— Numai de câteva ori s-a întâmplat asta.

— E destul o singură dată, ia gândeşte-te.

— Nu, spuse Andone, hotărât nu. Când am avut cheile, m-am dus numai acasă. Nici nu m-am dezbrăcat. Am mâncat şi m-am întors la institut. Altfel n-aş fi luat cheile cu mine.

— Logic, se dădu bătut directorul.

— Logic şi adevărat.

Soldatul de la poartă le dădu onorul. Poarta se deschise cu un bâzâit subţire.

— Ceva pe-aici? întrebă Mateescu.

— Nimic deosebit, tovarăşe căpitan de rangul doi.

În curte, câţiva soldaţi şi doi maiştri încetaseră să joace volei şi rămăseseră pe unde se nimerise, în poziţie de drepţi. Mingea de volei se rostogolea, uitată, pe panta uşoară care ducea spre scări.

— Gata? întrebă iarăşi Mateescu.

— De-o oră şi jumătate, tovarăşe rangu’ doi, spuse maistrul Costache. Am verificat fiecare circuit.

— Aveţi curajul să-l porniţi? Nu aruncăm clădirea în aer?

Cu toţii râseră discret şi porniră în urma lui spre laboratorul de acustică. Maistrul Costache descuie uşa şi o dădu de perete,

lăsându-i pe superiorii săi să intre. În mijlocul încăperii trona un aparat din aluminiu, de mărimea unui frigider, cu un tablou de comandă aşezat oblic pe-o latură. Câteva cabluri ieşeau din aparat şi se târau pe pardoseală până în dreptul prizelor mari, de construcţie specială. Mateescu cercetă tabloul, se aplecă să se uite în interiorul aparatului printr-o deschizătură al cărei panou nu fusese încă montat, apoi se întoarse spre ei cu o privire cercetătoare:

— Pe dinafară e frumos, nu? Şi încape tocmai bine în compartimentul radio al vedetei.

— Am respectat dimensiunile, spuse Andone. Nu e mai mare nici cu un milimetru.

— Eu zic să-i dăm drumul, spuse Mateescu.

Andone făcu un semn. Maistrul ridică ştecherul greu şi-l vârî în priză. Pe urmă Andone manevră câteva butoane. Indicatoarele de pe tabloul de comandă tremurară.

— Încălzirea durează cam un minut, spuse el încet.

Tăceau cu toţii, aşteptând aproape fără să respire. Maistrul tuşi uşor şi toţi se întoarseră întrebători spre el. Aparatul scotea un bâzâit profund şi egal, ceva mai puternic decât al unui televizor.

— Acum astupaţi-vă urechile, râse Andone emoţionat.

Împinse în sus comutatorul sub care scria cu litere roşii „EMISIE”. O vibraţie joasă ca sunetul unui contrabas cutremură aerul. Andone îşi încleştase degetele pe un buton rotund, gradat, sub care scria „ACORD”. Roti uşor butonul spre dreapta; vibraţia se întări, începu să se subţieze, semăna acum cu sunetul unei orgi, urcă treptat, deveni un ţiuit subţire, tot mai subţire, dureros pentru ureche, ascuţindu-se mereu; aducea cu vuietul unei turbine dintr-un cabinet dentar, urcă şi mai mult până dispăru.

— Peste şaisprezece mii de vibraţii, spuse Andone nefiresc de tare. Suntem în banda ultrasunetelor. Teoretic, aparatul poate urca până la o sută de mii... Raportez că instalaţia funcţionează!

Şoapte discrete însoţiră aceste cuvinte. Se întoarseră toţi către director, cu feţe vesele. El stătea concentrat, cu ochii ţintă la aparat.

— Merge, spuse. Vă mulţumesc, tovarăşi. Primul pas a fost făcut. Andone, eşti un geniu al acusticii.

— Acum e la minim, spuse Andone. Dacă-l dau la maxim, preface pereţii în nisip.

— Să nu încerci una ca asta, glumi directorul.

— Am văzut aşa ceva la televizor, spuse maistrul, şi nu-mi venea să cred.

— Opreşte-l, Andone. După câte ştiu, ultrasunetele nu prea priesc organismelor vii.

— La intensităţi mari, explică Andone. Atacă inimă şi arterele în primul rând. Dar deocamdată nu-i nici primejdie. Poţi să şi cânţi cu drăcia asta.

Manevră butonul de acord şi deodată sunetul acela subţire umplu iarăşi încăperea coborând şi urcând capricios, ca dintr-un ciudat instrument muzical lăsat pe mâna unui copil. În cele din urmă, opri aparatul şi începu să-şi şteargă faţa năduşită.

— E un succes, tovarăşi, spuse directorul. Andone, îţi mulţumesc încă odată. Acum îmi pare rău că nu l-am invitat şi pe viceamiral. Ar fi avut ce vedea.

— În câteva zile pregătim altă premieră, spuse maistrul Costache. Mergem înainte, tovarăşe rangu' doi.

— Mergem înainte, încuviinţă Mateescu. Avem cu cine!

Îmbrăţişă cu privirea pe toţi cei din jurul lui, care se uitară în jos, stingheriţi.

Andone se despărţi de director în capul scărilor ce duceau pe faleză. Se înserase, becurile de pe stradă căpătaseră lumina aceea violacee pe care-o au întotdeauna cu câteva clipe înainte de a se aprinde de-a binelea. Soarele apusese de mult, doar câţiva nori de maro altitudine mai păstrau undeva, spre vest, reflexele arămii ale crepusculului.

— Mă duc să mănânc ceva, spuse directorul. Cu programul ăsta, n-o să suferim niciodată de obezitate. Mergi?

— Îmi pare rău că vă las singur, spuse Andone încurcat. Am nişte obligaţii...

— Dacă-i aşa, nu insist. Nu te lua după un holtei ca mine. Du-te în sânul familiei... sau baţi alte drumuri?

— Depinde, răspunse Andone absurd, dar directorul se prefăcu că nu observă.

— Atunci petrecere frumoasă!

— Să trăiţi!

Andone îi lăsă să se depărteze, apoi porni în sens invers, ca să ocolească centrul. Până nu se mutase cu familia aici, n-avusese nevoie să se ferească. În afara colegilor din institut nu-l cunoştea nimeni în oraş, prezenţa lui nu era în niciun fel remarcată. Se ducea cu Livia la cinema, la restaurant, sau călătorea spre Constanţa cu acelaşi autobuz... E drept că sâmbăta se urca în rapid şi pleca la Bucureşti, dar duminică seara se întorcea ca să petreacă cu ea câteva ore, ştergându-i astfel amărăciunea unei sâmbete de singurătate.

La început nici nu-i spusese că e căsătorit. Nici ea nu-l întrebase, şi cu acest argument al laşilor încercă să se apere, când ea află adevărul. „Trebuia să spui din capul locului.” „M-ai întrebat tu ceva?” „Oricum, ar fi fost cinstit şi cavaleresc din partea ta să spui”. „Şi ce-ai fi făcut, dacă aflai de la început?” Poate nu mă mai încurcam...”. Sărise în sus, jignit. „Cum, Livia! Tu numeşti încurcătură tot ce e mai frumos şi mai cald între noi?” Oamenii par cu atât mai jigniţi, cu cât au mai puţină dreptate. Livia stătea pe studio, ca şi înainte, dar în vederea discuţiei trăsese pe ea cuvertura uşoară, de mătase. Iar el se pomenise gol şi absurd, în mijlocul încăperii, străduindu-se zadarnic să se dezvinovăţească. Simţea că o urăşte în clipa aceea. Câtă ipocrizie! îşi spunea în gând. Adineauri ar fi luat-o drept insultă dacă-i spuneam să se învelească! „Orice lucru frumos se sfârşeşte urât, spuse ea cu răceală. Să ştii că niciodată nu mi-a trecut prin minte să mă încurc cu un bărbat căsătorit!” I se făcu negru înaintea ochilor. Ţipă: „Să te încurci! Termină cu limbajul ăsta de mahala!” Ea râse amar: „Poftim, ţipă la mine! Poate vrei să-mi dai şi o palmă!” „Nu-ţi dau, deşi ai merita!” Pe urmă lacrimi. Ea plângea potolit, ascunzându-şi faţa în perniţa rotundă de mătase. El se vârî lângă ea, în aşternut. Cuvertura era moale şi rece; o îndepărtă, dar ea o trase la loc. Încercă s-o îmbrăţişeze, ea se apăra; o sărută pe mâinile cu care-şi acoperea obrajii, apoi pe cot, pe şoldul rece acum şi încordat, apoi sărutul acela ciudat, mai mult o muşcătură, între umăr şi gât, o simţi zvâcnind, îmbrăţişându-l sălbatic, şuierând: „N-aş fi vrut să te pierd!” „Nu mă pierzi, sunt al tău, sunt aici, te iubesc!” „Şi... ea?” „Nu te gândi, fă abstracţie de asta, lucrurile vor fi ca şi înainte...” „Nimic nu mai poate fi ca înainte.”

O surprindea uneori, după ce aflase adevărul, înnegurată.

Gândind cu glas tare, făcându-şi reproşuri că n-a ştiut să se desprindă la timp din această legătură care, oricum, tot o să se sfârşească într-o zi. El intra în panică atunci, folosea fraze ample şi bine calculate, îi evoca scene frumoase de la începutul legăturii lor, o implora şi-i făcea promisiuni vagi: „Până la urmă o să fie bine!” Când primise apartament şi-şi adusese soţia şi fetiţa, avusese iarăşi de înfruntat o criză. „De ce mai vii la mine? Du-te la ea, pocăieşte-te, suportă viaţa pe care ţi-ai ales-o singur!” „Să nu te amesteci în viaţa mea. E un subiect tabu!” „Aşa, bine-nţeles. Acolo e casa, legea, morala. Iar aici e o jucărie, leac pentru plictiseală, bordelul tău clandestin!” Şi iarăşi lacrimi, iarăşi împăcare...

Se îngrozea la gândul că ar putea s-o piardă într-o zi. Se ataşase de ea cu o putere care-i depăşea raţiunea; îl emoţiona fie şi numai gândul la casa aceea extravagantă, cu muzica şi cu lumina ei unică, la femeia voluptoasă şi lipsită de griji mărunte, sau destul de dibace să le ascundă, ca şi cum ar fi trăit cu aer şi n-ar fi avut nevoi materiale. Magdalena, gospodină desăvârşită, se străduia de ani să-l atragă pe el în jocul cotidian de-a casa; îi raporta amănunţit cheltuielile, se sfătuia cu el când era vorba să-şi cumpere chiar şi un ruj sau o pereche de ciorapi. „Cumpără, dacă-ţi trebuie”, arunca el indiferent, dar ea îi demonstra cu precizie că trebuia într-adevăr să cumpere; îl ţinea la curent cu preţurile de la piaţă, îl ruga uneori s-o ajute la curăţenie sau îl trimitea cu „aia mică” în parc. El suporta totul în numele obligaţiei cavalereşti pe care şi-o luase pentru totdeauna în clipa în care-şi pusese semnătura pe actul de căsătorie; nu era un soţ ideal, poate că nimeni nu este, dar era un om bun, şi Magdalena îi preţuia această calitate. Ea nu ştia că el face eforturi să fie aşa, că se revolta în adâncul fiinţei când ea îl întrerupea de la studiu ca să-i împărtăşească cu însufleţire o întâmplare măruntă a zilei; asculta atent, comenta pe-ndelete faptul acela şi nu lăsa să răzbată în afară nimic din clocotul deznădăjduit din lăuntrul lui.

Dar în realitate, viaţa asta îl obosea cumplit.

Îl obosea şi găsea o oază de calm şi dulce nepăsare în casa Liviei, unde totul era mânat înainte de o mână nevăzută; n-o auzise vreodată că luna asta întreţinerea a costat mai scump ca de obicei, n-o găsise dând cu mătura, n-o auzise plângându-se

că i s-a rupt o unghie în timp ce spăla vasele. Totul mergea parcă de la sine, fără s-o solicite, fără s-o obosească; o zi cu ea însemna o mică vacanţă cu cafea ivită fără veste în ceşcuţele fine, cu poveşti mărunte despre cunoscuţi şi necunoscuţi, cu anecdote auzite la agenţie, cu întrebări naive despre utilitatea călătoriilor spre alte planete, cu relatarea minuţioasă a unui accident de maşină sau a unui scandal pe stradă. Livia îl odihnea în sensul cel mai propriu al cuvântului; nici nu era silit să urmărească riguros poveştile ei, iar dacă ea îl surprindea neatent, râdea şi-i amintea străvechea anecdotă cu nu ştiu care savant distrat.

Livia locuia într-unul din blocurile dinspre gară, dar ca să ajungă acolo trebuia să facă un ocol. Îşi impusese această măsură de discreţie de când îşi adusese familia; oricum, era un om însurat, nu trebuia să se dea în spectacol, avea vecini, colegi care-l cunoşteau; tot mai mulţi erau la curent cu povestea lui, dar socotea că n-are sens să sfideze opinia publică şi izbutea să salveze cât de cât aparenţele. Discuţiile dintre ei erau tot mai dese, revolta Liviei împotriva propriului destin avea uneori accente dramatice, dar el se agăţa cu disperare de ea, făcea tot ce-i sta în puteri ca să fie cât mai des împreună, îngrozit de ideea unei despărţiri. Avea nevoie de ea ca de aer; făcuse din ea un fel de sens al vieţii, iar când i se întâmpla să invidieze pe cineva pentru succesul sau pentru poziţia lui, îşi spunea în gând, victorios sau numai consolator: „Da, dar eu o am pe Livia!”

Intră în bloc străduindu-se să păstreze un aer cât mai natural, socotea sub demnitatea lui să se furişeze sau să născocească un scop pentru această vizită. La urma urmei nimeni nu se sinchisea de prezenţa lui; uşile apartamentelor erau închise, pe scară câte un bec slab lumina din două în două etaje, copiii care se jucau în faţa scărilor nici nu ridicară ochii spre el. Urcă câte două trepte deodată, ajunse la etajul trei, sună scurt, apoi se depărtă puţin de uşă străduindu-se să păstreze acelaşi aer nevinovat, dar privind totuşi dacă nu urcă cineva scările.

Livia îi deschise aproape imediat. În cameră mirosea a fum, dintr-o ochire el inspectă scrumiera în care văzu câteva ţigări stinse de la jumătate, dar nu zise nimica.

— Te-am aşteptat şi ieri, spuse Livia încercând să-şi strângă puţin rochia de casă uşoară bleu-pal, fără nasturi.

El luă o înfăţişare dramatică, obosită, aşezându-se într-unul din cele două fotolii-ou care încadrau măsuţa din colţul camerei.

— Mi-a fost imposibil. În ultima vreme avem de lucru până seara târziu. N-am timp nici să dorm destul.

— Faci cum vrei, ţi-am mai spus. Vii când ai timp. Şi... plăcere, adăugă muşcător.

— Plăcere am totdeauna. Dac-ar fi după mine... Dar văd că nu te-ai plictisit prea tare. Ai avut musafiri?

— Nişte prieteni, răspunse ea vag. Bei un whisky?

— Te respecţi, spuse el ironic.

— Cadou, dragul meu. Nişte prieteni din Bucureşti. Au venit cu maşina. Stau la Olimp şi s-au repezit încoace...

— La Olimp, acuma? Marea e rece ca gheaţa...

— Nu e obligatoriu să facă baie-n mare. Sunt destule piscine acolo. Poate mergem şi noi odată.

— La piscină, cu marea la doi paşi? Mai ai şi tu răbdare câteva săptămâni.

— De ce? Cred că e grozav de plăcut şi la piscină. Amicii ăştia m-au şi invitat, dar n-am vrut să mă duc cu ei. Mă gândeam că poate vii încoace. Aşa că i-am trimis să se plimbe singuri spre Vama Veche. Abia am scăpat de insistenţele lor.

Andone simţi din plin muşcătura geloziei. Îşi închipui pe dată cea mai rea dintre posibilităţi; doi atleţi cu pantaloni evazaţi, cu plete şi cu mutre virile, cu glasuri puternice şi tricouri viu colorate descheiate larg pe pieptul păros. Ţigări Kent – dovadă scrumiera – şi ultimele cancanuri din lumea teatrului, aceleaşi poveşti, împrospătate, cu care o uimise şi el cândva pe Livia; sticla cu băutură scumpă lăsată neglijent pe marginea măsuţei, ca un lucru mărunt şi amintit în treacăt: „Leac contra spleenului, domniţă!”

Ea se întoarse cu două pahare mari pe fundul cărora sclipeau cuburi de gheaţă.

— Dacă mai întârziai o oră, nu mă mai găseai. M-au invitat la o bere deseară.

Ochii lui se îngustară. Spuse morocănos:

— Şi te-ai fi dus, ştiind că vin eu pe-aici?

— Cum „m-aş fi dus”? se miră ea exploziv. MĂ DUC! Ştii bine, cu tine nu pot ieşi nicăieri. Ai vrea să mă călugăresc? Ultima oară am dansat acum trei luni.

Îi turnă în pahar până la jumătate, iar ei îşi puse foarte puţin. Ciocni şi ridică paharul în dreptul ochilor:

— Eu am mai băut, se dezvinovăţi ca răspuns la întrebarea lui mută. Şi nu vreau să-mi stric forma pentru deseară.

Andone se întrebă dacă nu cumva ea accentua dinadins pe petrecerea aceasta, ca să-l pună pe jar. Dar la ce i-ar fi folosit? „Nu-mi plac oamenii geloşi, îi spusese ea cândva. Suntem oameni liberi, fiecare cu viaţa lui, avem dreptul, fiecare-n parte, să trăim cum ne place. Gelozia e un lucru urât şi absurd.” Încercase să se apere: „După mine, gelozia e o dovadă de dragoste”. „Şi de neîncredere”, ripostase ea atunci.

Livia se aplecă şi, cu o dexteritate care nu-l mai mira acum, puse în funcţiune combina muzicală. Un tango languros, dar bine ritmat, umplu încăperea.

— Abia-aştept să dansez, spuse. Mă întreb dacă n-am uitat de tot.

— Eşti o dansatoare înnăscută.

— Degeaba. Fac pauze prea mari.

— Lasă, luna viitoare organizăm o escapadă la Bucureşti, încerca el s-o consoleze.

— Luna viitoare? Data trecută tot „luna viitoare” ai spus. E un fel de a te minţi singur.

— Astea-s posibilităţile. Deocamdată este exclus să lipsesc, fie şi măcar câteva ore.

— Cum merge invenţia aia a voastră? N-am reuşit niciodată să pricep despre ce este vorba.

— Nu e propriu-zis o invenţie, ci o construcţie proprie, după principii cunoscute demult. Ştii ce e aia o torpilă? Un fel de rachetă care merge prin apă. Dacă ocheşti bine, ajunge la ţintă. Nava inamică are o singură scăpare: s-o observe la timp şi să se ferească din calea ei printr-o manevră rapidă.

— Asta ştie şi un copil, râse ea.

— Ei bine, noi vrem să facem o torpila care să ajungă în orice caz la ţintă, chiar dacă nava aceea se fereşte. S-o teleghidăm.

— Ca pe rachetă?

— Nu tocmai. Racheta se conduce prin radio, în timp ce torpila nu. Undele electromagnetice nu trec prin apă. Şi-atunci vrem s-o ghidăm prin ultrasunete.

Ea ridică din umeri:

— Mi se pare un fel de fachirism. Am auzit despre ultrasunete în legătură cu delfinii. Nu-mi închipuiam că o torpilă...

— Toată chestia e să-ţi vină ideea. Ideea aparţine şefului meu, un inventator înnăscut. Acuma am izbutit să punem la punct emiţătorul de ultrasunete. Astăzi l-am încercat prima dată. Opera mea. Am muncit luni de zile ca să-l concepem şi să-l construim. De-acolo vin. I-am făcut proba.

— Şi merge?

— Merge. Directorul e fericit.

— Înseamnă că o să fii ceva mai degajat de-acum încolo.

— Da de unde! Acuma ne apucăm să construim receptorul de unde. Cu ăsta e mai greu. Trebuie să aibă dimensiuni mici, să încapă în torpilă. Şi să aibă ataşat de el un traductor, un aparat care transformă undele în impulsuri electrice, adică în comenzile pe care le dă torpilei.

— Complicat, spuse ea. Nici în liceu n-am fost prea tare la fizică. Hai, bea să-ţi mai torn unul.

El refuză cu un gest din cap şi se întinse s-o sărute. Mai întâi pe gură, apoi pe obraz, pe gât...

— Stai liniştit, spuse ea depărtându-l cu o mişcare blândă. Ţi-a crescut barba şi mă zgârie. Nu vreau să mă duc la petrecere tatuată ca un şef de trib polinezian.

El se depărtă jignit. Ea profită de ocazie ca să se ridice. Aprinse lumina mare, din plafon, pe care n-o folosea aproape niciodată, şi se duse la oglindă. Abia acum realiză el cu adevărat ce se întâmplă: Livia îşi vedea de programul ei; cu el sau fără el, ea se va duce la ora fixată să-i întâlnească pe cei doi automobilişti atletici. O privea cum se piaptănă, atentă la oglindă, ca şi cum s-ar fi aflat singură în casă.

— Ascultă, n-ai putea să amâni petrecerea asta? Aveam şi eu o seară liberă şi tocmai acum...

— Am promis că mă duc, spuse ea ferm. S-a terminat discul; eşti drăguţ să-l pui pe partea cealaltă? Ai grijă să nu-l zgârii.

— Lasă-l încolo de disc. Serios, trage-le chiulul amicilor ăstora. Sunt la odihnă oamenii; pot să se ducă oricând să petreacă

— În schimb pe tine nu te am oricând aici, asta vrei să spui. Să profit de ocazie că te-ai strecurat pentru un ceas, că s-a milostivit destinul şi de mine, să mai dai pe-aici. Cu toate riscurile. De unde ştii că nu te-a urmărit? Dacă ne pomenim cu

ea la uşă? Ce mai distracţie pe mine!

— Livia, nu cumva ai chef de ceartă?

— Tu mă provoci. Mă faci să-ţi spun adevăruri care nu-ţi convin. Asta nu-i ceartă, e o simplă ipoteză. Vrei să spui că n-am dreptate? Va trebui să te aştept la infinit, rugându-mă cerului să ai câteva ore libere şi pentru mine?

Îşi reluă pieptănatul, ca şi cum discuţia se încheiase. Andone îşi făcu de lucru cu o ţigară. Nu ştia ce atitudine să ia. Niciodată parcă ea nu spusese lucrurilor atât de clar pe nume. Dacă mă las antrenat în discuţie, astă-seară o pierd definitiv, îşi spuse. Are şi ea dreptate. Ar trebui să-i binecuvântez pe prietenii ăia care vin s-o scoată puţin din monotonie. Ce drept am eu asupra ei? Poate să iasă când îi place şi cu cine-i place. Şi-apoi, prietenii vin şi pleacă, iar ea rămâne cu mine...

— Fii drăguţ şi ridică-mi fermoarul, îl rugă ea.

Îmbrăcase o rochie de culoarea jadului, cu decolteu larg la spate şi fără mâneci. El îi ridică fermoarul şi se aplecă puţin să atingă cu buzele ceafa delicată, care începuse să se bronzeze.

— Te-am rugat să-mi ridici fermoarul, atâta tot. De ce nu eşti cuminte?

— Sunt supărat, zise el.

— Dacă te-ai gândi un pic mai mult, n-ai mai fi. Au să-mi iasă vorbe că stau închisă-n casă şi beau pe ascuns. Oraşul nu-i atât de mare ca să nu se observe, colegele au început să mă întrebe: „Ce-i cu tine, dragă, unde umbli că nu te vede nimeni pe nicăieri?”

— Ai dreptate. N-o să ne certăm pentru atâta lucru. Du-te, distrează-te. Dac-aş putea, aş veni şi eu cu tine. Mă întreb numai ce fel de oameni sunt prietenii cu care te duci.

— Şi el şi ea sunt profesori. Oameni mai în vârstă decât mine...

— Cum „el şi ea”? Va să zică o familie? Eu credeam că e vorba de...

— Un grup de bărbaţi? râse Livia. Cum poţi să-ţi închipui că mă duc aşa, cu primii veniţi? Of, prostuţule!

Îi venea să urle de ciudă. Ce mai capcană îi pregătise! Nu cumva îşi bătea joc de el? De ce-l lăsase să creadă că au vizitat-o nişte prieteni? Păi nu erau prieteni? Da, dar putea să precizeze... Se prefăcu că stinge ţigara, scociorî în scrumieră.

Într-adevăr, filtrul uneia din ţigări avea urme de ruj. Cum de nu observase de la început? Ar fi fost scutit de tortură, măcar în parte.

— Te joci cu inima mea, spuse.

Ea se întoarse la oglindă să se machieze. Îi vorbi peste umăr:

— Vreau să te lecuiesc de gelozie.

— Imposibil. Ţi-am spus odată că gelozia izvorăşte din dragoste. Ţin prea mult la tine. De fapt, nici nu te suspectez. Mă interesează, pur şi simplu, tot ce are legătură cu tine.

— Dacă vrei, rămâi să-i cunoşti şi tu. Peste vreo jumătate de oră vin să mă ia.

— Nu, n-are rost. Au să se mire că nu te însoţesc. Ce să le spun? Că plec pe mare cu vaporul? Mai bine o iau din loc.

Ea se uită la el ţintindu-l cu dermatograful:

— Când mai vii?

— Poate mâine. În cel mai rău caz, poimâine. Tot pe la ora asta. Dacă nu vin, îţi cer iertare de pe acum. Înseamnă că a intervenit ceva deosebit.

— Bine, oftă ea. Nu ştiu cât o să mai meargă aşa.

El se apropie s-o sărute şi ea îi oferi obrazul.

— Iartă-mă, am dat cu ruj şi n-aş vrea să te vâr în încurcătură. Asta ar mai lipsi. Să te-ntorci acasă cu urme de ruj pe batistă.

Aluzia aceasta la situaţia lui de bărbat însurat îl trezi ca un duş rece. Se abţinu însă să riposteze. N-ar fi ajutat la nimic.

— Petrecere frumoasă. Să nu stai prea mult.

— O să stau cât o să-mi placă, chicoti ea. De ce te încrunţi aşa? Nu mă ţine nimeni legată acolo.

— Te iubesc, spuse el încet.

Ea îşi lipi obrazul de al lui, apoi îl împinse cu un gest plin de mângâiere spre uşă. Căpitanul Andone oftă. Înţelegea din graba ei că Livia se gândea mai mult la ce va fi decât la ce-a fost. Şi se simţi deodată foarte singur.

5

Reprezentantul firmei „Ronex” se numea Tintenbroker, nume lung şi greu. În relaţiile de afaceri, partenerii români cu care venea în contact se străduiau să-i pronunţe corect numele întreg, dar când discutau între ei îl numeau, mai scurt, domnul

T. Domnul T. era un bărbat înalt şi impunător, puţin cărunt la tâmple, care vorbea curent câteva limbi de mare circulaţie şi în cei trei ani de când se afla în România învăţase binişor şi graiul lui Amza Pellea. Pentru aceasta urmase mai întâi un curs rapid în ţara lui, apoi se perfecţionase ascultând, ori de câte ori avea câteva clipe libere, emisiuni de radio şi televiziune, teatru înregistrat pe disc şi chiar meciuri de fotbal. Se mai slujea şi de un mic casetofon pe care-l purta totdeauna cu el, fără să-l ascundă de ochii interlocutorilor.

— Ca să fiu sincer, doresc să devin un bun cunoscător al limbii dumneavoastră, le spunea el zâmbind. Singur n-am cum să mă perfecţionez; mi-aş căuta expresiile, aş evita întorsăturile de frază mai complicate; pe de altă parte, ar părea ciudat, ca un om de vârsta mea să vorbească singur, în hotel, în loc să folosească pentru asta o veritabilă conversaţie.

— Dar pe noi nu ne incomodează cu nimic înregistrarea, se apărau românii, zâmbind şi ei. Nu trebuie să vă justificaţi.

— Nu mă justific, mă explic, replica domnul T. plin de curtoazie. Vreau să mă controlez şi să-mi corectez greşelile pe care le fac în vorbirea liberă, în discuţia vie. Iar cel mai adesea, asemenea discuţii le port în interesul serviciului.

— Asta vă foloseşte şi pentru a aduce patronilor dumneavoastră un raport cât se poate de exact despre felul cum acţionaţi, încercase într-o bună zi cineva să-l ironizeze.

— Poate fi şi asta, recunoscuse cu naturaleţe domnul T. Cu toate că au destulă încredere în mine. Altfel nu m-ar fi trimis aici, nu-i aşa?

Asemenea fraze odată rostite, domnul T. punea în funcţie micul său aparat de înregistrare, ca şi cum dialogul pe jumătate glumeţ, purtat cu interlocutorii lui, sfârşea prin a-i convinge pe aceştia de utilitatea casetofonului. Discuţiile începeau apoi, se pronunţau cifre şi termene, se lansau denumiri de produse, toată lumea uita de aparatul acela, până când un ţăcănit sec vestea că banda s-a terminat; cu acelaşi zâmbet, domnul T. se întrerupea o clipă, înlocuia caseta folosită şi apăsa iarăşi pe butonul „START”, la fel de natural ca şi cum ar fi sorbit din paharul cu apă minerală păstrat totdeauna la îndemână.

Întors la reşedinţa sa, într-unul din marile hoteluri din centrul Bucureştiului, domnul T. îşi scotea din frigider o sticlă de apă

minerală neîncepută, se instala în fotoliul de lângă geam cu un blocnotes pe genunchi şi, în timp ce privea prin fereastra largă forfota de jos, de pe bulevard, asculta de zeci de ori înregistrarea, oprea aparatul, derula un pic banda ca să audă din nou o anumită frază, încerca să prindă sensuri ascunse în cuvintele rostite nu de el însuşi, cât mai ales de partenerii săi de afaceri. Blocnotesul se umplea treptat, cu date directe sau aflate prin deducţie, cu ipoteze şi cu concluzii preţioase desprinse din convorbiri.

Într-o după-amiază de aprilie, domnul T. se întoarse obosit după o zi de muncă. Nici măcar nu se opri la restaurantul elegant de la parter, să mănânce; o rugă doar pe tânăra de la recepţie să-i trimită sus un biftec şi multă, multă salată verde, după care se îndreptă spre lift. Personalul începuse să-l cunoască, fiind un locatar vechi şi aproape permanent; fata surâse şi se grăbi să transmită comanda; liftierul îl conduse fără să-l mai întrebe la ce etaj doreşte să meargă, iar o cameristă drăguţă care uda florile de pe palier îl salută cu o reverenţă plină de graţie. Domnul T. părea încântat de această popularitate şi se îndreptă mormăind un refren spre apartamentul lui; descuie uşa bine dispus, intră, controlă provizia de apă minerală din „Fram”, încuie uşa şi intră în camera de zi. Îşi scoase haina şi pălăria, le trânti pe primul scaun, îşi lărgi nodul cravatei şi-şi suflecă mânecile de un alb strălucitor ale cămăşii. Se uită la ceas, ca orice om de afaceri care are timpul bine drămuit, şi-şi luă locul în fotoliul de lângă geam, cu blocnotesul şi casetofonul la-ndemână. Chinui o vreme aparatul, până să ajungă la frazele care-l interesau în mod deosebit. În ziua aceea negociase o comandă de maşini textile. Reprezentanţii firmei de comerţ exterior cu care purta discuţiile şovăiseră puţin când a fost vorba de termenul de livrare. Banda reţinuse fidel discuţia:

— Am avea nevoie de ele în luna octombrie, spuse domnul T.

— Nu ştiu dacă izbutim, şopti unul dintre interlocutori. Nu ne-au venit utilajele de la Reşiţa.

— O să solicităm ajutorul combinatului din... (Aici banda înregistrase câteva zgomote neclare, probabil secretara intrase cu cafelele, şi domnul T. blestemă această coincidenţă). Ei mai au ceva disponibilităţi, şi-au depăşit planul pe trimestrul trecut.

— Atunci o să încheiem o minută separată cu ei. Domnule Tintenbroker, credem că termenul ne convine. Vom confirma peste o săptămână, când încheiem şi contractul.

Domnul T. renunţă să-şi mai asculte propria voce care mulţumea politicos pentru mersul favorabil al tratativelor. Dădu aparatul înapoi, reluă de la fraza aceea buclucaşă, încercând să distingă ceva prin zgomotele suprapuse – probabil secretara îşi cerea scuze sau întreba dacă poate servi cafelele. După ce repetă de câteva ori operaţia, reuşi să distingă un cuvânt care se termina cu „-eşti”. Dar câte localităţi nu au numele terminate cu „eşti”? Bucureştiul se exclude. Nici un bucureştean n-ar spune „avem ajutorul combinatului din Bucureşti”, îşi făcu domnul T. socoteala. Ar spune „combinatul nostru” sau aşa ceva. Patriotism local. Poate Ploieşti? Nu, erau silabe mai multe. Săvineşti ar merge, dar produce combinatul de acolo utilaje textile? S-ar putea. Pentru autoutilare, de pildă. De verificat, în orice caz. Cu prima ocazie... Şi mâna fermă a domnului T., înarmată cu un pix aurit, notă în blocnotes...

O bătaie în uşă. Domnul T. mută aparatul pe pista a doua, unde avea înregistrată muzică de jaz, şi se duse să deschidă. I se adusese masa comandată. Chelnerul transferă cu dexteritate farfuriile de pe servanta cu rotile pe masa din mijlocul încăperii, aşează tacâmurile şi paharele, săltă puţin capacul cromat de sub care ţâşni o aromă îmbietoare, îi dori domnului T. poftă bună şi ieşi împingând servanta. Domnul T. încuie uşa, dădu drumul la televizor şi se aşeză la masă. Pe ecran apăru cunoscuta fetiţă însoţită de un căţel, al cărei vehicul se metamorfozează treptat de la trotinetă la avion supersonic, grăbindu-se să ajungă – şi ea – în faţa televizorului. Domnul T. îşi devoră friptura urmărind cu încântare aventurile ursuleţului rătăcit. Când tata-urs îl regăsi, domnul T. îşi terminase şi el friptura. Bău pe nerăsuflate un pahar de apă minerală, strânse gospodăreşte tacâmurile în colţul mesei, apoi instală la iuţeală în faţa televizorului un aparat fotografic mare, cu burduf. După îndemânarea cu care-l îndreptă spre ecran şi după uşurinţa cu care-l reglă se putea deduce că nu-l punea acolo pentru prima oară. Aparatul avea un dispozitiv automat de tras filmul; domnul T. întoarse arcul, răspunse la bezeaua pe care fetiţa i-o trimitea de pe ecran şi-şi trase fotoliul lângă aparatul foto. Luă între degete capătul cablului

declanşator al aparatului şi, în sfârşit, îşi aprinse o ţigară. Începea telejurnalul...

Preşedintele Republicii primise pe ambasadorul unei ţări pentru prezentarea scrisorilor de acreditare; cu acest prilej, îşi exprimase speranţa într-o continuă lărgire a relaţiilor economice şi culturale dintre cele două ţări (de văzut ce mărfuri am putea tranzita între ele, îşi notă domnul T.). „Vă prezentăm ştirile interne, anunţă crainicul. Domnul T. se aplecă puţin înainte, deşi televizorul cu ecran mare îi oferea o vizibilitate excelentă. Pe ecran apărură oţelari slobozind o nouă şarjă; unul dintre ei veni în prim-plan şi încredinţă reporterului, căruia i se vedea numai mâna cu microfonul, câteva fraze privind realizările sale pe luna în curs; urmară imagini din industria uşoară – o fată frumoasă, cu faţa haşurată de firele drepte ale ringurilor, scotea cu îndemânare mosoarele pline, şi le arunca într-un coş (fata se străduia să nu se uite la obiectiv, dar zâmbea fotogenic şi domnul T. o aprecie cu un „hm” plin de bunăvoinţă). Apărură apoi tractoare cam înghesuite, ca să încapă toate în imagine probabil, trăgând după ele prăşitori de porumb. Domnul T. aştepta nerăbdător. Pe ecran se năpusti un buldozer, filmat chiar din apropierea şenilei, ceea ce-l făcea şi mai impunător. Crainicul vorbea despre constructorii noului port Mangalia. Camera se depărtă de buldozer şi prezentă un panoramic al construcţiei. Digurile se întreţeseau pe ecran formând un fel de patrulater neregulat. Pentru orice eventualitate, domnul T. apăsă pe declanşator. Privi apoi marea largă, cu un vas la orizont – imagine cam gratuită, o califică el – apoi iarăşi digurile acelea, văzute din alt unghi. Domnul T. declanşă de câteva ori la rând. Când tocmai îşi punea întrebarea dacă o să-i ajungă filmul, pe ecran apăru un şofer de basculantă, cu mustaţă stil Ţiriac, care transporta piatră la dig. Crainicul făcu un calcul rapid – omul cărase o cantitate de piatră egală cu cea folosită la construcţia unei piramide egiptene. Urmau ştirile culturale şi domnul T. se grăbi spre baie, să pregătească soluţiile pentru developarea filmului. Se întrerupse să asculte comentariul extern, apoi luă aparatul şi intră iarăşi în baie.

Când reveni în cameră, cu pelicula încă udă în mână, avea pe faţă un zâmbet triumfător. Dintr-un compartiment secret al geamantanului scoase o fotografie mai veche, luată tot de la

televizor, care reprezenta construcţia portului într-o fază anterioară. Privi filmul cu ajutorul unei lupe ţinându-l în dreptul lămpii de birou, şi fluieră discret printre dinţi, ca un meseriaş mulţumit de munca lui: într-un capăt al digului, dincolo de „dana unu”, apăruse o construcţie rotundă ca o ciupercă, despre care nu auzise vorbindu-se niciodată. Construcţia se deosebea de magaziile şi barăcile care se pot vedea pe orice şantier, mai ales când e vorba de un viitor port; întrucâtva părea nelalocul ei acolo, între nişte banale instalaţii portuare încă în construcţie. Poate fi un lucru interesant, îşi spuse domnul T. şi după ce telefonă la recepţie să vină cineva să strângă masa, începu să pună aparatele la locul lor, socotind în gând cam câte ore i-ar trebui pentru un drum până la Mangalia şi retur.

Căpitanul Dragomir îşi întâmpină şeful în hol. Îi dădu raportul, un raport lapidar, folosind o frază îndelung uzitată încât era aproape lipsită de semnificaţii:

— În timpul serviciului meu nu s-a întâmplat nimic deosebit.

— Chiar nimic? zâmbi colonelul strângându-i mâna.

— Mărunţişuri, tovarăşe colonel.

— Hai să mi le spui şi mie.

În anticamera strâmtă, aparatul de radioemisie bâzâia uşor. Plutonierul de serviciu sări în picioare, punând deoparte creionul, dar colonelul îi făcu semn să-şi continue treaba şi intră în birou. Dragomir îl urmă.

Lucrau de multă vreme împreună, în serviciul de contrainformaţii. Colonelul era un bărbat corpolent, în tinereţe făcuse sport de performanţă şi asta îl îndemna să-şi măsoare cu ciudă, în fiecare săptămână, greutatea. Auzise demult că un fost sportiv este un candidat sigur la obezitate, de aceea se străduia să-şi facă timp pentru drumuri lungi pe jos, era cumpătat la mâncare şi se abţinea de la băutură. Totuşi, se apropia de cincizeci de ani şi vechea supleţe de care era mândru nu avea să se mai întoarcă niciodată. Faţa lui, prelungită de o chelie care urca până în creştet, era rotundă, cu obrajii bucălaţi, ceea ce îi dădea o înfăţişare bonomă. Când se bărbierea, colonelul suferea pentru această expresie blajină, pe care nici încruntarea sprâncenelor n-o putea înlătura; în cursul zilei însă uita de asta şi era în măsură, cu chipul acela de om cumsecade, să facă

observaţii usturătoare celor ce le meritau, fără să ridice vreodată tortul.

— Pari cam plictisit, observă el în treacăt închizând fereastra. Cu toate că te-ai ras proaspăt.

— Pentru derutarea adversarului, confirmă Dragomir. Nu-mi place să-mi citească lumea starea de spirit pe faţă.

— Lumea, adică şi eu?

— Lumea, fără dumneavoastră. Dumneavoastră citiţi oricum. Câteodată sunt tentat să vă strecor o mică minciună, numai aşa, experimental. Să văd dacă mă prindeţi. Adevărul e că n-am avut curaj să-ncerc. Ştiu dinainte rezultatul.

— Mă supraestimezi, zâmbi colonelul. Dar dacă-mi spui că ai dormit bine azi-noapte, află că n-o să te cred.

— M-au cam sâcâit cu telefoanele, recunoscu Dragomir.

— Ceva deosebit?

— Rapoartele celor plecaţi... Un accident de circulaţie... raportat din trei locuri, la intervale... Ştiţi, era la hotarul între trei judeţe. Fiecare, cum afla, se grăbea să-mi spună noutatea.

— Ce s-a întâmplat de fapt?

— O chestie banală, nu vă alarmaţi. Ceva ca la „faptul divers”: un autocamion militar s-a lovit de un pom pe şoseaua Bucureşti-Alexandria. Nicio victimă. Miliţia a constatat că şoferul băuse. I-a ridicat carnetul.

— Soldat?

— Soldat. Aducea materialele echipei artistice care fusese în deplasare la ţară.

— Toamna mai înţeleg, că iese tulburelul, dar acuma, în aprilie... Urât din partea lui. De la ce unitate e?

— De-aici, din Bucureşti.

Colonelul se aplecă, dregându-şi glasul, să scoată un dosar de pe raftul de jos al dulapului de fier. Când se întoarse iarăşi spre Dragomir, avea obrajii congestionaţi.

— Oricum, păcătoasă treabă. O să ajungă şi pe la tribunal soldăţelul ăla.

— Merită, spuse căpitanul Dragomir. Putea să-şi rupă gâtul. Nu mai spun că a avariat maşina.

— Şi, altceva?

— Altceva... spuse cu viclenie căpitanul. O mică deplasare a domnului T. Fără interes de serviciu.

— Trebuia să-ncepi cu asta, îl certă colonelul.

— Nu puteam, pentru că e în curs de desfăşurare. Domnul T. a plecat azi-dimineaţă la patru spre litoral. A ajuns în Mangalia la şapte şi jumătate.

— Oho! Ca la raliu!

— Nu-i mare grozăvie. Şoseaua liberă, maşină bună... Şi ştiţi că el nu prea încetineşte prin localităţi. Preferă să plătească amendă. Acum o lună, când s-a dus pe Valea Prahovei, tot aşa. L-au oprit trei echipaje. A plătit de fiecare dată şi şi-a continuat drumul.

— Treci peste amănunte. Ce face la Mangalia? Vrea să cumpere nisip de pe plajă, să-l vândă în Sahara?

— Nu. A cumpărat salam de la autoservire. Şi s-a învârtit pe faleză. S-a plimbat puţin şi pe dig, până la semnul de trecere oprită. N-a făcut poze, cel puţin n-a fost văzut făcând poze.

— Crezi că ar avea un aparat în nasturele de la pardesiu? întrebă colonelul făcând ochii mici.

— S-ar putea. Dar nici măcar nu purta pardesiu. Era îmbrăcat sport, într-un pulover gri. Dimineţile de aprilie sunt foarte reci pe litoral.

— Ai vreo idee ce l-a atras la Mangalia? N-ai să-mi spui că s-a dus să se recreeze...

— Nu. Mai ales că la ora asta e în drum spre Bucureşti. O simplă excursie la mare pe timpul ăsta e ceva absurd. Să faci şase sute de kilometri pentru o jumătate de oră de plimbare...

— Scurteaz-o, Dragomire.

— Am înţeles, spuse Dragomir. Teoria mea e că s-a dus pentru „dana zero”. Deşi n-a manifestat o curiozitate deosebită. Probabil a fost numai o recunoaştere a terenului.

— Înseamnă că a mirosit ceva, murmură colonelul. Nici n-am putea-o ascunde la infinit. E ditamai clădirea, nu un nasture de pardesiu. Chiar dacă seamănă.

— Seamănă, mai ales văzută de sus, din elicopter. Am fost acolo când o construiau. Constructorii i-au dat şi numele ăsta, numai bun pentru romane de spionaj: „dana zero”. Fiindcă s-a construit în capul digului, dincolo de dana unu.

— Mulţumesc de explicaţie, făcu ironic colonelul întinzând mâna spre ciubărul-miniatură plin cu creioane de toate culorile. Aşadar, domnul T. şi-a reluat ocupaţiile.

— La fel de discret şi greu de dovedit ca şi înainte. Nu l-ar fi bănuit nimeni, dacă nu era povestea cu sondele...

Preocupat să finiseze vârful unui creion roşu-albastru, colonelul spuse în treacăt:

— Tot îşi dădea el în petic până la urmă. Dar nouă ne-a prins bine. Acuma ştim cu cine avem de-a face.

— Ştim şi el nu ştie că ştim, tovarăşe colonel. Suntem cu o mutare înaintea lor.

— Tot mai foloseşti comparaţiile de la şah?

— Munca mea seamănă mai mult cu şahul decât cu rugbiul, oftă Dragomir. În şcoală am făcut destulă pregătire fizică, mă pricep să prind un om înarmat. Cu mâinile goale. Dar n-am avut ocazia. În schimb stau la masă, fumez o ţigară, îmi strâng capu-n palme şi mă gândesc. Nu seamănă cu şahul, tovarăşe colonel?

Spre deosebire de şeful său, care se resemnase, Dragomir era un sportiv în plină activitate. E drept că nu se arăta pe stadioane; în micul său apartament din Berceni îşi amenajase o sală de sport – dormitorul – pe a cărei uşă scria cu litere strâmbe: „Hai Dinamo”. Avea acolo haltere, extensor, o minge de piele din cele folosite pentru antrenamentul boxerilor şi un scăunel care aparent n-avea niciun rost dar de fapt era o unealtă preţioasă pentru nişte exerciţii ciudate. Nespectaculoasă ca o ploaie de octombrie şi istovitoare ca o zi cu liftul în revizie, gimnastica matinală îi dădea mari satisfacţii. Graţie ei, Dragomir se putea lăuda cu un plex pe care nu-l poate dovedi nici pumnul lui Paterson, şi într-o seară mărturisise unui coleg că a izbutit să parcurgă înot câteva sute de metri cu mâinile legate.

Împreună cu colonelul, la şedinţe, formau un cuplu care atrăgea atenţia. Era cu un cap mai înalt, slab şi drept ca un halebardier din garda elveţiană, cu faţa prelungă, aspră, nas drept şi sprâncene groase, care adăposteau ochii verzi cu irizări aurii, pătrunzători. „Tu ai raze X în loc de ochi omeneşti, izbucnise în râs un coleg din şcoala militară pe care-l prinsese odată cu minciuna. Erai bun de hipnotizator!” Îi plăcea să umble bine îmbrăcat, venea la serviciu cu cămaşă albă şi cravată, în timp ce colonelul purta cămăşi sport cu gulerul răsfrânt, despre care spunea singur că sunt demodate.

Dar în ciuda aparenţelor care-i deosebeau atâta, colonelul şi

Dragomir se împăcau de minune, ajunseseră să-şi cunoască gândurile, într-atâta li se armonizase stilul de a raţiona. Metafora cu şahul, demonetizată de autorii de pe toate meridianele, era pentru ei o realitate.

— Dragomire, spuse deodată colonelul punând creionul deoparte, cu „dana zero” a noastră se anunţă o partidă interesantă. Au aflat că ea există; au să afle în curând şi cu ce se ocupă. Nu poţi să-i împiedici. Dar după asta vor merge mai departe, şi nu trebuie să-i lăsăm, înţelegi? Treaba e serioasă; am primit aseară ordin de la minister...

Sună telefonul. Colonelul ridică receptorul:

— Alo! Da, eu sunt. Salut, Budescule, ai ceva noutăţi?... Aha, bun. Bravo. Bine că s-au hotărât. Ai grijă mai departe. Tocmai voiam să te sun eu. Nu, deocamdată nimic, dar poţi să ştii? Ochii-n patru, asta voiam să-ţi spun. Bine, noroc!

Aşează receptorul la loc, zâmbi.

— Tot vorbeam noi de „dana zero”... Ştii ce spune Budescu? Vor monta un sistem electronic de alarmă pentru protecţia seifului.

— Un lucru bun, spuse Dragomir. Ceara aceea de pe chei a folosit la ceva.

— Asta nu ne scuteşte de întrebarea: cine a luat mulajul cheilor?

— Nu există întrebări fără răspuns, făcu Dragomir optimist. Aflăm noi până la urmă... Şi oricum, cheile nu pot fi folosite dacă nu cunoşti cifrul.

— Mijloace moderne, Dragomire. Niciun amănunt neglijat.

Dragomir îl privi atent pe colonel:

— Înseamnă că mutarea n-a fost a lor, ci a noastră. Dar şeful domnului T. nu cred că va dormi liniştit când va auzi de „dana zero”. Întrebarea e ce a reuşit să afle domnul T. şi dacă mulajul cheilor este al lui. Şi dacă şi-au pus toată nădejdea în el. Dumneavoastră ce-aţi face, dac-aţi fi în locul lor?

— Aş împărţi treaba pe sectoare, spuse colonelul. Domnul T. e un fel de rezident, nu se aruncă direct în acţiune. El semnalează doar; vin alţii, pe urmă, şi încep să cerceteze de aproape. Asta zic eu: şeful domnului T. pregăteşte o rezervă strategică pe care s-o pună în mişcare la momentul potrivit.

— Oare cum o fi arătând acest şef al domnului T.?

— În orice caz mai sportiv decât mine.

— Şi la ce-i foloseşte? Tot degeaba, dacă nu e tare la şah. Ştiţi, tovarăşe colonel, câteodată mă gândesc aşa, mai fantezist, şi vă văd pe dumneavoastră şi pe el în faţa tablei cu pătrăţele. Amândoi încruntaţi, amândoi chibzuind îndelung înainte de o nouă mutare... Şi deodată, ţac. Un pion. Adică un om. Atacă, sacrifică... Dar asemenea partide sunt greu de câştigat.

— Deocamdată e remiză, oftă colonelul. Oare pe unde o fi domnul T. Acuma?

Dragomir se uită la ceas:

— Cu viteza lui cred că a trecut de Constanţa.

Domnul T. trecuse, într-adevăr, de Constanţa. După ce scăpă de aglomeraţia şoselei de centură a oraşului, se înscrise pe drumul naţional spre Hârşova, desfăcu termosul şi bău câteva înghiţituri de cafea, fără să încetinească. Peugeot-ul său se comporta de minune; şoseaua era uscată, dreaptă şi aproape pustie. În zumzetul uniform al motorului, domnul T. putea să gândească în voie. Aşadar, informaţia prinsă din zbor de la funcţionara din Bucureşti se confirma. Cea mai ieftin plătită informaţie: un bilet de cinema şi o prăjitură. Plus câteva ore, pierdere de vreme. Dar oare astea trebuie puse la pierderi? se ironiză singur domnul T. Recunoaşte, tipule, ţi-a făcut plăcere să baţi străzile alături de ea. Sărmana! Se străduia să arate că şi slujba ei e ceva important. „Prin mâna mea trec toate hârtiile. Şeful serviciului mă cheamă totdeauna când uită de vreun act. Mă întreabă dacă nu-mi amintesc cam când am primit cutare circulară. Eu îi răspund cu precizie, fiindcă le am notate pe toate în carneţel. Am o evidenţă, neoficială dar necesară. Într-o zi s-a şi mirat... Grozav mă simpatizează...” „Cred că te simpatizează nu numai pentru asta. Eşti o fată frumoasă şi isteaţă. Fac prinsoare că în carnetul ăla ai notate şi întâlnirile. Oricum, între atâţia bărbaţi...” „Ah, oameni serioşi, ce-ţi închipui? Cu copii cât mine. Mă şi intimidează când îi văd aşa cărunţi şi importanţi în anticameră... Iar hârtiile, înainte de a le duce la semnat, le citesc şi eu. N-are nimeni secrete faţă de mine.” „Ei, ce secrete pot fi la serviciul comercial al centralei?” „Să-ţi dau un exemplu: adresa către combinatul de aluminiu...”

Domnul T. zâmbi iarăşi. Prostuţa! Dac-ar şti faţă de cine se

mândrea ea că ştie să păstreze secretele! O să-i fac un cadou, merită, nu? Mi-a dat un punct de plecare. Iar acum...

Apăsă pe butonul casetofonului şi ascultă înregistrarea făcută în Alimentara din Mangalia:

— N-am dormit toată noaptea, dragă. L-am aşteptat, tot cu gândul că se-ntoarce. Dacă vine după ce adorm şi mă trezeşte, s-a zis cu somnul meu. Aşa că am citit până la două. L-am şi luat la zor când a intrat pe uşă. Credeam că a fost să bea un păhărel. Dar el era treaz-nemâncat. Venea de la laborator.

— Şi-al meu la fel, spune că nu puteau lăsa experienţa la jumătate.

— Le şi place, tu. Parcă-s copii. De când cu „dana zero" asta, nu mai ştiu de meciuri, nu se mai duc la o bere... S-au îndrăgostit de ea.

— Cui nu i-ar place? O mândreţe de vilă. Să tot lucrezi. Nu se-ndură să mai plece când intră acolo.

— Numai de-ar reuşi invenţia asta a lor. Că prea îşi bat capul atâţia oameni.

— Până la urmă reuşeşte. Dar trebuie răbdare. Un lucru ca ăsta nu iese bătând din palme.

— Aşa e. Ce-ţi face aia mică?

— Bine. Am dus-o la cămin, venind încoace. Mi-e greu s-o scol dimineaţa, dar ce să fac? N-o pot lăsa singură în casă.

— Ei, se obişnuieşte, ai să vezi. Şi mie mi-a fost greu cu băiatul, în primele luni. Dar după aia nu voia să mai plece de-acolo când mă duceam să-l iau...

Domnul T. zâmbi şi închise aparatul. Înregistrarea asta reprezenta una din cele mai favorabile împrejurări pe care i le scosese vreodată viaţa în cale. Până şi amănuntul că una dintre femei îşi ţinea băiatul la cămin. La nevoie o va urmări, reuşise s-o fotografieze fără zarvă prea mare. Re urmă, va fi uşor să se împrietenească cu copilul. Iar de la copil la mamă: „Ce fetiţă reuşită! Mi-a spus o mulţime de lucruri. Nu vreţi să încercăm o probă pentru un scenariu radiofonic? Lucrez la radio, sunt regizor şi..." Femeile nu rezistă la asemenea chestiuni. Apoi din vorbă-n vorbă, despre copii, despre familie, despre soţ... Ce profesie are soţul dumneavoastră?...

Domnul T. îşi puse frână imaginaţiei. Dacă totul ar merge aşa de uşor! Măcar să fi avut câteva zile de stat în Mangalia, să afle

amănunte. Metode erau destule. Chiar dacă n-ar fi adus pe tavă „dana zero”, tot ar îi aflat nişte lucruri care să-l lase pe maior cu gura căscată. Sau poate n-ar fi reuşit nimic. Nu ai şansa în orice dimineaţă să găseşti în Alimentara două femei guralive, ai căror soţi lucrează tocmai la „dana zero”.

Şi totuşi, gândi mai departe domnul T., nu mă întorc cu mâna goală. „Dana zero” există, adăposteşte un laborator special unde se experimentează ceva important. Clădirea e păzită de marinari, în preajma ei am văzut un camion de transport greu cu număr de Bucureşti. Ce se experimentează? Sper să aflu până la data viitorului mesaj...

Când ajunse la Bucureşti, primul lucru pe care-l făcu după ce-şi trânti servieta pe un scaun fu să scoată „cifrul secret”, de fapt un dicţionar obişnuit al limbii române. Procedeul de cifrare era simplu: după ce-şi compuse mesajul într-o exprimare foarte lapidară, domnul T. căută pe rând cuvintele în dicţionar. Nota pagina şi numărul de ordine al cuvântului pe pagină. Rezultau astfel grupe de cinci cifre: primele trei alcătuiau pagina – iar dacă numărul era compus din una sau două cifre, completa spaţiul gol cu cifra şase – celelalte două, poziţia cuvântului. Pe urmă adăuga la fiecare cifră un coeficient progresiv, de la unu până la nouă, astfel că mesajul devenea o serie de cifre aşezate unele sub altele, ca pe banda de hârtie a caselor automate din magazine. În spaţiul dintre cuvinte, adăuga grupe false, stabilite dinainte, ceea ce complica şi mai mult descifrarea mesajului pentru cine nu cunoştea cheia.

Transcrise totul pe curat folosind un stilou cu peniţă subţire, apoi fotografie textul. După developare, tăie marginile de prisos ale filmului. Obţinu astfel un fragment de peliculă cât unghia, pe care-l ascunse în capacul unui stilou. Zâmbi mulţumit şi se duse la telefon.

— Alo! Domnişoară, tatăl dumneavoastră e acasă?

— Nu. S-a dus să cumpere bilete la operă, veni răspunsul.

— Se întoarce târziu?

— A spus că peste o oră.

— Mulţumesc. Bună seara.

Închise telefonul tot aşa, încântat de sine. Ştia că peste o oră domnişoara în cauză va bate la uşa lui, se va scuza că a greşit

adresa şi domnul T. îi va înmâna discret stiloul care peste două-trei zile va ajunge, pe căi misterioase, în mâna maiorului.

6

Când fusese detaşat, cu navă cu tot, la dispoziţia Institutului de cercetări al Marinei, căpitanul-locotenent Şandru încercă să protesteze pe lângă şeful de stat-major:

— E păcat, tovarăşe contraamiral. Vedeta mea abia a ieşit din reparaţie capitală. Luni de zile oamenii au bătut cu ciocanul, au montat şi demontat aparate, au vopsit şi curăţat tablele. Şi tocmai acum, când să arătăm şi noi ce putem...

Contraamiralul zâmbi:

— Arătaţi acolo, la institut, Şandrule. E o misiune importantă. Şi să nu te plângi de muncă. O să ieşiţi în larg mai des decât îţi închipui. Oamenii au să recupereze ce-au pierdut stând în şantier.

— Bine, dar acolo se vor face doar experienţe.

— Şi? Experienţele se fac pe mare, nu în birou. Iar echipajul tău va executa acelaşi program ca într-o perioadă obişnuită de instrucţie: supravegherea motoarelor, cart la staţie, lansări... Nu înţeleg ce te nemulţumeşte. Ia loc şi spune ce te doare.

Şandru se aşează în faţa contraamiralului, pe un scaun cu spătar înalt. Se simţea însă stingherit sub privirea cercetătoare a contraamiralului.

— E o poveste mai veche, tovarăşe contraamiral. Anul trecut urma să devenim navă de frunte, şi tocmai în preajma aplicaţiilor am intrat în şantier. Nu s-a ţinut seama de...

— Nişte birocraţi ăştia de la şantier, nu-i aşa? Dar te-ai gândit la siguranţa navei? E drept că nu ridica probleme, aţi îngrijit-o bine, dar poţi să ştii ce surprize ai fi avut tocmai în aplicaţie? Fierul e fier. Te lasă când nici nu te-aştepţi.

— Aveţi dreptate într-un fel, mărturisi Şandru. În special tablele dinspre prova se cam şubreziseră. Primeau apă pe la nituri. Cu toată vopseaua de protecţie, apa tot îşi făcea loc.

— Şi-atunci? N-am făcut mai bine că am aprobat intrarea în şantier?

Comandantul vedetei nu răspunse. Încerca să găsească noi argumente pentru protestul său. Contraamiralul aştepta,

zâmbitor. Ştia că din discuţia aceasta Şandru n-are cum să iasă victorios.

— Gândiţi-vă şi la moralul oamenilor, tovarăşe contraamiral. Abia aşteptam să terminăm operaţia; am ieşit din şantier cu o săptămână mai devreme, şi asta datorită lor. Au muncit şi ziua şi noaptea, fără răgaz...

— Pentru asta ţi se cuvine mai curând o mustrare, spuse contraamiralul. Cred că n-au mai avut vreme săracii să scrie o scrisoare acasă...

— Ei au vrut aşa. Nu puteam să-i opresc. Se grăbeau să intrăm iarăşi în eficienţă. Păi când le-oi spune că ne-aţi dat la institut, să plimbăm pe mare nu ştiu ce aparate...

— Ascultă, Şandrule, ai să le explici şi lor. La institut se construieşte un nou tip de torpilă. Vouă vă revine cinstea s-o încercaţi. Pe vreme bună şi pe vreme rea. În ţinte apropiate şi în ţinte depărtate. Ziua sau noaptea. Iar la toamnă, la sfârşitul misiunii, îţi făgăduiesc că fac o comisie specială să vă examineze. O să aveţi destule argumente ca să obţineţi titlul.

— Aşa da, spuse cu însufleţire căpitanul-locotenent. Vă mulţumesc, tovarăşe contraamiral.

— Şi încă ceva, Şandrule. Ceva deosebit de important. Echipajul tău e mic. Cunoşti bine pe fiecare în parte. Discută cu ei cât se poate de serios. Treaba care se face este strict secretă. Niciun amănunt nu trebuie să ajungă în afară.

— Am înţeles, tovarăşe contraamiral. Dar... o să-mi schimb locul la acostare. Voi staţiona la dana zero, sub zidurile institutului. Şi un copil poate face legătura între institut şi nava care-l deserveşte.

Contraamiralul se ridică, făcu câţiva paşi, se opri în faţa planului portului, desenat pe calc şi prins în perete cu baghete subţiri, negre.

— E drept, nu l-am putut ascunde. Pentru institut trebuia ales un loc potrivit cu obiectul cercetărilor. Doar nu era să-l construim la munte. Se fac experienţe de hidrostatică, se măsoară curenţii şi forţa valurilor. Treaba unui institut e să experimenteze. Dar ce anume? Ce aparatură foloseşte? Ce rezultate se obţin? Acesta e secretul pe care vă cerem să-l păstraţi. Vorbeşte cu oamenii, explică-le. Nu-i un lucru de glumă.

— Înţeleg, tovarăşe contraamiral.

— Mă bucur. Mâine la ora opt ridici ancora şi te muţi la „dana zero”. Na, că m-am deprins şi eu cu numerotarea asta ciudată. Vă păstraţi adresa la poştă. Trimiteţi zilnic un curier care să vă aducă scrisorile de la divizion. Şi, în general, cât mai puţină publicitate în jurul acestei chestiuni. Vei îi subordonat directorului institutului. Este un om cumsecade şi foarte instruit. Faci tot ce-ţi cere, chiar dacă ţi se pare absurd, chiar dacă nu-ţi convine. Interesul tuturora este ca experienţa să reuşească.

— Vom face tot ce vom putea.

— Aşa. Du-te şi organizează-ţi treaba. Oamenii să-şi ia cu ei ce le trebuie, ca să nu vă plimbaţi toată ziua la divizion.

— Unde va dormi echipajul?

— La institut. Sunt condiţii destul de bune, am fost acolo să mă conving. Un dormitor separat pentru echipajul tău, lângă corpul de gardă. Masa tot acolo. Mai ai ceva neclar?

— Nu, tovarăşe contraamiral. Vă asigur că totul va merge bine.

— Sunt convins. Îţi doresc succes, ţie şi oamenilor tăi. Şi încă o dată, atenţie la păstrarea secretului!

— Am înţeles.

Şandru salută şi ieşi. Pe culoar nu era nimeni. Trecu pe lângă sentinela de la drapel, se apropie de geamul din capătul coridorului, care dădea spre mare. De aici, de la etajul doi, se vedea bine acoperişul alb-cenuşiu, din tablă de aluminiu, al institutului. Nu-l văzuse niciodată de aproape; doar venind din larg, zilele trecute, când fusese cu vedeta în probe, îşi aruncase privirea spre dana aceea curată, cu un dig destul de scund, prelungit în exterior ca o ramificaţie a digului principal. Marginea şoselei era marcată cu vopsea albă; în jurul babalelor de acostare, vopsite verde crud, erau de asemenea trasate cercuri albe. Atunci, i se păruseră toate acestea pedanterii; acum însă se gândea cu satisfacţie la un loc de acostare atât de plăcut şi hotărî în sinea lui să-l păstreze tot aşa cât va sta acolo.

Coborî la parter. Pe scări se întâlni cu secundul lui, maistrul principal Georgescu, un marinar bătrân, în pragul pensiei, care se văita mereu de reumatism, dar nu voia s-audă de un eventual post la ţărm.

— Ce-i cu dumneata?

— Am venit după hărţi, tovarăşe comandant. Pentru ieşirea de săptămâna viitoare. S-a comunicat de la divizion să ridicăm schiţa exerciţiului...

— La loc comanda, nea Georgescule. Nu mai iei nicio hartă. Avem alte lucruri mai importante acum. O să-ţi povestesc pe drum. Ne mutăm la „dana zero”!

— La „dana zero”! repetă bătrânul ca un ecou. Ne montează vreo staţie nouă, ceva?

— Au să ne monteze mai multe. Şi staţii, şi un tub lanstorpile de calibru mai mare... Vom sta la dispoziţia lor pentru experienţe. Ne revine onoarea să folosim primii noua torpilă.

Maistrul îşi scoase cascheta şi-şi netezi părul rar din creştet. Îşi puse din nou cascheta cam pe ochi, cum făcea totdeauna când era supărat de ceva.

— Asta ne lipsea acum, spuse el cu năduf.

— De ce? E o misiune importantă, replică Şandru, încercând să împrumute tonul contraamiralului. O să-ţi explic eu mai pe larg. Deocamdată avem treabă multă. Mâine dimineaţă ne mutăm acolo!

Maistrul îl privi uimit dar nu răspunse. Aproape la fel de înalt ca Şandru, mergea legănându-şi umerii şi călcând apăsat. Coborâră treptele care duceau la dana vedetelor. De sus, Şandru văzu ţevile mitralierei din pupa oscilând spre cer.

— Dicu se antrenează ochind pescăruşii, mormăi maistrul. Habar n-are că n-o să-i folosească la nimic.

Şandru vru să-i răspundă, dar renunţă. Entuziasmul de după convorbirea cu contraamiralul îi mai scăzuse; se gândi la Dicu, cel mai bun mitralior din divizion, care nu va mai avea prilejul să-şi arate măiestria până la toamnă. Pe urmă, furat de treburile multe şi mărunte pe care le impunea mutarea, îşi uită necazul. Savin, radiolocatoristul, avea o chitară pe care o ţinea în dulapul lui de pe nava-bază; trebuia să-i facă un locşor undeva, în spaţiul strâmt şi drămuit cu stricteţe din compartimentul staţiei. Mai erau hărţile şi documentele comandantului de navă, pe care de obicei le păstra la biroul documente secrete; trebuia să le ridice, să întocmească acte, să sigileze plicurile şi să înghesuie totul în caseta mică de oţel de pe navă. Oamenii veneau pe rând cu sacii marinăreşti în care era toată averea lor; insistară pe lângă plutonierul-adjutant de la magazie să le dea cremă de

ghete, săpun şi apă minerală pe o lună înainte. Toată tevatura se potoli abia pe înserat, când lucrurile fură îngrămădite de bine de rău pe punte, plinul de apă şi de motorină făcut, povestea cu detaşarea repetată până la furie, pe rând, tuturor colegilor de pe celelalte nave.

— Program de voie până mâine dimineaţă, hotărî Şandru în timp ce-şi schimba cămaşa. Să nu întârzie vreunul de la apelul de seară. Iar tu, Dicule, verifică-ţi un pic ţinuta. Când eşti de cart, fă-ţi serviciul. Lasă mitraliera. E vreme şi pentru ea.

— Am înţeles, spuse Dicu îndreptându-şi banderola. Mă gândeam că am rămas în urmă, tovarăşe comandant. Ceilalţi din divizion...

— Ceilalţi au alt program, nu te lua după ei. Iar la apusul soarelui mai controlaţi odată legăturile la mal. Să nu se işte vreun vânt... Eu am plecat. Mă duc spre casă; în caz de nevoie, mă găseşti la telefon.

Şeful de cart îi dădu onorul. Comandantul navei plecă, după ce măsură lung cu privirea bordul vedetei.

— Pune pe cineva să şteargă bordajul, că s-a îngrămădit ulei între navă şi chei, strigă el de departe. Mâine să fie curat!

Porni cu pas iute spre oraş. Îl ajunse din urmă o motocicletă care frână lângă el.

— Te fac o plimbare?

— Sub şaizeci pe oră, altfel prefer pe jos, spuse.

Prietenul său, locotenentul-major Andrei, de la comandament, râse şi ambală motorul. Pornind apoi în goană, după cum îi era obiceiul, Şandru n-avu vreme nici măcar să-i spună povestea lui.

— Salut!

— Salut, băieţică! Credeam că nu mă mai cunoşti.

Şandru se încruntă puţin.

— Lasă glumele proaste, Daniel. Tu ai fost şi rămâi colegul nostru, indiferent de împrejurări.

— Ţi-a plăcut cum m-au potcovit fraţii?

— Dacă nu ştii să te abţii! Şi doar toată ziua îţi spuneam: mai lasă-l încolo de pahar, că o să-ţi mănânce capul.

— Apropo de pahar, mergem să tragem o duşcă?

— Sunt frânt. Las-o pe altă dată.

Aproape că-i venea greu să-l refuze. Îi era milă de el. De când

fusese trecut în rezervă, Daniel trăia cu obsesia inutilităţii, i se părea că toată lumea îl evită sau îl ia în râs pe ascuns. Şi ce băiat fusese! gândi cu tristeţe Şandru mergând alături de el pe faleză.

— Unde te duceai?

— Aşa, la întâmplare, spuse Daniel evaziv. E vreme frumoasă şi am ieşit să casc gura. Am avut noroc că te-am întâlnit. Mai schimbăm o vorbă...

Şandru n-avea chef să se plimbe, dar auzea în dreapta lui paşii cam şovăielnici ai celuilalt; cu coada ochiului îi vedea figura posacă, îmbătrânită înainte de vreme, ridurile dintre obraz şi tâmplă ca desenate cu creionul de un machior de teatru neatent. Dărâmat, la treizeci şi cinci de ani, dărâmat cu bună ştiinţă, ca şi cum o nebunie subită îl îndemnase să aleagă acest soi de sinucidere lentă, cu creierul înceţoşat şi cu inima epuizată de nopţile nedormite.

— Hai, zău, numai una mică. De bine ce ne-am întâlnit.

Şandru se prefăcu că nu vede cum celălalt încetineşte pasul în dreptul restaurantului.

— Totdeauna ai început cu una mică, spuse el fără nicio intonaţie. Nenorocirea ta e că n-ai ştiut să te opreşti.

— Mă critici?

— Nu. Constat. Sau, încerc să explic. În şcoală erai un băiat atât de bun, conştiincios, potolit, roşeai când se spuneau glume mai deocheate, ne certai când fugeam în pauze să tragem o ţigară... Ce s-a petrecut cu tine? Cum ai ajuns aici? Cred că a fost un moment în care ai scăpat hăţurile. Momentul ăsta rămâne un mister.

— Dar a existat, confirmă Daniel. Cu băutura a fost o chestie, trebuie s-o ştii. N-am spus-o nimănui şi nici ţie nu ţi-o spun dacă mă ţii cu gâtul uscat.

— Prefer să mor fără s-o aflu, decât să intru în cârciumă acum. Încearcă să te abţii un ceas, dacă ai putere.

— Aveam, cândva... Acum nu mă mai simt sigur pe mine. Tu ştii, Şandrule, că eu n-am avut tată. Am trăit într-o societate de femei. Mama, trei mătuşi, soră-mea mai mare şi tot aşa. Citeam undeva că omul e dirijat de femei toată viaţa. Întâi de mamă, apoi de o soră mai mare, de nevastă şi mai apoi, la bătrâneţe, de fiică, dac-o are. În tot cazul, ni se pare că suntem de capul

nostru, dar în realitate suntem tot timpul teleghidaţi de femei.

— Nu prea văd legătura, spuse Şandru oprindu-se să-şi aprindă o ţigară.

— Legătura există, spuse Daniel când porniră iarăşi. Totdeauna m-au dirijat femeile şi am împrumutat, fatal, din gusturile şi concepţiile lor. Roşeam la glumele voastre nu fiindcă eram ruşinos din fire; pot spune că dimpotrivă, le ascultam cu voluptate. Dar femeile îmi imprimaseră atât de adânc ideea că asemenea lucruri sunt ruşinoase, că constituie nişte necuviinţe, încât îmi formaseră un fel de reflex, o reacţie negativă independentă de voinţa mea, de părerea mea. Era ceva izvorât tocmai din subconştient, un fel de „program" străin de mine, de personalitatea mea, dar suveran... Asta nu se cuvine! mă pomeneam dojenindu-mă, chiar dacă respectivul lucru interzis îmi făcea plăcere... înţelegi ce vreau să spun?

— Înţeleg şi mă mir. În şcoală erai tare la psihologie. Un om cu pătrunderea ta, cu judecata ta, să nu-şi poată dirija propria conduită!

— Stai că n-am terminat, îl opri Daniel. Asta-i numai primul aspect. Ţi-am spus că femeile aveau mare influenţă asupra mea. Dispreţuiau vorbăria la cârciumă – am dispreţuit-o şi eu, cu acelaşi reflex pe care nici nu încercam să mi-l explic, cu atât mai puţin să-l înfrunt. Vreau să-ţi mai dau un exemplu de puterea cu care se încuibează în om o asemenea învăţătură. Când eram copil de opt, zece ani, o mătuşă de-a mea avea pasiunea jocului de cărţi. O pasiune distrugătoare. Pierdea nopţile, venea acasă fără bani şi cu datorii în contul lefii următoare, cerea mărunţiş pentru pâine şi era foarte rău privită în familie. Parcă-mi mai sună şi acum în minte vorbele maică-mii: „Daniel mamă, fereşte-te de jocul de cărţi. E o patimă urâtă şi dacă pune stăpânire pe om, s-a zis cu el!" Mi-a repetat asta o dată, de zece, de-o sută de ori. Şi mi-a format reflexul acela de care-ţi spuneam. Ei bine, în două rânduri, în diferite împrejurări, am fost pus în situaţia să învăţ pocherul. L-am învăţat, am participat la joc; nu mă pricepeam prea grozav, dar făceam faţă. Îţi dau cuvântul de onoare că de fiecare dată *l-am uitat*, mi s-a şters din memorie, nu ştiu nici cele mai elementare reguli şi dacă un „care de aşi", sau un „ful de valeţi" îmi sunt noţiuni cunoscute, în mintea mea nu se poate face legătura între ele, aproape că

nu reţin ierarhiile diferitelor combinaţii şi dacă m-aş aşeza la masa de joc aş părea, fără să mă prefac, un ageamiu.

— Am înţeles perfect. Dar unde-i legătura cu paharul? Oare femeile de care spui nu ţi-au sădit şi teama de băutură?

— Ajungem şi la asta. Sigur că mi-au sădit-o. Încearcă să-ţi aminteşti că în şcoala militară, când se formau grupurile pentru învoire, mă alegeam mereu în tabăra „fetiţelor”: mergeam la cinema, mă plimbam în parc, discutam fără sfârşit... Era şi grupa „leilor”, adu-ţi aminte, în cap cu „Campionul”, am uitat cum îl chema, a fost dat afară prin anul doi, se duceau să bea din teribilism, sau din pură dorinţă de a imita. Nu m-am dus niciodată cu ei, chiar dacă-i invidiam uneori. Iar când într-o vacanţă m-am întâlnit cu câţiva dintre ai noştri şi am băut bere cu rom în Gara de Nord, credeam că mă curăţ. M-am dus acasă mai mult mort decât viu. Maică-mea, în loc să mă certe, a început să plângă. Pentru ea, povestea avea aspectul unui accident, era ca şi cum mi-aş fi scrântit un picior sau o mână.

— Tot ce-mi spui contrazice violent ceea ce se-ntâmplă.

— Ceea ce se-ntâmplă azi, sau în ultimii ani, vrei să spui? E drept, cel puţin la prima vedere. Dar o să-ţi povestesc adevărul întreg, aşa cum a fost. Nu mă mutasem încă aici, eram la Constanţa, lector la Institut. Asta era acum trei ani. Şi am cunoscut-o pe Eva, o fată frumoasă şi tristă, o dezrădăcinată, nu-ţi spun toată povestea ei, venea de la ţară, dintr-o familie de oameni nevoiaşi, dovedise un talent excepţional la vioară şi urmase conservatorul. O decepţie profesională – fusese depăşită la concurs de rivala ei din aceeaşi clasă – şi iat-o profesoară de muzică la un liceu din Constanţa. Trebuie să-ţi spun ce-mi spunea ea: în muzică e foarte greu să ajungi primul, dar este şi mai greu să fii al doilea. Trebuie să munceşti pe rupte, iar dacă nu eşti cap de afiş, totul e zadarnic.

— Dacă toţi ar gândi aşa, orchestrele simfonice s-ar desfiinţa din lipsă de cadre.

— Eu nu spun că avea dreptate, îţi reproduc doar vorbele ei. Cu concepţia asta n-avea să ajungă departe; n-a mai exersat cât trebuia, un nou concurs i-a adus o nouă decepţie şi... s-a apucat de băutură. Era o fată robustă, trăită la ţară, altfel nu-mi explic cum rezista. Bea de stingea, dacă-ţi poţi închipui aşa ceva la o femeie. Şi nu se cunoştea deloc. La început, până să ştiu despre

ce e vorba, m-am făcut de râs: încercând să beau cot la cot cu ea, m-am îmbătat criţă. Asta se-ntâmpla în oraş, la restaurant; eram în uniformă, cu o fată frumoasă, şi mă împleticeam. S-a aflat imediat la Institut. Am fost chemat, avertizat. I-am povestit şi ei necazul meu. „Trebuie să ştii să bei, mi-a explicat. Să nu depăşeşti niciodată măsura”. Şi mi-a devenit un fel de profesor. Ţi se pare ridicol sau extravagant, dar ăsta-i adevărul. O iubeam, mă duceam după ea ca un căţel, peste tot. O aşteptam să iasă de la şcoală – hai la băutură. Făceam tot ce spunea ea, din reflexul ăla de care-ţi spuneam mai-nainte. M-am lăsat condus, ca totdeauna. Pe urmă băutura n-a mai ajutat-o să uite. Sindrom maniaco-depresiv, au diagnosticat cu amabilitate medicii. Eu ştiam mai bine ce s-a întâmplat. Au trimis-o la un sanatoriu de boli nervoase, undeva la munte, iar eu am continuat să beau de unul singur. Stăpâneam arta asta. Beam şi mă gândeam la ea. O iubisem. Şandrule, o iubesc şi acum. Am fost mutat disciplinar aici, dar asta n-a ajutat la nimic. Răul nu venea din afară, ci dinăuntru. Am întrecut măsura, spui? Dar cine-şi cunoaşte cu adevărat măsura? Pe urmă, de la pahar vin alte complicaţii: o ceartă între comeseni, un scandal pe stradă, o femeie jignită... Ştii bine că viceamiralul nu suportă asta. M-a chemat, m-a prevenit, m-a ameninţat. Şi acum o lună m-am pomenit cu ordinul acela...

— Tristă chestie, murmură Şandru.

— Tristă şi absurdă. Ca să vezi cum soarta ţi se poate întoarce împotrivă. Ţi-am spus povestea mea nu ca să mă compătimeşti. Şi nici să-mi dai sfaturi. Oricum, ar fi prea târziu. Mi-am ratat meseria, care-mi plăcea. Celelalte lucruri sunt secundare în raport cu asta.

— Cum te descurci... acolo?

— Onorabil. Am o muncă de birou, plec pe teren destul de rar, odată pe lună sau chiar mai puţin. Când m-am angajat, directorul ştia tot. Mi-a spus cam pe ocolite că ar fi de dorit să nu mă fac de râs, că instituţia e totuşi serioasă, deşi nu e atâta stricteţe ca la armată. Autoritatea lui se opreşte la cele opt ore de serviciu, dar oricum, să-ncerc totuşi, spre binele meu... şi aşa mai departe. Ei, viaţa. Asta-i. Şi tu, ce mai faci? Ai ieşit din şantier?

— De-o săptămână, spuse repede Şandru, bucuros să treacă

la un subiect mai puţin apăsător.

— Începi ieşirile în larg, aşa-i?

— E o poveste cu asta. M-au detaşat, cu navă cu tot, la Institutul de cercetări.

— Asta-i bună! Ce nevoie au de tine acolo?

— Experimentează un proiect.

— Torpila aceea. Am auzit de ea acum câteva luni, când proiectul era în faşă. Raportul a trecut şi pe la noi, la biroul pregătirii de luptă, pentru avizare. Nu-i rea ideea, după câte am înţeles. Mai ales că n-a fost realizată nicăieri.

— Da, dar pe mine mă-ncurcă. Abia am terminat cu corvoada din şantier; mă vedeam în larg, în aplicaţie, să fac meserie adevărată. Şi în loc de asta, să aştept să-mi monteze staţia de dirijare, un tub lanstorpile de alt calibru, aparate de tot felul... Oarecum trebuie s-o ia de la capăt.

— Păcat, spuse Daniel. Uite că se face seară. Hai, zău, să bem o baterie împreună. Mi-e urât să mă duc singur.

— E târziu, şi mâine mă duc cu noaptea în cap. Las-o pe altă dată.

Domnul T. se rezemă într-un cot de barul curat, bine lustruit, şi se aplecă spre barman.

— Un Campari, te rog.

Băutura, ceva mai scumpă şi nu prea cerută, îl învioră pe barman, care începu ceremonialul „preparării”. După ce termină proclamă inutil:

— Un Campari mare, poftiţi vă rog!

Domnul T. gustă băutura şi răsplăti zelul barmanului cu un gest admirativ din mână:

— E bun, domnule. Te pricepi; numai la Nord-Hotel am mai băut aşa ceva.

— Sunteţi bucureştean?

— Regizor.

— Oho! Televiziune, ceva?

— Nu, teatru. M-au invitat la tele, dar am refuzat. N-am chef să mă reprofilez acum, la bătrâneţe.

— Dumneavoastră bătrân? protestă barmanul,

— Cât face? schimbă vorba domnul T.

— Op’şpe optzeci.

Domnul T. scoase o bancnotă de 25 şi i-o întinse, fâşiind-o între două degete:

— Nu-i nevoie să dai restul.

— Să trăiţi! se ploconi barmanul. O cafeluţă, ceva?

— Am băut de dimineaţă. Ascultă, nea Matei...

— De unde ştiţi cum mă cheamă?

Domnul T. împunse cu degetul spre cartonaşul elegant atârnat lângă o sticlă cu Bourbon.

— Adevărat ochi de regizor! se minună barmanul.

— Ascultă, vreau să te întreb ceva. Cunoşti cumva vreun fost ofiţer de marină?

— Cunosc mai mulţi. Cum îl cheamă? Bătrân, tânăr?

— Nu ştiu, deocamdată. Nu prea bătrân, în orice caz. Să fiu mai explicit: vreau să cumpăr nişte haine, o şapcă, epoleţi, tot ce face parte din uniformă...

— Am ghicit la ce vă trebuie, se lumină barmanul. Pregătiţi o piesă cu marinari.

— Exact.

— A, vă dau eu omul care vă trebuie. Acuşi trebuie să apară. Vine în fiecare zi pe-aici. Mă mir că n-a ajuns până acum.

— Nu mă grăbesc. Pune şi dumneata nişte muzică, dacă tot ai magnetofonul ăla.

— Da, da. Ştiţi, nu-l puneam când nu sunt clienţi. Iar eu sunt sătul. Am ascultat benzile astea de zeci de ori.

— Când mai trec pe-aici, îţi aduc vreo două benzi ultimul strigăt. Înregistrate direct din studio.

— Vă mulţumesc, spuse barmanul cu recunoştinţă. Că eu nu prea am vreme de înregistrări. Până începe sezonul, sunt singur aici.

— Nicio grijă! Ce nu fac eu pentru prieteni! Şi... nu mai e în marină omul de care spui?

— Acum o lună a fost... făcu un semn cu dosul mâinii. Ştiţi, paharul. Unii oameni îşi beau banii, alţii îşi beau minţile.

— Păcat de el, spuse domnul T. Şi-acuma ce învârteşte?

— Funcţionar pe-aici. Eu unul, în locul lui, nu mai rămâneam o oră în oraş. Îl cunoaşte lumea, are colegi aici... oricât, nu-ţi vine la îndemână. Dar îi place marea şi nu vrea să plece-n altă parte...

— Mai dă-mi o porţie de-asta, nea Matei.

Domnul T. privi cu plăcere mişcările barmanului. Un ofiţer de marină se opri în faţa barului, îl salută pe barman:

— Să trăieşti, nea Matei.

— Trăiţi, dom' doctor. Cam rar pe la noi.

— Am fost pe mare. Nu se cunoaşte? M-am îngrăşat cu trei kile. Viaţă sedentară, ce vrei! Oamenii de pe vas sunt ocupaţi, fac trageri, stau de cart noaptea, le mai dă alarmă... Eu ce să fac? Nu prea e nevoie de doctor pe vapor. Băieţi sănătoşi, marinarii.

— N-am fost niciodată pe un vapor, se vârî în vorbă domnul T. Sunt născut la Reghin şi pe-acolo nu prea umblă vapoare.

— La Reghin! spuse doctorul. E drept că pe acolo nu umblă vapoare, în schimb se construiesc. Nu chiar vapoare, e drept, doar bărci de sport. Avem şi noi la unitate o şalupă construită la Reghin. Din molid de rezonanţă.

— Şalupă din lemn, astăzi? Sună cam anacronic, spuse domnul T. Credeam că se folosesc numai pentru sport. Dar la armată... Ciudat.

— E bună că-i antimagnetică. La anumite lucrări de deminare, ştiţi? O masă mare de metal, dac-ar întretăia câmpul unei mine magnetice...

— Deşi sunteţi doctor, vă pricepeţi la marină.

— Nu mănânc pâine la marină? Un coniac şi-un borviz, nea Matei. Asta-i, domnule. Înveţi fără să vrei. Plus că mă interesează. Păi când am verificat grupa de scafandri, m-am băgat şi eu sub apă. Să le cunosc mediul, să ştiu la ce solicitări sunt expuşi.

— Lucraţi ştiinţific, îl lăudă domnul T.

Doctorul zâmbi, ridică paharul spre domnul T., sorbi din coniac, dădu peste cap paharul cu apă minerală şi mai ceru unul.

— A-nceput căldura, explică. Sanatoriul balnear e plin de pe acum.

— Ca medic trebuie să ştiţi, spuse domnul T. Clădirea aceea pe care-am văzut-o la capătul digului e secţia sanatoriului despre care s-a scris în ziar?

— Nu. N-aţi văzut că e păzită de santinele?

— Santinele? N-am observat, spuse domnul T.

— Da. Ce-aţi văzut dumneavoastră e Institutul de cercetări al

Marinei. Secţia sanatoriului se construieşte tot pe ţărm, dar mai la nord.

— În orice caz, frumoasă construcţie.

— Dar s-o vedeţi pe dinăuntru! Un adevărat pionier al tehnicii moderne. Am fost pe-acolo să verific măsurile de protecţie a muncii. În special la acumulatori. Se lucrează cu acizi, se degajă gaze nocive... Oamenii trebuie protejaţi. Am şi făcut raport în acest sens. Şi o parte din propunerile mele au fost aplicate.

— Constat că sunteţi mai mult om de ştiinţă decât medic, spuse domnul T. Îmi face plăcere să stau de vorbă cu oameni inteligenţi.

— Şi mie, zâmbi doctorul. Păcat că nu prea am vreme. Mă duc la masă, după-amiază intru de gardă la policlinică.

Bău restul de coniac, lichidă şi al doilea pahar de apă minerală şi lăsă o bancnotă pe tejghea.

— Ne presează timpul, spuse. Secolul vitezei. Vă salut!

Întinse mâna domnului T. şi acesta se prezentă:

— Todor.

— Căpitan doctor Vlăsceanu, se simţi dator şi celălalt să-şi spună numele.

— Sper să vă mai revăd.

— Şi eu.

Plecă grăbit. Barmanul se aplecă spre domnul T. peste tejghea şi-i şopti confidenţial:

— Uitaţi, acum intră pe uşă omul care vă interesează. Dacă vreţi, vă fac cunoştinţă cu el.

— Mulţumesc, spuse domnul T. Îmi faci un mare bine.

Îl măsură cu o privire rapidă pe noul-venit. Daniel era ras proaspăt, purta o cămaşă portocalie cu gulerul larg desfăcut, iar sub braţ ducea o mapă neagră de vinilin.

— Am întârziat, glumi el. Am avut o şedinţă.

— Sunteţi bine venit oricând, spuse barmanul. Cu ce vă tratez, domnu’ Daniel?

— Cu o votcă mare. Ieftin şi bun, băutură curată.

— Un moment, interveni domnul T. Dacă-mi îngăduiţi, fac eu cinste. Dar mai întâi să ne cunoaştem.

— Dânsul e regizor, explică barmanul. Vrea să vă cunoască. Pune în scenă o piesă despre marinari şi...

Daniel ridică sprâncenele şi întinse mâna domnului T.:

— O piesă despre marinari? Bună idee. Îmi pare bine de cunoştinţă, domnule.

— Todor. Dramaturg şi, în timpul liber, regizor. Ce-aţi dori să beţi? Vă repet, sunteţi invitatul meu. Un whisky?

— Dar mic, acceptă Daniel după o ezitare.

— De ce mic? Două mari, spuse domnul T. Şi vă propun să ne instalăm la o măsuţă. E mai comod şi putem sta de vorbă în linişte. Avem mai mult de discutat. Dacă aveţi timp, fireşte.

— De timp nu pot să mă plâng, spuse Daniel.

Barmanul se înclină spre ei:

— Vă aduc eu comanda. Staţi la masa din colţ, că la geam e cam curent.

Domnul T. îl luă de umeri pe Daniel şi-l îndreptă spre măsuţa pe care i-o arătase barmanul. Se aşezară amândoi pe taburetele moi, pătrate şi joase, apoi domnul T. scoase un pachet de Pall Mall:

— O ţigară?

— Ah, specialităţi, spuse Daniel. Nu vă refuz.

Aprinse ţigara, trase cu voluptate un fum şi aşteptă.

— Mai adineauri discutam cu un cunoscut de-al meu, medic de marină, spuse domnul T. Un tovarăş Vlăsceanu, poate-l cunoaşteţi.

— Vlăsceanu? A lucrat la unitate la mine, domnule. Un băiat de aur.

— Vorbeam cu el despre poluare. Spunea că cei de la institutul de cercetări au dificultăţi. Mai ales la acumulatoare... Ştiţi, acizii. Mai ales acuma, că vine căldura...

— Ştiu. Vai de capul lor. O torpilă nu se face cu una cu două. Şi fără acumulatori eşti legat de mâini. S-a dus vremea torpilelor cu aer comprimat. Plus că, dacă-i vorba de teleghidate, trebuie o rezervă de energie. Torpila să aibă rază de acţiune mai mare. Şi posibilităţi de manevră.

Barmanul aduse paharele şi o cupă largă în care se aflau cuburi de gheaţă. Daniel înghiţi în sec privind băutura aurie. Domnul T. luă un cub cu linguriţa şi i-l oferi:

— Doriţi?

— Nu-mi plac băuturile diluate, spuse Daniel. Serviţi-vă.

Ciocniră şi băură. Daniel gustă cu încântare din pahar; fără să-l mai pună pe masă mai trase o duşcă, şi barmanul, la

semnul discret al domnului T., aduse încă unul.

— Păi... unul singur? întrebă Daniel.

— Eu am mai băut, aşteptându-vă, explică domnul T. Stau de vreo oră pe-aici. Dar nu pot spune că m-am plictisit.

— Îmi pare rău că n-am scăpat mai devreme. Vă pot ajuta cu ceva, domnule Todor?

— Cu multe. Aşa cum v-am spus, vreau să pun în scenă o piesă despre marinari.

— Ce piesă? La noi nu se prea scrie aşa ceva. Poate la vreun teatru din ţară... Cum se intitulează piesa?

Domnul T, îşi făcu de lucru cu paharul, cu gheaţa, cu ţigările. Când ridică iar privirea, faţa lui exprima o anumită jenă.

— Ştiţi, piesa încă n-are titlu. De fapt, nici nu e scrisă. Am de gând s-o scriu eu. Lucrez la munte; vă daţi seama ce succes ar avea acolo o piesă cu marinari? Cei de aici văd marinari toată ziua; să le aduci marinari şi pe scenă? Romanele poliţiste nu se scriu pentru poliţişti.

— Logic, făcu Daniel.

— Ei bine, pentru o piesă ca asta, trebuie documentare. Iar asta se obţine foarte greu. Ar trebui să umblu pe la minister, pe la comandament, să obţin ştampile şi adeverinţe... Mie nu-mi trebuie însă aşa de multe. Vreau să cunosc în linii mari viaţa şi sentimentele marinarilor. N-o să aduc pe scenă un vas de război, ci nişte oameni. Şi-atunci mă adresez dumneavoastră, ca unuia care-aţi trăit atmosfera marinărească, aţi văzut şi aţi trecut prin multe... Nu ştiu dacă sunt clar.

— Cât se poate de clar, făcu Daniel.

— Să vă dau un exemplu. Cei care construiesc torpila sunt nişte posibili eroi. Au loc experienţe, se mai întâmplă eşecuri, sunt descurajaţi, e firesc, nu? Pe unii eşecul îi îndârjeşte, pe alţii, dimpotrivă, primul insucces îi face să dea înapoi. Mă gândesc la constructorul torpilei, de pildă...

— Cine, Mateescu? Este un autentic inventator. Deşi colaboratorul lui, căpitanul Andone, are şi el anumite merite. Dar ce să-i faci? Orice om cu slăbiciunile lui. Andone ăsta e slab în faţa femeilor. E însurat, domnule, are şi copil, iar el îşi face de cap cu o... mă rog, ne-am abătut de la subiect.

— Da de unde, e foarte interesant. Mă gândesc că asta ar putea servi drept conflict pentru piesa mea. Un bărbat cu

asemenea încurcături sentimentale...

— Unde mai pui că toată lumea ştie. Dacă n-ar lucra acolo şi n-ar fi indispensabil, cu siguranţă că l-ar...

Domnul T. văzu pentru a doua oară gestul acela elocvent, o mişcare de măturare cu dosul mâinii. Îşi întrerupse interlocutorul:

— Domnule Daniel, mă gândesc la un lucru. Ceea ce fac cu e un lucru serios. Piesa asta, dacă reuşeşte, o să-mi aducă bani şi glorie. Ar fi nedrept din partea mea să folosesc tot ce-mi spuneţi...

— Bine, dar eu...

— Nu, nu încercaţi să protestaţi. Vreau să spun că ar echivala cu un furt. Sunt ideile dumneavoastră, faceţi un efort pe care eu vi l-am solicitat, de aceea vă propun să colaborăm în mod organizat, ca să zic aşa. Vom împărţi frăţeşte drepturile de autor. Iar până atunci, aş dori să vă ofer un mic avans...

Daniel scutură energic din cap:

— Nici gând, domnule. Dacă vă sprijin, o fac din pasiune. Mi-a plăcut totdeauna marina şi numai o întâmplare nefericită m-a îndepărtat de ea. Această pasiune o canalizez acum spre piesa dumneavoastră.

— Care, la rândul ei, e pasiunea mea. Dar eu câştig bani din pasiunea asta, şi ar fi nedrept să mă bucur singur de ei. Aşadar, vă rog să primiţi o mie de lei pentru început. Nu refuzaţi, că se uită lumea la noi. Vi-i dau discret, pe sub masă.

Roşu la faţă, Daniel întinse mâna pe sub masă şi luă teancul de bancnote.

— Nu ştiu dacă se cade... protestă el moale.

— E absolut logic, şi cinstit, îl asigură domnul T. Dacă vreţi o să încheiem un fel de contract, o înţelegere scrisă, care să sublinieze colaborarea noastră. Şi tot ca să subliniem, o să-i mai tragem un pahar de whisky.

— Asta mai degrabă, spuse Daniel voios.

7

— Domnul Tintenbroker ăsta e un sentimental, spuse maiorul. În loc de un raport cifrat, însoţit de două-trei scheme, ca să-i domolim puţin pe şefi, îmi trimite o întreagă epistolă...

— O fi având ceva special, zise Peter. Domnul T. e un om pedant şi concis, nu s-ar apuca să-şi expedieze memoriile prin curier...

Maiorul desfăcu plicul bine sigilat şi împachetat.

— Oho, spuse, apoi începu să citească cu glas tare:

„Stimate domnule maior,

Vă trimit această scrisoare printr-un coleg de-a meu, om de absolută încredere, care pleacă în concediu. Mă aflu la capătul unui efort îndelungat, care însă şi-a aflat răsplata. Am numeroase amănunte despre construcţia cea nouă de la Mangalia. Este vorba de un institut de cercetări, care construieşte şi experimentează o nouă torpilă. Unul dintre constructori este acustician; se numeşte căpitanul Andone şi a fost adus de la Bucureşti. S-a mutat în Mangalia împreună cu familia, deci va rămâne la institut pe toată perioada cercetărilor. A absolvit Academia Militară Tehnică şi a publicat câteva articole despre ultrasunete. Prezenţa lui aici mă face să presupun că torpila va funcţiona cu ajutorul ultrasunetelor. Cercetările se fac cu mare intensitate şi par să fi ajuns într-un stadiu avansat; institutului i s-a afectat o vedetă de tonaj mijlociu, căreia i se aduc unele transformări. Aveţi aici o poză a vedetei, nu prea reuşită, datorită distanţei mult prea mari. Nici teleobiectivul nu m-a ajutat prea mult. E imposibil să te apropii de institut; sunt două cordoane de pază vizibile, iar un al treilea mai discret, e un fel de patrulă mobilă care supraveghează drumul de acces. În cursul nopţii acest drum e bine luminat, iar dinspre mare, digul e apărat de nişte obstacole submarine care sunt semnalate ca plasele pescăreşti. Un scafandru autonom s-ar putea strecura pe acolo, dispunând de o foarfecă bună, dar nu i-ar servi la nimic: nava este bine păzită, un reflector este aprins în permanenţă, iar plasele sunt controlate la interval de câteva ore. Transportul de materiale spre institut se face cu camioanele, şi cu autotrenuri închise; am studiat problema şi la gară – e vorba de nişte containere sigilate pe care nu se află nicio inscripţie.

Am încercat să-mi fac câteva relaţii aici şi cred că am reuşit. Există un fost ofiţer, dat afară pentru beţie, care a rămas prieten cu foştii lui camarazi. După ce bea câteva pahare îşi dă drumul la gură. De la el am aflat unele amănunte, pe care i le-au

povestit foştii colegi. Dar nici ei nu ştiu mare lucru, pentru că la institut se păstrează mare discreţie în jurul cercetărilor. În contextul subiectului nostru există două femei: una este iubita acusticianului, femeie modernă, cu vederi largi; locuieşte singură într-un bloc şi se întâlneşte în taină cu căpitanul, care este însurat. A doua femeie este gestionara de materiale a institutului, detaşată din Bucureşti. Femeia face şi pe dactilografa, la nevoie; un maistru din institut, cu care am băut un păhărel în gară la Constanţa, mi-a spus că n-a văzut în viaţa lui o dactilografă mai bună. La librăria din oraş, unde am pierdut două după-amieze, am aflat că este mare iubitoare de cărţi de artă şi are o colecţie mare de reproduceri. Singura ei slăbiciune, după cât se pare.

Am încercat să abordez câţiva dintre lucrătorii institutului, oameni mai mărunţi. Nu le place să vorbească prea mult despre munca lor; mi-am dat seama că nu au o imagine de ansamblu a instalaţiilor, ci fiecare îşi cunoaşte strict domeniul lui. Femeia de serviciu lucrează în armată de douăzeci de ani, are un băiat subofiţer şi e bănuitoare, nu se poate scoate nimic de la ea.

Am cules informaţii despre oamenii principali ai institutului. Directorul, căpitanul de rangul doi Mateescu, inginer de formaţie modernă, nu prea sociabil, cunoscut de mult în oraş. A mai lucrat aici. Locuieşte singur; am pândit câteva zile, dimineaţa, când pleacă cu maşina spre institut: nu are servietă, deci nu-şi ia cu el documente să le lucreze acasă. Ar fi şi greu de crezut, dată fiind importanţa invenţiei şi caracterul ei strict secret. Nu-i place să bea. La restaurant, unde ia masa, e cunoscut ca om cumpătat dar nu zgârcit. Am discutat cu femeia de serviciu din bloc, care-i îngrijeşte locuinţa. Omul trăieşte modest dar confortabil, mobilă de serie, nu arată preferinţe pentru lux în îmbrăcăminte. Are câteva costume de bună calitate dar cam vechi; nu-i pasă de modă şi nu-l interesează prea mult banii.

Celălalt, căpitanul Andone, are o viaţă complicată. Însurat de tânăr, pare că regretă şi caută compensaţii în afara căsătoriei. Are o maşină veche „Fiat 1800” cumpărată de ocazie. Am fost la cel care a vândut-o, un doctor din Bucureşti. Omul spunea că maşina e „obosită” (expresia lui) şi a vândut-o tocmai din acest motiv. Preţul, moderat, dar cam mare pentru buzunarul cumpărătorului. Soţia căpitanului Andone nu este salariată, are

o mamă bolnavă şi cheltuieşte mult cu medicamente străine, tratament la sanatorii, consultaţii exagerate la domiciliu. Căpitanul a cumpărat maşina târguindu-se mult; spunea că nu-i ajung banii, urma să facă un împrumut, la sugestia doctorului „luaţi-vă o maşină mai mică” a răspuns că o maşină mare face impresie şi că femeile te judecă şi după marca maşinii. Toate acestea m-au dus la concluzia că Andone ar fi singura cale spre secretul torpilei, iar calea spre el poate fi tânăra aceea, iubita lui, pe care-o cheamă Livia şi lucrează la agenţia de turism. Despre ea: are mulţi prieteni, câteva familii din Bucureşti (unde-i sunt şi părinţii) o vizitează în timpul verii; îi plac lucrurile exotice şi se simte handicapată în acest oraş mărunt, cu viaţă provincială, cu mijloace de petrecere limitate.

Cred că o să vă bucuraţi de tot ce v-am spus până aici; dacă n-aş fi modest mi-aş strânge singur mâna şi m-aş felicita că am făcut o treabă excelentă. Ceea ce este adevărat. Am cheltuit bani, timp şi energie cerebrală. Ştiu că primul dumneavoastră impuls ar fi să-mi cereţi să acţionez în continuare, că succesul trebuie dezvoltat etc. Ei bine, domnule maior, cred că în chestiunea torpilei aceleia am făcut tot ceea ce puteam face şi orice pas în plus n-ar avea alt efect decât să dărâme ce am construit cu atâta efort. De ce spun asta? Am unele indicii că sunt supravegheat cu mare discreţie, de către oameni pricepuţi s-o facă, altfel i-aş fi dibuit din primul moment. Legăturile pe care le-am făcut, discuţiile pe oare le-am purtat cu diferite persoane au fost abil mascate; dacă am stat de vorbă cu librăriţa aceea, de pildă, ca să aflu ce mă interesează a trebuit să ascult o sută de alte lucruri fără nicio însemnătate. Sunt gata să pariez că dacă cineva ar interoga-o, ea nici măcar nu şi-ar aminti că mi-a pomenit despre gestionara de materiale, pe care de altfel nu ştie cum o cheamă. O ştie doar că e mare amatoare de artă; eu, care-o cunoşteam, am aşteptat-o să cumpere un album, în vreme ce răsfoiam un ghid turistic nou apărut; abia după aceea, cerând şi eu albumul cu pricina şi primind răspuns că singurul exemplar fusese cumpărat de doamna care abia plecase, am aruncat câteva fraze nevinovate şi aşa mai departe. Cu femeia de serviciu din bloc tot aşa; în căldura infernală pe care-o degaja fierul de călcat, am stat cu ea câteva ore şi i-am ascultat sporovăiala continuă despre oameni, despre copiii lor şi

despre colegii copiilor, despre cineva care-şi cumpărase pian tocmai de la Bucureşti şi o mie de alte lucruri de acelaşi calibru.

Vă repet, sunt gata să pun mâna-n foc că nimeni n-ar putea să-mi facă vreo vină din plimbarea mea la Mangalia, mai ales că am fişă în regulă la sanatoriul balnear unde am făcut un tratament de o săptămână pentru o închipuită suferinţă a vertebrei L-5; pot da mâna cu orice as al contraspionajului simţindu-mă nevinovat ca un prunc nou-născut. Dar asta nu se poate la infinit. Orice pas al meu mai departe – abordarea Liviei, de pildă, sau a căpitanului Andone, m-ar face suspect în ochii „băieţilor”. Eu v-am arătat căile potrivite prin care cred că s-ar putea ajunge la blestemata de torpilă; din clipa asta mă retrag lăsând altora privilegiul să culeagă laurii. O să mai fac o cursă sau două acolo, ca să mai aflu ce e nou. Am câţiva amici şi vreau să-i revăd. Dar în acţiunea propriu-zisă nu mă bag, fiind sigur dinainte că pierd. Părerea mea e să trimiteţi pe cineva, un om „curat”, care să se îndrăgostească de femeile respective, să ofere o maşină nouă căpitanului Andone, să forţeze plasele submarine din jurul institutului, să asiste măcar de la distanţă la montarea aparatelor, să pozeze dâra torpilei prin apă şi Dumnezeu ştie ce să mai facă, pentru a duce la capăt misiunea.

Omul pe care-l trimiteţi trebuie să-mi telefoneze seara la şapte, niciodată la altă oră; să întrebe de doamna Dumitrescu; dacă-i răspund „Nu cumva aţi format un număr greşit?” înseamnă că poate veni la mine; să intre în hotel sub un pretext oarecare, fără să-mi pronunţe numele; şi să ajungă sus, la camera mea, unde va găsi uşa descuiată. Dacă-i dau alt răspuns, înseamnă că trebuie să-şi amâne vizita pe ziua următoare, când povestea cu telefonul se poate repeta. Luaţi seama, aceste instrucţiuni nu sunt pentru mine, ci spre binele lui. Dacă sunt supravegheat şi omul vine la mine tropăind pe scări, s-ar putea să plece de-aici cu o „umbră” pe urmele lui şi să-şi ia adio de la misiune.

Cu aceasta închei mica mea epistolă, căreia îi anexez o fotografie nu prea reuşită a Liviei, adresa, ei exactă şi o schiţă a poziţiei apartamentului; fotografia căpitanului Andone şi un instantaneu în prim-plan al fostului ofiţer, pe care-l cheamă Daniel şi lucrează la birourile unei organizaţii comerciale; e mai uşor de găsit în jurul amiezii la bar, unde face zilnic o escală.

V-am dat toate amănuntele pentru eventualitatea că omul pe care-l trimiteţi nu poate lua legătura cu mine; eu voi călători în următoarele săptămâni pe litoral şi pe Valea Prahovei. Firma „Ronex” vrea să angajeze o afacere cu găzduirea unor turişti aflaţi în excursie prin Europa; cu ocazia asta mă voi interesa şi de combustibilul de care m-aţi întrebat rândul trecut.

Închei cu salutări călduroase dumneavoastră şi prietenului meu Peter. Dacă puteţi, ceva materiale nu mi-ar strica deloc. Al dv. Sincer, T.”,

Maiorul puse scrisoarea de o parte şi-şi mângâie mustaţa:

— Frumos lucrat. Domnul T. este un maestru, iar firma „Ronex” merită recunoştinţa noastră.

— Sunteţi un entuziast, domnule maior, dar greul abia acum începe.

— Ştiu, Peter, oftă maiorul. Domnul T. a pregătit doar terenul; ce e drept, l-a pregătit de minune. Nu lasă totul pe seama aparatelor; la urma urmei, tot la oameni trebuie s-ajungi ca să obţii ceva cât de cât important. Raportul „Ronex” este în primul rând un studiu psihologic; omul ăsta e născut pentru aşa ceva. Şi ştie unde să umble. Cui i-ar fi trecut prin minte să dea de urma individului care i-a vândut acestui căpitan Andone o maşină?

— Şi cum a ajuns să-l afle? Că doar nu era să-l întrebe pe actualul proprietar!

— Păcat că a lăsat treaba la jumătate, murmură Peter.

— Nu putea altfel. Bine a făcut. Dacă mergea înainte, putea să strice tot. Vorba e, cine o să continue operaţia? Cum se prezintă recrutul *nostru*?

Peter se ridică, făcu câţiva paşi prin încăpere. Părea că recapitulează, mintal, etapele pregătirii „recrutului”.

— Destul de bine, spuse el în sfârşit. Am vorbit cu comandantul şcolii speciale. Depune mult efort şi dă rezultate. Nu uitaţi că are cunoştinţe tehnice; într-un timp scurt a ajuns să mânuiască toate aparatele la fel de bine ca şi instructorii.

— Dac-ar fi vorba numai de aparate... spuse maiorul îngândurat. Întrebarea e: care-i starea morală? Va face faţă la împrejurările de acolo? Va şti să vorbească cu domnişoara aceea, s-o convingă că locul ei nu e într-un orăşel de provincie, în mijlocul bârfelilor mărunte, şi că i-ar sta mai bine pe

aeroportul internaţional cu un geamantan în mână?

— Are ceva experienţă. La douăzeci şi cinci de ani, nu mai e un băieţandru.

— O să-l punem la o mică încercare, spuse maiorul. Azi îl găsim acolo?

— Bineînţeles. Conform dispoziţiei, are în şcoală tot ce-i trebuie şi nu poate ieşi nicăieri. Cu colegii nu se prea împacă, nu le ştie limba; în general, cei mai mulţi sunt posaci şi se suspectează între ei. E un fel de izolare voluntară. Le dăm impresia că ei singuri şi-au ales acest mod de comportare.

— Poate-i mai bine aşa, spuse maiorul. Un om singur, fără prieteni, e mai uşor de dirijat. N-are cui cere sfaturi, nu suferă influenţe...

— Vă gândiţi la povestea cu Claudiu?

Maiorul îşi netezi mustaţa cu un gest cam brusc.

— Nu-mi mai aduce aminte. Mă gândesc, sigur că mă gândesc. Sunt situaţii în care câteva cuvinte pot să încline balanţa de-o parte sau de alta.

— Sunteţi într-o pasă proastă, domnule maior. Şi tocmai acum, când ar trebui să ţopăim de bucurie amândoi. Raportul „Ronex”, marele raport „Ronex” ne-a deschis o perspectivă. Torpila aia afurisită e la un pas de noi. Rămâne doar ca Toma să fie „lansat”. Sunt convins că o să se descurce. Iar cursul intensiv i-a dat o pregătire completă.

— Dar starea morală? spuse cu încăpăţânare maiorul. Asta-i mai important decât orice. Va trebui să mă conving personal. Telefonează-i lui Robert să fie aici într-o oră. Vreau să pun la cale o mică reprezentaţie. Recrutul meu va da examen chiar azi, dragă Peter.

Toma învăţase multe lucruri la „şcoala specială”. Între altele, să stea culcat pe pat, de-a dreptul peste pătură, fără să-şi scoată pantofii. Îşi sprijinea, ce-i drept, picioarele de marginea de fier, vopsită în alb, mai înaltă, a patului, având şi avantajul de a se relaxa. Iar la relaxare contribuia şi muzica lentă, insidioasă, care se revărsa din casetofonul pus pe noptiera vopsită tot în alb. Şedea culcat, cu mâinile sub cap, şi încerca să privească în viitor. Dar gândurile îi lunecau mereu spre trecut, spre făptura minunată pe care-o visa noapte de noapte. Voi

reuşi să mă întorc la ea? Oare ce-şi închipuie, văzând că nu-i dau nici o veste? O s-o mai văd înainte de plecare? Iar după întoarcere, o s-o mai găsesc? „Stă în puterea noastră...” spunea maiorul. Dar poţi să crezi tot ce spune maiorul? Oftă şi scoase fotografia ei, mare cât o ilustrată; Hilda, într-un costum bikini făcut din paiete sclipitoare, încremenise într-o poziţie de sculptură antică; îndărătul ei, ca prin ceaţă, se vedea orchestra de negri cu instrumentele strălucind în lumina reflectoarelor. Cui zâmbea oare Hilda când fotograful o surprinsese în poziţia aceea plină de graţie?

Cineva deschise uşa şi rămase în prag. Toma vârî la iuţeală poza sub saltea.

— Intră sau cară-te, spuse el fără să ridice capul. În orice caz, închide uşa că-i curent.

— Bună ziua, spuse noul venit.

Toma sări în picioare. Nu mai auzise de mult vorbindu-se româneşte. Se uită tulburat spre bărbatul spătos, cu părul tuns scurt, cu sprâncene groase şi voce răguşită.

— Bună ziua, spuse. Sunteţi român?

— Are vreo importanţă? surâse omul. Deocamdată sunt aici. Ce-o fi mai departe, vom vedea.

— Nu prea înţeleg, spuse Toma încercând să-şi îndrepte puţin cămaşa. Cum aţi ajuns aici? Nu v-am văzut niciodată. Şi ştiu că în clădirea asta nu se intră ca în gară.

— Bineînţeles, spuse necunoscutul. Suntem colegi, sau mai bine zis o să fim. Îmi dai voie să iau loc? Te cheamă Toma, aşa-i?

— Da. Şi dumneata... Tot pentru povestea asta?

Auzind că sunt colegi i se adresă cu mai puţină politeţe. Un eşuat tot ca el, care din lipsa altei soluţii acceptase „povestea asta”.

— Am plecat din ţară în timpul războiului, spuse omul. De-aia aproape că nu mai ştiu să vorbesc româneşte. Am înjghebat o mică afacere, ceva cu extracturi de plante. Fusesem profesor de botanică, ştii? Mă pricepeam oarecum. Nişte ceaiuri plăcut mirositoare, reclamă pe toate gardurile: vindecă tot, miracolul naturii, medicina tradiţională, poveşti. Când a apărut o distilerie mare, cu capital serios, care scotea sucul din florile de muşeţel, mi-au oferit bani pe fabrică şi un post de consilier. Am făcut-o pe

nebunul. Şi în câţiva ani mi-au luat toată clientela: reclamă mai bine organizată, preţuri mai reduse, cumpăraseră terenuri unde cultivau tot felul de buruieni... Când m-am dus să mă angajez la ei, mi-au râs în nas. Băutura se scumpise, trebuia să fac ceva. M-am lipit pe lângă ăştia...

Făcu un gest vag spre pereţii camerei largi, cu ferestre înalte până aproape de tavan.

— Ai fost în ţară?

— Numai odată? Trei drumuri am făcut.

— Şi te-ai întors teafăr?

— Chestia e să ai cap, râse omul. Să ştii să te adaptezi tuturor împrejurărilor. Ia spune, ţi-e dor de ai tăi?

Băiatul se lungi pe pat, cu faţa la perete.

— Spune, ţi-e dor?

— Ce-ar fi să taci din gură? Pentru asta ai venit aici, să-mi zgândăreşti sufletul?

Omul râse încet şi Toma îl auzi cum umblă în pachetul de ţigări. Se întoarse brusc:

— Dă-mi şi mie o ţigară. Şi nu mai pune întrebări tâmpite.

— Uite ce e, frăţioare, vorbeşte frumos. Eu am venit aici să te ajut. Ştiam de tine şi am cerut anume să fac un curs suplimentar de radiofonie, ca să te cunosc şi să stăm de vorbă.

— Ce onoare pe mine! îl ironiză Toma. Cine ştie din ce capăt al lumii ai venit, pentru un pârlit oarecare...

Omul îi oferi foc de la o brichetă mare, aurită.

— Nu mai vorbi aşa. Tu reprezinţi un pion important într-o partidă mare. O combinaţie de care nici măcar nu-ţi dai seama. Sunt două tabere, ca să zic aşa.

— Şi dumneata pentru care lucrezi?

— N-are importanţă. Poate pentru amândouă, poate pentru o a treia care vrea să le pună beţe-n roate.

— Pentru asta ai venit aici? Şi crezi că mai ieşi teafăr din clădirea asta?

— Nu vorbi prostii, dragă Toma. În camera asta nu sunt microfoane, iar dacă ai de gând să povesteşti cuiva ce auzi, află că n-o să te creadă nimeni. Mi-am luat toate măsurile.

— Du-te şi te plimbă, spuse Toma. Ai început să mă enervezi. Pe undeva, pe coridorul ăla, se învârteşte un tip care-a fost campion de box. Spune-i lui toate astea, dacă ai curaj.

Omul râse iar şi Toma se ridică în capul oaselor, trântindu-şi picioarele pe duşumea.

— Ce dracu vrei de la mine? se răsti el.

— Sunt un om care-ţi vrea binele. Ţi-am studiat fişa, ştiu că eşti băiat deştept. Am să-ţi fac o propunere. Dar dacă o mai faci mult pe nebunul, îmi văd de drum. Potoleşte-te şi ascultă.

— Bine, ascult. Şi nu mai da scrumul pe jos.

— Iartă-mă. Aşadar, am fost trimis să stau de vorbă cu tine. Meseria asta presupune multe riscuri. Un om cu cap se pune la adăpost, pe cât posibil. Eu te voi ajuta să te pui la adăpost.

— Îmi dai o alifie contra gloanţelor?

— Ceva şi mai grozav. Bricheta asta. Adăposteşte o cameră foto de ultimul tip. Fotografiezi cu grijă tot ce există pe-aici: poligonul automat, sala de radiofonie, terenul de gimnastică, laboratorul. Pozele astea îţi vor aduce un preţ bun.

— De ce dai chilipirul din mână? Fotografiază singur, dacă tot eşti aici.

— N-am nevoie. În schimb tu... ia gândeşte-te: când au să te ia *tovarăşii* la întrebări, ce bine au să-ţi prindă câteva poze de la „şcoala specială...” Căci în meseria asta nu se ştie niciodată...

— Ticălosule! strigă Toma sărind asupra lui. Taler cu două feţe...

Îl luase pe neaşteptate şi avea avantajul poziţiei. După o lovitură scurtă, seacă, în plex, îi răsucise mâna la spate şi-l auzi gemând printre dinţi.

— Pace, spuse repede celălalt. Dă-mi drumul, prostule, că-mi rupi mâna.

— Meriţi ceva mai rău decât atât.

— Voiam să te ajut.

— Stai cuminte, că dai de bucluc. M-ai luat drept un idiot?

Slăbi puţin strânsoarea; omul se desprinse, răsucindu-se dibaci. Dar Toma sări asupra lui şi-l împinse peste scaunul de lângă noptieră. Maiorul se ivi în aceeaşi clipă, izbind uşa de perete.

— Încet, spuse el. Ce naiba se petrece aici? Amândoi la perete. Aşa! Acum spuneţi despre ce e vorba!

Toma îşi lăsă adversarul, îşi vârî cămaşa în pantaloni şi spuse repede:

— Vedeţi că omul acesta vă vinde! Voia să-mi dea un

„minifoto”, să pozez cu el sălile de curs. Şi mă-ndeamnă să mă predau. El însuşi lucrează pe două planuri, mi-a mărturisit-o...

Maiorul zâmbi, îi ajută intrusului să-şi pună hainele în ordine:

— Te-a lovit rău, Robert?

— Nu e fraier, râse Robert. Ştie să dea ca să nu se cunoască. Numai că ştiu şi eu să mă feresc.

— Ce-nseamnă asta? strigă Toma uimit. Domnule maior, ce se întâmplă?

— Nimic, râse maiorul. Vreau să spun, nimic rău. Ai fost supus la un test şi l-ai trecut cu bine. Cere scuze lui Robert; cred că ai fost cam brutal...

— Scuză-mă, domnule Robert. Dacă ştiam...

— Lasă, amice, mi-a plăcut. A fost un fel de întrecere sportivă, nu o luptă adevărată.

— Dacă nu te lăsa anume, nu-l dovedeai aşa uşor, rânji maiorul. Robert a fost paraşutist şi e un as în lupta corp la corp.

— Trebuie să recunosc că nici dumnealui nu este un ageamiu, spuse amabil Robert.

— Evident, e bun luptător, spuse maiorul. Dar dincolo de calităţile fizice mă interesa altceva, domnule Toma. Ceva mult mai important: lupta pe plan sufletesc. Am văzut că n-ai şovăit nicio clipă, când Robert te-a pus la încercare. Îţi doresc să fii la fel de tare în faţa oricăror tentaţii. Nu uita că noi ţi-am oferit o ieşire din situaţia dumitale disperată, ţi-am arătat cea mai avantajoasă cale şi ţi-am deschis o perspectivă. Te încredinţez că ştim să răsplătim serviciile ce ni se aduc.

— M-am convins, spuse Toma. Şi am intrat de bună voie în acest joc.

— Mă simt dator – vocea maiorului se înăsprise deodată – să-ţi atrag atenţia că ştim să plătim cu monedă potrivită şi trădarea. Aici ai văzut şi-ai aflat multe; nu ne convine ca aceste lucruri să ajungă în mâini străine. De aceea, reprimăm fără cruţare orice tentativă, din partea oricui ar veni. Mai bine sacrificăm un agent valoros, decât să primejduim activitatea noastră în ansamblul ei. Ţine minte asta!

— Ştiam dinainte, domnule, spuse Toma cu îndrăzneală.

Maiorul făcu o pauză. Îşi scoase batista, îşi tamponă fruntea, apoi mustaţa, şi explică:

— Trebuie să-ţi spun toate astea, înainte de plecare. După

câte ştiu, instruirea dumitale se apropie de sfârşit; astăzi am hotărât să te punem la curent cu misiunea.

— Domnule maior... încercă Robert să-l întrerupă.

— Ştiu ce vrei să spui. Că domnul Toma mai are unele lucruri de pus la punct. În câteva zile se face şi asta. Am fixat data plecării: exact de azi într-o săptămână. Acuma vei merge cu noi. Vreau să-ţi dau unele amănunte. Îmbracă-te. Te aşteptăm în curte. Vreau să văd mai de aproape trandafirii cei noi. Hai, Robert.

Robert îl urmă, nedumerit. Ajunşi în curte, maiorul îl privi cu ironie:

— Mă crezi un începător, dragă Robert. Voiai să-mi spui să nu-i dau băiatului mură-n gură „marele raport „Ronex".

— Bine-nţeles, domnule maior. E un risc grozav. Dacă se predă, sau dacă-l înhaţă, va spune tot. Şi „marele raport Ronex" devine o fiţuică nefolositoare, iar domnul T. va fi obligat să părăsească ţara...

— Ai dreptate. M-am gândit şi eu la toate astea. De aceea am hotărât să-i dăm doar misiunea în sine – procurarea documentaţiei despre torpilă sau a datelor principale. Şi, fireşte, adresa domnului T. împreună cu parola. Dacă ajunge la domnul T înseamnă că e pe drum bun şi i se pot încredinţa detalii din „marele raport". Dacă nu... n-avem ce pierde. Domnul T. e deja suspectat, singur o mărturiseşte. Iar despre noi, tânărul erou n-are prea multe amănunte. Şi-apoi puţin îmi pasă ce-o să creadă colonelul lor. Ştie despre mine cât ştiu şi eu despre el. Am dreptate?

— Şeful are totdeauna dreptate, spuse Robert.

Exact peste o săptămână, Toma fu chemat în biroul maiorului. Îi mai persista în minte şuieratul cauciucurilor pe autostradă; drumurile cu maşina îl pasionaseră totdeauna şi-i plăcea să examineze cu ochiul constructorului clădirile pe lângă care trecea. Marele oraş îi stârni din nou emoţia; revăzu bulevardele pe unde se plimbase împreună cu Hilda, apoi intrarea parcului şi acoperişul stacojiu al clădirii de care îl legau atâtea amintiri. Ar fi vrut să mai poposească o clipă în faţa podului acela suplu, dar ştia că va avea vreme după ce se va întoarce. Maşina stopă în faţa clădirii fără firmă care adăpostea biroul maiorului.

— Am ajuns, spuse Robert.

— Mulţumesc pentru plimbare.

— Data viitoare poate mă plimbi tu pe mine, glumi Robert. Soarta omului e schimbătoare; poţi să ştii?

Toma dădu să-l întrebe ce voia să spună, dar Robert coborâse nepăsător. Coborî şi el şi-l aşteptă să încuie portierele. Cum „data viitoare”? Nu cumva în intenţiile maiorului el avea să rămână şi pe mai departe în serviciul lor? Ce soartă îi hărăzeau oamenii aceştia care se pregăteau să-l expedieze în ţară cu o misiune atât de primejdioasă?

— Hai, stimate coleg, spuse Robert luându-l de braţ, maiorul e băiat bun, dar are o manie: punctualitatea. Deja am întârziat câteva minute. Pe viitor să ţii minte asta.

— Ce viitor? Mă duc acolo, aduc ce e de adus şi pe urmă v-am salutat.

— Poţi să ştii? spuse iarăşi Robert. E mult până încerci o dată. Poate te îndrăgosteşti de meseria asta şi faci din ea o carieră.

În liftul spaţios şi rapid erau numai ei doi. Toma profită de ocazie şi spuse repede:

— Domnule Robert, eşti un om cumsecade. Ce-ar fi să-mi spui mai pe şleau despre ce e vorba? Ce are maiorul de gând cu mine?

— Ce are cu noi toţi: să lucrăm pentru el. Şi pe mine, când m-a întâlnit, m-a amăgit tot cu povestea asta: îndeplinesc o misiune, apoi îmi iau banii şi îmi văd de drum. Dar după misiunea aia a venit alta şi apoi alta. A început să-mi placă şi am rămas în serviciul lui.

— Şi banii?

— Cu banii e o poveste complicată. Sunt ai tăi. Fireşte. Se depun la bancă şi primeşti un extras de cont pe numele tău. Dar nu poţi să dispui de ei cum vrei. Ca să scoţi o sumă de la bancă cecul trebuie contrasemnat de el. Aşa că... banii există, dar nu sunt ai tăi decât în anumite condiţii.

Liftul se opri. Toma ezită înainte de a coborî.

— Ce-i cu tine? întrebă Robert. Nu cumva să te răzgândeşti. Ştii deja o mulţime de lucruri, nu mai poţi da înapoi. Ia seama, maiorul nu iartă când e vorba de o dezertare. Am încercat şi eu cândva, şi era să mă calce o maşină chiar în mijlocul oraşului. După acest avertisment m-am cuminţit.

Toma se cutremură. Robert îl împinse uşurel afară din lift, îl luă de braţ, iar când se opriră în faţa uşii maiorului, îi şopti:

— Nu face vreo prostie, Toma. Îţi rişti viaţa, să ştii!

Bătu şi maiorul le strigă să intre. Robert îl împinse pe Toma înăuntru şi se opri în uşă:

— Mă duc jos să beau ceva rece, domnule maior.

— Du-te. Peste o oră să fii aici.

Robert dădu din cap că a înţeles şi se uită la ceas. Acum Toma era sigur că n-o să întârzie niciun minut peste ora aceea.

— Ia loc, dragă Toma, spuse binevoitor maiorul după ce Robert închise uşa. Aşadar, pregătirea e terminată, te-ai mai îngrăşat, arăţi bine, eşti gata de plecare.

— Da, domnule maior.

— Deci lucrurile sunt clare. Misiunea, ţi-am spus din capul locului, nu e prea grea. Dumneata eşti scafandru, ai lucrat de multe ori sub apă. La Mangalia se experimentează o torpilă de o construcţie nouă. Te duci acolo, te angajezi undeva în port sau la şantierul naval, iar în timpul liber te ocupi cu vânătoarea sub apă. N-o să-i bată nimănui la ochi pasiunea dumitale atât de înrudită cu profesia. Va trebui să afli data şi locul experienţelor. Asta nu e greu; ai învăţat la şcoala noastră zeci de metode de-a afla un secret. Mai departe e la fel de simplu: vei face fotografii sub apă. Ne interesează construcţia navei care lansează torpila, detalii din aparatura folosită, precum şi torpila în sine: o poză de ansamblu, pe urmă elicea, sistemul de ghidaj, tot ce se poate vedea din exterior. Iar când se experimentează la ţintă, deci cu exploziv, vei culege de la locul exploziei fragmente din aparatura torpilei. Fiecare bucăţică, oricât de mică, e preţioasă. Avem specialişti care ştiu să reconstituie sau măcar să deducă despre ce aparat e vorba. Nu păstra nicio clipă material asupra dumitale; de fiecare dată când obţii ceva, telefonezi domnului Tintenbroker, la Bucureşti, şi el ştie ce are de făcut. Memorează-i numărul de telefon; îl ai scris aici. Îţi dau două minute pentru memorare, pe urmă ard hârtia.

— E prea mult două minute, spuse Toma zâmbind. La şcoala specială în două minute memoram zece numere ca acesta.

— Perfect. Iată hârtia. Şi-acum, câteva lucruri de amănunt.

— O clipă, domnule maior. Iertaţi-mă că vă întrerup. Aş vrea să ştiu exact prin ce mijloace voi putea reveni aici.

— Simplu, dragul, meu. Cum ai ajuns şi prima dată. Doar îi cunoşti pe cei care te-au trimis cu echipa aceea...

Toma dădu din cap cu tristeţe:

— Credeţi că vor mai avea încredere după ce i-am păcălit o dată? Inginerul îl cunoaşte pe tatăl meu; cred că acum e supărat loc. Nici n-aş îndrăzni să dau ochii cu el.

— Poate că ai dreptate, spuse maiorul. Dar există atâtea căi pentru a trece un om peste frontieră! Ţi-o spun pe cea mai simplă şi mai sigură: un om de-al nostru vine acolo cu un paşaport veritabil pe care vom pune fotografia dumitale. Ţi-l dă, pleci – domnul Tintenbroker te va ajuta să obţii un bilet de avion... Se întrerupse, preocupat o clipă să ardă biletul cu numărul de telefon, apoi reluă: Sigur şi fără bătaie de cap. După cum vezi, ne gândim la toate, dragă Toma. Căutăm să uşurăm cât mai mult misiunea oamenilor noştri.

— Mai am o întrebare, domnule major.

— Spune, făcu maiorul contrariat. Nu vreau să pleci de aici cu vreun lucru nelămurit.

Toma se uită în jos, încurcat.

— Domnule maior, ce se va întâmpla cu mine după aceea? Voi fi liber să fac ce vreau sau va trebui să lucrez în continuare pentru dumneavoastră?

— Cine ţi-a vârât în cap prostiile astea? se răsti maiorul. Te pomeneşti că Robert a trăncănit.

— Nu, Robert nu mi-a spus nimic. Dar mă întrebam eu singur...

— Fără poveşti, dragă Toma, lasă că ştiu eu. Robert e un palavragiu şi jumătate. Poate ţi-a spus povestea lui. E adevărat că am procedat un pic mai energic cu el, dar asta nu trebuie să te sperie. Câtă vreme eşti cinstit faţă de noi nu ţi se întâmplă nimic rău. Iar dumneata, din câte te cunosc, eşti un om de cuvânt, Mi-ar părea rău să ne faci vreo surpriză. Şi fiindcă a venit vorba, domnul Tintenbroker este un bărbat manierat, dar când se supără e foarte dur. E de datoria mea să te previn.

— De ce-mi spuneţi toate astea? N-aveţi încredere în mine?

— Încredere? spuse maiorul. Omul e supus tentaţiilor. Trebuie să te previn. Punem bază pe dumneata şi vrem să duci misiunea până la capăt, înţelegi?

— Înţeleg, domnule maior. Vă făgăduiesc să fac tot ce mi-aţi

spus. Doar e şi în interesul meu.

— Bine. În seara asta du-te la Mimoza. Hilda ştie că vii. M-am gândit că ţi-ar place s-o revezi înainte de plecare...

Ochii lui Toma străluciră. Cuvintele maiorului îi spulberaseră într-o clipă neliniştea care-l stăpânea de când intrase în clădire. Maiorul îşi aprinse o ţigară şi se lăsă pe spătarul fotoliului, mulţumit de efectul pe care-l avusese aranjamentul cu Hilda. Era ideea lui şi putea să-i dea peste nas lui Peter, când s-o întoarce din călătorie: „Metode moderne, dragul meu. Accent pe psihologie, folosirea sentimentelor pentru influenţarea omului”.

— Simt nevoia să-ţi mai dau unele instrucţiuni, urmă maiorul. Nu ne mai vedem până la plecarea dumitale; de mâine încolo vei juca rolul unui om care vrea să-şi repare o greşeală. Te duci la consulat şi ceri să te repatrieri. Ai bani de drum, i-ai câştigat lucrând pe ici pe colo, şi dorinţa dumitale cea mai arzătoare e să te întorci acasă. Ţi-e dor de părinţi, ai rămas aici într-o clipă de rătăcire şi aşa mai departe. Pe urmă nu mai faci nicio mişcare în plus. Aştepţi data plecării, biletul de avion ţi-l procuri cu ajutorul lor, te duci acasă, la părinţi, şi ai grijă să te porţi cât mai natural. După câteva zile pleci pe litoral. Posturi se găsesc berechet la construcţiile noi din Mangalia. Abia după ce te angajezi iei legătura cu domnul Tintenbroker. S-ar putea să fii supravegheat la început, date fiind condiţiile în care te-ai întors în ţară. N-are sens să te dai de gol. După ce te-ai angajat, dai telefon la Bucureşti ca să confirmi şi... te apuci de lucru. E limpede?

— Cât se poate de limpede, domnule maior.

— Când povesteşti părinţilor şi prietenilor despre ce ai văzut şi ce ai făcut pe aici, fii moderat. Nu uita că tot ce spui poate ajunge la urechile cui nu trebuie. N-are rost să intri în încurcătură. Le spui că ai muncit cinstit, că meseriaşii buni sunt la preţ oriunde, că ţi-ai cumpărat aparatul de scufundare din economii, fiindcă îţi trebuie şi în meserie, şi ca distracţie în timpul liber. Fii atent la ce vorbeşti şi cu cine vorbeşti. Orice greşeală poate duce la o catastrofă. Cam asta e tot. S-a făcut şapte, la opt Hilda îşi începe programul.

Toma se ridică. Maiorul aprinse lumina, deşi era încă devreme, şi-l examină cu ochi critic. Îi îndreptă nodul cravatei şi conchise:

— Arăţi bine. Un lucru nu-mi place. Ceasul ăla. Cam de

duzină, nu te supăra. Uite, să ai amintire de la mine. Un cronometru de precizie, se întoarce la opt zile. Poţi să-l pui chiar acum. Face impresie, crede-mă.

— Mulţumesc, domnule maior.

Îşi puse la mână ceasul frumos, cu ramă aurită, cu cadranul albăstrui. Se auzi o bătaie în uşă, apoi vocea lui Robert:

— M-am întors, domnule maior.

— Exact la vreme, dragă Robert. Condu-l pe domnul Toma la Mimoza, apoi întoarce-te aici. Maşina mea e în reparaţie, nu te superi dacă te rog să mă duci acasă în seara asta.

— Dimpotrivă, e o plăcere pentru, mine, domnule maior.

— Aşadar, dragă Toma, ne revedem peste vreo două-trei luni. Între timp aştept veşti de la dumneata. Îţi doresc succes, iar pentru seara asta, petrecere frumoasă.

— Te-ai întors aşa repede, Robert?

— Da, domnule maior. Dacă era după Toma, ar fi trebuit să folosesc un elicopter. Se grăbea să-şi vadă iubita.

— Cred şi eu.

— Frumos acolo, la Mimoza. Am aruncat şi eu o privire înăuntru. Dacă n-aveţi nimic împotrivă, după ce vă duc acasă o să pierd şi eu o oră-două cu un pahar de porto în faţă.

— În orice altă zi, numai astăzi nu. Avem treabă, Robert, şi Peter e plecat. Trebuie să mă ajuţi. Fii bun şi instalează radioreceptorul. O să ascultăm cu rândul.

— Pe cine că ascultăm? se miră Robert.

— Pe amicul nostru Toma şi pe iubita lui. Mă pasionează dialogurile între îndrăgostiţi; pe dumneata nu?

— Formidabil! spuse Robert. Cum naiba...?

— I-am dat un ceas cu microemiţător. Dar nu te teme, bateria se epuizează repede. Pe mine mă interesează noaptea asta. Sunt curios să ştiu ce gândeşte domnul Toma, ce intenţii are şi ce-o să-i spună dansatoarei lui înainte de plecare. Aşadar pregăteşte aparatul, iar după asta o să facem o cafea. Pe la opt şi ceva începe distracţia. Te superi?

— Dimpotrivă, răspunse Robert supus ca totdeauna.

Locotenentul Budescu ţinuse să fie de faţă la instalarea sistemului de protecţie al casei de fier. Era un tehnician înnăscut; în şcoala militară îşi uimise colegii cu aptitudinile lui legate de radiofonie, de armament şi de motoare. Se apucase chiar să proiecteze un sistem de lansare a grenadei cu ajutorul unei puşti obişnuite, dar tocmai când lucra mai îndârjit la acest proiect, citise într-o revistă despre un brevet asemănător şi lăsase totul baltă. Mai apoi concepu o frână electromagnetică pentru automobile, dar află de la instructorul auto că sistemul fusese deja experimentat dar părăsit pentru inconvenientele lui mari. Dar oricum, pasiunea pentru tehnică îl ajutase să treacă cu brio examenele şi-i adăugase în notarea de serviciu o frază căreia îi datora numirea lui la institut. Aflat într-un mediu care-i era familiar, se interesa deopotrivă de apărarea invenţiei dar şi de mersul ei, înţelegând în profunzime „punctele de contact cu necunoscutul” pe care le presupunea o construcţie de concepţie originală. Tocmai de aceea, gândul că invenţia ar fi putut fi sustrasă nu-l lăsa să doarmă; punându-se în situaţia unui infractor ingenios care-ar încerca să fure proiectele, construia zeci de planuri, unul mai complex decât altul, de înşelare a vigilenţei celor din institut, pentru ca apoi să găsească tot atâtea căi de contracarare a acestor planuri. Când găsise urmele de ceară pe cheile de la seif, se simţise vinovat, îşi reproşa lipsa de atenţie, şi reluând pe rând toate ipotezele, încerca să răspundă la întrebarea: cum a fost cu putinţă? Stabilise că ceara de pe chei provenea din lumânările obişnuite, aflate în comerţ, determinase că urmele erau de dată recentă, dar nici cu asta nu făcea un pas spre dezlegarea enigmei, dezlegare care veni singură, spre uşurarea lui, după ce văzuse sistemul de alarmă instalat.

— Acum nu rămâne decât să-i facem proba, spuse directorul când îl anunţară că instalaţia e gata. Ana, fii bună şi du-te sus. Uite cheile; cifrul îl ştii. Descuie casa de fier şi las-o deschisă.

După câteva minute buzzerul instalat deasupra uşii începu să sune, iar deasupra patului ofiţerului de serviciu începu să clipească un bec de semnalizare portocaliu.

— Merge, spuse vesel directorul.

Când Ana reveni în camera ofiţerului de serviciu, soneria continua să sune iar becul portocaliu pulsa neobosit.

— Ai încuiat-o la loc? o întrebă directorul.

— Da.

— Există şi un sistem de întrerupere, spuse Mateescu la urechea locotenentului. Deasupra patului, la îndemâna ofiţerului de serviciu. E mai probabil că o încercare ar putea avea loc noaptea...

— Da, aveţi dreptate. Dar dacă se închide la loc uşa seifului?

— Soneria nu se întrerupe. Odată declanşat, semnalul nu poate fi oprit decât de aici.

Se duse să întrerupă soneria.

— Mulţumit? îl întrebă apoi pe locotenent.

Budescu râse:

— Parcă aş fi eu proprietarul! Da, sunt mulţumit. Cam zgomotos, dar asta ne dă mai multă linişte.

Râse singur de calamburul găsit şi Mateescu, salutându-l cu un semn din cap, părăsi încăperea. Locotenentul se apropie să mai examineze becul; ofiţerul de serviciu ieşise pe culoar să urmărească traiectul firelor. Ana se apropie de locotenent:

— V-a plăcut, nu-i aşa?

— Da, mi-a plăcut. Şi mă bucur că a fost instalat la insistenţa mea. O măsură de precauţie în plus. Pentru unii pare absurdă, dar eu zic că e foarte utilă.

— Mai ales după ce-aţi găsit urmele acelea de ceară pe chei...

— De unde ştiţi? tresări el. Am rugat să nu se facă prea multă zarvă în jurul acestui fapt.

— Nici nu s-a făcut. Ştiu. Pentru că eu am luat mulajul cheilor.

— Dumneavoastră? De ce?

— Pentru asta – şi Ana arătă spre becul mic, cu oglindă, asemănător cu cele folosite la maşinile de depanare.

— Şi ce-aţi făcut cu mulajul?

— Nu există niciun mulaj. Ceara am făcut-o iarăşi ghemotoc. O am în magazie.

Locotenentul se gândi puţin.

— N-a fost o metodă prea grozavă, spuse el. Ne-aţi pus pe jar. Am raportat şi la minister.

— Acum puteţi raporta că enigma s-a dezlegat.

— Da, s-a dezlegat, murmură el.

Budescu plecă repede. Dar la mijlocul culoarului se opri şi o luă în sens invers. Se opri la uşa directorului. Bătu şi intră fără

să mai aştepte răspuns.

— Ana, spuse directorul a doua zi dimineaţa, vreau să te întreb ceva.

— Oricând la dispoziţie, răspunse ea.

Încă nu-şi pusese halatul acela alb şi despersonalizant, purta rochia simplă, în carouri cafenii, discrete, croită impecabil, retezată matematic la mijlocul genunchilor, dar directorului nu-i ardea de ţinuta ei acum. O pofti pe fotoliu şi ea continua să zâmbească, de parcă n-ar fi observat expresia gravă, concentrată, de pe faţa lui.

— E adevărată povestea cu cheia? întrebă el brusc.

Ana păli. Se aşteptase la discuţia aceasta, dar nu aşa de repede. Duse mâna la gât, parcă vrând să se încredinţeze că medalionul simplu, mic, un păianjen de aur lucrat cu mare fineţe, mai era acolo.

— Povestea cu cheia... murmură ea. Te-ai supărat, nu-i aşa?

— Nu era firesc să mă supăr? Vrei să spui că a fost o farsă prietenească? Pui o mulţime de oameni pe drumuri, întocmim rapoarte, suspectăm pe unul şi pe altul dintre lucrătorii institutului, luăm măsuri suplimentare de securitate... Halal farsă! Încă vreo două ca asta şi încep să-mi caut altă slujbă. Ce rost a avut tot circul ăsta?

— George, vrei să fii un pic mai calm?

— Dar sunt calm, ripostă el agresiv, apoi repetă domol, cu ochii-n tavan: Sunt calm, draga mea. Aştept o explicaţie, asta-i tot.

Oare n-am exagerat? se întrebă el, calmându-se de-a binelea. O să fiu luat drept un orgolios, gata să stric o prietenie pentru că mi-a fost atins prestigiul de director. Reluă liniştit:

— Trebuie să mă înţelegi, Ana. Povestea nu m-ar fi supărat în altă împrejurare. Dar aici şi acum... Într-un fel ai lovit în prestigiul institutului. Ne-am compromis în faţa ministerului, în faţa celor de la contrainformaţii...

— Poate că exagerezi puţin, murmură ea cu privirile plecate. Nu cred că întâmplarea asta a compromis pe cineva. Dimpotrivă, e o notă bună că ai luat o măsura suplimentară, instalaţia de alarmă a seifului...

— Asta-i adevărat. Dar de ce tocmai tu?

Ea se gândi puţin. Se aplecă spre el:

— Te ştiam preocupat numai de construcţia în sine. Ţi-am amintit de câteva ori despre instalaţia promisă, dar de fiecare dată ai schimbat vorba sau ai dat un răspuns evaziv. Ţi-am dat dreptate; o biată sonerie, faţă de invenţia care nu te lasă să dormi... Dar încearcă să înţelegi, George. Mi-ai încredinţat o parte din documentele institutului; proiectele, hârtiile secrete, corespondenţa oficială, îmi trec prin mână. Mă simt şi eu răspunzătoare şi am început să mă tem pentru siguranţa acestor hârtii.

— Bine, dar puteai găsi altă cale.

— Asta-i adevărat. Poate aici este greşeala mea. Dar ia gândeşte-te: ai fi preferat să fac un raport scris, pe care să ţi-l vâr în mapa cu documente pentru semnat? E drept, ar fi trebuit să dai un răspuns scris, să iei o decizie, să dai dispoziţii. Dar ştiu că nu-ţi place birocraţia. Şi nici mie nu-mi place.

— Şi-atunci ai recurs la o mică glumă.

— N-am vrut să glumesc. Dar ştiam că sistemul nostru de protejare a documentelor are unele fisuri. Aşa cum eu am luat mulajul cheilor, putea oricine sa-l ia. Să se strecoare, printr-un anumit procedeu, şi să rămână noaptea aici.

— Imposibil! strigă el.

— Trecând peste acest imposibil, s-au văzut lucruri şi mai ciudate. Istoria e plină de ele. Ei bine, dacă te pomeneai că acel cineva face câteva fotografii reuşite după planurile din casa de fier, atunci într-adevăr puteai să-ţi cauţi altă slujbă. Ce-am făcut eu? Te-am apărat de această perspectivă îngrozitoare.

— Bine, dar cu ce mijloace?

— Asta mi-a venit în minte în ziua în care Budescu ţi-a reamintit de protejarea casei de fier. Ai promis de-atâtea ori că te ocupi şi doar promisiunea a rămas.

— Erau lucruri mai importante de făcut!

— Şi ăsta era important, dacă era făcut la timp.

— Mai târziu aş fi pus la punct o...

— Mai târziu? Poate ar fi fost prea târziu. Cât i-a trebuit unui inventator să conceapă şi unui atelier de prototipuri să construiască sistemul electric de protecţie? O jumătate de zi tu, o jumătate meşterii. Sistemul funcţionează impecabil. Era aşa de greu?

— Bine, şi alarma falsă?

— O simplă alarmă falsă. Lui Budescu i-am spus adevărul imediat după ce instalaţia a intrat în funcţiune. Iar el a raportat la minister şi totul s-a liniştit.

— Dar în definitiv cu ce drept ai făcut asta?

— Cu dreptul pe care mi-l dă prietenia, spuse ea încet. Ca salariată mi-am depăşit atribuţiile şi merit o mustrare. Dar ca prieten, m-am străduit să te ajut. Lucrarea ta, lucrarea noastră, a tuturor, trebuie ferită de orice surpriză. Ştii mai bine decât mine cât e de importantă. Poate chiar în clipa asta există câţiva inşi care-şi bat capul cum să pună mâna pe proiecte.

Directorul zâmbi acru:

— Poveşti pentru amatorii de romane poliţiste. S-au luat toate măsurile, institutul e păzit ca o fortăreaţă, iar povestea cu cheia a fost o simplă glumă de-a ta. Cine să ne fure proiectele?

— Se găseşte cine. Îţi vorbesc acum ca un subaltern şefului de instituţie. Te informez că un oarecare domn cărunt umblă prin oraş şi se interesează de noi.

— De noi? De care noi?

— Unul eşti tu.

— O fi vreun vechi amic de-al tău care a aflat că suntem prieteni şi e gelos. De-acum încolo nu mai umblu seara pe străzi slab luminate.

— Lasă gluma, George. Mi-a povestit femeia de serviciu din blocul tău. Un ins elegant, cu păr cărunt a bătut la uşa ei. A descusut-o în fel şi chip despre persoana ta.

— Mă surprinde, spuse directorul. Acum chiar că trebuie să-mi aprind o ţigară. Ce poate şti femeia de serviciu despre mine?

— Multe. Cum te îmbraci, cum trăieşti, ce lucruri ai în casă, ce prieteni te vizitează.

— Înseamnă că e tot un rival...

— Nu este. Aprinde odată ţigara, că mi-e milă de ea. Ai strivit-o de tot. Spuneai că eşti calm. O discuţie ca asta nu se poate purta între oameni nervoşi.

— Iartă-mă. Să ştii că nu sunt nervos. Dar faptul mă contrariază. Ca şi întâmplarea cu cheile. Nu cumva e tot o farsă de-a ta?

Ana îi luă chibriturile, scăpără, îi aprinse ţigara, îl privi iarăşi drept în ochi, serioasă şi concentrată:

— Nu e o farsă, George. Domnul acela s-a interesat şi de mine. La librărie. Mi-a spus vânzătoarea că i-a dat de bănuit cu atâtea întrebări. Priveşte adevărul în faţă, George. Cineva e cu ochii pe institutul nostru. Iar institutul înseamnă mai întâi torpila. Trebuie să avem grijă, să ne ferim din toate părţile. Şi înţelege că dormim cu toţii mai liniştiţi de când soneria aceea a fost instalată.

— Ascultă, Ana, spuse directorul, într-o zi o să te întreb cine eşti cu adevărat.

— Poţi să întrebi şi acum, spuse ea cu un surâs. Deşi ar fi inutil. Nu mi-am ascuns nicio clipă identitatea. Ai fişa mea la dosarul de cadre, ai caracterizarea mea făcută de vechiul şef... O mică lectură în timpul liber...

— Am făcut lectura asta! izbucni el. Dar n-am dedus de-acolo că trebuie să te ocupi de securitatea invenţiei mele mai mult decât mă ocup eu însumi!

Ana izbucni în râs. Râdea cu poftă, natural şi sănătos, ca un om care se amuză cu adevărat şi ia în seamă numai latura bună a lucrurilor.

— Eşti puţin gelos că ţi-am luat-o înainte în acest domeniu, tovarăşe director. Abia acum înţeleg de ce în loc de mulţumiri capăt o chelfăneală. Am mai lucrat în domeniul cercetării tehnice şi ştiu foarte bine câtă importanţă are păstrarea secretului. Mă simt solidară cu instituţia şi cu autorul proiectului. Asta nu-i destul ca să explice de ce mă amestec? Înţeleg că pentru o clipă te-ai supărat...

Directorul încercă să riposteze:

— M-ai înţeles greşit, Ana!

— Dar dacă între timp îţi trece supărarea, urmă ea, putem să mâncăm împreună la prânz. Dacă mă inviţi.

— Fireşte că te invit. Am mai încercat de vreo două ori şi m-ai refuzat. De aceea n-am mai repetat invitaţia. Nu vreau să te sâcâi cu insistenţele.

— Azi nu te refuz, spuse ea şi plecă.

Luase invitaţia ei drept un semn bun. Înainte de plecare, singur pentru câteva clipe, trecu în revistă tot ce se întâmplase între ei doi şi rămase foarte nemulţumit de rezultat. Recapitula în gând fiecare scenă, ca şi cum ar fi răsfoit un album de

fotografii: dimineaţa aceea şi privirea ei deschisă: „Sunt Ana Medrea. Proiectant principal”; apoi ciuda care dispăruse treptat, întâlnirile lor, la început întâmplătoare, apoi căutate cu tot dinadinsul – oare şi ea le căuta? se întreba de fiecare dată – clipele acelea rare şi scurte în care-şi îngăduiau câţiva paşi împreună, departe de obsesia aliajelor şi de spaima firească ce preceda pornirea unui aparat nou construit: va merge sau nu? Ea se bucura de orice lucru, cât de mărunt, nu era mofturoasă şi accepta cât i se oferea, nu lăsase niciodată să se înţeleagă că şi-ar fi dorit mai mult, că avea clipe de plictiseală, că ar fi preferat câţiva paşi pe Calea Victoriei, că singurătatea din serile ploioase îi înfrângea fie şi măcar pentru scurtă vreme optimismul cu care fusese înzestrată de natură.

Se gândea la ea totdeauna cu oarecare nelinişte. I se părea prea simplu totul, prea bine construit ca să nu aibă undeva o fisură. Se temea de o împrejurare neprevăzută care să strice tot. Aşa cum Ana venise, cu un ordin semnat undeva în minister, tot aşa putea să plece într-o bună zi. Şi atunci ce se face el? Ana îi intrase în suflet, făcea parte din existenţa lui. Fusese un moment în care-i invidiase pe toţi cei din jur. I se părea că Ana stă de vorbă prea mult cu unul sau cu altul, că preferinţele ei sunt schimbătoare, că încearcă pe rând, căutând omul care să i se potrivească cu adevărat. Mai apoi îşi dăduse seama că totul porneşte de la firea ei bună, avea bunătatea înscrisă pe chip, făcea parte din structura ei, şi oamenii din institut simţeau asta. Ana ştiuse să se apropie de fiecare, îi făcuse să-şi deschidă sufletul, era la curent cu problemele lor personale, îi întreba de copii, fără să le încurce numele, le scria la maşină acte pentru rate, le aducea reviste care îi interesau şi îi consola când aveau necazuri pe acasă.

Aşa încât temerile şi întrebările lui îşi vădiră curând lipsa de temeinicie şi constatarea că Ana e un suflet bun îl făcu să se gândească şi mai îngrijorat la posibilitatea de a o pierde într-o zi. Va trebui să pun picioru-n prag, îşi spunea mereu, dar în vîltoarea zilelor şi orelor obositoare ale construcţiei acest moment se amâna de la sine, era tot mai greu să găsească clipa aceea liniştită, de apropiere sufletească şi de pace a spiritului, singura potrivită pentru o discuţie mai profundă despre viaţă.

Poate astăzi, îşi spuse plin de speranţă, auzind că Ana

acceptă să iasă cu el, iată pentru prima oară un lucru cert, cu contururi precise, de natură să-l încurajeze. Dar dacă acceptarea ei nu era decât o compensaţie pentru necazul pricinuit de povestea cu cheile? Ei nu, sunt prea de tot, se mustră singur, cu întrebările astea o să ating suta de ani fără să fi aflat ceva precis despre Ana. Ce lucru complicat e o invitaţie la masă? Poate cuvintele ei erau răspunsul la multele invitaţii pe care el i le făcuse, mai pe ocolite sau mai de-a dreptul, şi pe care ea le respinsese de fiecare dată sub un pretext sau altul. Doar n-am să aştept iniţiativa ei? se întrebă înciudat. Poate trebuia să fiu mai insistent, poate n-am găsit tonul potrivit, oricum nu mai sunt un băieţandru, poate tocmai de aceea, acum, la maturitate, deciziile sunt mai greu de luat iar un cuvânt are o greutate mai mare.

E drept, prietenia lor progresa. Toată lumea vedea asta, dar nimănui nu-i trecea prin cap să-i bârfească. Colegii din institut priveau cu simpatie această idilă timidă, Ana era prea bună şi directorul prea corect, ca să stârnească cuiva gânduri potrivnice, şi-apoi erau o pereche atât de potrivită!

La fel de adevărat, gândi directorul, este şi faptul că o simplă întâmplare ne-a alăturat. Dacă nu era postul acela vacant, dacă ea n-ar fi fost dispusă să plece, poate n-aş fi ştiut niciodată de existenţa ei, n-aş fi cunoscut-o. Sau, poate întâmplarea... Aş fi cunoscut-o în tren, sau la o şedinţă, sau pe stradă, printr-un coleg din minister... Poţi să ştii? Oare ce mecanism dirijează destinele oamenilor? Nouă familii din zece îşi datoresc fericirea unei întâmplări mărunte care-a declanşat un şir întreg de evenimente; de câte ori n-am auzit spunându-se „pe soţia mea am cunoscut-o în staţiune”; „ne-am cunoscut întâmplător, pe culoarul facultăţii, urma să dăm examen în aceeaşi sală...”

Şi iarăşi întrebarea: de ce să lăsăm totul pe seama întâmplării? Trebuie s-o ajutăm într-un fel, să folosim împrejurarea prielnică, e un moment anume pe care dacă-l pierzi îl poţi regreta o viaţă. Dar dacă-i mărturisesc dragostea mea ce va răspunde oare? O va accepta, va găsi ecou în sufletul ei? Dragostea, am spus? Ei, da. Acesta e cuvântul. Simt că o iubesc într-adevăr, că zâmbetul ei e pentru mine o veritabilă sărbătoare, că o discuţie cu ea mă înaripează, că prezenţa ei e un balsam peste febra orelor mele de zbucium. La început mă

irita prin venirea ei intempestivă, dar m-a îmblânzit prin modestia ei, m-a atras prin logica ei şi prin bunul simţ cu care judecă lucrurile. Noi, matematicienii, suntem cam sceptici din fire; ştim mai bine decât restul lumii ce este infinitul şi nu ne facem iluzii; ea e optimistă, privirea ei emană acest optimism, ţi-l împrumută, nu, ţi-l transferă, are de unde, e un izvor nesecat de optimism, poate asta e o trăsătură specifică femeilor. Ele conservă viaţa şi o duc mai departe, trecând prin infinite greutăţi şi primejdii, fac viaţa să biruie, indiferent de împrejurări, indiferent de gândul nostru că la urma urmei suntem o parte atât de mică din univers...

Încercase de câteva ori să şi-o apropie, să străpungă tocmai paravanul acela de convenţii care stătea între ei. Încercase de fiecare dată întrebându-se care a fost rezultatul. Ana nu-l respinsese niciodată cu adevărat; stăteau cu plăcere de vorbă, găsiseră amândoi tonul acela comun care face deliciul unei ore smulse preocupărilor grave şi grijilor apăsătoare; era inteligentă, se pricepea să stimuleze în el gânduri noi, desprinse de domeniul strict care-i umpluse până atunci existenţa; cu ajutorul ei descoperi că existau mult mai multe lucruri, uneori aproape inexprimabile, pe care numai o conversaţie condusă cu dibăcie le poate scoate la iveală, un fel de gimnastică a spiritului, de împrospătare a forţelor... Poate e felul ei de a înţelege dragostea, altfel de ce şi-ar pierde vremea cu mine?

Ar fi dorit să folosească în cazul de faţă experienţa acumulată mai înainte, dar îşi dădu seama că experienţa în dragoste este un frumos material de arhivă, care nu poate fi utilizat a doua oară. Cu câteva seri înainte încercase să aducă vorba, utilizând un pretext mărunt: „Ţi-am promis că reduc fumatul şi l-am redus.” „Am observat mai de mult. Te-ai ţinut de cuvânt.” „Ştii ce-nseamnă asta pentru un fumător. Nimeni din lume în afară de tine nu m-ar fi putut determina să...” Ea zâmbise privindu-l în ochi: „Ce vrei să spui cu asta? Să-mi dovedeşti că am putere de convingere?” Să-ţi dovedesc că te iubesc, că pentru tine am făcut-o, ar fi vrut să-i strige, dar nu îndrăznise. Şi discuţia alunecase, ca totdeauna, în sfera „ideilor generale...”

Şoferul îl aştepta, răbdător şi placid, ca toţi şoferii de directori care ştiu că ora plecării nu-i acelaşi lucru cu ora terminării programului şi că o şedinţă de două ore durează adesea mai

mult. Directorul ieşi, coborî scările, rămase lângă maşină. În câteva clipe apăru şi Ana. Se urcară amândoi pe bancheta din spate. Şoferul porni motorul şi aşteptă.

— La Mangalia Nord. Ne laşi acolo şi te întorci la garaj. După-amiază eşti liber.

— Am înţeles, spuse şoferul ostăşeşte, pornind.

Ana îl privi înveselită:

— Era vorba de un prânz, nu de o excursie.

— Facem două lucruri deodată, lămuri el.

Când coborâră sub copacii uriaşi, pe trotuarul străpuns ici şi colo de iarba îndărătnică şi biruitoare, directorul o apucă de mână.

— Vacanţă totală, Ana. Am descoperit insula lui Robinson.

O duse la un mic restaurant pitoresc, instalat pe o insuliţă artificială din mijlocul lacului, o cabană pescărească cu mobilier din răchită şi pereţii de papură. Lume puţină acum, la început de sezon. Tocmai bine pentru un prânz liniştit şi vesel. Chelnerul, impresionat de uniforma de marinar a lui Mateescu, înşiră câteva specialităţi de pescărie care stârniră încântarea Anei:

— Nu ştiam că din peşte se pot face atâtea lucruri.

— Au fantezie băieţii ăştia, spuse el.

După masă, făcură o plimbare prin pădurea răcoroasă şi deocamdată liniştită. Vorbeau domol, parcă cu încetinitorul, bucurându-se de pacea molcomă din jur. Ana tocmai îi povestea despre un film pe care-l văzuse – nu scăpa niciodată Telecinemateca de miercuri. În mijlocul unei fraze el o apucă de braţ:

— Ascultă, Ana, ce s-ar întâmpla dacă jocul ăsta ar înceta să mai fie joc?

Ea se întoarse spre el mirată:

— Ai vrea să înceteze?

— Nu. Să se transforme în realitate.

— Dar mi se pare destul de real.

— Ce înţelegi tu prin real?

— Ceea ce se întâmplă. Oare ne prefacem? Discutăm după un scenariu fixat dinainte? Masa asta a fost ceva mimat? Întâlnirile noastre au loc numai în vis? Ce te frământă?

— E absurd, spuse el. Nu pot să-ţi explic. Ştii, nu mai am

optsprezece ani. Atunci mi-ar fi fost poate mai uşor... sau poate mai greu, se corectă repede. Niciodată nu e uşor.

— Dar ce te frământă? stărui ea. Suntem împreună, stăm de vorba, ne plimbăm... Nu e niciun teatru aici.

— Şi dacă într-o bună zi acelaşi om care a semnat decizia să vii aici semnează o nouă decizie şi mi te ia?

— Nu te gândi la asta, spuse Ana liniştitor. Deocamdată nu-i trece nimănui prin cap să...

— Dar dacă-i trece? Ce mă fac eu atunci?

Se opriseră sub un stejar uriaş de pe marginea lacului, înalţi amândoi, se priveau ochi în ochi.

— E adevărat? Ai suferi dacă aş pleca?

— Ana, să nu râzi, spuse el repede. Aş suferi e puţin spus. Nu pot concepe să te pierd. Mi-ar fi imposibil. Cred că... te iubesc. Te iubesc cu adevărat!

— George, dădu ea să spună.

Dar el se apropie deodată şi-i cuprinse mijlocul. Şi ea răspunse, aproape inconştient, chemării lui. În clipa aceea totul păru că dispare: vuietul depărtat al maşinilor de pe şosea, foşnetul măreţ al frunzişului, clocotul valurilor izbite pe plaja pustie, curiozitatea domnului cărunt, urmele de ceară de pe cheile seifului, calmul amar al singurătăţii. Rămânea îmbrăţişarea aceea îndelungă, şi inimile, alăturate, contopindu-şi bătăile.

9

Îşi aruncă privirea pe geamul rotund. Văzu un colţ din aripa argintie, iar dedesubt, departe, pământul. Am plecat aşadar. Nu e vis. „Mâinile sus! Ştim cu ce scop te învârteşti în zona experienţelor, domnule Toma. Ai fost văzut folosind un aparat foto şi ai încercat să tragi de limbă militarii în restaurant. Urmează-ne, jocul dumitale s-a sfârşit!” Fraza clasică din cărţi. Dar viaţa nu e ca în cărţi.

Alături de el o femeie tânără, bine legată, citea un roman cu copertă stacojie, cu titlul scris cu litere de-o şchioapă. Ea dădu pagina, puse picior peste picior, îl privi cu coada ochiului şi-şi trase mai bine fusta pe genunchi. Degeaba tragi, stofa nu-i din plastilină! o ironiză în gând. Seamănă puţin cu Hilda. „Dacă

accepţi vei veni aici când vei avea chef... Stă în puterea noastră ca dumneata s-o mai revezi pe fata asta vreodată...”

Hilda... Îşi rezemă capul de spătarul moale al fotoliului, închise ochii. Şi se visă, o clipă, pe ringul acela de sticlă. El era apaşul în alb şi negru care o urmărea cu paşi aerieni. Iar Hilda îşi arunca, înspăimântată, veşmânt după veşmânt.

— Am trecut frontiera, ne aflăm în România, anunţă stewardesa cu un zâmbet.

Toma tresări şi se uită la ceas. Dormise cu adevărat, ore în şir, ca un navetist oarecare în trenul care-l duce zilnic către locul de muncă! E drept că în somnul acela chinuit, sfâşiat de scurte coşmaruri, tresărise de mai multe ori şi-şi aruncase privirea spre pământ, dar dincolo de aripa avionului zărise doar nori albi învolburaţi şi lucioşi ca nişte mari caiere de vată-de-sticlă, şi monotonia zborului îl făcuse să recadă iarăşi în somn. În noaptea dinaintea plecării, dormise tot aşa, neliniştit, cu întreruperi, cu ţigări fumate fără plăcere printre întrebările şi îndoielile care nu-i dădeau pace. Încercase în fel şi chip să-şi imagineze clipa plecării, apoi drumul interminabil şi revederea cu ai săi; şi-acum, deodată: „Ne aflăm în România”.

Vecina de fotoliu aţipise şi ea, cu cartea odihnindu-se pe genunchi şi suplinind, decent, ce-i lipsea din lungimea fustei; o privi mai atent, nu semăna a româncă, poate de aceea nici nu deschisese ochii auzind anunţul stewardesei. Rememoră mişcările, vorbele, gesturile cu care avea să se prezinte la primul contact cu ţara; trebuia să se poarte firesc, dezinvolt dar nu obraznic, sigur pe el şi cu gândul la misiunea pe care o avea de îndeplinit. Dar acasă? Acasă, în curtea aceea largă, dincolo de gardul adăpostit de tufe de liliac, sub privirile cercetătoare ale tatălui, printre îmbrăţişările mamei – cum va mai respecta instrucţiunile maiorului? Ce le va spune? Cum vor primi ei vestea? După ce atâtea săptămâni nu îndrăznise să le scrie, ruşinat de fapta lui, deznădăjduit că nu le putea spune simplu: „Mi-am găsit un rost cum am dorit”, apărea aşa, deodată: „M-am întors!”. Ce vor spune oare?

Privi iarăşi pe geam. Mereu aceleaşi caiere alb-cenuşii, probabil zburau deasupra munţilor, avionul trecu prin câteva goluri de aer, femeia de alături tresări, făcu ochii mari, apoi zâmbi jenată dar nu spuse nimic; nu, nu era româncă; romanul

pe care-l citea era englezesc sau american, nu-şi putea da seama, dar oricum n-ar fi îndrăznit să vorbească cu ea româneşte, dintr-o teamă instinctivă că s-ar putea da de gol înainte de vreme. La sugestia lui Robert, care colindase cu el magazinele înaintea plecării, îşi alcătuise o garderobă atât de amestecată, încât oricui i-ar fi fost greu să presupună din ce ţară vine. Purta un costum gri-deschis din tergal spaniol, croit după ultimul jurnal londonez; cămaşă cu flori delicate şi guler rotunjit „cum începuse să se poarte la Paris, pantofii germani solizi şi uşor de purtat, sugerând un turist neastâmpărat... „Amestecul ăsta prinde bine, îi explicase Robert. Poţi fi foarte bine un străin, după cum la fel de bine poţi fi luat drept un român care şi-a procurat de ocazie, la nimereală, fiecare obiect în parte. De altfel, e din ce în ce mai greu să ghiceşti naţionalitatea unui om după, hainele pe care le poartă. Teoria mea e că oamenii întregului glob seamănă tot mai mult între ei, la Gibraltar se poartă haine fabricate în Hong-Kong, în Germania se vând cămăşi lucrate la Braşov, americanii folosesc stilouri japoneze, iar în Australia vinul românesc e la mare preţ. Totul e să te adaptezi mediului, să te porţi fără ostentaţie, să nu ieşi cu nimic din comun şi să vorbeşti chiar mai puţin decât e nevoie. Oamenii te vor lua drept un original, un taciturn sau un îngâmfat şi te vor lăsa în pace...”.

Coborî, trecu fără emoţie de controlul vamal. Maiorul, cu firea lui meticuloasă, îi compusese cu cea mai mare grijă bagajul: nimic din mărfurile interzise, dar nici lucruri prea nevinovate. O revistă pornografică moderată, câteva pachete de ţigări fine, o sticlă cu whisky, câteva sculuri de lână sintetică viu colorată, costumul de scafandru, camera foto, două casetofoane din care unul n-avea decât să fie confiscat: „Bate la ochi dacă eşti prea corect. Trebuie să fii omul mijlociu, care încearcă să-i ducă de nas pe vameşi mai mult pentru plăcerea lui decât pentru un avantaj oarecare...”. Cei de la controlul vamal îi reţinură revista, pentru al doilea casetofon îi pretinseră taxa vamală după lege, se uitară curioşi la costumul de scafandru, îl întrebară dacă are obiecte din metale preţioase, dacă deţine valută străină şi, în sfârşit, dădură paşaportul ofiţerului de grăniceri...

Toma îi răspunse la întrebări privindu-l în ochi şi amintindu-şi că acum un an, un ofiţer în aceeaşi uniformă urase „drum bun”

unei cete de tineri gălăgioşi, nerăbdători şi pe care inginerul abia reuşea să-i ţină în frâu; oameni care nu mai călătoriseră peste graniţă şi li se părea că, odată ajunşi în clădirea splendidă a aeroportului, cu paşapoarte în regulă în buzunar, sunt buricul pământului. Trecu apoi nerăbdător prin sala uriaşă, fără să simtă greutatea geamantanelor. Îl impresionau şi cele mai mărunte lucruri: o fotografie mare reprezentând Babele; inscripţia „Cabine telefonice”; câţiva pionieri, băieţi şi fetiţe, veniţi probabil să-şi întâmpine profesorul întors din călătorie; un bătrân pe o bancă, citind „România liberă”. Începea să se simtă acasă, şi până când nu văzu o patrulă înarmată din paza aeroportului, nu se gândi la adevăratul sens al călătoriei lui. Abia atunci, ca într-o străfulgerare, se simţi deodată singur şi vinovat. Şi începu iarăşi să se teamă.

Şoferul taximetrului veni repede şi-i luă geamantanele, le puse în portbagaj, se urcă la volan, îi deschise portiera, porni motorul şi-l privi întrebător.

— Spre Bucureşti, spuse Toma repede.

— A, sunteţi român? Mă scuzaţi. Nu ştiam în ce limbă să vă-ntreb.

— E aşa greu să-şi dea cineva seama că sunt român?

— Nu vă supăraţi, spuse şoferul. Aveţi un aer aşa... depărtat. Îmbrăcămintea, tunsoarea... Nu vă supăraţi.

— De ce să mă supăr? Altul în locul meu s-ar simţi măgulit. Sunt tipi care cu bună ştiinţă încearcă să pară ce nu sunt. Dar eu nu fac parte dintre ei. Am trăit un an departe de ţară, şi-acum, când mă-ntorc, îmi bate inima într-un fel deosebit.

— Vă cred, spuse şoferul. Şi eu, când am fost anul trecut la Slănic, la tratament, mi se făcuse un dor de casă...

Depăşi cu o manevră bruscă un autoturism, reveni pe primul culoar, mări viteza.

— Şi străinii ăştia, comentă. Nu semnalizează, dau buzna, nu le e frică de nimic. Am văzut o maşină de-a unuia făcută armonică; unul de-al nostru s-ar fi văitat, ar fi înjurat; el râdea şi zicea ceva de asigurare. Te cred şi eu că le convine. Se spune că la ei dacă ţi-ai tamponat maşina mai dai ceva şi iei una nouă.

— Basme, spuse Toma. Eu am fost acolo. Şi nu-i chiar aşa.

— Se poate, se poate, zise şoferul repede. Eu spun ce-am auzit. Lumea vorbeşte multe. Dar până nu vezi cu ochii nu poţi

să crezi.

Sunt stupid, îşi zise Toma uitându-se încruntat înainte. Mi-e frică şi de-un şofer de taxi. O să mai am discuţii de-astea cu sutele. Avea dreptate maiorul...

— Unde staţi? întrebă şoferul într-un târziu.

Ajunseseră la Băneasa, maşina îşi domolise mersul, în faţă apăru un semafor şi pietonii traversau prin faţa maşinilor oprite la un pas de ei.

— De ce mă-ntrebi?

— Unde vă duc? Mergeţi acasă, sau la instituţie cumva?

— Ah, da. Deocamdată, spre centru, pe la Universitate. Pe urmă luaţi-o spre Crevedia.

— Mergeţi la ţară, constată şoferul. Eu vă duc. Dar o să vă coste cam mult.

— Nu contează, spuse încet Toma. Când ajungi acasă, nu mai contează. Am visat clipa asta luni de zile.

— Aşa e! surâse şoferul satisfăcut. Exact cum vă spuneam eu. După douăj'de zile la Slănic, mi se părea că şi rapidul merge-ncet.

— Aveţi benzină destulă?

— Cu cât am în rezervor pot s-ajung pân-la Craiova.

— Nu aşa departe, râse Toma. Mergem la vreo douăzeci de kilometri de-aici.

— Floare la ureche, spuse şoferul. Vă duc ca vântul. Şi... cum e viaţa pe-acolo?

Arătă cu degetul mare în urmă, spre aeroportul care închipuia, în mentalitatea lui de om umblat până la Slănic, toată lumea necunoscută şi vastă.

— Cum să fie? Ca peste tot.

— O duc bine oamenii?

— Unii mai bine, alţii mai prost.

— Un vecin de-al meu are un frate plecat şi-i scrie mereu scrisori. Într-un an şi-a luat maşină, aşa zice.

— Maşinile-s ieftine, încuviinţă Toma. Cu salariul pe jumătate de an poţi să-ţi iei una de ocazie.

— În schimb, te omoară benzina, râse şoferul cu o satisfacţie ciudată. Şi chiria.

— Aşa e, spuse Toma şi nu mai lungi vorba.

„Fii moderat, îi spusese maiorul. Nu uita că tot ce spui poate

ajunge la urechile cui nu trebuie...” Treceau prin centrul Bucureştiului şi Toma se înfioră iarăşi de emoţie. Văzu clădirea pătrată a Universităţii, îşi aminti cu câtă spaimă se apropia de zidurile acelea cenuşii în zilele concursului de admitere, apoi maşina o luă în jos pe bulevard, revăzu Cişmigiul în floare, aşa cum îl lăsase atunci în timpul examenelor, când o cunoscuse pe Mara. Prietenie scurtă şi frumoasă. Ea intrase în anul întâi, el nu. O mai căutase de două-trei ori la cămin, ea ridicase sprâncenele aflând că a devenit constructor. Prin holul căminului treceau fetele, trei-patru, rar câte una singură, şi ce frumoase erau, Dumnezeule! Frumoase şi cele de acum, de pe stradă, şoferul îl privea cu coada ochiului, oprise la stop la Liceul Lazăr şi pe pasajul de pietoni defilau parcă manechinele unei case de mode...

— Primăvara e grozăvie, spuse şoferul. Una mai frumoasă ca alta, parcă ies din pământ, le cam strică îmbrăcămintea asta, cine-o fi inventat să umble femeile cu pantaloni?

— În occident toată lumea poartă.

— Sunt practici, domnule, e drept, merg fetele la serviciu ori la facultate, urcă-n troleibuz, ce te faci cu rochiile alea scurte şi strâmte, e drept că pantalonu-i bun, dar strică peisajul, e altceva când vezi un picior frumos...

Porni, se strecură cu bine până-n faţa Operei, de acolo lumea de pe stradă se mai rări, viteza crescu iarăşi. Măcar de-ar fi acasă alde tata, îşi spuse Toma, ar fi păcat să nu-l găsesc după atâta vreme. O să stau puţin şi la ei, să mă bucur câtva timp de linişte, măcar două-trei zile, că pe urmă...

Şoseaua trecea printre două şiruri de blocuri ca două înalte ziduri de beton, perforate geometric de ochii negri ai ferestrelor.

— Pe astea nu le ştiţi, n-aveţi de unde, spuse şoferul cu mândrie, de parc-ar fi fost opera lui. Sunt făcute anu-ăsta, aici era un fel de maidan, cu vreo trei cocioabe, un garaj mare al I.T.B.-ului şi mai ştiu eu ce lucruri fără noimă. Şi-acum stă în ele populaţie cât în Câmpulung. Complex, cinema, două şcoli... Toate într-un an. Eu cred că străinii care vin aici din timp în timp se minunează de câte schimbări sunt.

— Şi la ei se construieşte, spuse Toma.

— Da, dar pentru cine? Bagă ei muncitorii în blocuri noi? Îi trimit ei la tratament prin sindicat, cum am fost eu?

Îşi reaminti vorbele maiorului: „Fii moderat...” Maşina alerga tot mai repede; frână de două trei ori cam brusc în faţa unor crăpături de asfalt şi şoferul înjură printre dinţi.

— E drept, în şosele nu ne comparăm cu ei, spuse. Un prieten de la TIR mi-a povestit că au autostrăzi netede ca masa şi că se circulă mai iute decât la noi. Dar o să ne facem noi şi autostrăzi.

— Încet-încet se fac de toate, spuse Toma împăciuitor.

Maşina gonea acum printre lanuri verzi, care contrastau cu panglica cenuşie a şoselei. Din direcţia opusă veneau camioane, veneau tractoare cu remorcă. Într-un timp întâlniră câteva căruţe.

— Poftim, spuse şoferul, să mai spună cineva că n-avem cai!

— Aţi mai făcut curse la ţară?

— Fac mereu, cum să nu fac? Se-adună doi-trei inşi din satele astea, oameni cu serviciu la Bucureşti, pun mână de la mână şi vin sâmbăta cu taxiul, ba mă roagă să merg încet, să-i vadă toată lumea. Uneori îşi iau şi-o sticlă cu ei, trag o duşcă, încep să cânte... O plăcere. Oameni veseli românii noştri. Pe-acolo tot aşa?

— Nu chiar aşa. La ora nouă seara nu mai vezi nici ţipenie pe stradă, iar sâmbăta oraşele sunt pustii. Trăiesc mai în ei, fără prieteni, fără cântece pe stradă.

— E trist fără cântece, spuse şoferul.

Trecură prin câteva sate, întâlniră autobuze elegante care făceau curse spre Bucureşti. Toma se miră, maşini noi, frumoase, cu spaţiu mult, nu erau înainte, uite că se schimbă viaţa şi-aici, gândi. Şoferul claxona mereu prin sate, unde tineri îndărătnici, cu plete, stăteau de vorbă în mijlocul drumului şi se dădeau la o parte cam în silă; într-un rând trecură pe lângă câteva fete, aproape nişte copii, pe biciclete moderne cu şaua mult în spate şi cu roţi mici.

— Moda asta cu bicicletele, spuse şoferul furios. N-am nimic cu sportul, dar nu pe şoseaua naţională şi cu bâzdăgăniile astea, de stai pe ele ca pe oală. Nici nu poţi da din pedale ca lumea în poziţia asta.

Toma simţi că i se urcă inima la gât.

— Ne-apropiem, spuse el răguşit. La gardul ăla verde, pe dreapta, să opriţi. E casa noastră.

Vuietul motorului se domoli. Şoferul se aplecă un pic să vadă

mai bine, dădu din cap:

— Frumoasă casă. N-aş da-o nici pe cel mai luxos hotel.

— E făcută de taică-meu, spuse Toma. Opriţi acolo, la podeţ. Am ajuns repede.

Maşina se opri cu un scârţâit plăcut. Toma coborî aproape din mers, lăsă pe şofer să descarce bagajul şi el alergă spre poartă. Tatăl său era în grădină, în spatele casei; îl zări printre coroanele rare ale pomilor, îşi ascuţea coasa. Stătea cam cu spatele şi nu-l văzuse. Câinele se repezi spre poartă, lătră furios, apoi deodată începu să se gudure, scoţând un scâncet subţire, de căţel.

— Măi Azorică, măi prostule, îi spuse Toma cu duioşie.

Tatăl ridicase ochii spre poartă, mirat de semnalul câinelui; când îl zări, aruncă coasa şi porni prin iarba înaltă, de-a fuga, aproape dărâmând portiţa care despărţea grădina de curte şi strigând:

— Floare! Măi Floare, măi!

— Ei! se auzi răspunsul din bucătărie. Ce ţipi aşa, că nu-s surdă, de!

— Uite, Floare, cine-a venit!

— Cin’ să vie?

Femeia se arătă în uşa bucătăriei, dădu un ţipăt, începu să alerge şi ea spre poartă, cu paşi mărunţi, lipăind cu papucii grosolani, ştergându-şi mâinile în poala şorţului şi vorbind singură, pe un ton subţire şi cântat, un fel de bocet vesel:

— Uite cine-a venitîîî... Băiatu’ mamii din străiniii... Că nu ştiam de-oi trăi să-l mai văd odatăăă...

Toma simţi că-i dau lacrimile. Deschise poarta, clanţa avea tot „secretul” pe care-l ştia el, şi-şi îmbrăţişă tatăl care rămăsese cu cutea lungă şi lustruită în mână. Apoi veni rândul mamei care-l sărută lung şi zgomotos şi repetat, cu un soi de disperare pe care numai mamele o pot avea în toiul unei mari bucurii.

— Mânca-l-ar mama că frumos s-a făcutîîî... E ca un ginerică... Pe unde-oi fi umblat tu, maică, de nu ne-ai scris niciun rândîîî...

Vorbea şi-l săruta pe obraji, pe frunte, pe ochi, ţinându-i capul în palmele ei aspre care miroseau a leuştean. Tatăl se dusese spre poartă, se uita cu o anume sfială la geamantanele mari, galbene, pe care şoferul le depusese pe podeţ.

— Mi-a venit ăl mic din străinătate, se lăudă el poştaşului care trecea cu bicicleta pe drum.

— Ce ţi-am spus eu? zise poştaşul. Trebuie să ai răbdare, Costandine. Mă duc după „Informaţia”.

— Când vii înapoi treci să-ţi dau o ţuică, îi strigă bătrânul din urmă. Mare bucurie avem!

Se îndreptă apoi spre şofer, care rânduia răbdător ceva în portbagajul maşinii. Văzându-i umbra pe capotă, şoferul se ridică:

— Noroc!

— Hai noroc. De la gară veniţi?

— Ce gară? spuse şoferul vag revoltat. De la aeroportul internaţional Otopeni!

— Aha! făcu bătrânul. Cam departe,

— Am făcut o oră şi ceva pân-aici.

— Ce vorbeşti! Bani mulţi?

Şoferul ridică din umeri, încurcat şi iritat deopotrivă:

— Cât a taxat aparatul.

— Lasă, tată, că mă ocup eu, spuse băiatul îndreptându-şi cravata. Du valizele-astea înăuntru, dacă vrei.

— Floare, porunci tatăl, du valizele în casă!

Bătrâna îşi suflă nasul în poala şorţului şi se apropie păşind mărunt. Şoferul trânti capota şi se repezi să ia valizele:

— Se poate, măicuţă? Las’că le duc eu!

Le luă pe amândouă şi porni pe urmele bătrânei, studiind cu coada ochiului cam pe unde era câinele şi ce avea de gând. Dar câinele lătra şi scheuna bucuros, cu ochii spre poartă, fără să-l ia în seamă. Bătrânul se apropie de fiul său, care-şi aprindea o ţigară stând cu spatele la vânt:

— Ai bani, Mitică tată? Atâta drum cu *Popeda*...

— E „Dacie”, tată, nu vezi?

— Dacă-i taxi, noi tot Popedă-i zicem, râse tatăl. Îl luă de umăr, îl strânse oarecum, la piept: Se poate, tată, să nu dai un semn atâta timp! Credeam că te-a apucat nebuneala şi nu mai ştii de noi. Cât a mai plâns biata mă-ta!... A fost şi şeful de post p-aici. „Cum l-ai crescut, nea Costandine? L-ai făcut mare, a dat de bine şi a uitat de-ai lui. Ca puiul de cuc...” Îmi crăpa obrazul, Mitică tată. Suntem şi noi cineva aici în sat, şi să ne faci ruşinea asta...

— Lasă-l, omule, spuse mama, acu' ţi-ai găsit? Lasă-l să-şi tragă sufletul, că vine de la drum lung.

— Doar n-a venit pe jos, spuse tatăl. Nu vezi? Cu *Popeda* tocmai de la aeroport...

Şoferul venea în urma bătrânei ţinând cam ferit o sticlă înfundată cu cocean. Bătrânul aruncă o privire scurtă spre sticlă.

— L-am îmbiat cu o ceşcuţă de ţuică şi n-a vrut, lămuri bătrâna confidenţial. Zicea că-l controlează miliţia. Şi-atunci i-am dat o sticlă.

— Bine-ai făcut, încuviinţă bărbatul. Să se bucure şi el. Acuma du-te şi-ţi vezi de oale, că avem treabă.

Femeia plecă supusă, cu paşi mărunţi. Toma se aplecă spre aparatul de taxat, văzu preţul, scoase un portvizit pe care-l desdoi şi trase din despărţitura de la spate un teanc de bancnote. Atent şi posomorât, tatăl îi urmărea în tăcere gesturile.

— Restul pentru dumneata, spuse băiatul cu glas scăzut.

— Mulţumesc, să trăiţi, zise şoferul înviorat. Sănătate, adăugă el spre bătrân. Şi mulţumesc pentru ţuică. Acuma, primăvara, asta-i aur.

— Medicament, spuse bătrânul. Am păstrat-o în butoiaş de dud, d-aia e aşa galbenă. Bea-o sănătos, tovărăşele.

Şoferul duse mâna la şapcă şi puse sticla în portbagaj, după ce îi mai dădu una peste dop cu podul palmei.

— Ţine, n-ai grijă, îl încurajă bătrânul. Înfăşoar-o în ceva să nu se spargă. Iar la întoarcere, să mergi încet. Ăia de la fermă termină lucrul, şoseaua se aglomerează... Drum bun!

Cu aceste cuvinte se întoarse spre băiat. Îl luă de umeri şi-l împinse spre poartă.

— Atâta bănet, spuse cu părere de rău.

— Lasă tată, că am destul.

Mai făcură câţiva paşi prin curtea curată, pe care se mai vedeau urmele măturii de nuiele. Apoi tatăl se opri deodată şi se-ntoarse spre el:

— Bani cinstiţi?

— Altfel cum! zise Toma repede.

— Am fost tare supăraţi. Şi nen-tu Costică, şi toţi. Când s-a-ntors echipa, m-am dus şi eu la gară. Care cum cobora, mă uitam în ochii lui. Niciunul nu spunea nimica. Parcă erau vorbiţi.

Inginerul a coborât mai la urmă, m-am dus la el. Spun drept, îmi sărise inima. Inginerul se opreşte, pune valiza jos, se şterge de năduşeală: „Nene, zice, ne-o făcu odrasla dumitale.” „Da ce-i cu el, e bolnav?” „Aş, bolnav! Mai bine bolnav, decât prostia asta. A rămas acolo, nene!” Se uita urât la mine. Nu-mi venea a crede. M-am răstit şi eu: „Da voi ce grijă aţi avut? Cum de l-aţi lăsat singur printre străini? Eu dumitale ţi l-am dat. Ce mi-ai făcut cu băiatul?” N-a mai avut vreme să-mi răspundă, îi venise şi lui femeia, o cucoană frumoasă ca o artistă şi mirosea a parfum. I-a sărit de gât, la mine nici nu s-a uitat. Mi-am pus căciula pe cap şi am plecat. Vorbesc eu mâine cu el, mă gândeam. Şi mâine... m-am pomenit chemat la miliţie.

Mama se arătă în uşa bucătăriei, ştergându-se pe mâini:

— Costandine, lasă băiatul. I-o fi foame, i-o fi sete. Du-te şi scoate o căldare de apă şi hai să punem masa.

— Lasă-mă, femeie, mormăi bătrânul făcând un semn din mână. De ce, Mitică tată? Ce-ţi lipsea? Pentru cine m-am trudit eu o viaţă, eu şi cu mă-ta? Ăilalţi sunt oameni întregi, la casa lor, ştii bine. Pe nen’tu Costică l-au pus şef de tură. Tanţa cu ingineria ei, cu casa ei, Aurică termină şi el în vară, mai are „statul”, şi-a aranjat post bun la Olteniţa... Rămâneai tu. Cu casa, cu grădina, cu banii ce-am adunat, că pentru voi le-am făcut toate, să vă fie vouă bine. De ce, Mitică tată?

— E o poveste-ntreagă, tată. O să-ţi explic eu.

— Ce să-mi explici? Că ţi-ai uitat de mamă şi de tată? Că ţi-a plăcut mai mult prin alte locuri străine decât în satul tău şi la vatra ta? Bucureştiul e colea; de-atâtea ori îmi spuneai: „Tată, mă duc şi eu la Bucureşti la film”. Şi te lăsam. Te duceai cu cursa, veneai cu cursa. Capitala ţării, de! Nici asta nu-ţi mai ajungea? Credeai că pe-acolo unde te-ai dus curge lapte şi miere?

— Nu-i vorba de asta, tată.

— Ori ai făcut vreo prostie şi ţi-a fost teamă să te mai întorci? Teamă sau ruşine. Ori amândouă deodată. Spune, Mitică. Desluşeşte-mă, să nu mor prost.

— N-am făcut nicio prostie, spuse Toma cu capul în piept.

— Ce zici?

— Zic că nu-i vorba de nicio prostie. Cel mult, o încurcătură. Cu o fată.

— Da eu te-am povăţuit la plecare? Nu ţi-am povestit atâtea, Mitică tată? Ai aflat de la mine lucruri pe care nu trebuia să le afli. Ţi-am spus câte ţări am umblat cu războiul. Păi dacă era să mă-ncurc cu o femeie, ce se făcea alde mă-ta şi fraţii tăi? Nu ţi-am spus eu că-n Austria găsisem o gospodărie în toată legea, cu o femeie frumoasă şi bună, care-a zis că se omoară dacă plec? Te iei după femei, Mitică? Uiţi tot, laşi tot departe, pentru o fustă? Şi...? Ai scăpat de încurcătură?

— Lasă că-ţi povestesc mai târziu. Ne-aşteaptă cu masa, ai auzit doar. După aia e vreme destulă să...

— Acum să-mi povesteşti, strigă tatăl. Vreau să ştiu tot. Sunt părintele tău. Dacă mă mai socoteşti părintele tău.

Toma îi puse o mână pe umăr, împăciuitor:

— Nu vorbi aşa, tată.

— Vorbesc cum se cuvine.

— Vezi bine că m-am întors.

— După ce m-a arătat lumea cu degetul prin sat. Dar... ai dreptate. Principalul e că te-ai întors. Hai să mâncăm. Vorbim noi pe urmă.

După masă îşi aprinseră ţigările şi, în vreme ce mama strângea vasele, bătrânul se aplecă spre fiul său:

— Acuma, Mitică, tată, poţi să spui tot.

— N-am prea multe de spus. În timp ce lucram acolo am cunoscut o fată. O frumuseţe. Artistă, înţelegi? O mulţime de bărbaţi se ţineau după ea. Mă întrebau şi băieţii: „Măi Mitică, ce-a găsit asta la tine, mă?”

— Mie nu mi-au spus nimic de asta.

Toma se tulbură, dar o întoarse repede:

— N-au vrut. Băieţi fini. Ca să nu intri la gânduri. Ei, şi-am rămas de dragul ei acolo. Nu m-am mai întors la cantonament în ziua plecării şi echipa s-a dus la gară fără mine.

— Mă Mitică, tată, tu mă minţi. Inginerul mi-a spus că ţi-ai luat geamantanul. Ce făceai cu el, dacă n-aveai de gând să rămâi acolo?

— L-am luat, cu gând să plec de la ea direct la gară. Avea zi liberă, a stat cu mine tot timpul, ca la despărţire.

— Aşa o fi, spuse bătrânul cu îndoială. Treaba ta dacă nu vrei să spui adevărat cum a fost. Da’ din partea mea, mai bine să nu spui nimic decât să spui minciuni.

— Nu spun minciuni, tată. E drept că în ziua plecării ea m-a îndemnat: „Mai rămâi cu mine două-trei zile, că pe urmă cine ştie dacă ne mai vedem...” Şi am rămas. Mă gândeam că dacă stau două-trei zile nu era cine ştie ce crimă. După aia, fiindcă tot îmi expirase paşaportul, mi-am căutat de lucru, ca să adun bani pentru întoarcere.

Tatăl îl privi scrutător, din cap până-n picioare.

— N-aveai bani? Pe ce-ai muncit acolo?

— Aveam, dar apucasem să fac cumpărături. La plecare trebuia cheltuită toată valuta, ştii? Şi biletul de avion rămăsese la inginer. În schimb am cumpărat o mulţime de lucruri. Hai să vezi ce v-am adus. Hai, mamă, şi dumneata.

— Hai, dragul mamei, că te-a încolţit de tot urâciosul ăsta de tat-tu. În loc să se bucure că ai venit, te ia la rost ca pe hoţi. Dar tu să nu pui la inimă, dragul mamei.

Se duseră toţi trei în casă. Geamantanele, nedesfăcute, rămăseseră lângă uşă, unde le pusese şoferul. Tatăl îi ajută să le urce pe pat şi să le deschidă.

— Asta-i pentru dumneata, mamă. Să-ţi faci o flanelă.

— Ei, lânică de-aia bună, se miră mama. Ai dat mulţi bani pe ea. Nu trebuia, maică. Să-ţi fi luat lucruri pentru tine.

— Şi asta-i pentru tata. Casetofon.

— Oho, ca la cămin! se bucură tata. O să cosesc cu muzică de-acuma, Floare!

Femeia îl întrerupse cu un gest iute de nemulţumire.

— Asta-i pentru nenea Costică, o cămaşă.

— Seamănă cu aia de-a primit-o când a fost naş, zise tatăl. Ce zici, Floare?

— Seamănă, seamănă! îl îngână mama. Mereu strici bucuria băiatului. A adus-o de peste mări şi ţări, cum să semene?

— Dar asta ce mai e, Mitică? Te faci cosmonaut?

— Scafandru, nu cosmonaut, tată. Am lucrat acolo la un restaurant pe apă. Cu ziduri până-n fundul lacului şi seara se aprindeau becuri sub apă de luminau pereţii.

— Auzi ce le dă prin cap! se minună mama cu mâna la gură.

— Păi da. M-am specializat la lucrări sub apă.

— Noi nu facem case sub apă, spuse tatăl potolit. Ce specializare? Întoarce-te la meseria ta.

— Mă duc pe litoral să mă angajez. Am mai lucrat acolo.

— Cum, iar pleci? zise mama. Abia te-ai întors, mă bucuram şi eu că te avem lângă noi, gospodăria asta se părăgineşte, tat-tu nu mai pridideşte singur...

— Lasă-l, Floare. După ce-a colindat lumea vrei să se întoarcă iar la sapă? mormăi tatăl. Lasă-l să-şi facă meseria. Numai cu asta nu prea mă-mpac eu: cum să lucrezi în apă? Dar dacă aşa-i treaba... Şi când vrei să pleci, Mitică?

— Mai stau două-trei zile, să mă odihnesc şi să-i văd pe toţi ai noştri. Iar după asta o iau din loc. Aşa mi-au spus la consulat, când am plecat încoace: să mă încadrez în muncă, să dovedesc că sunt om serios...

— Ei, Mitică tată! După povestea asta o să te cam privească lumea chiorâş. Nu-i uşor să dovedeşti că eşti om serios!

Pe litoral nu-l privi nimeni chiorâş. Şantierul naval din Mangalia avea nevoie de oameni, construcţia şantierului mergea odată cu construcţia primei nave, prin ziare apăreau mereu anunţuri, în oraş se înfiinţau cursuri de calificare, iar când Toma se prezentă la serviciul personal al şantierului şi-şi spuse profesia, funcţionarul de acolo rămase cu ochii la el:

— Constructor-scafandru, spui? Dă cererea încoace, mă duc la tovarăşul director adjunct!

Se întoarse destul de repede fluturând hârtia victorios:

— Locuinţă cu prioritate la căminul nefamiliştilor, peste câteva luni o să primeşti garsonieră, poţi începe lucrul chiar de mâine. Te prezinţi la inginerul de la construcţii corp nave...

— Vă mulţumesc, spuse Toma.

Nu se aştepta să meargă atât de uşor. După ce se prezentă la inginer şi făcu cunoştinţă cu locul de muncă, se întoarse în oraş. La căminul nefamiliştilor urma să locuiască într-o cameră la etaj, împreună cu un proiectant mai tânăr decât el.

— E un băiat liniştit, o să vă-înţelegeţi, spuse responsabilul căminului. Cheia e aici, poţi să-ţi duci lucrurile sus. Dimineaţa pleacă autobuzele spre şantier chiar de-aici, din faţă, la şase fără un sfert.

Luă cheia, îşi urcă geamantanele la etaj. Camera era spaţioasă, cu două paturi joase, instalate lângă pereţi, cu noptiere micuţe, o masă lângă fereastră şi un dulap de haine alături de uşă. Când deschise dulapul văzu în interior, pe uşă, o

poză decupată dintr-o revistă: un chitarist cu cămaşă dantelată şi pantaloni *blue jeans*, cu capul dat pe spate şi gura larg deschisă, în faţa unui microfon. Hm, băiat liniştit! gândi el şi, după ce-şi rândui cât de cât lucrurile, se trânti pe pat.

Colegul de cameră veni, părea contrariat că nu va mai locui singur; îi spusese probabil responsabilul. Dădu bună-ziua cam în silă, se prezentă:

— Mă cheamă Mogoş. Va trebui să locuim împreună, nu-i aşa?

— Toma. Îmi pare bine. S-ar putea să vă deranjeze prezenţa mea, dar nu sunt eu de vină. Am fost repartizat aici.

— Tot ar fi adus pe cineva, spuse posac Mogoş. Ah, ce casetofon frumos! E al dumneavoastră?

— Da. Mi l-am adus din străinătate.

— Aţi fost în excursie?

— Nu. La lucru. Sunt constructor scafandru.

— Interesant, spuse tânărul înviorat. Apar profesii noi. Progresul tehnic, este? Şi... funcţionează?

— Încercaţi-l. Nu ştiu dacă bateriile mai au viaţă.

Mogoş apăsă pe butonul „start”, cu gestul unui cunoscător. O melodie lentă umplu încăperea.

— Sunt mare amator de muzică, spuse Mogoş. Cu asta m-aţi făcut praf. Arătă spre aparat. Aveţi înregistrări bune.

— Aşa le-am cumpărat. Mai am trei benzi.

— Oho, o seară întreagă de muzică. N-o să ne plictisim, se bucură Mogoş. Şi aţi stat mult acolo?

— Un an şi ceva. Dar tot mai bine-i acasă, între ai tăi.

— Vă cred.

— Casetofonul puteţi să-l deschideţi când doriţi. Şi mie îmi place muzica. Mă gândeam că vă deranjează.

— Să mă deranjeze! Nici când mă culc. Am o drăcie de tranzistor, câteodată adorm cu el deschis.

— Ăsta se opreşte automat, râse Toma.

— Ştiu, cunosc sistemul. Are celulă fotoelectrică. Mai pe seară, când ies în oraş, o să-i cumpăr un set de baterii.

— Ştiţi ce vă rog? O să trag un pui de somn, că am venit cu trenul azi-noapte. Treziţi-mă şi pe mine când plecaţi. Vreau să-i dau un telefon lui frate-meu la Bucureşti, să-i spun cum am ajuns. Muzica lăsaţi-o să cânte, nu mă deranjează.

Se culcă în patul mirosind a rufărie curată. Cel din urmă gând

înainte de a adormi fu numărul de telefon al domnului T. Îl văzu scris de mâna energică a maiorului, pe peticul acela de hârtie care se mistuia încet la flacăra chibritului.

10

Câteva săptămâni după ce expedie „marele raport”, domnul T. găsi prilejul să facă o nouă vizită pe litoral. De astă dată avea un scop oficial, foarte uşor de verificat. Pălăvrăgind în holul hotelului cu domnişoara de la recepţie, pe care începuse s-o simpatizeze, el îi destăinui că e pe cale să încheie o afacere avantajoasă cu agenţia de turism din Mangalia.

— O treabă din care toată lumea are de câştigat, accentuă el. Este o perioadă în afara sezonului, o serie de hoteluri nu sunt folosite la capacitatea lor; agenţia şi hotelurile vor încasa bani fără să se fi aşteptat acum, în luna mai. Pe de altă parte, clienţii n-au de ce să se plângă: vizitează litoralul, deci un supliment la excursie la un preţ modest. Plus că vremea e frumoasă şi se poate face plajă în condiţii perfecte.

— E o lună călduroasă, spuse fata. Aseară spunea la televizor că apa a avut douăzeci şi două de grade, un record pentru luna mai. Timp de plajă, ca-n toiul verii.

— Dacă se menţine aşa vreo săptămână, clienţii noştri vor fi fericiţi.

— Ce grijuliu sunteţi cu clienţii dumneavoastră, îl admiră recepţionera. Dar mă gândesc că grija asta nu e chiar dezinteresată.

— Îmbinăm plăcerea de a servi clienţii cu interesul financiar, surâse domnul T. Comisionul firmei „Ronex” se ridică la o cifră importantă. Iar eu personal mă voi alege cu o mică primă şi cu o scrisoare de mulţumire de la patronii mei. Bucurie pe toată linia. Aşadar, recapitulă el, două-trei zile nu sunt de găsit aici. Pentru probleme urgente, pot fi chemat la hotel „Perla” din Mangalia.

— N-ar avea rost să vă strice un sejur aşa de scurt, zâmbi fata. V-aţi luat costum de baie? Sper să aveţi vreme frumoasă.

— Mulţumesc, domnişoară! spuse domnul T. luându-şi servieta de pe masă.

Plecă mulţumit de sine însuşi. Fără-ndoială, îşi spuse, dacă cineva avea interes să-mi ştie drumurile, apoi acel cineva o să

fie informat cu mare exactitate despre intenţiile firmei „Ronex” şi ale agentului ei din Bucureşti... Plăcerea de a revedea litoralul se îmbină cu rezolvarea fructuoasă a afacerii cu turiştii. Iar dacă pe deasupra mai apar şi câteva dialoguri agreabile, asta nu mi-ar strica deloc, chicoti interior domnul T. pornind maşina.

Drumul până la Mangalia, liber şi monoton, îi dădu prilejul să-şi încerce iarăşi maşina şi calităţile lui de şofer. Ajunse aproape de prânz; se opri direct la agenţia de turism, îşi desfăşură cu conştiinciozitate talentul de comerciant, negociind condiţii avantajoase pentru turiştii săi dar şi pentru agenţie, care urma să vireze în contul firmei „Ronex” o sumă proporţională cu preţul cerut pentru găzduirea turiştilor. Domnul T. îşi încheie misiunea şi plecă zâmbitor spre hotelul „Perla”. Trebuia să-şi parcheze maşina la un loc cât mai vizibil, ceea ce şi făcu. Opri în faţa hotelului, nu departe de intrarea frumoasă, cu coloane care susţineau o mare copertină de beton cu bordură albă din plăci de marmură. Se instală la hotel, proclamându-şi cu glas tare intenţia de a face o vizită prin staţiunile dinspre Constanţa, apoi se duse să mănânce.

Când ieşi de la masă, din restaurantul hotelului, se uită cu grijă la ceas şi-şi spuse că era tocmai ora potrivită pentru continuarea operaţiunii. Îşi luă rămas bun de la recepţie, spuse că dorea foarte mult să dea o raită prin Eforie unde nu fusese decât în trecere, rugă funcţionara să înregistreze cu grijă mesajele care-i vor fi transmise eventual, apoi se urcă iarăşi la volan. Dar în loc să apuce spre autostrada Mangalia-Constanţa, făcu un ocol al oraşului şi-şi lăsă maşina la o parcare din preajma sanatoriului, ochind cu grijă un loc cam înghesuit între alte zeci de maşini. Apoi, mulţumit dinspre partea asta, îşi luă servieta, încuie portierele maşinii şi se duse liniştit la bar. Era ora când marinarii ieşeau de la lucru şi unii dintre ei făceau o escală în drum spre casă, pe la nea Marin...

Servieta domnului T. nu se deosebea cu nimic de sutele de serviete care pot fi văzute zilnic sub braţul funcţionarilor eleganţi: neagră, din piele, cu multe compartimente şi fermoare. Cine şi-ar fi dat osteneala s-o studieze mai de aproape ar fi rămas uimit de amenajările pe care o banală servietă de funcţionar le poate avea: mai întâi, partea de deasupra era confecţionată dintr-o pânză subţire, aproape transparentă, iar

dedesubtul ei, adevăraţii pereţi aveau o anumită înclinare, aşa încât formau un fel de pâlnie în fundul căreia se afla microfonul aparatului de înregistrare. Pâlnia aceasta avea rolul să capteze şi să amplifice sunetele cele mai slabe, astfel că o conversaţie de la o masă nu prea apropiată, care nu putea fi auzită desluşit de un om cu auzul normal, putea fi captată cu maximă claritate. În încuietoare se afla mecanismul de declanşare al casetofonului, simplu şi uşor de mânuit. Rămânea doar să aşeze servieta pe un scaun, în poziţia culcat, şi s-o îndrepte în direcţia dorită.

Asta şi făcu domnul T. când intră în barul răcoros, unde se aflau câţiva marinari de vorbă la o măsuţă. Domnul T. avu grijă să se salute cordial cu barmanul, ca să dovedească că e de-al casei şi că discuţia poate urma nestingherită. E drept că, la venirea lui, vorba celor de la masă încetase o clipă; dar domnul T., instalat în colţul opus, cu un pahar în faţă, scoase din servietă un ziar şi începu să parcurgă cu interes „Mica publicitate”; curând marinarii uitară de el. Continuară să vorbească, mai încet, fireşte, dar fără grijă. Barmanul, din lipsă de clienţi, se retrăsese în dosul draperiei să mănânce, iar noul-venit citea ziarul.

Şi iată ce înregistra aparatul domnului T.:

— Fac progrese băieţii ăia cu torpila lor.

— Ai văzut? Ştiam de la-nceput că o să iasă.

— Eu unul am cam râs de ei când s-au apucat de treabă. Nu-mi venea să cred că e ceva serios.

— Bine, dar proiectul lui Mateescu nu e nou. L-a pasionat totdeauna, studiază problema de ani de zile. Se spune că a făcut armata la submarine şi de atunci i-a venit ideea...

— Atâţia ani, pentru o nenorocită de torpilă.

— Şi nici nu se ştie dacă iese.

— Ce să nu iasă? Acuma gata. Partea mecanică e aproape gata.

— Aud povestea asta de câteva luni.

— Vă spun eu că e gata. Păi nu m-a chemat viceamiralul acum două zile? Mă cunoaşte demult, de când eram la staţia ţinte. Am fost cu el în aplicaţie, m-a premiat atunci cu un ceas.

— Lasă povestea cu ceasul, că ne-ai spus-o de o sută de ori. De ce te-a chemat?

— Păi zice, „Nea Ilie, dumneata eşti scafandru bătrân. Cunoşti platforma din faţa portului?” „Am bătut-o metru cu metru, tovarăşe amiral!” „Tocmai de-aia ne-am gândit să te-ntrebăm pe dumneata. Indică-ne un traseu drept, fără mâl sau nisip, cu adâncime nu prea mare, de unde să putem găsi uşor un obiect scufundat.” „E vorba de o torpilă, tovarăşe amiral?” „Ai ghicit”.

— Le e teamă să n-o piardă.

— De ce s-o piardă, odată ce e teleghidată? O lansează, se duce la ţintă şi se-ntoarce înapoi la navă.

— Ce dracu, bă, cum poţi să vorbeşti aşa? Păi crezi c-o lansează de prima dată cu aparatele pe ea? Dacă nu lucrează bine staţia? Dacă se pierde? Nu, băieţică. Întâi o lansează fără aparatură, să vadă dacă merge. Şi după o distanţă, să zicem cinci mile, motorul se opreşte şi torpila se scufundă. Altfel, dacă rămâne să plutească pe mare, n-o mai găseşti cât îi hăul.

— Asta cam aşa e. Cel mai bine e să se scufunde după atâtea secunde. Se calculează pe hartă şi lansează scafandrul s-o caute. După aia îi pune geamandură şi o trage afară.

— Păi da. Asta vrea şi viceamiralul.

— Şi? Ai găsit locul?

— Îl ştiam demult. E porţiunea din dreptul morii de vânt, la vreo cinci cabluri spre larg.

— Ce moară de vânt? Nu există aşa ceva prin părţile astea.

— Aşa mi-a zis şi el. Dar eu sunt mangaliot născut-crescut aici. Înainte de război exista o moară de vânt la marginea oraşului. Pescarii după ea se orientau, când veneau acasă din larg.

— Am văzut şi eu mori de vânt, în Deltă. Frumoase pentru seriale cu bandiţi, doar atâta. Când nu bate vântul, stai şi te uiţi la ele. Cred că d-asta le-au desfiinţat.

— Acum sunt iar la modă. A spus şi la televizor. Le pui un dinam şi dau curent pe gratis.

— Nea Marine, mai dă-ne şi nouă o fiolă d-asta.

— Dar mai rece dacă se poate.

— Şi cum îţi povesteam, au pus dinam la nişte mori din Olanda sau nu ştiu de unde. O drăcie d-asta dă curent la un sat întreg. Şi mai face şi rezerve, în acumulatori.

— Grozavă chestie acumulatorii! Mă mir că-şi mai bat capul să studieze. Ce le trebuie secţia de acumulatori? Să-şi mai piardă

vremea şi cu asta. Trebuia să bage acumulatori cu fero-nichel.

— Ocupă loc prea mult. Şi băieţii vor să micşoreze greutatea mecanismelor, ca să mărească compartimentul exploziv. Zice c-o să aibă de două ori mai mult trotil decât cele obişnuite.

— Oho, e ceva. Cu una d-asta scoţi din circulaţie şi un portavion.

— Mi-aduc aminte că la aplicaţia din cin'zeş'cinci...

Domnul T. zâmbi şi atinse uşor încuietoarea servietei. Nu mă interesează istoria, gândi. Şi banda e pe terminate. Cine ştie la ce-mi mai trebuie. Să-mi păstrez o mică rezervă.

Cei trei marinari mai sporovăiră o vreme şi plecară. Domnul T. îşi mai comandă de băutură. Când barmanul se apropie de măsuţă, cu paharul în mână, îl întrebă:

— Ce mai face domnul Daniel? Şi-a schimbat vadul, nu mai trece pe aici? Sau... a terminat banii?

— Nu ştiu, nu l-am văzut de vreo trei zile. Dar locuieşte prin apropiere. Dacă vreţi, trimit garderobiera să-l cheme.

— Ar fi grozav, se bucură domnul T. Numai dacă nu e un efort prea mare.

Barmanul zâmbi amabil, cu un gest de protest care-ar fi însemnat: „pentru dumneavoastră..."

— Ce efort? Şi aşa n-are ce face acuma, în luna mai, la garderobă. Nu poartă nimeni pălărie şi palton, iar ţigări pot să vând şi eu.

Domnul T. scoase o hârtie de zece lei, i-o întinse barmanului arătând spre garderobă.

— Atunci să se ducă. Dar ştii, în mod discret. Să-i spună că-l caută un prieten, atâta. Vreau să fie o surpriză. Nu ştie că mă aflu aici, pe litoral.

Barmanul aprobă din cap, şi se depărtă. Un copil netuns intră în fugă şi întrebă de la distanţă:

— Aveţi *ciunga*?

— N-am nici ciunga, nici ciungu! se răsti barmanul. Ţi-am spus să nu te mai prind p-aici!

Băiatul plecă tot aşa, în fugă. Barmanul trecu iar îndărătul tejghelei strălucitoare, pe urmă strigă:

— Cornelia!

— Nu l-am văzut, spuse garderobiera prin uşa deschisă. Dracii ăştia se strecoară...

— Nu pentru asta te chem, spuse barmanul. Vino pân-aici, am o treabă cu tine.

Garderobiera, o fată oacheşă, cu fusta foarte scurtă, veni lângă el, îi ascultă şoapta grăbită, strecură bancnota în, buzunarul şorţului alb şi plecă.

Mai veniră câţiva inşi, băură câte-un păhărel în picioare, lângă bar. Domnul T. îşi trase servieta la-ndemână, dar nu află nimic demn de luat în seamă din discuţia lor. Trebuia să aştepte. Ceru o sticlă de apă minerală din care bău mai mult de jumătate, apoi o cafea.

Şi, în sfârşit, apăru Daniel. Domnul T. îl întâmpină ca pe un vechi prieten, îl întrebă de sănătate şi ceru, fără să-l mai consulte, două „Johny Walker" mari.

— Ce veşti îmi mai aduci? îl întrebă el manevrând încuietoarea servietei.

— Nu se întâmplă în fiecare zi lucruri spectaculoase, spuse Daniel. Deştepţii ăia s-au grăbit să trâmbiţeze isprava lor şi uite că au dat greş. Asta poţi s-o pui în piesa dumitale: eşecul în urma unei îngâmfări nemăsurate.

— Dar cum s-a întâmplat? Mă interesează mai mult din punct de vedere sufletesc.

Daniel gustă din paharul cu băutură, plescăi din limbă şi lămuri:

— Păi... s-au contrazis între ei. Prietenul meu de pe vedetă i-a auzit în timp ce ieşeau în probe. Lucrează doi inşi la proiectul ăsta, ţi-am mai spus.

— Da, Mateescu şi Andone.

— Îi ştii mai bine decât mine.

— Dumneata mi i-ai spus, data trecută. Dar fii pe pace, n-o să-i pun în piesă cu numele lor real.

— Ei bine, au montat pe vedetă un tub de lansare nou construit, de alt calibru decât cele obişnuite.

— Şaizeci şi cinci?

— Nu, optzeci virgulă ceva. N-am reţinut exact.

— Nici nu-i nevoie, spuse domnul T. Piesa vorbeşte despre oameni, nu despre calibre. Şi?

— Au ambarcat torpila, au vârât-o în tub, au ieşit în larg să-i facă proba. Fără motor, doar lansarea propriu-zisă. Ei bine, torpila n-a plecat.

— Ce ghinion! spuse domnul T. Greşeală de construcţie, probabil. Se poate întâmpla.

— Da de unde! Era construită corect, Mateescu se jura că a fost respectat totul la milimetru. Dar ei, deştepţii, n-au mai avut răbdare să-i facă un dispozitiv de azvârlire special. L-au folosit pe cel normal, de la torpilele obişnuite. Or asta, fiind cu vreo sută de kile mai grea...

— Înţeleg, spuse domnul T. Păcat d-atâta muncă.

— Da, o să-i ţină pe loc construirea altui dispozitiv. Asta-i când te pripeşti şi eşti prea sigur de ce faci. Păi şi un proaspăt absolvent şi-ar fi dat seama de disproporţia asta. Parcă cu tubul n-au păţit tot aşa? L-au montat şi pe urmă au văzut că atârna mai greu decât celălalt. Au pus lesturi în bordul opus, ca să refacă echilibrul navei. Dar asta o îngreuna prea mult. Şi-atunci i-au demontat una din mitraliere şi au micşorat cota de muniţie...

— Bătaie de cap, spuse domnul T. Mai luăm unul?

— Mă grăbesc, avem şedinţă de sindicat. Cum staţi cu piesa?

— Merge, merge, făcu modest domnul T. Însă conflictul ăsta era tocmai sarea şi piperul care-mi lipsea. Mi-ai fost de mare ajutor. O să te mai solicit.

— Oricând, cu mare plăcere. Poate-mi citiţi şi un fragment din piesa dumneavoastră.

— Din piesa noastră, vrei să spui, accentuă amabil domnul T.

În apartamentul său din marele hotel bucureştean, domnul T. cunoscu o seară de răgaz agreabil. Instalat, în sfârşit, în fotoliul de lângă geam, el ascultă banda cu discuţia marinarilor şi cu relatarea colaboratorului său în domeniul dramaturgiei. Dimensiunile aproape exacte ale noii torpile, stadiul experienţei, coordonatele precise ale locului unde vor avea loc încercările – iată nişte date care valorau greutatea lor în aur! Era o bagatelă pentru un specialist ca, având caracteristicile torpilei folosite în mod obişnuit pe vedete, să calculeze greutatea şi lungimea noii torpile. Cu condiţia să fi avut date despre cea veche. Dar asta nu e treaba mea, îşi spuse maliţios domnul T.

Informaţiile de ultimă oră se contopiră într-un mesaj scurt, pe care domnul T. îl cifră cu grijă, apoi îl fotografie pe un microfilm de mărimea unei gămălii de chibrit. Folosind o pensetă fină,

împachetă filmul într-o capsulă pe care o vârî într-un tub cu pastile de Gerovital. Dădu apoi drumul la televizor şi vizionă programul de la început până la sfârşit, consumând între timp nenumărate pahare, cu apă minerală.

A doua zi se duse la sediul firmei „Ronex”, un birou modest aflat nu departe de hotel, rezolvă liniştit problemele curente, expedie către centrala firmei o telegramă în care-i comunica rezultatul tratativelor cu agenţia de turism, la ora douăsprezece se duse la un „expres” din apropiere să ia un sandviş şi o sticlă de apă minerală, apoi se întoarse la sediu şi lucră până pe înserat. Făcu o plimbare pe bulevard; dacă cineva l-ar fi urmărit, ar fi fost uimit. Domnul T. intră şi ieşi de trei ori din hotel, de fiecare dată aducând în braţe un pachet cu cumpărături. De ce nu cumpărase tot ce-i trebuia, ca să facă un singur drum, era greu de explicat. Dar domnul T. ştia că aceste intrări şi ieşiri repetate erau un bun mijloc de a deruta pe un urmăritor oricât de dibaci. În cele din urmă, pe la opt seara, domnul T. ieşi din hotel cu acelaşi aer nevinovat şi se urcă într-un troleibuz care ducea la Gara de Nord. Se postă în faţa intrării, la staţia de taximetre, unde lumea se scurgea în şuvoi nesfârşit.

Taximetrele veneau unul după altul, dar pentru fiecare maşină nou sosită, zece clienţi ţâşneau cu geamantanul în mână pe uşa înaltă a gării. Izbucneau mici conflicte, doi cetăţeni deschideau în aceeaşi clipă uşa din faţă şi din spate, certându-se care are întâietatea. Câteva minute trecură astfel. Îngrămădeala de pe trotuar creştea; un hamal veni cu căruciorul aducând o movilă de geamantane, în urma lui o ceată de bărbaţi şi femei îmbrăcaţi pentru munte, toţi grăbiţi, toţi ţipând în gura mare după taxi şi toţi nemulţumiţi. Domnul T. făcu câteva tentative fără succes să pună mâna pe o maşină; de fiecare dată cineva i-o lua înainte, îl îmbrâncea sau îi motiva că are ceva urgent şi el se întorcea resemnat pe trotuar.

— Doriţi o maşină, domnu’? îi şopti cineva din spate,

— Da. Ce maşină aveţi?

— Parcă asta contează? făcu omul nemulţumit.

— Contează. Odată m-am dus tot aşa şi am ajuns într-o cotineaţă cu roate care a avut trei pene pe drum.

— Mă jigniţi. Am un Opel abia ieşit din reparaţie capitală. L-am luat în rate. De nevoie fac cărăuşie cu el...

— Să mergem, spuse domnul T. cu îndoială.

Privind prudent în toate părţile, bărbatul îl conduse după colţ, la parcare. Descuie uşa dinspre volan, se urcă, îi deschise şi clientului, apoi porni motorul şi aşteptă.

— Domnule, spuse domnul T., eu merg cam departe.

— Nu contează, spuse omul. Doar să vă ajungă banii.

Domnul T. puse pe banchetă, lângă şofer, câteva bancnote albastre frumos împăturite:

— Cinci sute de lei pân-la Constanţa şi-napoi.

— Constanţa? Glumiţi? Acuma noaptea?

— Caz urgent, spuse domnul T. La ora unu suntem înapoi. Conducem cu rândul, am şi eu carnet.

Omul se gândi puţin, ambalând motorul fără rost.

— Pentru cinci sute de lei? spuse. Numai benzina cât mă costă. Sunt peste cinci sute de kilometri...

— Benzina o plătesc separat.

— E-n regulă, făcu omul. Să vă văd carnetul de şofer. Oricum, e drum lung şi obositor. Mai ales că-i timp de noapte.

— Dă-i drumul, porunci domnul T. Am pierdut un sfert de oră cu tocmeala.

Opelul ţâşni înainte ca un bolid.

— Dă-i bătaie, spuse domnul T. când ieşiră în şoseaua naţională. Acuma, cât e drumul liber.

— O să fie liber până la Constanţa, îl asigură şoferul. La ora asta cine se duce spre litoral? Ajungi noaptea, umbli după o cameră la hotel... Nicio pricopseală.

— Vorbeam de cei care vin din faţă.

— Cu atât mai puţin, spuse stăpânul Opelului. Păi după o zi de plajă te mai aşezi la volan să mergi noaptea, sute de kilometri? E riscant, mai ales pentru şoferii amatori.

— Dar nouă ne prinde bine. Poţi să-i dai mai tare.

— Am trecut de sută, se lăudă omul.

— Ei şi? Spuneai că i-ai făcut revizia.

Vuietul motorului crescu imperceptibil. Îl acoperea şuieratul cauciucurilor. Domnul T. se aşeză mai comod şi închise ochii. Printre gene vedea silueta întunecată a şoferului crispată pe volan, iar mai departe, copacii de marginea şoselei, străfulgeraţi de lumina farurilor.

Pe parcurs, domnul T. se oferi de câteva ori să ia locul la volan, dar şoferul se opuse cu încăpăţânare. Avea ambiţia să demonstreze ce poate el, şi ce poate maşina; într-adevăr, ajunseră la marginea Constanţei într-un timp incredibil de scurt.

— Acuma trebuie să mă laşi pe mine, spuse domnul T. Mă descurc mai uşor, cunosc străzile...

— De acord, încuviinţă şoferul şi micşoră viteza, apoi se uită la ceas. Dumnezeule, exclamă el, nici trei ore de la Bucureşti pân-aici!

— Se poate şi mai repede, zâmbi domnul T.

— În schimb te istoveşte. Încordare mare, noaptea. Mă simt de parcă am săpat la butuci.

Opri maşina, cobori, făcură schimb de locuri. Domnul T. trecu la volan, intrară în oraş, parcurseră în goană bulevardul Tomis, ocoliră câteva străzi şi ajunseră în preajma portului, pe o stradă laterală. Domnul T. trase pe dreapta şi opri în faţa unui băruleţ frumos luminat.

— Nu durează mult, spuse. Dacă vrei să bei o cafea, eşti invitatul meu. Dar mă gândesc că pierdem câteva minute.

Stăpânul maşinii făcu un gest negativ:

— N-are rost. Prefer să mă relaxez un pic. Aşa cursă n-am făcut în viaţa mea. Îmi huruie capul...

— Într-o clipă sunt înapoi, îl asigură domnul T.

Intră, reveni repede, întinse şoferului o ciocolată şi se urcă la volan:

— Fă-mi plăcerea şi lasă-mă pe mine la întoarcere. Eşti obosit. Eu am dormit un pic după-amiază.

— E-n regulă. Numai... fără exces de viteză în oraş; e destul loc de goană pe şosea!

— Unde suntem?

— La barieră, spuse domnul T. Peste zece minute intrăm în Bucureşti.

Stăpânul Opelului se frecă la ochi, se întinse făcând să scârţâie arcurile scaunului.

— Ai tras un pui de somn, spuse domnul T. fără să-l privească.

— Eram tare obosit. Am avut o zi grea. Plus cursa asta, care nu era în plan. Pentru mine e un record.

— Pentru mine nu, spuse domnul T. E un drum pe care-l fac

destul de des. Am maşina în reparaţie şi d-aia am apelat.

— Să fumăm câte-o ţigară, spuse stăpânul Opelului.

— N-ar fi rău.

Domnul T. se angajă într-o depăşire cam riscantă, strecurându-se prin faţa unui autotren enorm care-i făcu semn cu luminile.

— Ne-a-njurat, râse stăpânul Opelului. E drept că şi mie mi s-a cam urcat inima la gât.

Aprinse două ţigări, una i-o întinse domnului T.

— Cred că nevastă-mea e înnebunită. Dac-ar şti ea pe unde m-am plimbat...

— Poţi să te lauzi că ai fost la mare.

— Tot sunt eu în concediu, glumi omul. Dar las-o mai încet, pentru Dumnezeu. O să-i scoţi pistoanele pe eşapament.

— Ai maşină bună, îl lăudă domnul T. Cât îi ceri, atâta dă. Am atins şi o sută patruzeci, pe unde-am avut drum liber.

— O sută patruzeci? strigă omul. Cât e ceasul?

— Unu fără un sfert. Nu ţi-am spus că la unu suntem înapoi?

Omul scoase un fluierat de admiraţie.

— Puteam să ne frângem gâtul, spuse el. Învăţătură de minte. Altă dată nu mai fac afaceri de-astea.

— Dar ţi-ai scos o rată cu o singură cursă, îl consolă T. Câte drumuri ar fi trebuit să faci pentru banii ăştia? Câte seri pierdute? Plus riscul: de fiecare dată, pentru fiecare pol, emoţii să nu te prindă.

— Asta cam aşa-i, recunoscu stăpânul Opelului. Mereu scrie în ziar că au amendat pe câte unul pentru „ciubuc auto”.

Domnul T. micşoră viteza. Intrau în oraş.

— La Colentina o să mă dau jos, spuse el. Ai grijă cum conduci mai departe. Eşti cam somnoros.

— Mi-a trecut somnul, spuse omul. Sunt mai mult speriat. În viaţa mea n-am mers cu viteza asta.

Parcurgeau străzile liniştite, pustii, pe care doar taximetrele şi autobuzele de noapte continuau să alerge, parcă fără sens.

— Acuma taxiuri câte vrei, zise stăpânul Opelului. Iar aseară...

— Veniseră trei trenuri cam deodată: Constanţa, Suceava şi rapidul de Cluj. Câte taximetre să aduci ca să facă faţă la atâta lume?

— Va să zică ştiai că e oră de vârf?

— Bine-nţeles. Era momentul cel mai potrivit ca să găsesc pe cineva dispus să facă o asemenea cursă. Cei de pe taxi m-ar fi refuzat. Şi trebuia neapărat să fac drumul ăsta. Spune drept, nu ţi-a plăcut?

— Mi-a plăcut, zâmbi stăpânul maşinii. Acuma, dacă nu sunt indiscret, pentru ce naiba te-ai dus acolo în goana asta? Că n-ai stat nici două minute înăuntru.

— Un prieten avea să-mi dea cinci sute de lei. Trebuia să iau banii de la el. Avem mare nevoie.

— Dacă ştiam că mă iei la mişto, nu mai întrebam.

— Ce să-ţi fac, îl compătimi domnul T. Uite că am ajuns. Să-ţi trăiască maşina, că bună treabă a făcut. Sănătate, şi mulţumesc frumos.

Opri pe dreapta, îi strânse mâna.

— Ionescu, se prezentă grăbit stăpânul maşinii.

— Ionescu? Unde am mai auzit eu numele ăsta? zâmbi domnul T. şi coborî.

Tocmai atunci se apropia un taximetru. Domnul T. făcu semn cu mâna, maşina opri, el se urcă şi plecă, fără să mai arunce o privire celui cu Opelul. Ce mirare pe bietul om, zâmbi în sine domnul T. Cred că o să povestească şi la nepoţi. Dacă are simţul umorului, o să-l amuze toată treaba. Oricum, am terminat cu bine. Domnule maior, acum sper că merit şi eu o mică vacanţă!

Stăpânul Opelului se lovi cu palma peste frunte, înciudat. Purtarea străinului îi intrigase din primul moment; dar încheierea aventurii îl scosese pur şi simplu din sărite. Auzi! „Unde-am mai auzit eu numele ăsta?” Eu mă prezint civilizat, ca un om bine crescut, iar pasagerul, drept răspuns, mă ia la vale! Plus răspunsul acela ironic, când l-am întrebat ce treabă urgentă avea la Constanţa: avea să ia de la cineva cinci sute de lei, şi pentru asta plătise o cursă de cinci sute!

Şi ce-l apucase aşa, deodată, să coboare? De ce n-a mers până la domiciliu, ci a preferat să mai plătească treizeci-patruzeci de lei la taxi? Poate se ferea de mine. Nu vroia să aflu unde locuieşte. Atunci înseamnă că are ceva de ascuns. Ia să-ncercăm să vedem ce-nvârteşte dumnealui!

Porni cu viteză maximă pe urma taximetrului ale cărui lumini se vedeau departe, în capătul străzii. Taximetrul semnaliză viraj

la dreapta şi proprietarul Opelului socoti că se apropiase, prea mult. Îl urmări de la distanţă pe Ştefan cel Mare, apoi pe bulevard şi-l văzu că opreşte în faţa marelui hotel. Încetini, se apropie de semaforul care indica „stop”. Avu vreme să vadă faţa domnului T. aplecată asupra portofelului. Mulţumit de rezultat, merse mai departe. Semaforul era verde acum şi peste două minute Opelul se oprea în faţa Inspectoratului Miliţiei.

11

— Luaţi loc, tovarăşe colonel. M-am gândit că afară e mai răcoare. Văd că suferiţi şi dumneavoastră de căldură.

— Da, vara asta ne-a luat cam repede, spuse colonelul. Frumoasă căsuţă. Şi liniştită.

— Ea soacră-mii. Ea se ocupă de tot ce vedeţi aici. Îi place grădinăria. Acum o mai ajut şi eu, cât sunt în concediu.

— Am un cunoscut căruia maşina îi mănâncă toate duminicile, spuse colonelul. Nu mai vorbim de concediu.

— Ei, maşina... Şi eu eram aşa în primele luni. Dar acum mi-a mai trecut. E drept că mă duc des la ţară, mai fac şi câte-o cursă prin oraş... De nevoie, tovarăşe colonel. Am spus şi aseară, la miliţie: „Sunt vinovat, poftiţi banii, a fost o greşeală de-a mea...” Dar nu puteam să rabd. Să bag banii-n buzunar şi să fiu părtaş fără să vreau la cine ştie ce ticăloşie. Sunt un om cinstit, tovarăşe colonel.

— Ăsta-i principalul. Noi vă mulţumim că n-aţi trecut nepăsător pe lângă un fapt ca acesta. Dacă oamenii ar fi mai atenţi şi ne-ar sesiza lucrurile ce li se par suspecte, ne-ar uşura mult misiunea.

— Aşa zicea şi locotenentul de la miliţie. Băiat tânăr, dar foarte cumsecade. „Ce să fac eu cu banii dumitale? mi-a spus. După ce ai pierdut o noapte şi ţi-ai fugărit maşina fără milă până la Constanţa şi-napoi...” Dar vă asigur, tovarăşe colonel, că n-o să mai fac de-astea. M-am lecuit. Mai bine sărac şi curat, cum se spune.

— Şi cum arăta pasagerul dumitale?

Omul şovăi o clipă, încercând să-şi adune impresiile şi să le prezinte cât mai sistematic.

— Era aşa... un domn bine. Cărunt la tâmple, cu ochelari

fumurii cu ramă subţire. Nu prea l-am văzut bine, că era noapte. Când vorbea i se vedea puţin un dinte de aur, sus în dreapta. Altfel, o faţă obişnuită, cu trăsături regulate. Statură potrivită. Cam cât mine, mi-am dat seama când mi-a luat locul la volan. Mai mult ce să vă spun? Mâini îngrijite, de intelectual. Şi vorbea cu un accent ciudat. Corect, dar anumite cuvinte le pronunţa prea ca la carte. Ca şi cum ar fi predat o lecţie. Doriţi o cafea, tovarăşe colonel? Îmi pare rău, soţia e la piaţă, iar eu nu ştiu să fiu o gazdă bună.

— Nu vă deranjaţi cu nimic. Cel mult un pahar cu apă.

— Am sifon la frigider, spuse omul. Vă aduc într-o clipă.

Colonelul se ridică, făcu câţiva paşi pe aleea curată, de beton, străjuită de tufe mari de crini albi. Se aplecă şi inhală prelung mireasma pătrunzătoare din cupa elegantă a unei flori. Ce i-o fi trebuind, când trăieşte într-o grădină ca asta, să se complice cu transporturi clandestine? se întrebă.

Omul reveni cu o tavă, un sifon şi două pahare. Le puse pe masă, după ce mai întâi scutură cu podul palmei câteva frunze căzute pe muşamaua roşie. Turnă în pahar, colonelul bău cu poftă, stăpânul Opelului se aşeză în faţa lui, trăgând tava puţin mai într-o parte, ca să-şi poată privi interlocutorul.

— Toate astea mi-au dat de bănuit, spuse el ea şi cum ar fi continuat o discuţie începută. Un drum la Constanţa, ca să intre un minut la bar; accentul străin; faptul că s-a ferit de mine şi a luat taxiul ca să nu văd unde stă. De aceea l-am urmărit, tovarăşe colonel. Îmi pare rău că n-am putut să merg mai departe, dar în faţa hotelului e staţionarea interzisă, şi-apoi n-avea niciun rost să mă duc după el înăuntru.

— Într-adevăr, n-avea niciun rost, confirmă colonelul. Noi vă mulţumim pentru concursul pe care ni l-aţi dat.

— Încă un amănunt, tovarăşe colonel. Omul conduce ca un pilot de raliu. Dacă asta vă ajută la ceva.

— Cred că ne ajută, spuse colonelul şi se ridică.

Barul era situat pe una din străzile paralele cu bulevardul principal. Era o fostă bodegă modernizată, întunecoasă, cu becuri multe atârnând din tavan ca un ciorchine, protejate de abajururi metalice cu găurele, care aruncau pete ciudate de lumină pe măsuţele joase şi pe feţele consumatorilor. Colonelul

intră, aruncând o privire celor trei-patru tineri care ocupau o masă şi ascultau cu religiozitate muzica puternică, cu tonuri profunde, ultramodernă. Barmanul, un bărbat în vârstă, tuns scurt ca un recrut, stătea de vorbă în şoaptă cu ajutoarea lui, o fetişcană durdulie, cu pieptul strâns îi halatul negru cu dantele albe.

— Sunt de la Ministerul de interne, se prezentă scurt colonelul. Iată legitimaţia mea. Vreau să vă pun câteva întrebări.

Omul aruncă o privire rapidă asupra legitimaţiei, înghiţi în sec, se strădui să pară liniştit şi amabil.

— Da, poftiţi. Dacă doriţi, putem merge alături, în depozit. Cam strâmt, în schimb e mai răcoare. Angela, ai tu grijă pe aici.

— Sigur, îngăimă fata cu ochii aţintiţi la noul-venit. Şi-aşa nu sunt prea mulţi clienţi.

Barmanul ridică porţiunea de tejghea prinsă în balamale şi-l invită pe colonel îndărătul draperiei care masca o uşă deschisă. Încăperea era, într-adevăr, răcoroasă. Pe rafturi erau puse în ordine tot felul de sticle.

— Am toate facturile în regulă, spuse barmanul. Nu deţin decât băutură procurată cu forme legale. Doar câteva pachete de ţigări. Mi le-a lăsat un marinar străin care n-avea cu ce să plătească consumaţia. Le valorific şi-mi scot paguba. Dacă vreţi să vă convingeţi...

— Nu, spuse încet colonelul. Pentru altceva am venit.

— Nu sunteţi de la economic?

— Nu. Câţi salariaţi are unitatea dumitale?

— Doi: eu şi Angela, fata care mă ajută. Am avut femeie de serviciu, dar s-a pensionat.

— Câte ore stă barul deschis?

— De la zece dimineaţa la zece seara. La patru mă duc la masă şi rămâne fata în locul meu. E cinstită, îi dau gestiunea pe încredere. N-am avut niciodată probleme. Dar ce s-a întâmplat, tovarăşe colonel?

— Dragă tovarăşe, o s-o iau de-a dreptul. Te previn că n-are rost să ascunzi nimic, noi tot aflăm până la urmă. Acum două seri, aproape de ora închiderii, ai primit o vizită. Un domn cu ochelari fumurii, care...

— A, spuse barmanul. Bănuiam eu că e ceva cu el.

— Îl cunoşti? Spune tot ce ştii. E spre binele dumitale să fii cât mai sincer.

— Tovarăşe colonel, n-am ce să ascund. Domnul ăsta a venit acum câteva luni şi m-a rugat să-i fac un serviciu. Are pe cineva în străinătate, o rudă în vârstă, care face tratament cu Gerovital. El îmi aduce câte-un pacheţel, cam la o lună odată, şi vine un marinar străin să-l ia.

— Cum îl cheamă pe individ?

— Nu mi-a spus numele. Nici eu nu l-am întrebat.

— Cu ce te-a convins să-i fii complice?

— Complice? Dar n-am făcut nimic rău, se apără barmanul.

— Trafic cu medicamente, de exemplu.

— Dac-o luaţi aşa...

— Dar cum s-o iau? Spune, cu ce te-a cumpărat?

— Fleacuri, tovarăşe colonel. Îmi mai aduce ţigări, casete pentru magnetofon, o brichetă... Credeţi-mă, nici nu mi-a trecut prin cap să intru în conflict cu legea. Sunt un om corect, am douăzeci de ani de serviciu, am avut totdeauna gestiune pe mână...

— De data asta ce ţi-a dat?

— Ca de obicei, o cutie cu Gerovital. O nimica toată, tovarăşe colonel. Se găseşte la toate farmaciile, cu câţiva lei. Numai că trebuie reţetă.

— Pot să văd şi eu cutia?

— Cum să nu! Diseară sau mâine vine marinarul s-o ia.

— Nu ştii precis?

— Depinde când soseşte vaporul. E anunţat pentru astă seară. Dar dacă ajunge la o oră înaintată, oamenii nu mai ies în oraş.

— Vrei să-mi dai cutia? Diseară o ai înapoi. Iar dacă sufli o vorbă despre întâlnirea noastră...

— Tovarăşe colonel, iertaţi-mă, dar nu pricep nimic.

— Nici nu e nevoie. Poartă-te ca de obicei şi nu vorbi nimănui despre ce-am discutat. Bagă de seamă, omule, nu te juca cu focul. Hai, dă-mi cutia. Până diseară nu e prea mult.

Cu mâini tremurătoare, barmanul descuie micul seif din colţul încăperii, unde se vedeau câteva registre frumos aliniate, boniere nefolosite, o ştampilă peste o tuşieră şi câteva teancuri de bancnote. Cutia verde de carton era şi ea la vedere.

Barmanul o luă cu grijă, ca pe un obiect periculos, o privi lung cântărind-o în mână şi i-o întinse colonelului:

— Poftiţi. Îmi pare rău că nu vă pot ajuta mai mult. V-am spus tot ce ştiam. În ce priveşte vina mea...

— Depinde de ce vei face în viitor, spuse colonelul, şi plecă în grabă.

— Mai departe a mers ca pe roate, spuse colonelul. Domnul T. ăsta e un tip foarte prudent. După ce a microfilmat mesajul, nu l-a mai developat. L-a închis într-o cutiuţă de metal, vopsită în alb, care nu se deosebea de celelalte pastile decât prin greutate. Cei de la laboratorul din Constanţa au o răbdare de fier. Se temeau să nu deterioreze filmul, de aceea au cântărit fiecare pastilă cu balanţa farmaceutică.

— Nu era mai simplu să râcâie pastilele?

— Puteau fi însemnate, puteau conţine altceva decât vitamina „H_3”, ca destinatarii să fie mai siguri că nu s-a umblat la cutie. Băieţii au lucrat cu mănuşi speciale, se purtau cu sticluţa aia de parcă ar fi avut nitroglicerină. Când au identificat pastila cu filmul, au dus-o în camera obscură. Filmul era, într-adevăr, nedevelopat. L-am developat şi am copiat mesajul pe o hârtie format mare.

— Şi filmul? Doar nu l-au pus la loc aşa, developat?

— Îi crezi începători? Au făcut rost de un microfilm asemănător şi au recopiat mesajul. Am văzut proba, după prelucrare. Nu se deosebeşte cu nimic de original. Au făcut încă o copie şi au pus-o la loc nedevelopată. Pastila a fost închisă şi predată barmanului.

— Admirabilă lovitură. Dublă. Aţi găsit „cutia de scrisori” a domnului T. şi aţi pus mâna pe mesaj. Sunt curios ce conţine.

— În niciun caz o scrisoare de dragoste. Specialiştii noştri s-au chinuit câteva ore până i-au dat de cap. Un cod rudimentar, greoi, care-ţi cere multă răbdare. Dar până la urmă l-au dezlegat. Date despre torpila teleghidată. Dar nişte date curioase, Dragomire. Uită-te, dacă vrei: torpilă electrică dirijată, greutate aproximativ atâta, calibrul circa optzeci, locul probabil al experienţelor – cinci mile travers de moara de vânt. Să recapitulăm: probabil, circa, aproximativ. Cam puţine date, pentru un specialist de talia domnului T. Puţine şi neprecise.

— Totuşi nu pricep cum le-a procurat. Nu s-a apropiat nicio clipă de obiectiv. Nici de oamenii institutului. Am stat de vorbă cu fiecare în parte. Le-am arătat fotografii. Nimeni nu-l cunoaşte, cu nimeni n-a încercat să intre în discuţii.

— Asta nu trebuie să te mire. Lipsa de precizie a informaţiilor dovedeşte că le-a luat de la a doua mână. De la cineva care le-a aflat întâmplător şi a vorbit despre ele cu uşurinţă, fiindcă „nu erau secretele lui”.

Dragomir făcu o mişcare de nerăbdare:

— Nu-mi închipui că şefii domnului T. se vor mulţumi cu aceste date aproximative şi incomplete. Întrebarea e: ce se întâmplă? Ori n-au făcut nimic...

— Ori fac ceva de care noi n-avem nici cea mai vagă ştire, întregi colonelul. Nu-i aşa că te îngrijorează liniştea asta?

— Mă îngrijorează, recunoscu Dragomir. Înclin să vă dau dreptate: domnul T. a avut misiunea să sondeze terenul; abia acum urmează acţiunea propriu-zisă.

— Cam aşa ceva, spuse colonelul.

Dragomir netezi cu mâna hârtiile din dosarul deschis şi tăcu. Tăcea şi colonelul. Afară izbucni deodată un concert de claxoane.

— Vreun deştept care-a rămas în pană în intersecţie, zise colonelul. Asta nu trebuie să ne abată de la subiect.

— Ce subiect? întrebă Dragomir repede.

— Ştii tu ce subiect. Să rezumăm: în jurul „danei zero” se petrec lucruri misterioase: nimeni nu se apropie de obiectiv, dar adversarii noştri cunosc destule date despre el. Domnul T. e om de meserie, Dragomire, e vulpe bătrână. Iar „dana zero” e un obiectiv prea important ca să-l lase la jumătate: pe de altă parte, pentru ei „dana zero” e o simplă afacere, ca multe altele. Pentru noi este un obiectiv vital, e o cauză a noastră, chiar dacă eu personal nu prea pricep în ce constă torpila asta electrică dirijată.

— Este o armă cu caracteristici superioare... începu Dragomir.

— Lasă, îmi ţii cu altă ocazie o expunere. Acuma vreau să-mi urmăreşti raţionamentul. Aşadar, pentru noi obiectivul „dana zero” este mult mai important decât pentru ei. La o mutare de-a lor, trebuie să răspundem nu cu una, ci cu şapte! Îţi ordon, căpitane Dragomir, să preiei personal supravegherea

obiectivului!

— Era şi timpul, oftă Dragomir. M-am cam săturat de hârtii şi rapoarte.

— Vrei ceva mai spectaculos? S-ar putea să ai deziluzii, Dragomire. S-ar putea să nu se ivească nimic demn de înfăţişarea ta sportivă şi de dibăcia ta automobilistică. Pe scurt, ar putea să fie o treabă plicticoasă şi fără rezultat.

— Cu condiţia ca domnul T. şi şefii lui să renunţe la misiune. În caz contrar, sper că mă voi distra de minune...

Colonelul se apucă să-şi ascută creioanele, o veche manie a lui. Creioane verzi, roşii, albastre, care umpleau decorativ ciubăraşul de pe birou.

— Furierul ăsta al meu e incorigibil, zâmbi el. I-am spus de-atâtea ori să-mi lase creioanele în pace. Mă vede ascuţindu-le şi crede că-l acuz de neglijenţă.

Dragomir se aplecă înainte. Aştepta instrucţiunile colonelului. Ştia că, rostind o frază banală şi fără legătură, el îşi pregăteşte raţionamente, face calcule, întoarce ipotezele pe o parte şi pe alta. Într-adevăr, vârful creionului, ascuţit peste măsură, se rupse. Colonelul îl trânti cât colo şi spuse repede:

— Te vei duce, bine-nţeles, incognito. Nimeni nu trebuie să te cunoască sau să-ţi ghicească misiunea. Singurul om cu care vei lua legătura este Budescu, dar şi asta cu multă precauţie. Schema vine cam aşa: el veghează obiectivul din interior, iar dumneata din exterior. Centură dublă, cum s-ar spune.

— Şi ce-o să fiu acolo? întrebă Dragomir. Inginer, doctor, vânzător la magazin?

— Nu. Arheolog.

Dragomir se ridică încet:

— Tovarăşe colonel!

— Arheolog submarin, adăugă colonelul.

— Nici n-am visat aşa ceva. Ştiu foarte puţin despre...

— O să afli mai mult, dacă-ţi baţi capul câteva ore cu nişte publicaţii de specialitate.

— Şi de ce tocmai „arheolog submarin”?

— Ia să vedem, ghiceşti?

— Torpila e ceva care merge sub apă, raţionă cu glas tare căpitanul. Arheologia submarină se ocupă cu cercetările tot sub apă. Logic. Vă cer scuze, tovarăşe colonel. Când ordonaţi să

plec?

— Cât mai repede, spuse colonelul. Nu uita că mai sunt şi alţi grăbiţi, nu numai noi.

Dragomir îşi răzbună întârzierea, ca de obicei, asupra Daciei 1300 pe care-o cumpărase cu un an în urmă. Îi plăcea. Era o maşină rapidă, uşor de manevrat, puternică şi... comună. Ce-ar fi fost să apară pe litoral cu o Toyota sau cu un Lamborghini? La parcări, între zeci de surate gemene, de aceeaşi culoare, o deosebea de departe după nişte semne discrete: o pată de culoare mai închisă deasupra parbrizului, litera „A” sărită de pe panoul din spate, unde scria „Dacia”. Era o maşină care nu atrăgea atenţia nimănui.

Plecă, aşadar, într-o zi de la începutul lui iunie, plecă „cu noaptea-n cap”, ca un om gospodar care ştie că-l aşteaptă drum lung. Maşina, arătând banal la prima vedere, avea un portbagaj care l-ar fi uimit pe orice curios. Proaspătul turist ducea cu el o bibliotecă întreagă, volume groase, legate, referitoare la arheologie şi istorie marină, apoi un costum de scafandru, un aparat de filmat sub apă şi... câteva cioburi de amforă grecească, acoperite cu crusta fină pe care timp de secole neobositele vieţuitoare mărunte ale mării o depun pe orice lucru părăsit pe fundul apei. Ai fi zis că tânărul arheolog era la mijlocul unei campanii deosebit de rodnice şi venea pe litoral cu nădejdea că-şi va completa colecţia de cioburi eu exemplare şi mai grozave.

Dar Dragomir nu era prea mulţumit de deghizarea lui. Nu văzuse niciodată un arheolog submarin în carne şi oase şi nu ştia ce trăsături, ce gesturi, ce vorbe i-ar putea caracteriza pe cei care îmbrăţişează o asemenea meserie. Poate obişnuiesc să poarte barbă, dar asta le-ar face greutăţi în timpul înotului sub apă. Poate vorbesc repede şi folosesc mulţi termeni latineşti. Poate au ochii inflamaţi din cauza scufundărilor dese. Sau obişnuiesc să se uite mereu peste umăr, ca piloţii de vânătoare, ca să nu fie surprinşi din spate: rechini, caracatiţe... În Marea Neagră nu sunt nici rechini, nici caracatiţe.

Frământat de toate aceste întrebări, colindase prin anticariate după tomurile respectabile şi greu de pătruns pentru un profan, îşi procurase câteva cioburi din rezervele unui muzeu judeţean

de etnografie, făcuse rost de aparatul foto şi costumul de scafandru – dar toate astea nu-l mulţumeau decât pe jumătate. În cele din urmă se duse cu o adresă oficială la arhiva de filme şi rugă să i se dea ceva material privind scufundările. Avu noroc; cei de-acolo tocmai primiseră un film ştiinţific despre „satul subacvatic” şi Dragomir îşi pierdu o dimineaţă întreagă urmărind evoluţia „oamenilor-broască” în jurul emisferelor de metal frumos luminate, în lumea feerică din adâncul oceanului. Aşa află că scufundătorii nu se deosebesc cu nimic de oamenii obişnuiţi, doar că erau cu toţii nişte tipi destul de atletici. Cât priveşte arheologia, şi asta se putea aranja. Parcurse rapid câteva dări de seamă privind ultimele descoperiri de la Mangalia – câteva ancore din timpul romanilor, ceea ce dovedea existenţa unui port în dreptul „digului genovez” ruinat acum; resturile unei epave străvechi, cioburi de amforă şi chiar un fragment de statuie grecească pe care fără îndoială un bogătaş local o comandase vreunui maestru de pe ţărmul Eladei şi o pierduse tocmai aici, în gura portului Callatis, pe timpul unei furtuni. Îşi compuse la repezeală un dicţionar arheologic, folosind pentru asta volumul III din operele lui Odobescu, află denumirea exactă a podoabelor purtate de o fiică de boier din secolul al XVI-lea, se întrebă ce conţin tumulii de pe litoral, acele movile circulare care se bănuieşte că sunt morminte scitice înălţate de războinici în onoarea eroilor lor – şi-şi făcu o schiţă a monedelor pe secole şi pe categorii. Toate aceste pregătiri îi dădeau cel puţin o certitudine: că la orice întâlnire cu un om pasionat de cercetările arheologice, putea să se dea drept un confrate care avea habar de chestiunea în discuţie.

Sosi la Mangalia pe la zece dimineaţa şi se îndreptă spre hotelurile de pe faleză. Erau trei, identice ca formulă constructivă, deosebindu-se doar prin culoarea balcoanelor. Unul dintre ele era închiriat de oficiul de turism şi aştepta prima serie de oaspeţi: se făceau pregătiri febrile, trei grădinărese oacheşe conduse de un fel de şef cu cămaşă-n pătrăţele care le dădea sfaturi inutile răsădeau trandafiri în spaţiile dreptunghiulare lăsate în asfaltul înconjurător; sosi o furgonetă cu rufe; cineva bocănea spornic într-o chiuvetă; pleduri din păr de cămilă erau întinse la balcoane, pentru aerisire. Dragomir opri maşina la al doilea bloc, zâmbind încântat după două fete în

costum de baie care voiau să traverseze; le făcu semn curtenitor să treacă şi ele îşi legănară şoldurile încă albe prin faţa maşinii, bocănind cu tălpile foarte groase ale papucilor. Atenţie, îşi zise, anul ăsta o să avem încurcături privind înălţimea reală a femeilor.

Coborî fără să mai încuie maşina şi intră în hotel. O funcţionară, probabil la prima ei zi de serviciu, îl întâmpină roşind; era o fetişcană rumenă, coafată cu grijă, căreia umbrele albastre de sub ochi nu izbuteau să-i diminueze aerul de prospeţime.

— Bună dimineaţa. Am reţinut telefonic o cameră:

— Pe ce nume? spuse fata încercând să pară oficială.

— Dragomir, arheolog.

— Arheolog! N-am văzut niciodată un arheolog.

— Eu văd în fiecare dimineaţă unul. Când mă bărbieresc, adăugă el şi fata îşi ascunse zâmbetul în scoarţele registrului.

— Vă dau o cameră cu vedere la mare, primul etaj, spuse ea.

— Mulţumesc, sunteţi amabilă.

— Dorim să fie clienţii mulţumiţi. Rămâneţi mult la noi?

— Vreo lună, poate şi mai mult. Fac cercetări pe platforma continentală. Iarna e imposibil.

— Bine, dar vara vine lumea aici să se distreze.

— Asta-i distracţia mea, spuse Dragomir. Umblu pe sub apă după cioburi şi epave; o cură marină în lege.

— Toni, ajută-i tovarăşului la bagaje, spuse fata.

Dragomir se întoarse. Din spatele ghişeului se ridică un băiat înalt, bine legat, pe care nu-l zărise până atunci. Află că era student şi că se angajase sezonier, la oficiul de turism, ca ghid, translator şi organizator de excursii, dar deocamdată nu prea avea ocupaţie. Îl însoţi voios la maşină.

— Dacă ţine vremea tot aşa, în câteva zile nu mai ai loc pe litoral, îi spuse Dragomir, deschizând portbagajul.

— O, un aparat de scufundat, se miră tânărul. Sunt la modă, anu-ăsta.

— Zău? Ai mai văzut pe-aici aşa ceva?

— E un tip care în fiecare dimineaţă trece spre plajă cărând o instalaţie de-asta cu el.

— Concurenţa, zâmbi Dragomir. Şi eu care mă întrebam dacă n-o să fiu ridicol cu atâtea chestii după mine!

— Da de unde! Ridicol în niciun caz. De invidiat, mai degrabă. Omul are şi costum de neopren. Spune că-i atât de călduros, încât se poate scufunda şi iarna cu el. Nu-mi prea vine să cred.

— Ba da, merge, îl contrazise Dragomir, luptându-se cu geamantanul. Am îndesat maşina asta ca la refugiu.

— Ei, dacă staţi mai mult pe-aici, e normal. Daţi-mi voie.

Se aplecă, luă geamantanul cu o mică smucitură, maşina se legănă puţin.

— Ai putere, nu glumă.

— Sunt anul patru la atletism, la ICEF, lămuri tânărul. Plus înotul.

— Sub apă?

— Nu prea am cu ce.

— Eşti invitatul meu. O să-ţi împrumut aparatul când n-am nevoie de el.

— Vă mulţumesc, spuse tânărul. Lăsaţi că le duc eu. Dumneavoastră luaţi cărţile.

— Sunt prea uşoare.

— Mie-mi spuneţi? Cartea e grea şi la propriu, şi la figurat. Săptămâna trecută i-am mutat biblioteca lui unchiu-meu. Nu vă spun ce chin a fost. Hârtia pare uşoară, dar nu e.

Urcară la etajul întâi. Holul era pustiu, ca şi coridorul care străbătea în lung tot etajul. Dragomir se opri în faţa camerei o sută nouă. Puse cărţile jos şi scoase din buzunar cheia de care era legată o ghiulea de plastic transparent. Descuie şi intră în cameră. Băiatul veni cu geamantanul şi-i ajută să se instaleze. Era îndemânatic şi îndatoritor. Dragomir îl urmări cu plăcere. Tânărul aşeză geamantanul pe dulapul scund de lângă uşă. Îndreptă un scaun lăsat cam anapoda în faţa mesei de lângă fereastră, rândui cărţile sprijinindu-le pe pervazul lat.

— Astea deocamdată aici, la-ndemână. Poate lucraţi seara. Să vedem dacă arde becul la veioză... Chiuveta e bună. Picurau aproape toate, dar le-au revizuit săptămâna trecută... Alături aveţi duşul şi... cam asta-i.

Dragomir făcu câţiva paşi prin cameră, aprobă din cap mulţumit, apoi întrebă:

— Amicul ăla, concurenţa, stă cumva tot la hotel?

— Nu, locuieşte în oraş. Lucrează la şantierul naval. Constructor submarin sau cam aşa ceva. Nici n-am auzit de

meseria asta.

— Concurent redutabil, spuse Dragomir. Dacă lucrează la şantier îi dau sprijin, probabil, cei de pe-aici. Poate nu-i voie să faci scufundări în apropierea portului.

— De ce să nu fie? Am mai văzut şi pe alţii. Un tip de la televiziune, inginer. Ăsta a fost şi anul trecut. I-am văzut filmul la Teleenciclopedie. Nu şi-a pierdut vremea de pomană. Tot felul de lighioane de care habar n-aveam. Mişună.

— Ţi-e frică să mai faci baie, râse Dragomir.

Toni făcu un semn de protest cu mâna.

— Nu-s ele proaste să stea pe nisip, lângă plajă. Se sperie şi fug la adânc. Acolo, departe, spre larg.

— Avem noroc şi cu platforma continentală, riscă Dragomir.

— Da, am auzit şi eu de asta. Platforma se întinde mult în larg, e-aproape orizontală. Ş-au găsit mii de chestii pe acolo. Nave scufundate, obiecte de pe corăbii, cioburi de amfore... Parcă dumneavoastră nu ştiţi?

— Am citit ceva prin publicaţiile de specialitate. E prima oară când cercetez aici. Am fost recent la Horezu. Am găsit acolo nisip şi scoici de mare într-un deal. M-au intrigat. Vreau să insist pe trecutul comun al bazinului sarmatic. Iar pentru asta trebuie să văd şi cum arată marea de acum.

Tânărul încercă să alinieze cioburile de amforă înşirate pe masă:

— Bine, dar cioburile astea...

— Le-am luat pentru comparaţie. Au nişte caracteristici greu de sesizat pentru un profan, dar care mie îmi spun foarte mult. Înclinarea pereţilor, diametrul, desenul exterior.

— Chestie de meserie, spuse tânărul. Nu mă bag. Vă las, poate sunteţi obosit. Dacă aveţi nevoie de ceva, mă găsiţi jos în hol.

— Mulţumesc, spuse Dragomir. O să apelez. Văd că eşti un om de nădejde. Poate-mi dai o mână de ajutor la cercetările mele. Cu ocazia asta, faci şi înot subacvatic...

După plecarea lui, Dragomir rămase în mijlocul camerei, cam nehotărât. Cunoştea oraşul, mai fusese de atâtea ori pe aici. Dar de când începuse extinderea şantierului, schimbările erau mai rapide. Venind cu maşina, întâlnise pe stradă un camion cu mobilă, care se îndrepta spre cartierul din vestul oraşului.

Înseamnă că blocurile de acolo începeau să fie date în folosinţă. Hotărî să facă o mică recunoaştere, să se familiarizeze cu străzile, cu casele, cu oamenii. Iar de mâine dimineaţă, îşi va începe activitatea de arheolog...

Plaja nu semăna cu cea din toiul verii. Nu se vedeau cozile de la chioşcurile de răcoritoare, nici eternii jucători de fotbal spulberând nisipul cu tălpile lor desculţe. Câteva cearşafuri, ici şi colo, cu pantofii puşi pe colţuri ca să nu le zboare vântul, şi câţiva curajoşi în apă, foarte aproape de mal. În larg e apa rece al naibii, deduse Dragomir. O fi iunie, dar marea e totdeauna conservatoare.

Soarele ardea puternic. Se apropia amiaza. Dragomir simţi o jenă uşoară la umeri. M-a cam prăjit, îşi spuse. Cu orice risc, trebuie să fac o baie. Numai de n-aş răci. Ar avea haz, arheolog submarin cu guturai căpătat de la o baie-n mare!

Îşi scoase ceasul şi ochelarii de soare, îi puse într-unul din pantofi, aşeză deasupra cămaşa de in în pătrăţele şi intră în apă. Apa – rece ca gheaţa. Simţea cum îi săgetează genunchii apoi şoldurile şi pântecele; se năpusti cu capul înainte, în valul transparent şi leneş care se apropia. Când ieşi iarăşi la lumină, pufnind şi scuipând sărătura, apa nu i se mai păru aşa de rece. Începu să înoate voiniceşte spre dig. Zărise de departe gardul verde închis al Institutului de cercetări al Marinei. Se apropie, înotând. Deodată, într-un colţ al gardului apăru o barcă albă pe care scria „Salvamar”. Un tânăr bronzat, în costum de baie şi cu pălărie albă pe cap, fluieră şi făcu semn cu mâna. Dragomir se prefăcu că nu aude semnalul. Continuă să înoate. Tânărul din barcă începu să vâslească spre el. După câteva lovituri de vâslă, în care timp barca uşoară se apropiase considerabil, tânărul se întoarse, îşi trase pălăria mai pe ochi şi strigă:

— Tovarăşu, nu s-aude? Înapoi!

— De ce?

— Nu e voie. Stânci submarine, pericol de înec!

— Lasă, domn’le, protestă el continuând să înoate.

— Vezi să n-o-ncurci, strigă tânărul. N-ai citit avizul de pe plajă? Chem miliţia şi te amendează.

— E-n regulă, n-am ştiut, îl potoli Dragomir. Ce-o faci atâta pe grozavul!

Se întoarse, înotând pe spate, sub privirile critice ale tânărului care aşteptă să-l vadă depărtându-se.

După-amiază, Dragomir coborî în hol ducând cu el aparatul de scufundat, labele, masca şi costumul termoizolant din cauciuc spongios. Toni îl văzu şi sări să-i ajute.

— Sunteţi nerăbdător, râse el. V-a cam ars soarele şi vreţi să vă răcoriţi?

— Îi fac o probă. Nu prea ştiu să umblu cu el. Deocamdată vreau să-l văd ce poate.

Toni îi luă rezervorul de oxigen şi labele. Porniră amândoi spre plajă.

— Vreau să asist şi eu la experienţă, spuse. Să nu vă duceţi prea în larg, că sunt curenţi şi-o să vă fie greu să vă întoarceţi. Şi să nu daţi repede din picioare. Labele astea au spor, într-adevăr, prinzi viteză, dar consumi energie multă şi dacă nu eşti atent, faci o febră musculară de groaza lumii. Eu am păţit-o anul trecut, vă spun din experienţă.

— Am şi tras o baie dimineaţă, se lăudă Dragomir.

— E rece totuşi.

— Merge. Cred că se-apropie de optsprezece grade.

— Pentru un începător sunteţi destul de curajos, observă tânărul.

— Meseria, explică Dragomir. Baţi toate ruinele, vale, deal, pe frig, pe ninsoare... Tot un fel de sport şi arheologia asta.

Nisipul frigea sub tălpi. Cearşafurile se mai răriseră pe plajă; în schimb lumea din apă se înmulţise.

— De-acum încolo e bine de baie, spuse Toni. Iar pe seară, dacă arde soarele tot aşa, se-ncălzeşte de-a binelea!

Dragomir se opri, lăsă jos lucrurile şi începu să se îmbrace. Făcuse pentru asta câteva repetiţii în faţa oglinzii; nu trebuia să pară chiar un începător! Îşi puse costumul de cauciuc moale ca o blană. Mai întâi avu o senzaţie de rece, dar costumul împrumută repede căldura corpului şi deveni fierbinte. Apoi îşi puse labele şi Toni îi ridică rezervorul de aer. Vârî în gură tubul aparatului de respirat, reglă presiunea şi-şi trase masca.

— Arătaţi, grozav, se miră Toni. Parcă aţi fi „om-broască” de când lumea!

Dragomir încuviinţă din cap, îi făcu un semn amical şi porni spre apă, încercând să nu-i pese de aparatul care-i apăsa umerii

ca o raniţă grea. Când se afundă, greutatea aceea dispăru ca prin farmec...

Făcu o mică probă de înot orizontal. Labele îi dădeau spor la înaintare, într-adevăr, simţea apa vâjâindu-i pe lângă urechi. Apoi se lăsă mai afund, până atinse nisipul, cu pântecele. Continuă să înainteze, străduindu-se să-şi regleze respiraţia în ritmul aparatului. Ieşi la suprafaţă, se orientă – era cam tot în dreptul lui Toni, care rămăsese pe mal. Îi făcu semn şi se scufundă iarăşi. N-avea busolă, dar distanţa pe care voia s-o parcurgă era destul de mică şi spera să menţină bine direcţia. Se lăsă iarăşi până atinse nisipul şi începu să înainteze spre sud. Câteva minute de înot moderat, ajutându-se cu mâinile doar cât să păstreze adâncimea, şi simţi deodată o durere vie în muşchii de sub genunchi. Trebuie s-o las mai moale, îşi spuse. A avut dreptate băiatul. Micşoră viteza, străduindu-se să respire lin. Nu avea experienţa mersului sub apă, dar se gândi că nu mai are mult. Într-adevăr, în faţa lui se profila o umbră masivă, nemărginită. Digul. La ce distanţă o fi? Nu putea să-şi dea seama. Deodată, aproape sub ochii lui, se desenă o reţea regulată şi strălucitoare. Se opri, se lăsă mai afund. Făcu prudent câteva mişcări cu braţele şi ajunse lângă reţeaua aceea. Plasă submarină! O pipăi cu degetele: sârmă împletită, asemănătoare cu gardurile de la ferme. Cu un cleşte zdravăn s-ar putea tăia, îşi făcu socoteala.

Deodată, deasupra lui crescu o umbră şi auzi zgomote puternice: lovituri, plescăituri. Se sperie şi aproape instinctiv ieşi la suprafaţă, mai-mai să se lovească de umbra aceea neagră. Era barca, şi tânărul salvator lovea furios cu vâslele în apă. Scoase capul afară.

— Ce cauţi aici, tovarăşe? strigă salvatorul. Nu ştii că nu-i voie?

— Şi de ce nu-i voie? întrebă Dragomir lăsând pentru o clipă aparatul de respirat.

— A, tot dumneata? strigă tânărul înfuriat de-a binelea. Ieşi afară imediat, altfel te pomeneşti cu o lopată-n cap! Şi dacă te mai prind, te duc la miliţie!

Dragomir se agăţă de marginea bărcii şi se ridică în mâini spre tânăr, care se străduia să scoată o vâslă din locaşul ei.

— Vezi să n-ajungi tu la miliţie, spuse. Vorbeşte frumos, că nu

te costă nimic.

— Ce să vorbesc frumos? După ce îţi spun de zece ori şi nu-nţelegi...

Salvatorul mai înmuiase tonul şi Dragomir exploată succesul.

— Dumneata să te porţi corect, că nu ştii cu cine stai de vorbă. Dacă-ţi trântesc un raport la direcţie, mâine te pomeneşti pe liber, auzi?

— Îmi fac serviciul, spuse tânărul.

— Ce mai serviciu! Din nimereală ai dat peste mine şi ai început să faci gălăgie.

— Din nimereală? Păi v-am văzut de la cincizeci de metri, tovarăşu'. Vă urmăream după bulele de aer. Doar nu-s prost!

— Aşa o fi, zise Dragomir cu îndoială.

— Nu o fi. Este!

— Şi mă rog, de ce nu-i voie aici? Spuneai că sunt stânci submarine. Când colo, dau peste o plasă.

— Sunt şi stânci, este şi plasă. Pentru sturioni.

— Plasă de oţel pentru sturioni! Glumeşti, amice!

— Eu nu m-amestec, spuse tânărul jignit. O fi pentru rechini sau pentru carcalaci, nu-mi pasă. Am dispoziţie să nu las pe nimeni şi gata.

— Bine, nu te supăra. Altă dată nu mai calc p-aici, că te văd tare pornit.

— Citiţi avizul de pe plajă, spuse băiatul. Eu n-am nicio vină. Asta-i dispoziţia şi gata.

— E-n regulă, salut! spuse Dragomir şi porni iarăşi, de data asta de-a dreptul spre mal.

Ajunse la hotel istovit. Toni era în hol, stătea pe un fotoliu şi frunzărea o revistă.

— Unde-aţi dispărut? întrebă el. Am aşteptat cât am aşteptat, pe urmă nu v-am mai văzut şi m-am întors la hotel. Îmi făcusem socoteala că dacă nu apăreţi după o oră, dau alarma. Oricum, ca începător... câte nu se pot întâmpla.

— Nu s-a întâmplat nimic. Doar febra musculară de care ziceai. Mi s-a pus un fel de cârcel la picioare.

— Mâncaţi repede nişte zahăr, spuse Toni. Şi diseară luaţi o aspirină.

— Şi era să mi se mai întâmple ceva.

— Numai aventuri, din prima zi.

— Da. Era să primesc o vâslă-n cap. Băiatul de la „Salvamar” nu ştie de glumă.

— V-aţi dus spre institut, probabil.

— Ce institut?

— Acolo, în capul digului, e Institutul de cercetări al Marinei. E normal să nu lase pe nimeni să se apropie. Ştiţi, secretul...

— Şi secretul ăsta e lăsat pe mâna „Salvamarului”?

— Aş, ăla e pus acolo mai mult de formă. După ce treci de el, atunci apare paza adevărată. Sunt tot felul de obstacole, de capcane, santinele ascunse... E şi normal. Armată, cercetări secrete... Trebuie pază, nu jucărie.

— Da, spuse Dragomir... Bine că ştiu. Să nu-i mai pun nervii la încercare băiatului ăla. Bem o bere după ce ducem astea sus?

— Cu plăcere, zâmbi Toni. Azi încă mai şomez. Mâine vine prima serie, să vedeţi atunci frecuş!

În faţa paharelor cu bere, pe terasa vastă a restaurantului, faţa lui Toni părea şi mai destinsă. Avea o privire deschisă, veselă, de om care n-are nimic de ascuns. Sprâncenele frumos arcuite, aproape feminine, îi dădeau tot timpul o expresie de mirare comică.

— Nu m-a mai întrebat nimeni, spuse. Vă gândiţi la... concurenţă?

— La concurenţă, zâmbi Dragomir. S-o fi păcălit la fel ca mine?

— Nici gând. Păi nu vă daţi seama că-i de aici? Omul ştia lecţia şi nu s-a apropiat niciodată de institut. Are altă zonă unde înoată. Spre sud, dincolo de port.

— Mă întreb ce poate găsi interesant acolo. După harta geologică, zona aia e o platformă de piatră acoperită cu nisip. Nimic spectaculos,

— Poate speră să dea de vreo comoară. În zona aceea era intrarea portului antic. Pe timp de furtună, cam acolo se scufundau corăbiile.

— Ai dreptate, spuse Dragomir. La asta nu m-am gândit. Şi inginerul de la televiziune?

— Ala căuta vietăţi. Şi le-a găsit, dar nu în partea asta, ci mult mai la nord, dincolo de Neptun. Acolo sunt şi alge mai bogate. E un curent cald care le favorizează. Dar pe dumneavoastră tot

epavele vă interesează. N-aveţi ce căuta acolo.

— Da, spuse Dragomir gânditor. N-am ce căuta acolo. De mâine încep cercetările la portul antic.

12

— Tocmai voiam să discut cu dumneata, Peter. Inspectorul general e supărat. I-am dus datele despre torpilă, a chemat un specialist din marina de război, s-au uitat la cifre. Credeam că au să mă îmbrăţişeze. Când colo, îl văd pe comandor făcând o mutră acră: „E ceva, dar nu-i deloc concludent. Date vagi şi generale. Ar trebui să ştim mult mai multe.” „Deocamdată desenul instalaţiei se află bine închis în seifurile lor, a încercat inspectorul general să ne pună parte. Oamenii mei au obţinut şi asta cu destule riscuri.”

— Ne beşteleşte, dar până la urmă ne apără, se bucură Peter.

— Se apără şi pe el cu ocazia asta, murmură maiorul. Pe urmă l-am întrebat pe comandor: „Iertaţi-mă, domnule, care ar fi după dumneavoastră minimum de date cu adevărat importante?” S-a uitat la mine pe deasupra ochelarilor, ca un profesor nemulţumit: „Minimum de date? Orice individ care-a trecut o lună prin armată ar trebui să-şi închipuie ce ne interesează: întâi, puterea de distrugere a armei. Al doilea, raza de acţiune, bătaia maximă sau cum vrei să-i spui. Omul dumneavoastră deduce că experienţele vor avea loc pe o distanţă de cinci mile, dar asta nu spune nimic când e vorba de o torpilă dirijată. Al treilea: mijloacele de teleghidare şi eventualele posibilităţi de bruiaj. Cam asta ar fi esenţialul, în prima etapă. Şi, bine-nţeles, frecvenţa de lucru a staţiei de dirijare. După aceea, detaliile construcţiei.

— Bine, dar nu-şi dă seama că toate acestea se află pe sute de desene, că fiecare subansamblu înseamnă un dosar întreg?

— Asta i-am spus şi eu. A ridicat din umeri: „E meseria dumneavoastră. Noi, pe baza acestor date, luăm măsurile care se impun. Cu condiţia să avem răspuns precis la fiecare întrebare.”

— Şi speraţi că Toma va da răspuns la toate aceste întrebări?

— Sper şi nu prea. Dacă nu-l mai angajează pe litoral, având în vedere că a rămas în străinătate fie şi numai pentru o vreme?

— Ăsta nu-i un criteriu. Omul s-a întors de bună voie, s-a prezentat la lucru, intră în condiţiile legale de clasare a dosarului.

— E drept. Al doilea: dacă într-o criză de patriotism dezvăluie înţelegerea noastră?

— Atunci se prăbuşeşte şi domnul Tintenbroker.

— Într-adevăr. Dar n-aveam cum să-l feresc. Trebuia să-l sprijine cineva pe Toma. Şi să-i preia informaţiile îndată ce le culege. L-am dotat cu aparat de scufundare – la profesia lui n-are de ce să bată la ochi. Plus că băiatul e sensibil la trai bun. L-am văzut după ochi. A rămas cu gândul la dansatoarea aia a lui.

— Atunci nu pricep ce vă nelinişteşte.

— Tonul inspectorului general. După ce-a plecat comandorul, mi-a dat un fel de ultimatum. M-a apărat în faţa lui, dar când am rămas singuri... nu-ţi povestesc ce dialog a urmat. Mai degrabă un monolog, ştii?

— Îmi dau seama, zise Peter.

— Ei bine, în rezumat mi-a cerut să procedez mai energic.

— În ce constă energia asta? întrebă Peter.

Maiorul făcu câţiva paşi prin încăpere. Se apropie de fereastră. Vorbi stând cu spatele:

— Să aducem proiectul integral al torpilei şi să i-l depunem frumos pe birou. Cu toate detaliile. Ar fi lovitura vieţii noastre, înţelegi, dragă Peter?

— Lovitura vieţii noastre... Uşor de zis.

Maiorul se întoarse brusc, apoi se opri în faţa lui Peter care se ridică aproape fără voie şi-l privi drept în ochi:

— Îţi dai seama, omule? reluă el. Am avea dreptul să-i privim de sus pe comandorii ăia care acum ne dau cu tifla. „Poftiţi torpila, domnilor...”

— Mi se pare imposibil, rosti Peter.

— Da, e aproape imposibil. Un singur om ar fi capabil de performanţa asta. Dragă Peter, ce-ai zice de o vacanţă pe litoralul românesc?

— Domnule maior...

— Ştiu ce vrei să spui. Că trebuia să pleci în concediu, că aveai un aranjament pentru o croazieră pe Mediterana. Îţi ofer Marea Neagră. E o mică diferenţă, dar n-am încotro. Pe cine vrei să trimit? Zece diletanţi cu care să-mi mănânc sufletul

pregătindu-i, iar după aceea să cadă unul după altul, ca muştele? Ce-o să facă Toma al dumitale?

— Nu-i al meu, murmură Peter. Şi în general n-are sens să vă enervaţi.

— Nu mă enervez, ţipă maiorul. Dar aş fi vrut să fii un singur minut în locul meu acolo, în faţa inspectorului general, pe scaunul acela vechi de două sute de ani, într-o cameră care rămâne rece şi în toiul verii. Atunci ai fi înţeles că sunt silit să iau o măsură extremă, să trimit pe cel mai bun om pe care-l am, să mă lipsesc pentru câteva luni de mâna mea dreaptă. Şi dacă stăm să judecăm, e singura măsură eficace. Toma al dumitale, al meu dacă ţii la precizia termenilor, ei bine, să zicem că ne trimite o poză a torpilei şi chiar nişte fragmente din aparatură. E puţin, Peter, crede-mă. Comandorul ăla vrea mult mai mult. Te pricepi mai bine decât mine la marină; s-ar putea ca torpila asta să modifice războiul pe mare. Ţi se pare lucru de glumă?

Peter îşi turnă un pahar cu apă. Maiorul se opri urmărindu-i gesturile, de parcă ar fi asistat la o experienţă de chimie. Intimidat de privirea lui, Peter bău la iuţeală, puse paharul pe măsuţă şi spuse:

— Nu e nevoie de atâtea argumente. Aş fi vrut din primul moment să vă spun că accept această misiune.

— De ce n-ai spus? se miră maiorul. Mă laşi să perorez un sfert de oră, ca să forţez o poartă deschisă? Ce-i cu dumneata, Peter?

— Căldura e de vină, spuse Peter. Când ordonaţi sa plec?

— Chiar mâine, dacă se poate, dar ştiu că nu se poate. Mai ai probleme de rezolvat. Le împărţim amândoi. Pe urmă trebuie să te pregăteşti temeinic.

— Mă duc cu avionul?

— Sunt de părere să pleci cu maşina. O maşină este o valoare mare pe care o duci cu tine fără să superi pe nimeni. Plus că poţi lua bagaje câte vrei. În bagajele astea să fie şi un costum de scafandru, un aparat de fotografiat şi unul de filmat, adaptate pentru lucrul sub apă. Maşina să aibă tot ce-i trebuie. Ia cu tine un aparat „Minox” sau chiar două, şi rezervă de microfilme. Şi bani şi mici obiecte pe care să le poţi dărui. Nu uita nişte mărunţişuri pentru femei. Apoi îmbrăcăminte ca să poţi arăta, după caz, ca un salahor sau ca un ministru. Notează,

dacă te îndoieşti că o să le ţii minte pe toate.

— N-am nevoie să notez. De când lucrez cu dumneavoastră am învăţat câte ceva.

— Ei bine, discipolul trebuie să-şi întreacă maestrul. Mai adaugă şi de la dumneata ceea ce crezi că ar fi necesar. Eventual o mică trusă de lăcătuşerie.

— La asta chiar că nu m-aş fi gândit. Aveţi dreptate. Toate acestea n-ar fi încăput în geamantanul unui turist obişnuit.

— Turist? Nici să nu te gândeşti, Peter. Fă-o pe doctorul, pe profesorul, pe paznicul de grădină zoologică aflat în vacanţă. Trebuie să fii ceva, asta îţi dă autenticitate. Un turist pur şi simplu e mai suspect decât un om cu o meserie bine definită.

— Domnule maior, sunteţi o enciclopedie a simţului practic.

— Învaţă, Peter, învaţă. De povestea asta cu torpila poate să depindă o întreagă carieră. Cât îţi trebuie ca să fii gata de plecare?

— Trei zile pe puţin.

— Îţi dau patru, declară maiorul mărinimos. Şi cu două pentru drum, şase. Destul de mult, Peter. O săptămână întreagă pierdută din capul locului.

— O recuperez eu pe parcurs, spuse Peter cu linişte.

— Camere de închiriat, spuse încet hamalul. Cine doreşte cameră, cu duş, aproape de mare, linişte şi confort?

Lumea se scurgea din vagoanele ticsite, dar ca un făcut, nimeni nu avea în ziua aceea nevoie de cameră.

— Unde trag autobuzele spre Neptun? întrebă cineva.

— În faţa gării, răspunse cu lehamite hamalul. Cameră ieftină, pensiune completă, nu doriţi?

Omul se depărta fără să-l ia în seamă. După ce ultimii pasageri, un băiat şi-o fată, trecură veseli, el ducând un geamantan şi ea o chitară, gara rămase deodată pustie. Dincolo de clădirea cochetă, inundată de verdeaţă, demarau maşini de tot felul: o ambulanţă; un camion cu prelată, cu inscripţia „Transport persoane”, pentru nişte cooperatori care se-ntorceau din excursie; un microbuz verde plin cu copii; autocarele elegante ale staţiunilor Mangaliei şi, fireşte, multe maşini particulare care ambalau nerăbdător motoarele, aşteptând ca uriaşii s-o ia din loc într-un nor de fum negru. Peter trecu în

revistă toate aceste vehicule, apoi se luă încet după hamalul care fuma rezemat de un stâlp al peronului.

— Zici că ştii o cameră de închiriat?

— Da, dom' doctor, zise grăbit hamalul.

— Nu sunt doctor, sunt profesor. Cameră liniştită?

— Da, dom' profesor.

— Nu vreau la bloc.

— Nu la bloc. Este o doamnă, casa ei, curte, viţă-de-vie, găteşte dacă doriţi.

— Nu ia scump?

— După client, dom' profesor, rânji hamalul.

— Du-mă la ea.

— Da, dom' profesor. Luăm autobuzul?

— Nu. Am maşina aici, în faţa gării.

— Maşină mică, ehei, se bucură hamalul, eu am avut trăsură pe piaţă, trei trăsuri am avut, şi nişte cai ca zmeii.

— Stă departe?

— În spatele poştei – apoi, dându-şi seama că indicaţia e prea vagă: Nu e departe, nu-i deloc departe.

Peter îi făcu semn şi omul îl urmă, supus, potrivindu-şi şapca soioasă. Maşina, un Mercedes cu număr de Bucureşti, aştepta. Hamalul privi musculiţele strivite pe parbriz şi se minună:

— Mămulică, aţi mers tare, dom' profesor.

— Sunt şi multe gângănii, mai ales când şoseaua trece prin pădure, explică Peter.

Urmând sfatul maiorului, venise cu maşina lui. Domnul T. bătuse atelierele de reparaţii din Bucureşti până găsise un Mercedes negru de aceeaşi capacitate, făcut zob într-un accident şi adus acolo pentru o reparaţie „când o fi". Nu se prea găseau piese, proprietarul maşinii se afla în spital, domnul T. află unde anume şi în schimbul unei sume – omul era la ananghie, reparaţia avea să-l coste destul – luă certificatul de înmatriculare al maşinii şi-l dădu lui Peter, care n-avea decât să monteze două plăcuţe noi cu numărul respectiv. Peter urma să joace rolul unui cetăţean român, paşaportul cu care pătrunsese în ţară fiind păstrat numai pentru cazuri extreme, într-un loc bine camuflat în tapiseria pernei din spate a Mercedesului. Un buletin de identitate cam jegos, cules de la un beţiv din gara Basarab, la care înlocuirea fotografiei durase mai puţin de zece

minute, şi Peter se putea prezenta oriunde sub numele Vasile Turtureanu, născut la Siliştea în 1930, domiciliat în Bucureşti, strada sergent Niţu Vasile nr. 72—80, bloc O.D. II 9/1 b, scara 6, etaj III, apartament 235, o adresă pe care nici veritabilul posesor n-ar fi putut-o spune pe dinafară.

Hamalul îşi scoase şapca jegoasă, se tolăni pe perna stacojie a Mercedesului, Peter îşi spuse grijuliu că ar fi trebuit să pună o husă peste tetiera elegantă, neagră, cu sprijinitori laterale, proaspăt cumpărată. Maşina porni, defilă legănându-se ca o şalupă pe bulevardul încins de soare, luă alene câteva viraje pe străduţele înguste ale vechiului oraş şi se opri în faţa unei căsuţe cochete, cu tencuiala proaspătă, cu gard de fier forjat vopsit în verde şi cu flori multe profilându-se pe perdelele de la fereastră.

— Aici e, dom’ profesor, o casă a-ntâia, n-are copii mici, vecinii se culcă devreme, chiria pe o zi mi-o daţi mie, să trăiţi dom’ profesor.

— Îţi dau chiria pe două zile, numai taci odată, îl întrerupse Peter. Du-te şi vezi dacă-i acasă cucoana.

Omul coborî cu părere de rău din Mercedes şi se duse la poartă. Încercă clanţa, era încuiată, începu s-o scuture behăind totodată:

— Cucoană! Cucoană! Hai că ţi-am găsit client!

O bătrână slăbănoagă, curat îmbrăcată, ieşi iute de undeva din fund şi alergă spre poartă făcându-i semn cu amândouă mâinile să tacă.

— Mai încet, prostule! Ţi-am spus că aştept o rudă!

— Un barosan, spuse confidenţial hamalul scoţându-şi şapca şi ştergându-şi năduşeala. Am fugit după el toată gara. Nu mai e amatori, cucoană, toţi se duce la hotel, abia l-am găsit. Dai şi matale de-un kil de vin în plus, am alergat toată dimi...

— Dau, dacă rămâne aici, îl întrerupse bătrâna.

— Casa i-a plăcut, aşa a zis, că-i place, poate ai şi nişte pantaloni vechi de-ai boierului, ţi-am adus om mare, profesor.

Bătrâna examina cu ochi critic pe profesorul care coborâse şi dădea ocol maşinii, lovind cu vârful pantofului în cauciucurile late şi moi. Chiriaşul în perspectivă era un domn înalt, blond, tuns corect şi cu o faţă energică. Nas drept, buze groase şi bărbie pătrată exprimând o oarecare duritate. O fi profesor de

sport, îşi dădu cu părerea bătrâna privindu-i umerii drepţi şi bustul bine modelat în tricoul vişiniu, strâns pe corp.

— Poftiţi, domnu' profesor, să vedeţi casa, spuse ea descuind cu grabă poarta solidă.

— Bună ziua, salută Peter politicos. Sunt din Bucureşti, adăugă. Stau la bloc. Măcar în concediu să respir puţin aer la umbra unui copac.

— Umbră la noi berechet, se lăudă bătrâna. Seara scoatem masa afară şi puteţi juca table cu prietenii.

— N-am prieteni, zise Peter scurt.

Bătrâna îl pofti în casă, el urcă cele două trepte de ciment bine fasonat, se şterse pe picioare la uşă spre încântarea gazdei, intră după ea în holul spaţios, cu preşuri acoperind toată duşumeaua. Femeia deschise şi închise parcă în treacăt frigiderul „Fram" de lângă uşă, fără să-i spună un cuvânt, netezi cu o mişcare iute cuvertura pluşată aşternută pe masa din mijloc, făcu un gest către fotografia unui bărbat înalt, cu pălărie „melon" şi mustăţi mari:

— Bărbatu-meu, fost grefier la judecătorie. A murit acum doi ani, că altfel nu dădeam eu casa cu chirie. Nevoia, domnu' profesor. Pensia lui e mică, eu n-am avut servici... Asta e camera.

Deschise uşa cu geam, împodobită cu perdea brodată prin care treceau cu greu câteva raze de soare. Peter intră, se pomeni într-o încăpere largă, cum n-ar fi bănuit privind casa pe dinafară. Într-un colţ o sobă mare de teracotă, cu o scenă de vânătoare imprimată pe cărămida dublă din mijloc; în colţul opus un divan-studio cu câteva cărţi groase pe căpătâi şi un aparat de radio cu aspect demodat. O masă ovală la mijloc, cu o cană înaltă de apă şi două pahare cu gura-n jos pe un şervet brodat, şi două scaune din lemn curbat, cam lăsate pe spate, pe care Peter le bănui şubrede. La ferestre draperii din material înflorat, peste care atârnau perdelele de tifon cu o margine lată, tot brodată. Niciun fir de praf nicăieri. Un „spray" cu insecticid fusese uitat pe pervazul ferestrei, şi Peter se amuză să vadă contrastul dintre acest obiect ultramodern şi mobilierul bătrânesc din cameră.

— Aici e linişte, spuse repede bătrâna. N-avem vecini zgomotoşi şi fereastra dă spre grădină. Nici musca nu s-aude.

— Câte parale? întrebă Peter.

— O, ne-nţelegem noi, spuse bătrâna, nu sunt o hrăpăreaţă, nu-i aşa că vă place casa? Maşina o puteţi ţine în curte, la umbră. Puteţi primi prieteni, nu mă interesează, sau... prietene. La mine e discreţie şi seriozitate, domnu' profesor, musafiri nu-mi vin, ca să vă deranjeze, linişte ca-n pădure, v-am spus.

— Îmi place, spuse Peter. Vreau o vacanţă liniştită.

— Toate condiţiile, îl asigură bătrâna.

— Câte parale?

— Ei, pentru dumneavoastră, că sunteţi om serios... Câte zile staţi?

— Poate o lună, poate mai mult...

— Dacă staţi mult vă fac o reducere, cincizeci de lei pe zi.

— Oho! se miră Peter.

— Casă bună şi confortabilă, baie, am uitat să vă arăt baia, poftiţi pe aici.

Plecă, întrerupând discuţia prozaică referitoare la chirie, cu Peter după ea ca un vizitator docil în urma unui ghid într-un muzeu, ieşi în hol, ocoli cu paşi mărunţi masa mare, deschise uşa din fund care dădea într-un coridor întunecat, apoi în stânga altă uşă şi Peter văzu baia, spaţioasă şi ea, cu cazan strălucitor şi cadă albă ca zăpada.

— Anul trecut am instalat-o, m-a costat o groază de bani, trebuie să trăiesc şi eu, pensia-i mică, am vrut să asigur condiţii pentru musafiri, e greu să găsiţi în altă parte aşa de convenabil, dădu ea cu gura. Numai la control să spuneţi că suntem rude, nu vreau să-mi iasă vorbe că fac speculă...

Peter aprobă din cap şi reveni în hol, de data asta mergând înaintea bătrânei. Îndreptă cu degetul rama cam strâmbă care adăpostea o poză tăiată dintr-o revistă – un peisaj alpin cu o căsuţă cu acoperiş roşu – şi se întoarse brusc spre ea.

— Nu-mi place să mă tocmesc, spuse el scurt. Masa cât m-ar costa?

— Depinde cum doriţi, pensiune completă sau numai prânzul, obişnuiesc să fac piaţa în fiecare zi, e sezon şi zarzavaturile, anul ăsta...

Peter deduse din această ploaie de justificări că bătrâna va pretinde iarăşi un preţ pipărat, i-ar fi convenit să ia masa acasă, în loc să-şi arate mutra toată ziua la restaurant, de bani puţin îi

păsa, când era vorba de preţ ezita doar de formă, ca să nu stârnească bănuieli.

— E-n regulă, spuse el fără să mai asculte turuiala bătrânei, mă duc să-mi aduc bagajele.

— Bună ziua, domn’ profesor!

— Sărut mâna. Am venit pentru o clipă să-mi iau un pulover. Proiectez o plimbare pe înserate şi cred că se lasă rece.

— Aşa e, se înnorează. Mâine n-o să prea aveţi noroc de plajă.

— Profit de ocazie să fac o excursie turistică. Vreau să vizitez nordul Dobrogei. Eventual mă plimb o oră-două prin Deltă.

— Ah, e minunat, spuse ea cu însufleţire. Acum trei ani am fost şi eu cu un nepot de-al meu cu soţia. Singurul inconvenient – ţânţarii. Ne apăram cum puteam: cu cârpe aprinse, cu ţigări... degeaba. Năvăleau în roiuri peste noi. Încolo foarte frumos, domnu’ profesor. Apropo, voiam să vă întreb dacă aveţi buletinul la dumneavoastră. Se mai fac controale şi n-aş vrea să...

— Cum să nu? Poftiţi, doamnă. Chiar voiam să vă-ntreb dacă nu mă treceţi în cartea de imobil.

— O clipă, să-mi iau ochelarii.

Peter o ajută el însuşi să completeze rubricile numeroase din cartea de imobil, dictându-i punct cu punct datele din buletin. Apoi puse liniştit actul în buzunar şi ieşi, urmărit de urările politicoase ale femeii.

Pe stradă îşi făcu repede socoteala: cel mai bine era s-o prindă pe Livia la serviciu. Un client oarecare, venit la odihnă şi dornic să flecărească cu cineva. Se îndreptă spre agenţia de excursii. Era o oră tocmai potrivită pentru o asemenea vizită: turiştii mai erau la plajă sau se odihneau în camerele lor, nu începuse promenada şi deci n-avea să fie prea multă lume în birou. Peter trecu indiferent prin faţa vitrinei agenţiei, dar se opri şi se întoarse brusc, ca şi cum un anume afiş expus acolo i-ar fi atras atenţia. Avu grijă să strecoare o privire prin vitrină şi să se convingă că Livia se afla în tură. Apoi, după ce mai citi o dată afişul, intră şi salută ceremonios. Ea îi răspunse cu un zâmbet.

— Cu ce vă putem fi de folos?

— Domnişoară, am văzut afişul cu excursia în Deltă şi m-ar

interesa unele amănunte privitoare la cazare.

— Da. Cazarea în cabanele pescăreşti sau la Tulcea, după preferinţă. Multă lume preferă confortul de la hotel, dar sunt persoane care susţin că, dimpotrivă, o excursie trebuie să ofere un mediu inedit şi din acest punct de vedere.

— Cred că au dreptate. Mă înscriu şi eu în această categorie. Dar mă întreb dacă la cabane există un minim de confort. Curent electric, de pildă. Sau apă curentă. Şi... dacă mai sunt ţânţari cum erau înainte.

Livia surâse cam stingherită:

— Sinceră să fiu, n-am fost niciodată pe acolo.

— Niciodată? Tocmai dumneavoastră, care organizaţi excursiile, să nu cunoaşteţi traseul?

— Avem ghizi şi organizatori anume. Dacă vreţi, vă pun în legătură cu unul dintre ei.

— A, nu e nevoie. Mă gândeam aşa, la dumneavoastră ca persoană. Staţi toată vara aici şi nu puteţi beneficia de plăcerea unei excursii...

— Ce să fac? Serviciul. După ce trece sezonul avem timp mai mult, dar atunci se strică vremea...

— Păcat, mare păcat. O ţigară, domnişoară?

— Mulţumesc. N-am fumat niciodată marca asta. Sunt mentolate?

— Da, mentolate. Mi le-a adus un prieten, marinar. Dacă vă plac, uitaţi, vă las un pachet.

— Prea mare deranjul, nu se poate.

— Vă rog, vă rog, spuse Peter împingând pachetul pe ghişeul lat, până lângă ea. Poate o să apelez la dumneavoastră pentru un loc bun într-o excursie.

— Oricând sunteţi bine venit, spuse Livia cu însufleţire.

Peter o salută zâmbitor şi plecă. Acum era sigur că la următoarea întâlnire Livia se va arăta volubilă şi îndatoritoare, bucuroasă că mai poate schimba o vorbă cu cineva din afara cercului ei de cunoştinţe, probabil destul de limitat în acest orăşel.

Domnul T. este o adevărată valoare, gândi el cu oarecare invidie. Cum a dibuit-o el pe domnişoara asta? Exact ceea ce ne trebuie. O fiinţă dezamăgită de viaţă, gata să viseze şi să se arunce nebuneşte în orice aventură, tocmai fiindcă n-a avut

parte de aventuri. După un trai cenuşiu, cu program fix, cu drumul stereotip – la slujbă, la piaţă, acasă – o mică schimbare poate produce o răsturnare profundă în sufletul unui om. Mai rămâne de văzut dacă-l iubeşte pe căpitanul acela şi cât îl iubeşte. Şi mai rămâne de văzut căpitanul însuşi. Dar asta în următoarea etapă. Ia-o-ncet, cum spun bătrânii fermieri din westernuri...

Tot pentru prima etapă îşi programase şi întâlnirea cu Daniel. În timpul scurtei escale la Bucureşti, domnul T. avusese ciudata inspiraţie să-i dea întâlnire la grădina zoologică de la Băneasa, unde se perindă atâta lume şi e greu să fii urmărit. La telefon Peter nu înţelesese prea bine, dar domnul T. îi spusese fraza convenţională care însemna „Mergi după mine şi verifică dacă suntem urmăriţi”; Peter îl aşteptase la maşină şi domnul T. urcase la volan fără să-i arunce o privire. Bravo, bătrâne, gândise el atunci. Eşti şi un mare actor, printre altele. Domnul T. pornise maşina şi Peter se urcase şi el în Mercedesul său. Îl urmă de la distanţă, pe bulevardul acela lung de kilometri, unde se circula pe şase benzi şi o urmărire ar fi însemnat o fantezie a unui om care are vreme de pierdut. Verificase totuşi dacă domnul T. nu poartă după el o „umbră”, rămăsese mult în urmă apoi, profitând de aglomeraţia din preajma Pieţii Victoriei, i-o luase înainte, se lăsase iarăşi depăşit, punând în acest joc resemnarea şi profesionalismul unuia care e sigur că face un lucru inutil dar obligatoriu.

La parcarea de la Băneasa îşi lăsase anume maşina într-o margine, lângă un copac bătrân, între o motocicletă jigărită şi un Renault 17 abia ieşit de pe banda de montaj, spre încântarea câtorva copii care urmăriseră precizia manevrei. Domnul T. pornise agale spre intrarea grădinii zoologice şi Peter, după ce făcuse câteva popasuri utile – să bea o sticlă de bere, apoi după douăzeci de metri să cumpere ţigări, îl urmă cu prudenţă, de la depărtare. În preajma intrării se apropiase, i-o luase înainte, intrase în parc mergând grăbit pe o alee lungă; era sigur că la rândul său domnul T. controlează dacă nu e urmărit. În cele din urmă se opri să se uite la micul manej amenajat într-un colţ al parcului, unde câţiva părinţi şi bunici admirau copiii puşi să călărească pe poneii mici, graşi şi blânzi a căror reclamă o văzuse la intrare. Peter se oprise şi el în faţa gardului rar şi

scund care împrejmuia manejul şi începu să se uite la copiii deveniţi pentru o clipă eroi de film istoric. Domnul T. se opri alături de el ca din întâmplare, nu-şi dădură mâna ci doar îşi zâmbiră, ca nişte necunoscuţi care s-au oprit întâmplător din drum şi acum îi ţine alături spectacolul amuzant al copiilor-călăreţi. Domnul T. începuse să vorbească abia mişcând buzele:

„Ţi-am făcut rost de un certificat cu număr de Bucureşti pentru maşină. Pe Daniel îl găseşti la bar, ai poza lui, spune-i că domnul Todor, adică eu, nu poate veni anul ăsta la mare şi te-a delegat să te ocupi în continuare de piesă. O scriem amândoi, eu şi dumneata, în colaborare, iar el ne ajută la documentare. E o piesă inspirată din marină, se-nţelege. Mai departe urmăreşte atent povestea cu iubita căpitanului, poate reuşeşti ceva cu ajutorul maşinii. Femeia cealaltă, care lucrează în institut, e mai greu de abordat. Nu te sfătuiesc, pistă nesigură, îţi poate da bătaie de cap. Toma a început să acţioneze, deocamdată recunoaşte terenul, s-a angajat la şantierul naval. Peste o săptămână dă-mi un telefon la şapte seara. Succes!” Plecase, lăsând pe şipca lată a gardului certificatul de înmatriculare cam pătat. Destul de puţin faţă de ce ştiam deja, gândise Peter atunci privindu-l pe domnul T. care se depărta printre ţarcurile cu vulpi şi maimuţe. E speriat de-a binelea, bietul om...

Hotărâse să acţioneze energic, în forţă. Despre Livia ştia acum esenţialul; rămânea Daniel, pistă sigură dar modestă, cu posibilităţi de informare limitate. În rest nu se putea bizui decât pe el însuşi...

A doua zi spre prânz se postă la o măsuţă din colţul barului, ceru un pahar de Cinzano cu gheaţă multă şi începu să aştepte. Daniel veni, într-adevăr, atât de punctual de parcă şi-ar fi dat întâlnire aici; era posac, nu se bărbierise în ziua aceea, ţinea mapa neglijent de un colţ şi nu răspunse la salutul prietenos al barmanului. Acesta îi turnă obişnuita porţie de băutură tare fără să mai aştepte comanda; Daniel luă paharul şi se duse plictisit la o măsuţă din colţul opus lui Peter. Peter îl fixă cu privirea şi Daniel se uită în altă parte. Dar Peter nu era omul care să renunţe sau să se dea bătut; continuă să-l privească insistent, până-l văzu că dă semne de nelinişte. Atunci îşi luă ţigările, se apropie de masa lui Daniel, cu mâna-ntinsă:

— Vă salut, domnule Daniel. Permiteţi?

— Nu vă cunosc, spuse Daniel posac, dând totuşi mâna cu el. Dar oricum, luaţi loc.

— Mulţumesc. N-aş fi vrut să vă deranjez, dar m-a trimis la dumneavoastră cineva. Un oarecare Todor, prietenul şi colaboratorul meu.

— A, de ce n-aţi spus de la-nceput? se bucură Daniel. Ce face domnul Todor? Nu vine şi dânsul încoace?

— Nu poate. Acuma e şi la munte sezon turistic. Preferă excursiile şi ascensiunile. Sâmbăta doarme totdeauna la cabană. Aşa că a renunţat la mare pentru vara asta. Beţi un gin?

— N-am mai gustat gin de-o lună. Prefer băuturi mai modeste. După... posibilităţi.

— Două ginuri, strigă Peter către barman, care se învioră deodată.

— Îmi pare rău că domnul Todor nu vine pe-aici, spuse Daniel. Ştiam că lucrează la o piesă.

— Tocmai pentru piesă am venit, zise Peter. Sunt la curent cu tot ce-aţi discutat. Ştiu şi... condiţiile colaborării cu el.

— Condiţii! exclamă Daniel. El a insistat, eu n-am ridicat nicio pretenţie. Dar mi-a oferit banii şi...

— Foarte bine a făcut, îl întrerupse Peter. Piesa merge bine, am luat şi un avans pentru ea. Şi v-am adus şi dumneavoastră cota-parte. Nu mult. O mie de lei.

— Oho, aţi venit la fix. Rămăsesem pe geantă, cum se zice. Nu mai am nici de ţigări, şi pân-la leafă mai e.

Peter îşi privi interlocutorul: Daniel arăta prost, părea nedormit şi purta o cămaşă decolorată, cu gulerul ros. Ţinea mereu degetele încleştate pe pahar şi privirea tulbure îi luneca încoace şi-ncolo prin localul pustiu. Nu prea fac eu treabă cu ăsta, îşi spuse Peter cu amărăciune. Nu l-au alungat ei de bun. E un fel de obiect nefolositor pe care-l culegi de la fiare vechi cu speranţa că mai poţi scoate ceva din el...

— Numai că aceşti bani trebuie justificaţi, spuse el cu glas coborât. O contribuţie corespunzătoare la piesa noastră.

Barmanul aduse paharele cu băutură pe o tavă. Îl aşteptară în tăcere să le rânduiască pe măsuţă, să golească scrumiera, să şteargă cu un gest de expert o urmă umedă de pe marmura lucioasă şi să plece.

— Evident, nu iau banii degeaba, bolborosi Daniel. Acţiunea,

din câte am înţeles eu...

— Acţiunea e trasată în linii mari. Acuma ne trebuie amănuntele. Ce fac personajele noastre? În ce stadiu a ajuns invenţia? Care e starea de spirit a oamenilor?

Daniel se încruntă, încercând să pară concentrat. Pe frunte îi apărură nenumărate riduri orizontale, pentru o clipă semănă cu un bătrân eschimos care surâde fotografului în lumina aspră a zăpezilor polare.

— Au avut unele greutăţi. S-au şi ciorovăit la un moment dat. Totul a pornit de la distanţa de lansare a primei torpile. Mateescu, directorul, făcuse calculele pentru cinci mile. Asta-nseamnă aproape zece kilometri, se grăbi să explice. Celălalt, Andone, spunea că e prea departe. Că de prima dată nu trebuie riscat aşa de mult. Mai ales că sistemul de dirijare nu era încă pus la punct...

— Acuma l-au pus?

— Nu încă. În gama de ultrasunete apare un fenomen de rezonanţă care întoarce semnalul şi bruiază staţia. Plus că deocamdată e nesigură instalaţia de urmărire a traiectoriei. O duc greu băieţii, se frământă. Mi-e milă de ei. Totuşi, treaba asta e grozav de importantă pentru o marină modernă. Asta ar trebui s-o spuneţi într-o replică: deşi e dificil, oamenii sunt conştienţi de importanţa muncii lor şi asta-i ajută să învingă greutăţile.

— Trebuie adusă frumos din condei, murmură Peter. Să nu semene a lozincă. Vrem să sune cât mai natural.

— La asta nu mă bag. Măiestrie artistică, parcă aşa se spune, nu? Eu vă dau partea documentară, iar mai departe...

Tăcu, învârti paharul între degete nehotărât, în cele din urmă dădu pe gât ultimul strop de băutură. Peter aştepta răbdător.

— E bine de dumneavoastră, artiştii, reluă Daniel. Frământări creatoare, hârtii rupte şi aruncate, refaceri, până la urmă flori la premieră. În timp ce ei... mai greu. Se cheltuiesc fonduri, se fac experienţe după experienţe... Până şi pentru elice, care pare un fleac. Se spune că au încercat vreo zece aliaje până au nimerit compoziţia.

— Încă un păhărel? propuse Peter cu indiferenţă.

— Unul singur. Stau cam prost cu stomacul. Un fel de gastrită, poveste mai veche. Mă supără iar de la o vreme.

Peter făcu semn barmanului să mai aducă două pahare, apoi

se întoarse iarăşi spre Daniel:

— O să-ţi procur un medicament foarte bun, cunosc pe cineva care face curse în străinătate. Şi acum, chestiunea financiară. Ai primit de la noi o mie de lei, nu-i aşa?

Tăcu. Barmanul venise cu băutura. Peter luă un pahar de pe tavă şi-l puse în faţa lui Daniel; barmanul îl aşeză pe celălalt alături, pe măsuţă, şi se depărtă.

— Exact. O mie de lei, confirmă Daniel cu glas nesigur.

A început să se îmbete, constată Peter. În zece minute e turtă. Ce mai colaborator mi-a recrutat domnul T.!

— Cealaltă mie, pe care ţi-am adus-o, este aici. Ţi-o dau, dar cu o condiţie: să afli data precisă a următoarei experimentări.

Daniel tresări. Ridică privirea tulbure, încercă să se ţină drept, se încruntă şi spuse cu greutate:

— Dar... pentru ce vă trebuie?

— Asta-i bună! râse Peter. Scriu o piesă cu subiectul ăsta, nu pricepi? Vrei să scot totul din imaginaţie? Să descriu lucruri despre care n-am nici cea mai vagă idee?

— Nu ştiu dacă pot, bolborosi Daniel. Datele astea sunt secrete. Mai aflu şi eu câte ceva, dar mai mult întâmplător...

Ridică paharul cu un gest şovăitor, închină pe muteşte spre Peter şi bău.

— Trebuie să te străduieşti, îl sfătui Peter. Aşteptăm de la dumneata un efort sporit. Banii ţi-i dau înainte, am încredere. Dar vreau data precisă a experienţei. Te priveşte cum o afli.

— N-o să vă ajute la nimic. Experienţa are loc în larg; de la distanţă n-o să vedeţi decât un vapor care aleargă pe mare.

— Mă interesează atmosfera, surâse Peter. Vapoare aleargă multe pe mare; experienţa e una singură.

— Bine, dar...

— Îţi trebuie banii sau nu? se răsti Peter. Iată-i. În cel mai scurt timp vreau data exactă. Mă găseşti zilnic, la ora două, tot aici. E tabietul meu, beau zilnic la ora asta un pahar de gin.

— Bun al naibii, ginul ăsta, spuse Daniel. Parc-ar mai merge... unul mic.

— Ajunge, spuse Peter. Data viitoare. Poate aduci şi ceva noutăţi.

Dimineaţă senină ca un zâmbet de fată. Ploaia din ajun, vijelioasă, cu trâmbe de nisip răsucite pe plajă şi purtate până departe, deasupra oraşului, limpezise aerul. Hotelurile din nord, de pe promontoriu, se vedeau atât de clar, încât păreau un decor de teatru. Pe dig străluceau băltoace albastre, în care se oglindea cerul începutului de zi.

— Parcă anume au comandat-o pentru noi, zise sergentul Duţă aprinzându-şi ţigara. Hai, băiete, că ne-aşteaptă o plimbare pe cinste!

Dicu, mitraliorul, îşi dădu bereta pe ceafă şi faţa lui rotundă îl făcea să semene cu un bucătar din scenetele satirice.

— Tot degeaba, spuse el. Mergem să facem treabă pentru alţii.

— Lasă, nu te mai văita, îl consolă sergentul. Mitraliera tot n-o mai aduci înapoi. Te-ai reprofilat: ce mai vrei? Noroc de tine că ai urmat cursul de scafandri.

— Parcă văd că mă las la vatră fără să mai trag un foc, spuse Dicu. Nu zic, nici scafandru nu e rău. Adevărul e că mi-a plăcut. Ştiţi bine că m-am înscris voluntar la curs.

— Te-a ajutat şi fizicul, făcu sergentul îngroşându-şi glasul. La scafandri trebuie şi muşchi, nu numai talent. Iar tu ai şi una şi alta. Dacă tot eşti în formă, dă fuga până-n dormitor şi zoreşte-i niţel pe fraţii ăia. N-or vrea să ajungă comandantul înaintea noastră la bord.

Dicu porni în fugă spre dormitor. Sergentul mai făcu câţiva paşi pe dig, aruncă ţigara în apă şi trecu sprinten schela. Santinela de pe vedetă îi auzi paşii şi se întoarse:

— Trăiţi, tovarăşe sergent. Aşa de târziu?

— Normal, spuse sergentul. E şapte şi-un sfert.

Marinarul căscă, îşi îndreptă cureaua binoclului care-i lăsase o urmă roşie pe ceafă.

— Mi s-a părut că e mai mult. S-a luminat devreme, a fost senin, d-aia. Avem noroc de vreme bună.

Sergentul miji ochii, privind în depărtare, pe marea albastră, ca şi cum ar fi citit acolo un răspuns.

— A mai rămas niţică hulă, bombăni. O să ne cam salte.

— Oricum, decât ploaia de aseară... Parcă era potopul lui Noe. M-a udat ciuciulete într-o clipă. Şi aici n-ai cum să te

adăposteşti.

— N-aveai pelerina la tine?

— M-a luat pe neaşteptate, mărturisi soldatul. Şi nici nu m-am îndurat să cobor în cabină după ea. Destul să lipseşti o clipă.

— Nu să lipseşti. Ar fi trebuit să fii prevăzător. Sau să fi dat alarma, când ai văzut că se-nteţeşte. Îţi aduceam careva o pelerină.

— A durat puţin. Mai aveam juma' de oră şi ieşeam din cart. La miezul nopţii, când m-a schimbat Dicu, încetase. M-am dus şi am făcut o baie fierbinte, pe urmă m-am culcat şi am dormit ca un bebeluş.

— Patru ore.

— Patru. E destul, pe timp de vară. Mai rău de Dicu, că a ieşit la trei.

— În schimb nu prea are ce face când ieşim. Voi ăştilalţi, fiecare cu postul lui. El, dacă nu mai are mitralieră, stă şi numără valurile. Aşa că n-ai de ce să-i plângi.

— O să aibă treabă după lansare. O torpilă pe fundul mării e acul în carul cu fân. Credeţi că-i uşor s-o găsească?

Sergentul înălţă din umeri:

— Fiecare cu meseria lui.

Marinarii trecură pe rând schela. Sergentul îi măsură cu privirea pe fiecare parte. Dicu veni ultimul, aducând costumul de scafandru şi buteliile.

— Unde ţi-e puşca, Dicule? întrebă sergentul.

— O am în magazie la bord. N-are rost să o car mereu după mine. Şi buteliile le-aş fi lăsat aici, dar a trebuit să le dau la încărcat.

— Tu, Neagule, eşti nebărbierit, se adresă sergentul altui marinar. Ce naiba, azi iar avem musafiri. Vrei să ne facem de basm?

— Musafiri avem mereu, cârti soldatul Neagu. La fiecare ieşire, hop, doi-trei inşi după noi. Parcă-i vaporaş de agrement, nu vedetă.

— Ajunge cu poveştile. Ştii bine că oamenii nu merg să se plimbe. Vin cu noi să vadă cum lucrează aparatele. Asta nu-i un motiv să vii bărbos ca un hippy.

— Tovarăşe sergent, vine comandantul, spuse santinela privind în lungul digului.

— Gata, tot echipajul la front! ordonă sergentul aşezându-şi bereta. Uite, curăţenie! izbucni el deodată. Care-ai aruncat chiştocul pe punte? Ce-i aici, maidan?

Marinarii tăcură şi se aliniară. Erau şapte, cu santinela, rămasă în bordul celălalt, de veghe, opt. Şi cu sergentul nouă.

— Echipaj, drepţi! comandă sergentul. Pentru onor înainte!

Căpitanul-locotenent Şandru mergea grăbit, pietricelele de pe dig trosneau sub paşii săi. În urma lui se legăna cu paşi mari maistrul principal Georgescu.

— Tovarăşe căpitan-locotenent, echipajul vedetei zero-patru, efectiv complet, este gata pentru programul zilnic.

— Bună ziua, tovarăşi! salută Şandru.

Răspunsul marinarilor, ritmic, rostit în cor, făcu pe cei câţiva matinali de pe plajă să se apropie, curioşi, de colţul digului. Printre ei se afla şi Peter. Voia să vadă cu ochii lui plecarea navei spre poligon. Deocamdată ca simplu spectator; ştia că Toma, pitit între stâncile din celălalt capăt al oraşului, aştepta lansarea şi va încerca să se apropie de torpilă. Mai ştia că modelul noii arme fusese adus la bord cu o seară înainte; din barca unui salvator cu care se împrietenise, văzuse zarvă în jurul vedetei şi o automacara profilându-se dincolo de gardul înalt care împrejmuia clădirea institutului. În tinereţe, Peter făcuse parte din infanteria marină; cunoştea organizarea unei vedete de mărime mijlocie şi văzu că numărul oamenilor de pe bord corespundea. Dar curând sosiră, pe punte încă trei inşi în uniforme de ofiţeri, şi el deduse că erau experimentatorii.

Un nor de fum alb ţâşni la pupa vedetei, apoi se auzi duduitul motoarelor puse în funcţiune.

— E un vas de război, nu-i aşa, tată? întrebă un copil gol-puşcă.

Peter zâmbi. Tatăl, un domn cu burtică şi ochelari cu multe dioptrii, îşi trase slipul în sus şi lămuri cu importantă:

— Da, tăticule. Un vas de patrulare.

— Şi controlează vapoarele?

— Bine-nţeles.

— Dar bărcile nu le controlează?

— Ba da, şi bărcile. Hai să mergem, că ne aşteaptă mama.

— Uite-l că pleacă, strigă cu încântare copilul.

Într-adevăr, fumul iniţial se împrăştiase deasupra digului; o

pală de vânt aduse vuietul motoarelor puse în plin, vedeta se desprinse de dig şi ţâşni înainte, spre largul albastru. Peter aşteptă până când nava, lăsând în urmă un evantai de spumă albă, se depărtă şi dispăru dincolo de capătul digului. Plecă apoi, mulţumit, pe urmele copilului care-şi târa picioarele prin nisipul auriu, imitând zgomotul unei vedete.

— Hai repede, că suntem ultimii.

— Domnule Mogoş, am o rugăminte. Treci şi pe la secţia noastră şi spune inginerului că azi nu pot veni la lucru.

— Dar ce-ai păţit, eşti bolnav?

— Nu. Îmi vine o mătuşă din Bucureşti, am vorbit aseară la telefon. Se internează la sanatoriu, e aproape oloagă, trebuie s-o aştept la gară. N-are cine s-o ajute.

— O să-i spun, zise Mogoş. Dar era mai bine să-l fi anunţat dumneata.

— N-am avut când. Şi peste-o oră vine trenul.

— E-n regulă, spuse Mogoş trecându-şi la iuţeală pieptănul prin părul zbârlit. Poate-l întâlnesc la poartă!

Plecă încheindu-şi cămaşa din mers. Chiar sub fereastra lor se auzea duduitul autobuzului care-i ducea pe locatarii căminului la lucru. De sus, Toma văzu chica zbârlită a colegului său de cameră dispărând pe uşa autobuzului. Apoi se auzi uşa trântindu-se şi maşina se urni din loc cu zgomot şi fum mult.

Chiar ultimul ai fost, domnule Mogoş, gândi Toma uitându-se după autobuzul care pleca. De-acuma, putem s-o luăm şi noi din loc!

Îşi luă la iuţeală costumul şi aparatul de respiraţie, le grămădi într-o sacoşă mare, puse alături şi camera foto, netezi de mântuială pătura de pe pat şi plecă în grabă. Data lansării o aflase cu mare greutate, abia în ziua precedentă. Toate metodele învăţate la „şcoala specială” şi recomandate cu atâta optimism de către maior dăduseră greş zile de-a rândul. Toma colinda prin oraş, îşi găsea de vorbă cu marinarii ieşiţi în învoire, îşi amintise de un consătean care făcea armata chiar la vedete – dar nimeni nu pomenea o vorbă despre ceea ce-l interesa mai mult.

Abia cu o zi înainte, la amiază, învârtindu-se ca de obicei în capătul digului la ora când cei de la „dana zero” treceau spre

casă, auzise o frântură de convorbire: „Numai de-ar fi mâine vreme bună. Se cam adună nori încolo, spre Constanţa”. „Şi ce, pe ploaie nu se poate lansa?” Simţise un fior de bucurie străbătându-l. Aşteptarea zadarnică de zile-ntregi era, iată, răsplătită într-o singură clipă! Mai apoi, bucuria se preschimbase în nelinişte. Dacă mă prind? N-au cum, se liniştise singur. O să plec înainte în zona lansării. Dar nu ştiu precis ora. O să văd când pleacă vedeta. Nu, e târziu. Nu mai ajung acolo...

Calculase îndelung, îşi făcuse o schiţă a locului. Dacă mergea cu o barcă pneumatică... Nu, ar fi fost reperat chiar de pe ţărm. Singura soluţie – o centură de salvare, care să-l ţină deasupra până la poligon. Va aştepta vedeta în preajma geamandurii, apoi când nava se va apropia, n-are decât să se scufunde şi să aştepte...

Simplu şi clar! Aerul din butelii îi ajungea cât să parcurgă de două ori drumul până la ţărm. Făcuse proba acum câteva zile, după ce marinarii lansaseră geamandura care marca poligonul. Atunci, e drept, marea era mai calmă. Dar curentul de la nord la sud era la fel de puternic. Îl împingea mereu spre sud. Trebuia să ţină seama de el şi să înoate ceva mai spre nord. Sau să plece chiar din dreptul oraşului. Nu, nu e bine. Ar bate la ochi, după ploaia de azi-noapte, singur pe plajă...

Se hotărî pentru porţiunea dintre Mangalia şi Doi Mai. Acolo plaja nu e păzită, turiştii fac baie pe răspunderea lor, nu există „Salvamar” ci numai geamandurile care marchează adâncimea.

Şi dacă mă prind?

Întrebarea revenea iarăşi şi iarăşi, ca o obsesie, în timp ce mergea pe nisipul ud, cărând după el sacoşa cu costumul. Se întâlni cu câteva fete care veneau spre oraş. Probabil locuiau în corturile de lângă Doi Mai şi se grăbeau la piaţă. Una dintre ele semăna cu Hilda. Sau numai i se părea că seamănă. Gândul la Hilda îl mai întări. În fond, ziua de astăzi era oarecum hotărâtoare pentru misiunea lui. Dacă scăpa teafăr acum, cea de-a doua expediţie, când urma să adune resturile torpilei, era un fel de joacă. Atunci nu vor fi oameni în apropiere, nicio barcă, nicio fiinţă n-ar sta în preajma unei ţinte asupra căreia se năpusteşte o torpilă...

Trecu de „tabăra” înjghebată într-un colţ al satului, chiar pe plajă, din corturi roşii şi albastre. Deocamdată nimeni nu se

apropia de apă; văzu o femeie grasă, în halat de baie, scoţând pachete din portbagajul unei maşini; mai încolo, doi copii blonzi făceau gimnastică; un ins slab, cu barbă, se chinuia să aprindă un mic aragaz pe care pusese un ceainic mare...

Ce le pasă? îşi spuse cu invidie. Sunt în vacanţă oamenii. Într-o bună zi o să viu şi eu în vacanţă cu maşina. Şi cu un cort roşu ca ăsta. Şi... cu Hilda, bine-nţeles...

„Satul" de corturi rămase în urmă. Mai încolo începeau viile şi pomii din marginea adevăratului sat. Văzu o colibă părăsită. Îi dădu ocol, se uită înăuntru – nimeni. În jur nici ţipenie de om. Intră în colibă şi-şi puse costumul. Trebuia să lucreze repede, ca nu cumva vreo patrulă de-a grănicerilor să-l surprindă tocmai atunci...

Pe când comandantul vedetei sosea la bord, Toma se afla departe, în larg, şi măsura cu privirea distanţa care-l despărţea de geamandură.

— Geamandură la prova babord! raportă observatorul. Căpitanul-locotenent Şandru duse binoclul la ochi. Zări geamandura ca un mic punct negru, aci apărând, aci dispărând în valuri.

— Ne apropiem de poligon, strigă el în urechea lui Mateescu. Aprobaţi să executăm lansarea?

— Sunteţi suveran, aici dumneavoastră hotărâţi. Numai să nu pierdem torpila. E singura, ştiţi bine.

— Cine pierde, plăteşte, aşa e la armată, râse Şandru şi se întoarse spre pupa: Sergent Duţă, gata?

— Gata de lansare! strigă sergentul.

Comandantul vedetei se aplecă spre alidadă, măsură unghiurile farurilor din capătul digului, se uită la ceas, mai făcu o măsurătoare şi porni cronometrul.

— Aţi calculat bine distanţa? întrebă Mateescu. Mă tem să nu se ducă prea departe.

— Dacă-i reglată, merge la milimetru, spuse Şandru. Distanţa am calculat-o cu precizie de metri...

Privi câteva clipe cronometrul, corectă uşor drumul vedetei, apoi ridică o mână...

— Atenţie... Foc! ordonă.

Cu un şuierat scurt, asurzitor, torpila ţâşni din tub, zbură

câţiva metri trăgând după ea un fuior de aer comprimat şi se afundă în valuri. Vedeta mări viteza, dar dâra abia vizibilă a torpilei se depărtă mult mai repede.

La pupa vedetei, locotenentul Budescu îi dădea instrucţiuni lui Dicu care-şi punea aparatul de scufundare:

— Fii atent, cum dai de torpilă, ieşi afară şi tragi o rachetă. Ţine pistolul drept în sus, cu mâna întinsă.

— Am mai tras cu d-astea, spuse Dicu. Numai s-o găsesc.

— O s-o găseşti, n-avea grijă. Adâncimea nu e prea mare, zece metri spunea tovarăşul comandant, iar apa e limpede ca sticla.

Vedeta micşoră viteza. În virtutea obişnuinţei, oamenii vorbeau tot tare, deşi zgomotul motoarelor scăzuse mult.

— Am calculat dinainte, spuse Şandru. Torpila a mers şase minute, după care s-a scufundat. Cu viteza noastră, am parcurs acelaşi drum în zece minute. Plus inerţia, plus o mică abatere din cauza curentului... O rază de câţiva zeci de metri.

— Sunt gata de scufundare, tovarăşe comandant! raportă Dicu.

— Bine, Dicule. Opresc motoarele şi sari. Ai grijă să nu te-apuce curentul de la cârmă. Înoţi un pic ca să te depărtezi, pe urmă îţi faci meseria.

— Ani înţeles, spuse Dicu şi-şi trase vizorul pe ochi.

— Acuma, funda! comandă ofiţerul.

Dicu strânse în gură aparatul de respiraţie. Încălecă tubul lanstorpile din babord, îşi degajă cam cu greutate labele de cauciuc de la picioare şi sări în apă. Se afundă mult, înotând oblic în jos, până simţi că-i pocnesc urechile din cauza presiunii. Atunci rămase la o adâncime intermediară, privind atent în jur. Nisipul auriu, fin, imaculat, se vedea ca-n palmă; prin preajmă trecu un roi de peştişori argintii zvâcnind toţi odată din aripioarele înotătoare; când omul slobozi câteva bule de aer, peştişorii se speriară şi întregul banc, tot aşa, ca la o comandă, săgetă într-un impuls oblic spre suprafaţă. Continuă să înoate încet înainte, cercetând cu privirea fundul apei.

Deodată tresări. Văzu o umbră lungă, oblică, la vreo douăzeci de metri depărtare. O fi torpila? se întrebă. Ar fi prea frumos s-o găsesc din prima figură. Dar de ce stă aşa, pieziş, în loc să zacă pe fundul apei? Te pomeneşti că n-a funcţionat supapa de

inundare... înaintă în direcţia aceea. Nu, nu era torpila. Dar atunci ce era? Un om? Nu-i venea să-şi creadă ochilor. Ce să caute un om aici? Prin minte îi trecură gânduri ciudate. Un „stăpân al locului”, tulburat de prezenţa lor nedorită, sau... un hoţ care vrea să pună mâna pe torpilă. Dar ce să facă cu ea? Şi cum s-o ia de-acolo, atâta metal? Se închipui luptându-se cu el: eu am văzut-o primul, e a mea.

Omul nu-l observase. Înota încordat, într-o direcţie care o intersecta pe-a lui, şi privea fundul mării ca şi el. E limpede, caută torpila, îşi spuse Dicu. Venind mai aproape, văzu că omul ţinea în mână un aparat fotografic mare, carosat anume pentru înotul subacvatic. Aşa se explica şi poziţia lui ciudată în apă. Respiră adânc, pregătindu-se să-l înfrunte. Apoi se prăvăli deodată asupra lui, încercând să-l ia prin surprindere. Dar omul văzuse în ultima clipă umbra neagră venind spre el şi făcu un salt într-o parte, atât cât lovitura soldatului să nimerească în gol. Şi tot atunci îl izbi puternic cu aparatul de fotografiat drept în creştet. Dicu înţelese abia mai târziu că numai rezistenţa apei atenuase lovitura. Îl văzu pe adversarul său luând poziţie orizontală şi mai văzu labele de cauciuc verde-închis mişcându-se repede în sus şi-n jos, ca o coadă de delfin. Încercă să se ia după el, capul îl durea groaznic, înotă îndelung, până-l pierdu din vedere, şi atunci se gândi să iasă la suprafaţă.

Cei de pe navă văzură racheta ţâşnind departe, la tribord.

— Ciudat, spuse Şandru. S-a abătut cam mult de la direcţie. Mă aşteptam s-o găsească undeva în prova.

— Poate ne-a abătut pe noi vântul, presupuse Mateescu. Nu uitaţi că torpila a mers sub valuri şi vântul n-avea cum s-o influenţeze.

— Am ţinut seama şi de vânt, spuse Şandru. Oricum, să ne dăm mai aproape.

Puse în funcţiune motoarele şi răsuci timona. În câteva clipe, vedeta ajunse în preajma lui Dicu. Sergentul îi aruncă o parâmă şi-l trase la bord.

— Tovarăşe comandant, strigă Dicu agitat, era un om în apă.

— Un om? strigară mai multe glasuri.

— Imposibil, spuse comandantul. Ţi s-o fi părut. Sau era un delfin şi ai crezut că...

— M-a lovit cu aparatul fotografic, uitaţi aici...

Locotenentul Budescu se dădu mai aproape şi pipăi părul ud al ostaşului. Într-adevăr, deasupra măştii se ridicase un cucui de toată frumuseţea.

— Cum arăta? întrebă el repede.

— Avea costum ca al meu. Şi labe verzi. Şi aparat cu două tuburi de oxigen, cum au cei de la club. M-am luat după el, dar nu l-am putut ajunge.

— Şi torpila? strigă Mateescu făcând un pas spre el. Ai găsit torpila?

— N-am găsit-o, mărturisi soldatul. Am vrut să pun mâna pe individul ăla. Cred că voia s-o fotografieze.

— Alarmă! ordonă comandantul. Tot echipajul pe punte! Atenţie mărită la suprafaţa apei, poate apare infractorul. Sergent, ia costumul de rezervă. Tu, Dicule, te simţi în stare să mai intri în apă?

— Da, tovarăşe comandant.

— Păcat că s-a întărit vântul, murmură Şandru. Totuşi, o să încercăm. Luaţi-vă amândoi pumnalele şi arbaletele. Să fiţi cu ochii-n patru. Trebuie să găsim torpila, asta-i misiunea noastră. De banditul acela au să se ocupe alţii. Tovarăşe locotenent, puteţi cere ajutorul grănicerilor?

— Asta vreau să fac, spuse Budescu desfăşurând antena aparatului de emisie-recepţie. Înconjurăm tot sectorul. N-are cum să scape, nici dacă zboară pe sus.

Mateescu se apropie de comandant şi întrebă neliniştit:

— Credeţi că poate să se piardă?

— Imposibil, îl linişti Şandru. Am sondat tot raionul zilele trecute. Fundul apei e nisipos şi neted ca masa. Ne întoarcem la geamandură şi lansăm scafandrii.

— Data viitoare o să aduc un detector de metale, spuse Mateescu pe gânduri. Cu un cablu lung şi o cutie de protecţie...

— Ar fi bun, spuse Şandru în timp ce pornea motoarele. Dar ne trebuie şi detector de oameni...

Vedeta se puse iarăşi în mişcare. La pupa, încercând să găsească un loc ferit de zgomot, locotenentul Budescu striga mereu cu aparatul de emisie-recepţie aproape lipit de gură:

— Centrala, Centrala, sunt D3. Am un mesaj urgent...

Toma înota înspăimântat, cercetându-şi din când în când

busola de la mână. Ar fi ieşit la suprafaţă pentru o clipă, să se orienteze, dar se gândi că e riscant. Nu ştia unde a rămas urmăritorul lui, dacă nu cumva a cerut ajutoare. În ce încurcătură m-am vârât ca un dobitoc! se ocărî el. Înota numai cu picioarele şi cu o mână, în cealaltă ţinea aparatul. În două rânduri vru să-l abandoneze, se certa singur: De ce naiba mai car porcăria asta cu mine? Abia le dau mură-n gură corpul delict. Dar îşi aminti teancul de bancnote noi, foşnitoare, pe care maiorul îl numărase pe pupitrul cromat al casei, la magazinul acela cu scări rulante şi cu o barcă cu motor instalată în hol drept unică dar elocventă reclamă. Păcat de el, îşi spuse. Dacă am norocul şi scap... Dacă nu, tot degeaba îl arunc. Omul lor m-a văzut de aproape, şi nici dracu n-ar putea explica ce căutam în zona de lansare a torpilei, în costum de scafandru şi cu un aparat fotografic în mână. Trebuie să scap, trebuie!

Se uită din nou la busolă. Mergea spre vest, apropiindu-se de uscat, apoi îşi spuse că nu e bine, trebuia să înoate pieziş, să ajungă la ţărm cât mai departe de locul întâmplării, era singura şansă să nu fie prins. Îşi făcea socoteala buteliilor, avea aer pentru încă o oră bună, iar o oră de înot energic spre nord-vest îi dădea şanse de scăpare.

După trei sferturi de oră, apa avea acelaşi aspect şi o adâncime aproximativ constantă. Sunt prea departe, gândi Toma. Trebuie s-o iau spre ţărm, orice s-ar întâmpla. Altfel mor pe-aici cu fierăria asta în spate. Mor ca prostul, fir-ar să fie. Spre ţărm, repede! Poate am noroc să ajung la vreo plajă cu lume multă, acolo las aparatul în apă şi ies afară în slip şi cu labe de raţă, ca zeci alţi inşi nevinovaţi. Anul ăsta jumătate din turişti şi-a adus labe şi vizor, moda asta o să mă salveze...

Îşi cercetă busola şi înotă spre ţărm până când simţi că buteliile nu mai au destulă presiune. Trebuia să le încarc mai zdravăn, se mustră iarăşi, naiba m-a pus să intru în aventura asta, am pierdut mult aer şi cu lupta aia...

Simţi deodată că se apropie de nisip, deşi adâncimea la care înota era neschimbată. Apa scade, constată bucuros. Ne apropiem, va să zică. De-acum, fie ce-o fi! Lovi apa cu putere, înălţă capul, marea îl scoase aproape singură la suprafaţă. Şi primul lucru pe care-l văzu pe ţărm fu şirul de ostaşi grăniceri, postaţi la distanţe egale pe plaja pustie. Îl văzu pe grănicerul din

dreptul lui cum îşi pregăteşte pistolul mitralieră şi-l îndreaptă spre el. Întâi auzi şuierul gloanţelor pe deasupra capului, şi abia după aceea pârâitul scurt al armei. Bun ochitor, spuse. Foc de avertisment, după toate regulile. Dacă nu mă predau, trage în plin. Acuma nu mai e nimic de făcut. S-o iau înapoi, nu mai am aer. Degeaba arunc aparatul, tot au să-l găsească. Mai bine-l predau de bună voie. Contează şi asta, când o fi să dau socoteală.

Ieşi mai mult din apă şi ridică ambele braţe, cu un efort care-l istovi. Grănicerul din dreptul lui lăsă pistolul-mitralieră să-i atârne pe piept şi-şi puse mâinile-n şolduri. Din dreapta şi din stânga se apropiau în fugă alţi ostaşi şi armele li se bălăngăneau pe piept. Toma oftă şi începu să înoate spre ei. În urma lui auzi vâjâitul subţire al unui motor de şalupă.

— Bănuiam că el este, spuse Dragomir. Mi-am făcut un prieten la hotelul unde stau. El mi-a povestit că un oarecare ins de la şantierul naval s-a apucat de un sport nou: vânătoarea submarină. Am cerut relaţii despre el. A stat un an în occident, lucra la o construcţie. De acolo s-a întors cu un aparat de scufundare şi o cameră foto pentru lucru sub apă. Pasiunea lui, cică.

— Cred că povestea asta o să ne-o spună şi nouă, oftă colonelul,

— N-aţi făcut drumul până aici ca să auziţi numai atât.

— Ce fel de om e?

— Nu-l cunosc.

— Spune grănicerilor să-l aducă aici, zise colonelul şi-şi frecă fruntea. Parcă am un cerc în jurul capului.

— V-a tras curentul în maşină. Să vă dau o pastilă.

— Lasă, pe urmă. Mai întâi să dau ochii cu individul ăla.

Dragomir ieşi, se întoarse după câteva clipe cu Toma pe care-l escorta un grănicer înarmat.

— Tovarăşe colonel, m-am prezentat cu infractorul Toma Dumitru, reţinut în zona de frontieră, pe litoral.

— Să trăiţi, spuse Toma încercând să ia o poziţie cât mai demnă.

— Bună ziua, spuse colonelul, apoi se adresă santinelei: Poţi pleca, dar rămâi în apropiere.

— Am înţeles, spuse soldatul şi ieşi.

— Ia loc, domnule Toma.

— Vă mulţumesc. Îmi pare bine că stau de vorbă cu un om cu autoritate. Spuneţi-le să-mi dea drumul, tovarăşe colonel. N-am făcut nimic ilegal, m-au arestat fără nicio...

— Domnule Toma, spuse apăsat colonelul, o discuţie pe această temă n-are niciun rost. Ştii bine pentru ce ai fost arestat. Eşti învinuit de încercare de a culege informaţii cu caracter militar. Avem declaraţia soldatului scafandru care te-a surprins în zona de lansare cu un aparat foto. Din punct de vedere legal, chestiunea este limpede, orice contrazicere pe această temă înseamnă pierdere de vreme. Te avertizez că legea e aspră. O mărturie sinceră şi completă ţi-ar putea aduce circumstanţe atenuante. Este singura şansă de a-ţi îmbunătăţi situaţia cât de cât.

— Am fost victima unui şantaj, spuse încet Toma. Pe de o parte, îmi pare bine că s-a terminat aşa. N-aş fi vrut să devin un trădător, credeţi-mă. N-am acceptat de bună voie acest rol...

Tăcu, privind cu îndărătnicie duşumeaua curată a încăperii. Colonelul aştepta. Dragomir, în dreapta lui, aşezat pe un scaun cam şubred, făcu o mişcare bruscă. Scaunul trosni, arestatul ridică fruntea.

— Vă mărturisesc tot. Nu vreau să ascund nimic. Sunt bucuros că n-am apucat să aduc vreun prejudiciu ţării...

— Dar dacă nu erai prins? spuse aspru colonelul. Crezi că asta e o scuză? Trebuia să vii de la bun început şi să declari tot. Legea penală te-ar fi absolvit de pedeapsă, precum ştii. În loc de asta, ai făcut jocul duşmanului, cu speranţa că... o să fii împiedicat să aduci vreun prejudiciu ţării. Colonelul dădu din cap trist. Să nu ne crezi nişte naivi, domnule Toma. Căinţa dumitale e cam târzie. Dar oricum, povesteşte tot ce s-a întâmplat...

14

Când cineva o întreba despre viaţa ei sufletească, Livia făcea cu mâna un gest de lehamite. Obişnuia să se gândească uneori cum va arăta peste zece, peste douăzeci de ani, vedea vreo băbătie cu părul oxigenat numai zulufi, făcând pe copiliţa, şi rostea în gând o mică rugăciune: „De nu mi-aş pierde mintea la

bătrâneţe”, iar prietenii o admirau ca pe-o înţeleaptă. E drept, copilărise între adulţi, ascultase de mică discuţii serioase, încercase să priceapă ce se-ntâmplă în jurul ei şi începuse să judece de timpuriu, spre mândria părinţilor: „E un copil precoce”, spuneau cu un anume amestec de compătimire şi admiraţie. „Fata asta n-are copilărie”, oftau cu prefăcută modestie, şi-i reproduceau ascultătorului uimit replicile mature cu care-i surprindea în cele mai variate împrejurări.

Învăţase de mică să judece şi să-şi piardă iluziile. Oamenii nu se fereau de ea şi-şi spuneau în gura mare părerile despre cei care nu erau de faţă; aşa află ea că unchiul Victor, cu manierele lui alese şi cu eleganţa pe care i-o admira totdeauna, era un afemeiat; că avocatul Dumitrescu, prieten vechi, bea pe rupte şi uneori se ducea afumat la tribunal; că mândria familiei, un frate al mamei, care colindase jumătate din glob, era un vagabond din născare; că tata avea nişte păcate vechi la activ pe care în clipele de încordare mama le amintea prin aluzii vagi în care se ascundea o ameninţare cumplită, de vreme ce cearta se potolea subit. Iar fata asculta şi se pomenea că idolii ei se prăbuşeau pe rând, învăţa că niciun om nu e perfect şi că prietenul cel mai bun te poate vorbi de rău când nici nu te-aştepţi.

Îi plăcuse muzica, lua lecţii de pian şi începuse să execute cu încântare micile piese de Beethoven; când află că marele compozitor rămăsese surd în culmea puterii de creaţie, plânsese o după-amiază întreagă. Înţelesese cu acest prilej că soarta nu alege, că există în viaţă un coeficient de absurd, că ireparabilul se poate produce când te aştepţi mai puţin.

Prima oară aflase despre moarte în liceu: o colegă frumoasă ca o zână se îmbolnăvise în urma unui meci de baschet şi după câteva zile o conduceau la cimitir îmbrăcată mireasă, după o absurdă modă care nu-i lasă în pace nici pe cei duşi de pe lume.

Aşa îşi formase, de timpuriu, un soi de filosofie proprie, cu legi lejere – fă ce-ţi place, trăieşte azi că mâine nu se ştie, viaţa e trecătoare, profită cât poţi. Întâlnirea cu prima dragoste fusese pe măsura acestei filosofii năuce. În ultimul an de liceu, învăţând de zor în tăcerea măreaţă din Grădina Botanică, se apropiase de ea un tânăr cu plete, cu o mapă uriaşă de partituri sub braţ. Îl privise cu coada ochiului, arăta grozav băiatul, cu ochi negri visători şi frunte înaltă pe care crezu că zăreşte

semnul geniului; tânărul intră cu o politeţe zâmbitoare în vorbă: „Nu simţi nevoia unui *respiro*, domnişoară? Te studiez de două ceasuri, nici măcar n-ai ridicat ochii de pe carte, nu-ţi dai seama că în afară de cartea aceea mai există atâtea lucruri cunoscute şi necunoscute?” Îi dăduse o replică din arsenalul ei de înţelepciuni uimitoare, discuţia prindea aripi, ochii negri învăluitori o intimidau dar îi şi stimulau inteligenţa, fraze cu valoare de aforism îi veneau cu uşurinţă pe buze. „Bine spus”, o încuraja el şi i se păru că şi-a aflat prietenul ideal.

Urmară plimbări nesfârşite, cu schimburi de fraze sclipitoare; el îşi făcea treptat un autoportret care-l încadra în categoria viitoarelor celebrităţi, blindajul ei de scepticism se sparse şi chipul tânărului cu partituri încă nescrise se strecură cu uşurinţă în inima ei. Apoi cămăruţa lui de la mansardă, într-o casă de pe Rahova cu scări scârţâitoare de lemn vopsit în roşu, chitara atârnată-n cui, un madrigal compus anume pentru ea, pe versuri de Michelangelo, păhăruţele mici cu vişinată umplute mereu, şedea copilăreşte pe divan, cu picioarele sub ea, şi el venise treptat mai aproape, lăsase chitara pe duşumea, pletele lui îi învăluiau genunchii iar fruntea aceea lată, genială, se îndrepta spre ea cu speranţă şi patimă. Se aplecă să sărute buzele lui groase care rosteau încet versuri de Minulescu, el o apucă de umeri, o atrăgea cu blândeţe dar ferm, sărutarea aceea sau poate vişinata o ameţise, o clipă de uitare, el o culca încet pe pat, vorbindu-i mereu şi înăbuşindu-i în sărutări încercările slabe de protest; îi simţea mâinile abia atingând-o, în nişte mângâieri uşoare care-o făceau să tresară; se pomeni cu bluza descheiată, dădu să încheie vreo doi nasturi la loc dar el îi descheie iarăşi râzând; era un fel de joacă, sau părea o joacă; nu-l respinse, curioasă să vadă până unde merge, iar când află, era prea târziu ca să se mai opună. Apoi durerea aceea vie şi şoapta lui uimită: „Tu n-ai iubit pe nimeni pân-acum?” Şi sentimentul de ruşine şi de vid, în timp ce el, întors discret cu spatele, îşi aprindea ţigara şi încerca să fredoneze o melodie.

El începu apoi să-şi dea aere de stăpân, îi fixa orele la care să vină, o trimitea după cumpărături şi o lăsa cu cinism să-i spele rufele şi să facă curăţenie în cămăruţă; într-o seară, istoviţi de dragoste şi ameţiţi de eterna vişinată, stăteau întinşi pe pat, goi amândoi, era în plină vară şi tavanul dogorea, ea îi spuse

încurajată de băutură: „Dacă ai vrea, ne-am descurca amândoi aici”. El sări în capul oaselor, ciufulit şi cu ochi răi: „Nu cumva ai de gând să te măriţi cu mine? Dacă-i aşa, nu mai ai ce căuta pe-aici!” Lovită de asprimea lui, umilită şi goală, se târî pe pat până la scaunul pe care-şi aruncase îmbrăcămintea; îşi înghiţea lacrimile, se îmbrăcă în tăcere, sub privirile lui încruntate, tăceau amândoi, el nu făcu niciun gest s-o reţină şi trebui să plece, roşie de ruşine şi jurând să se răzbune.

Se răzbună prosteşte, pe ea însăşi: renunţă la gândul facultăţii şi părăsi Bucureştiul; pe litoral era nevoie de oameni, se angajă în primul post care i se oferise, la informaţii turistice, unde îşi puse în practică înclinarea spre limbi străine şi zâmbetul şi filosofia de doi bani: „Trăieşte-ţi viaţa! .

Trecură aşa câţiva ani, îşi făcu prieteni, cu toţii o frecventau cu plăcere dar după o vreme dispăreau, ca într-un loc pitoresc unde te opreşti o clipă însă nu-ţi trece prin cap să te stabileşti definitiv. Povestea cu Andone o convinse o dată mai mult că nu te poţi lupta cu soarta; îi plăcea de el, dar aflase că e însurat şi-l suporta în continuare, din lipsă de ceva mai bun.

Aşa o găsi Peter, sceptică şi fără busolă, când îşi făcu planul marelui atac. El o pândi de la distanţă, câteva zile-n şir, îi află cu precizie programul, îşi dădu seama că, asemeni tuturor localnicilor, mergea la plajă totdeauna în acelaşi loc; într-o zi i-o luă înainte, îşi aşeză cearşaful foarte aproape de locul acela şi, ca un vânător iscusit, se depărtă ca să n-o sperie cumva. Ea veni, nu dădu importanţă lumii din jur, se dezbrăcă pe îndelete expunându-şi cu plăcere noul costum de baie alcătuit din fâşii roşii şi albastre, îşi rândui ţigările, ochelarii de soare şi un roman poliţist şi se lungi la soare. Atunci veni şi el, cu muşchii încă încordaţi după efortul înotului, cu pielea bronzată strălucind de apă. Veni, se aşeză pe cearşaf, ea întoarse capul şi el o salută entuziasmat:

— Ce coincidenţă plăcută! Tocmai voiam să trec pe la dumneavoastră şi poftim: ne pomenim vecini de plajă!

— E rece apa? întrebă ea banal.

— Cam rece, recunoscu el. Până te obişnuieşti. Dar peste o oră-două o să fie tocmai bună. Ce mai faceţi?

— Ca de obicei. Trăiesc. Duc o viaţă lipsită de evenimente.

— N-aş crede. Îmi închipui că jumătate de oraş e îndrăgostit

de dumneavoastră.

Ea se rostogoli pe cearşaful alb, mai aproape, îşi scoase ochelarii de soare, îşi îndepărtă cu dosul mâinii o şuviţă de păr lung care-i venea în ochi şi spuse cu dezinvoltură:

— Chiar dac-ar fi aşa, nu mă-ncălzeşte cu nimic.

— De ce? O femeie frumoasă este o răsfăţată a destinului, lumea toată i se închină ca unei regine.

— Şi la ce-mi foloseşte asta?

— Fie şi numai pentru orgoliu.

— Am renunţat demult la orgoliu.

Peter părăsi tonul retoric şi glumeţ; se apropie de ea, o întrebă confidenţial:

— Vă plictisiţi grozav, aşa-i? Provincia ucide orice vis, orice speranţă. Am lucrat şi eu în provincie, ani în şir. Măcar aveam o consolare: mergeam cu prietenii la băutură. Aproape seară de seară. Altfel nu ştiu cum aş fi rezistat. Dar pentru o femeie până şi această mică plăcere e inaccesibilă.

— Ah, nu sunt sensibilă la prejudecăţi. Ies destul de des, dar de la o vreme nici asta nu mai ajută.

— Şi când te gândeşti cum trăiesc unii – zise el lungind cuvintele. Am fost într-o excursie pe Coasta de Azur. Ce-am văzut acolo e de nedescris.

— Îmi închipui, spuse ea. Vă invidiez că aţi avut ocazia să călătoriţi. Şi mai ales pe Coasta de Azur.

— Era în plin sezon, urmă el. Pe străzi, celebrităţile lumii: stele de cinema, bogătaşi, sportivi, aventurieri. Dar iachturile, asta-i chiar ceva grozav. Erau cu sutele, domnişoară. Mari şi mici, cu motor sau numai cu pânze, unele aveau salon cu televizor şi instalaţie stereo; pe altele se organizau recepţii. Ceva de vis.

Tăcu, lăsând-o pe Livia să-şi imagineze, să dea frâu liber fanteziei, să compare viaţa ei monotonă şi modestă de aici cu strălucirea şi exuberanţa locurilor acelea depărtate dar pline de faimă.

— Trebuie noroc pentru o asemenea viaţă, spuse ea într-un târziu.

— Noroc şi mai ales curaj, adăugă Peter. Să te arunci pur şi simplu în viitoare, fără să-ţi pese de nimic. Numai curajoşii trăiesc cu adevărat.

— Ne mulţumim şi cu ce avem, zise ea resemnată. Peter se

apropie mai mult de ea, o privi lung cu ochii lui albaştri-cenuşii:

— Dar nu-i drept asta. O femeie frumoasă ca dumneata ar trebui să facă plajă nu pe un banal cearşaf, ci pe puntea unui iacht de culoare acaju.

Ea surâse, îşi puse ochelarii de soare, se lungi pe spate şi vorbi leneş:

— De ce tocmai acaju? Parcă are vreo importanţă? Important e să ai posibilitatea. Dacă n-o ai, preferi să nu visezi. Să te retragi în tine şi să nu-ţi faci speranţe deşarte.

— Ce program aveţi după plajă? întrebă el brusc. Livia se ridică într-un cot şi strecură printre degete câteva fire de nisip. Zâmbi cu modestie:

— Ce program? Piaţă, puţină gospodărie... Ca de obicei. Dacă asta se poate numi program... Dar de ce mă-ntrebaţi?

— Vă invitam la o plimbare cu maşina.

— Aşa, deodată? râse ea.

— Trebuia să ne cunoaştem din clasele primare? replică Peter. Trăim în secolul vitezei, domnişoară!

— Şi unde să ne plimbăm?

— Oriunde. La Mamaia, de pildă. Luăm masa la Hanul Piraţilor. Pe urmă navigăm cu iola pe iac. Ne închipuim că e un iacht şi că suntem milionari în vacanţă. Lăsaţi pe mâine treburile gospodăreşti.

— Ştiu eu? murmură ea. Cât e ceasul?

— E devreme. Tocmai bine pentru un program complex. Facem o baie şi plecăm. Şi-aşa, soarele e prea puternic. Pericol de insolaţie.

— N-am avut insolaţie în viaţa mea, râse ea ridicându-se totuşi şi aruncându-şi ochelarii pe cearşaf, lângă romanul poliţist.

El sări în picioare. Păşi peste cearşaf, veni lângă ea.

— O, dar v-aţi bronzat, nu glumă! o complimentă.

Îşi alătură umărul de al ei, atingerea aceea le făcea amândurora plăcere, se uitară unul la altul şi râseră. Apoi Peter o luă de mână şi alergară spre apă.

Livia îşi făcuse planul să-l primească cu răceală, dar Andone era el însuşi un bloc de gheaţă.

— Sărut mâna, spuse protocolar şi-şi scoase cascheta.

— Bună. Ia loc. Cald afară?

— Cuptor, nu alta. Nu-ţi vine să mişti un deget. Cel mult să faci plajă sau... să te plimbi.

Se aşeză cuviincios în fotoliu. Ea rămase în picioare, cu mâinile încrucişate pe piept, cercetând cu privirea.

— Să pun muzică?

— Nu-mi arde de muzică.

— Vrei să bei ceva?

El făcu semn negativ din cap. Stătea acolo, în fotoliu, şi ea în faţa lui, aşteptând. În cele din urmă, Andone izbucni:

— Te plimbi, te plimbi. Ce-ţi pasă? Dor de aventură, spaţii largi...

— Da, spaţii, ripostă ea. Înnebunesc dacă stau în casă. O urăsc, dacă vrei să ştii. Casa asta. Îmi cade tavanul în cap când intru. Simt că mă sufoc.

— În casa asta? se miră el. E cea mai frumoasă locuinţă pe care am văzut-o.

— Înseamnă că n-ai văzut destule.

— Ai chef de ceartă.

— Tu nu? Te-am cunoscut de la uşă. Vrei să-mi ceri socoteală. Ei bine, m-am dus cu el fiindcă mi-a făcut plăcere. Ce drept ai tu să mă opreşti? Sau măcar să-mi faci vreun reproş? Ai viaţa ta, ai familie, ieşi când vrei, cu cine vrei...

— Fraza asta am auzit-o de o sută de ori.

— Nu sunt capabilă să produc ceva mai original. M-a obosit plimbarea cu maşina. De ce nu mă plimbi tu, dacă eşti aşa grozav?

— Livia, ştii bine ce s-a întâmplat. Numai pompa de ulei e de vină. N-a făcut ungerea ca lumea, s-a gripat un lagăr, vilbrochenul s-a deformat...

— Nu-mi explica, tot nu înţeleg nimic.

— E un hârb, asta e, spuse el cu năduf. M-am lăcomit la maşină mare, elegantă. Şi ţie ţi-a plăcut.

— Mi-a plăcut cât mergea.

— Acuma îţi plac ale altora.

— Îmi plac cele care merg. Şi nu-mi mai scoate ochii. Află că am petrecut o zi minunată. E păcat să arunci cu noroi peste ea. Când o să-mi oferi tu ceva şi mai şi, atunci îţi dau voie să mă condamni. Dar până atunci, încearcă măcar să înţelegi...

Livia se aşează alături de el, de-a dreptul pe covor, în poziţia ei favorită, şi el înţelese că furtuna era pe cale să treacă.

— Astea-s posibilităţile, zise resemnat. Ce să fac, să mă-mpuşc? Mi-a înghiţit o groază de bani şi tot nu izbutesc s-o pun la punct. Dar îţi promit că în ziua în care va fi gata...

— Sunt sătulă de promisiuni. Fă şi tu ceva, acţionează. Uite, domnul ăsta, un vechi prieten de-al meu, vrea să-şi vândă maşina.

Lui Andone îi străluciră ochii:

— Ce maşină e?

— Mercedes.

— Mare?

— Cât o locomotivă.

— Capacitatea cilindrică, asta te-ntreb.

— Habar n-am. Ceva cu două sute, n-am reţinut. Dar e minunată. Păcat să scapi ocazia.

— N-am bani pentru aşa ceva, spuse el cu regret.

— Spune c-o dă ieftin. I-am vorbit de tine, câteva lucruri vagi, fără să-i dau amănunte. E dispus să ia Fiatul tău, are nişte cunoştinţe care l-ar putea pune la punct.

— Hârbul ăla? Dacă l-ar vedea, ar fugi. Doar să fie vreun ageamiu, uşor de păcălit.

— Nu este. Conduce dumnezeieşte.

— Şi pe unde-aţi umblat, mă rog?

— Peste tot. La Mamaia, la Ovidiu, pe urmă la Eforie, ne-am plimbat pe faleză... Nu mai fi aşa bănuitor, ce naiba! Toţi bărbaţii se gândesc numai la prostii. Nu-ţi dai seama cât mă jigneşte gelozia asta a ta.

— Şi chiar vrea s-o vândă?

— Discută cu el. Eu nu m-amestec. Dacă vrei, te întâlneşti cu el într-una din zile. Dar cu o condiţie: să nu te uiţi chiorâş. N-a fost nimic între noi, îţi jur. Un vechi prieten, atâta tot. Iar maşina e formidabilă.

— Ce culoare?

— Neagră. Canapele roşii. Are şi radio. E păcat să scapi ocazia. Când te urci în ea, te simţi ca-n avion.

— O să mă mai gândesc. Trebuie să fac rost de bani. Cred că o să-mi ceară o diferenţă de preţ enormă.

— Nu e speculant.

— Mda, spuse el. Asta-i situaţia.

Livia îi puse o mână pe genunchi, îşi sprijini obrazul de ea, îl cercetă cu privirea:

— Ce faci? Eşti mai liber azi?

— Da de unde! Am trecut să te văd şi fug înapoi la laborator. Oamenii montează staţia de recepţie pe torpilă şi vreau să fiu de faţă. Peste câteva zile o experimentăm.

— De când tot experimentaţi...

— Am făcut proba parţial, pe subansamble. Acum, însă, o avem toată în mână. Rămâne doar să ne convingem că funcţionează. Pe urmă, gata. Omologarea, brevet... Au să iasă şi de aici ceva bani. Poate reuşesc să pun mâna pe Mercedesul ăla.

— Numai la maşină te gândeşti.

— La tine, nu la maşină. Am înţeles că-ţi place şi fac pe dracu-n patru să pun mâna pe ea. Ce nu fac eu pentru tine? Poate te mai schimbi puţin,

— Să mă-ngraş, sau ce?

— Să fii mai... maleabilă. Îi trecu mâna prin părul revărsat pe umeri, într-o mângâiere stângace. Astăzi mi-ai părut mai rigidă ca niciodată.

— Că şi tu ai fost tare drăguţ! Ai venit pufnind pe nări ca zmeul din poveste.

— Pace, spuse el. Sunt lucruri mai importante pe lumea asta. Se aplecă s-o sărute, ea se desprinse, se ridică dintr-un salt, îndreptându-şi rochia. Andone se ridică şi el, făcu un pas spre ea, dar Livia îl opri cu un gest:

— Crezi că te iert uşor?

— Eu am zis întâi. Şi mai zic o dată: pace.

— Cu o condiţie: să nu mă mai suspectezi atâta. Ştii bine cât ţin la tine. Altfel n-aş accepta situaţia asta.

— Ce să fac? spuse el. Te iubesc şi mi-e frică să nu te pierd.

— Depinde numai de tine, spuse ea înlănţuindu-l cu braţele.

— Au prins un tip care voia să fotografieze torpila, spuse Daniel.

Peter tresări:

— Asta-i bună! Cum s-o fotografieze? Ce, acolo la ei intră cine vrea?

— Doar nu-ţi închipui că a dat năvală în institut cu aparatul atârnat de gât. Pe mare. În poligonul unde se fac experienţe. Omul era îmbrăcat scafandru şi avea un aparat special de fotografiat sub apă.

Daniel tăcu şi scoase ţigările.

Stăteau amândoi pe balustrada de piatră care mărginea faleza; Peter fusese cu propunerea, motivase că s-a plictisit de-atâta cârciumă, băuseră un singur rând şi plecaseră afară, la aer. De fapt, îşi făcuse socoteala că apariţiile repetate în compania acestui profesionist al paharului ar putea da naştere la comentarii.

— Miroase a roman poliţist, spuse el. Dacă punem asta în piesă, n-o să ne creadă lumea. E prea de tot. Nu merge.

— Nu merge în literatură, spuse Daniel, dar uite că în viaţă merge. Omul s-a încăierat acolo, sub apă, cu scafandrul care căuta torpila. Dar până la urmă l-au dibuit şi acum se află după gratii.

— Aşa-i trebuie, nemernicul, spuse Peter cu convingere. Barem să aibă probe destule ca să-l condamne.

Daniel zâmbi dispreţuitor:

— Ce probe mai trebuie? Scafandru, aparat fotografic, zonă interzisă. Nici măcar n-a aruncat aparatul.

— Auzi, idiotul! făcu Peter. Şi torpila?

— Au recuperat-o a doua zi. Scafandrul a vrut să mai intre la apă, nu era lovit prea tare, dar începuse vântul şi au renunţat. Le era teamă de un accident. Au pus o geamandură în locul acela şi a doua zi au găsit-o. Oricum, povestea e palpitantă, păcat să n-o folosiţi în piesă.

Peter se gândi puţin. De fapt îşi spunea că Toma a fost un prost, s-a lăsat prins cu aparat cu tot; ce şansă grozavă, dacă el, Peter, ar fi fost pe fază! După ce s-ar fi liniştit povestea şi vedeta s-ar fi întors în port, putea foarte bine să facă o mică excursie pe sub apă şi să studieze totul pe-ndelete. Dar dacă există posibilitatea ca torpila să rămână peste noapte acolo, ocazia se poate repeta. Chestie de noroc, îşi spuse el optimist.

— Ar fi interesant, domnule Daniel. O să ne gândim. N-aş vrea totuşi să dăm piesei un caracter poliţist. Accentul cade pe psihologia personajelor, dar aici avem de-a face cu o împrejurare exterioară. Criticii ne-ar putea reproşa că n-am

rezistat tentaţiei.

— Dar piesa e pentru public, nu pentru critici, spuse Daniel.

— Şi, în ansamblu, cum merge treaba? Dincolo de povestea asta cu scafandrul, lucrarea avansează?

— Se munceşte zi şi noapte, spuse Daniel. Maistrul Costache, şeful atelierului de prototipuri, e vecin cu mine. De la o vreme aproape că nu-l mai văd la faţă. Păcat că e cam secretos bătrânul, îi scoţi vorba cu cleştele. Dar după cât e de preocupat, îmi dau seama că acolo se dă o bătălie în lege. Timpul e scurt, angajamentul este ca torpila să fie gata în toamna asta.

— Asta e iarăşi o sursă de conflict, spuse Peter. Mă gândesc la piesă. Eroii îşi neglijează familia, nu mai au viaţă personală, sacrifică totul pentru reuşita construcţiei. De aici neînţelegeri în casă, eventual pe unul îl părăseşte soţia...

— E o cale cam bătută, îl întrerupse Daniel. Am văzut la televizor ceva în genul ăsta.

— Depinde cum pui problema. Toate lucrurile s-au mai spus într-un fel sau altul. Ce zici de puicuţele-astea?

Două fete cu pantaloni portocalii largi, iar în loc de bluze un soi de veste foarte decoltate, treceau agale pe faleză ţinându-se de braţ.

— Nişte fufe, spuse Daniel cu dispreţ. Le cunosc, sunt de-aici, din oraş. Au dat de două ori admiterea şi n-au reuşit. Acuma bat litoralul. Şi, în general, articolul ăsta mă lasă rece.

— Ba mie-mi plac, spuse Peter. Dac-aş fi mai liber, ar merge un mic divertisment. Dar trebuie să-i dăm zor, stagiunea începe mâine-poimâine şi piesa noastră stă. Pe când viitoarea experienţă cu torpila? Ai mai aflat ceva?

— Săptămâna viitoare. O fază oarecum decisivă. Se montează aparatura de comandă a cârmelor.

— Cred că e un lucru grozav de complicat. Nu-mi pot imagina cum vine asta. De fapt, cultura mea tehnică...

— Din câte am înţeles, torpila are un cap de ghidaj. Semnalele staţiei de dirijare sunt prinse într-un fel de receptor mare; există nişte traductori care transformă ultrasunetele în comenzi electrice pentru cârme. Se lucrează pe două canale concomitent, unul transmite staţiei de dirijare poziţia torpilei în raport cu ţinta, celălalt recepţionează corecţiile. Nici cea mai rapidă navă, nici cel mai iscusit comandant n-are cum să scape.

— Te pricepi, îl admiră Peter. Şi vorbeşti cu pasiune despre povestea asta.

— Specialitatea mea e arme sub apă, explică Daniel. Cunosc tactica luptei cu torpila cum cunosc alfabetul. La început am privit proiectul ăsta ca pe o enormitate, nu credeam în el. Dar când am înţeles principiile, m-am convins. E o realizare de seamă.

— Iar piesa noastră va avea avantajul că porneşte de la un fapt real. Dumneata, domnule Daniel, ai un merit foarte mare. Ne-ai pus pe calea cea bună, şi faptul e hotărâtor pentru o piesă.

— M-a atras şi pe mine ideea, făcu Daniel modest.

Contrariat de căderea lui Toma, şi mai ales de faptul că trebuia să-i preia misiunea, Peter hotărî să-şi facă intrarea în clanul înotătorilor submarini. Erau tot mai mulţi pe litoral; unii veneau la plajă cu un simplu tub de respiraţie cu supapă, lung de-o jumătate de metru, care folosea aerul din atmosferă; scufundarea dura puţin, la adâncimi mici; ici şi colo, în apropierea ţărmului, printre capetele acoperite cu căşti de baie multicolore, se ivea, ca un periscop minuscul, capătul alb al tubului vreunui asemenea amator, pentru ca după o clipă, labele verde-închis să plesnească cu zgomot apa. Alţii, mai bine dotaţi, îşi aduceau pe plajă tuburile cu aer comprimat, masca, busola şi labele de „om-broască”; câţiva gură-cască şi o mulţime de copii se adunau în jurul lor şi asistau într-o tăcere respectuoasă la ceremonia „lansării”. O puşcă cu harpon sau un aparat de filmat completau uneori echipamentul acestor originali; e drept că trofeele aduse din mare erau destul de modeste, dar sportul în sine avea mai multă importanţă.

Peter căută locul favorit al scufundătorilor – undeva la marginea plăjii, unde malul era mai abrupt şi apa se adâncea repede. Îşi aduse şi el echipamentul; deocamdată îşi lăsase acasă aparatul de filmat, preferind să etaleze un harpon perfecţionat cu cartuşe, care trezi îndată interesul confraţilor.

— Cum funcţionează chestia asta? îl întrebă Dragomir cercetând de aproape puşca.

Peter i-o întinse cu amabilitate. Îşi propusese de la bun început să-şi facă prieteni printre scufundători.

— Un fel de carabină, lămuri el. Bate mai departe şi lucrează mai precis. E făcută pentru ocean, dacă ai una de-asta nu-ţi mai pasă de rechini.

— Şi dacă te atacă o haită?

— Tragi de mai multe ori. Are magazie cu şase cartuşe. Vânaţi sub apă?

— Eu, nu, se apără râzând Dragomir.

— Atunci vă ocupaţi cu filmul?

— Nici asta. Culeg cioburi.

Peter îşi ascunse zâmbetul:

— Cioburi?

— Da. Sunt arheolog. Specialitatea mea este epoca elenistică. Vreau să aflu tot ce se poate afla despre pătrunderea civilizaţiei elene pe teritoriul României. Şi asta nu se poate fără cetăţile-porturi: Tomis, Callatis, Histria.

— Foarte interesant, spuse Peter. Istoria m-a pasionat totdeauna.

— Dacă doriţi, vă pot arăta rezultatele unor cercetări. S-au descoperit multe lucruri noi cu ajutorul scafandrilor, asta m-a adus încoace. Săpăturile arheologice mi-au dat date despre oraşul propriu-zis, dar viaţa portului comercial se află acolo, sub apă, şi se citeşte prin vizorul de scafandru.

Peter dădu grav din cap şi-şi privi cu simpatie interlocutorul. Un profesoraş de provincie, gândi. Cumsecade, dar limitat. O acoperire excelentă, la nevoie. Trebuie să mă împrietenesc cu el...

— Aveţi multă dreptate. Dacă în cursele mele prin zona asta dau peste vreo piesă de muzeu, vă anunţ.

— Şi... vă ocupaţi cu vânătoarea? întrebă Dragomir.

— Da. De fapt sunt profesor. De educaţie fizică, mai precis. Însă asta nu mă depărtează de la alte zone ale culturii. Am citit într-o revistă despre descoperirile scafandrilor de la Mangalia, dar abia acum, stând de vorbă cu dumneavoastră, îmi dau seama de importanţa lor. Mi-ar plăcea să ne mai întâlnim. Mă cheamă Vasile Turtureanu.

— Dragomir. Încântat de cunoştinţă, tovarăşe Turtureanu.

Îşi strânseră mâinile, zâmbiră. Apoi, parcă deopotrivă de grăbiţi să recupereze timpul consumat cu această discuţie, începură să se echipeze. Se ajutară reciproc să-şi pună

aparatele în spate. Îşi coborâră de pe frunte vizoarele, ca nişte cavaleri medievali înaintea turnirului, şi plonjară amândoi odată în apa transparentă şi caldă.

15

Ana se opri în prag, înspăimântată:

— Dumnezeule, e un fum să-l tai cu cuţitul. O să te asfixiezi aici.

Mateescu se întoarse spre ea zâmbind. Obrajii îi erau întunecaţi de barba crescută peste noapte, iar sub ochi avea cearcăne negre. Îşi suflecase mânecile bluzei; pe cot avea o pată de ulei, degetele îi erau mânjite cu tuş.

— Iar aţi lucrat toată noaptea, îl mustră ea deschizând fereastra.

— Puteam să lăsăm treaba la jumătate? Suntem în faza finală; dacă s-ar putea, nu m-aş mai culca deloc până la experienţă.

— Nici aşa, că vă distrugeţi, oameni buni. Dacă vă epuizaţi, e destul să vă scape un amănunt şi se duce totul de râpă.

Directorul îşi frecă fruntea şi reuşi să-şi traseze pe tâmplă o dâră neagră de tuş. Ea se apropie repede, şi-l şterse cu o batiştioară trandafirie.

— Îmi porţi de grijă ca unui bebeluş, râse el. De fapt, un amănunt ne-a reţinut pe loc. Parcă ai ghicit. Uitasem, din zăpăceală, să prevăd consola de susţinere pentru bateriile electrice.

— Şi n-a băgat nimeni de seamă?

— Bateriile se montează ultimele. Torpila o ţii în depozit ani de zile şi e gata oricând. Dar bateriile trebuie să fie proaspăt încărcate, de aceea se montează abia când aduci torpila la bord. De aceea le-am uitat. A trebuit să reproiectez capul de ghidaj. Să le fac un loc special, izolat de rest. Îţi dai seama, o singură picătură de acid scursă pe un circuit...

— Să-ţi fac o cafea?

— N-ar fi rău. Mai am să trec dimensiunile şi gata. Pot să se apuce băieţii de lucru. Iar poimâine, marea încercare.

— Şi cu asta s-a terminat, nu-i aşa?

— Încă nu. Mai avem experienţe cu încărcătura de luptă. Deocamdată torpila poartă lest în loc de exploziv. După ce o

experimentăm şi ne convingem că totul merge bine, că sistemul de ghidare funcţionează, încercăm o lovitură reală în ţintă. Trebuie să-i vedem eficacitatea, să-i verificăm performanţele...

— Grea e viaţa de inventator, oftă ea. Speram că totul s-a terminat cu bine; în afară de povestea aceea cu scafandrul, nu ne-a deranjat nimic.

Directorul lăsă stiloul Rotring pe marginea planşetei, făcu un pas spre ea:

— Spune-mi, Ana, mai rămâi la noi după terminarea torpilei?

— Nu ştiu, spuse ea. Ştii bine că am fost detaşată aici.

— Şi pe urmă... ai să pleci?

— Depinde, răspunse ea vag. Mă duc să fac cafeaua.

— Nu, întâi spune-mi: de cine depinde?

— De minister, bine-nţeles.

— Şi dacă eu te rog să rămâi?

— În ce calitate să rămân?

— În calitate de soţie, spuse încet directorul.

— George! Astea-s condiţii pentru o cerere în căsătorie?

— Nu râde, Ana. M-am gândit demult. Ai venit aici cu o misiune. Dar misiunea asta va înceta. Şi nu vreau să te pierd.

Ea îl privi adânc în ochi. Apoi, fără un cuvânt, ieşi pe uşă. O lăsă deschisă, făcându-i loc lui Andone să intre:

— Cum staţi?

— Din partea mea e gata, spuse directorul. Suportul îl facem de cincisprezece, grosimea cornierului, opt – vorbea şi în acelaşi timp scria pe planşă cifre cu mână fermă –, şuruburi de cinci cu filet adânc.

— Trebuie să dormiţi o oră-două.

— Dă-le băieţilor să execute tot ce e aici. După asta, mergem la culcare. Spre prânz venim să vedem cum o montează. Iar mâine...

— Mâine! oftă Andone. Abia aştept şi totuşi mi-e frică.

— Viceamiralul vrea să asiste şi el. O să-i oferim un spectacol pe cinste.

Andone luă cu grijă planşa, suflă asupra ei să se usuce tuşul şi plecă. Directorul se duse la fereastră, respiră adânc de câteva ori, îşi îndreptă spatele. Prin fereastra largă cât o vitrină se vedea catargul vedetei ancorate lângă dig, iar dincolo de ea, plaja care începea să se populeze. Era o zi senină şi directorul

se gândi cu părere de rău că trebuie să se culce.

— Cafeaua dumneavoastră, spuse Ana.

— Mulţumesc, îi spuse recunoscător. N-am auzit când ai intrat.

— E zgomot, afară, explică ea.

Directorul făcu o strâmbătură. Ridurile din colţul ochilor i se accentuară.

— Şi înăuntru. Parcă am un motor în cap.

— Îţi ajunge. Bei cafeaua şi te duci frumuşel acasă.

— Mă duc. Dar înainte de asta, aştept un răspuns de la tine.

Ana puse cafeaua pe măsuţă, veni la el, îl luă uşurel de umeri şi-l aşeză în fotoliu, ca pe un bolnav. Apoi rămase în faţa lui, cu coatele pe spătarul celuilalt fotoliu, îl privi drept în faţă:

— Te-ai gândit bine, George?

— M-am gândit, spuse el. De săptămâni întregi mă frământă ideea asta. Nu sunt omul hotărârilor pripite.

— Şi-ţi închipui că eu sunt? Tu te gândeşti săptămâni întregi, chibzuieşti pe îndelete, iar mie-mi ceri răspunsul într-un minut?

El lăsă ceaşca pe farfurioară, căută ţigările în buzunar.

— Ai fumat destul în noaptea asta, îl certă ea blând. Fă o mică pauză.

— Şi... tu nu te-ai gândit nicio clipă? întrebă el cu greutate. Nu ţi-ai pus ipoteza asta niciodată?

Ana roşi uşor şi privi cam într-o parte:

— Nu vreau să-ncepem totul cu o minciună. M-am gândit, George. Şi mi-am pus ipoteza. Se apropie de el, îi luă obrajii în palme: Arzi ca focul, George. Trebuie neapărat să te odihneşti un pic. Nu vreau să am drept soţ un inventator celebru, dar dărâmat.

— Istoria asta cu scafandrul mă îngrijorează, spuse Dragomir. Dacă mai încearcă o dată? M-am vârât între înotătorii subacvatici, sunt vreo zece. Am ajuns un obsedat. Mă simt tentat să-i suspectez pe toţi.

— Nu cred să folosească de două ori acelaşi procedeu, răspunse locotenentul. Mai ales după ce a eşuat prima oară.

Stăteau întinşi la soare, alături de cearşaf, pe nisipul încă fierbinte, sub soarele pieziş şi potolit acum. Dincolo de ei, spre chioşc, câţiva tineri jucau fotbal. Dinspre mare se auzeau

strigătele copiilor. Budescu strânse o grămăjoară de nisip ca un vulcan miniatural, apoi o dărâmă cu palma. Dragomir îşi sprijini fruntea în palme. Vorbi înăbuşit, privind în jos:

— Şi dacă ei gândesc cum gândim noi? „Românii cred că n-o să mai încercăm acelaşi procedeu, după ce am eşuat o dată, şi au să slăbească atenţia tocmai în partea asta”.

— Da, spuse Budescu. Mai ştii? În fond, toată povestea e un fel de joc. Ca la pocher. Încerci să-l duci de nas pe adversar. Un joc al inteligenţei, pus apoi în practică. Nu ca prin seriale, cu urmăriri pe autostradă şi focuri, de pistol.

— Sau aparate foto trântite în cap.

Locotenentul râse încet:

— Mă simt ca un şcolar mediocru. Mereu îmi daţi lecţii, chiar dacă nu vreţi.

— Bine, dar asta-i realitatea. Dacă ai pune într-un serial o bătaie cu aparate foto, te-ar râde şi curcile. Paradoxul meseriei noastre: să prevezi imprevizibilul.

— Oricum, o luptă corp-la-corp sub apă... murmură Budescu. Mi se părea de domeniul fantasticului când am auzit. Înclinam să cred că metodele brutale le-au trecut la arhivă.

— Până se iveşte ocazia să le folosească din nou. Trebuie să te aştepţi la orice. Au făcut multe eforturi ca s-ajungă la torpila asta. Au cheltuit bani, au trimis oameni încoace. Nu-i văd renunţând aşa uşor. Inclusiv la metoda cu scafandrul trimis în poligon.

Budescu îl privi atent, cu ochi zâmbitori:

— Vă obsedează scafandrul ăsta. Sunteţi gelos pe cei care l-au prins?

— Puţin. Aş fi vrut să fiu eu acolo. Am pierdut ceva timp ca să devin arheolog submarin. Mi-ar părea rău să fie inutilă toată truda mea.

— Nu vă credeam sentimental. În munca noastră facem uneori şi lucruri inutile.

— Nu e vorba de sentiment, protestă Dragomir. Mai e şi o chestie raţională la mijloc. Hai să judecăm. Un scafandru la locul lansării e poate singura lor şansă. Altfel n-au cum să afle ceva exact. Institutul e asigurat şi pe dinăuntru, şi pe dinafară. Acolo, în largul mării, e singura cale. Toma ne-a declarat că avea misiunea să pozeze torpila, iar după experienţa cu încărcătura

reală să culeagă schije din ea.

— Am învăţat la istorie ceva analog, cu nişte schije de bombă culese de francezi de la nemţi. La analiză au identificat aliajul...

— Iată că istoria se repetă. Le trebuie poza torpilei şi nişte bucăţele din ea.

— Atunci pregătiţi-vă costumul de scafandru. Mâine dimineaţă are loc experienţa fără încărcătură de luptă.

— M-am gândit că e mai bine aşa, tovarăşe colonel, spuse Toni, Dacă mă duceam la miliţie, poate m-ar fi urmărit şi şi-ar fi dat seama. Am citit şi eu prin cărţi. În chestiuni de astea trebuie prudenţă.

— Foarte bine, aprobă colonelul. Aici, oricum, e mai discret. Ai venit cu autobuzul?

— A, nu. Pe plajă, spuse Toni simplu,

— Atâta drum, pe plajă!

— Sunt sportiv, tovarăşe colonel. Şi cred că merita.

— Ei bine, ia-o de la capăt.

— Sunt student, părinţii mei locuiesc aici, în oraş. În vacanţă împuşc doi iepuri: fac şi plajă şi lucrez ca translator şi ghid la hotelurile turistice. E o muncă frumoasă şi fără bătaie de cap. Discuţi cu tot felul de oameni... Cred că de aici a pornit toată chestia. Sunt un om prietenos, nu reped pe nimeni. Omul acela şi-a dat seama şi a început să se învârtească pe lângă mine. De fapt la început eu m-am învârtit pe lângă el. Iertaţi-mă că mă contrazic singur, sunt atât de emoţionat...

Colonelul râse binevoitor, se ridică şi deschise fereastra. În curtea pichetului, câţiva soldaţi descărcau pâine dintr-o maşină. Pe sub geamuri trecu garda, tropăind în cadenţă.

— N-ai de ce să fii emoţionat, tovarăşe Toni. Gestul dumitale e lăudabil şi, în acelaşi timp, demn de un om cinstit. Munca noastră e grea. Oamenii cinstiţi ne ajută de multe ori. În asta stă puterea noastră. Poate ceea ce ai să-mi spui e foarte important. Încearcă să-ţi aminteşti toate amănuntele; sunt lucruri care par mărunte şi totuşi pot fi indicii preţioase pentru noi.

— Am citit şi asta prin cărţi. Aşadar, ca sportiv şi înotător, era firesc să mă intereseze aparatul acela de scafandru. Mai e un profesor care stă chiar în hotelul nostru, are costum de scafandru de alt model.

— Îl cunoşti? întrebă repede colonelul. Ce impresie ţi-a făcut?

— E un om cumsecade, dar cum să vă spun... e cu totul altă croială, tot profesor, dar de arheologie, asta-i grozav, şi-a adus nişte tomuri groase cu el de te-apucă spaima. Ei bine, tipul de care vă spun şi-a dat seama că mă interesează aparatele lui. Mi-a împrumutat vizorul şi aparatul de respiraţie de vreo două ori, m-a descusut despre situaţia mea, despre familie, despre viaţa pe care-o ducem acasă... Dar asta în timp, ştiţi? Strecura câte-o întrebare aşa, când şi când. Cred că de asta nu mi-am dat seama.

— Are metodă, spuse încet colonelul. Iar când îţi dai seama, de multe ori e prea târziu.

— Sper că nu e cazul meu, tovarăşe colonel.

— Nu în cazul dumitale, fii pe pace. Spuneam aşa, în general. Metoda lor: trag oamenii de limbă şi pe urmă le spun: „Dacă nu faci ce-ţi cer dau totul pe faţă.” Ceea ce numim în limbaj comun şantaj.

— Acolo cred că voia s-ajungă. Acum două zile mi-a spus pe şleau: „Dragă Toni, văd că-ţi place aparatul ăsta. Aş putea să ţi-l las când termin concediul.” „Cum aşa, tovarăşe profesor? N-am bani să-l cumpăr. Cred că e al naibii de scump.” „Ne-nţelegem noi. Îl vrei sau nu?” „Sigur că da”, i-am spus. Încă nu-mi dădeam seama de nimic. Luasem de bun tot ce-mi spusese: că e profesor de sport, bucureştean, pasionat pentru vânătoarea submarină. Branşa mea. Viitori colegi, va să zică. Poate asta m-a şi apropiat de el. „Ar trebui să discutăm serios, mi-a spus. Ştiu că eşti un băiat modest, ca student ai nevoie de bani. Viaţa e tentantă, eşti tânăr, dacă n-ai posibilitate acuma, mai târziu e zadarnic.” „Asta cam aşa”, i-am spus. „Ei bine, Toni, ai putea să iei bani frumoşi. Şi scafandrul ăsta să fie al tău. Dacă faci ce-ţi cer.” „Depinde de ce-mi cereţi.” Şi-atunci m-a pus în temă; pe el îl interesează mişcările vedetei de la Institutul de cercetări. Să-l ţin la curent cu ieşirile în larg, să notez ora la care vine tancul de combustibil s-o alimenteze. I-am spus că nu-i mare greutate, şi că pot face asta şi fără bani. „Nu, orice muncă se plăteşte, a protestat el. Numai că trebuie păstrat secretul, ăsta-i un lucru care ne priveşte doar pe noi doi.” „Ce secret, că o vede toată lumea când vine şi când pleacă”. „Da, dar eu nu pot sta tot timpul la pândă pe faleză, pe când tu eşti toată ziua aici.” I-am

promis că fac cum spune el, în fond ce m-ar costa? Dar m-am gândit pe urmă tot eu: ce treabă are el cu o navă militară, mai ales că acolo, la institut, se fac nişte experienţe? Treaba pe care mi-o cere e minoră, dar poate mă pune la-ncercare. Mâine cine ştie ce-mi pretinde.

— Ai judecat foarte bine, spuse colonelul. A vrut să te prindă de nas. Aşa merg ei, în etape. Ei bine, cum arată profesorul ăsta? Cum îl cheamă? De când se-nvârteşte pe-aici?

— Arată aşa... obişnuit. Înalt, blond, ochi albaştri-cenuşii... Numele nu i-l ştiu. Şi nici nu ştiu unde locuieşte. A spus că mă caută el ca să-i dau noutăţi. Îmi pare rău că nu l-am întrebat cum îl cheamă.

— Tot nu ţi-ar fi spus numele adevărat.

— Nu m-am gândit la asta, zâmbi Toni.

— Oricum, noi îţi mulţumim, tovarăşe Toni. Deocamdată fă tot ce-ţi spune.

— Dar cum pot să vă anunţ, dacă e ceva...?

— Fii fără grijă, te căutăm noi când e cazul. Promite-i că îndeplineşti tot ce-ţi cere. Dacă e ceva deosebit prefă-te înfricoşat, dar pe urmă acceptă. Trebuie să-l prindem într-o poziţie clară, când n-are cum să mai nege.

— Înţeleg, tovarăşe colonel.

— Şi fii fără teamă, adăugă colonelul. N-o să ţi se întâmple nimic rău. Să ştii că nu eşti singur. Preţuim gestul dumitale şi nu te lăsăm să dai de bucluc.

— Da, tovarăşe colonel. Aş fi bucuros dacă v-aş putea ajuta... Pentru asta am şi venit.

— Fără încărcătură de luptă? Eşti sigur? întrebă Peter.

— Absolut sigur. Nici n-au în cine trage. Ţinta încă nu e gata, se lucrează la ea.

De astă dată Peter îl invitase la cofetărie. Şedeau la masă, într-un colţ, cu îngheţatele în faţă. Cofetăria era plină. Lângă ei, la masa vecină, o femeie grasă cu doi băieţaşi gemeni şi neastâmpăraţi. Unul dintre ei îşi răsturnase îngheţata pe pantaloni şi mama îl bruftuluia pe furiş, ştergându-l cu batista. Peter surâse privind scena. Apoi se întoarse spre Daniel şi-i explică:

— Îmi plac copiii, mai ales când fac pozne. Mă gândeam şi eu

la o poznă. Am auzit că în zona poligonului se pescuiesc calcani şi voiam să-mi încerc carabina subacvatică. Dacă mă prinde acolo explozia, mor ca un pisoi.

— Nicio explozie, fiţi liniştit. Aia e ultima operaţie, explozia. Vă daţi seama că se pierde şi prototipul, cu ocazia asta? Trebuie să fie mai întâi siguri că totul merge perfect. Le mai trebuie cam o lună, din câte am dedus de la comandantul vedetei.

— Ţi-a spus el aşa, o lună?

— Da. În august ia concediu. Şi n-o să plece când ei mai au nevoie de navă.

— Logic, spuse Peter. Dar ceva măsuri de pază în zona lansării? N-aş vrea să încalc vreo regulă, să am dificultăţi după aia. Mă-nţelegi, nu?

Daniel înălţă din umeri:

— Gândirea tipică a omului de la uscat. Păi marea e mare, cum s-o păzeşti? E drept că au pus nişte balize, ca să nu intre acolo pescarii şi să se-ntâmple vreun accident. Dar balizele sunt pentru bărci, nu pentru scafandri. Au şi dreptate să nu facă prea multă zarvă în jurul experienţei. E plină vară, pe aici se perindă atâta lume. Nu-i exclus ca printre turiştii străini să fie vreun interesat care abia aşteaptă să pună mâna pe-o noutate.

Peter surâse, se aplecă spre el:

— Domnule Daniel, dumneata eşti o mină de aur pentru mine. Nu-ţi închipui cât preţuiesc ajutorul pe care mi-l dai. Te mai văd zilele-astea?

— De-acuma ne ştim reciproc tabieturile. Din partea mea, sunt totdeauna punctual. Nu mă duc la masă până nu trag un şnaps.

— Atunci o să mai bem multe şnapsuri împreună. Dar de data asta te rog să mă ierţi. Am de făcut un drum cu maşina, şi e destul un singur păhărel... Miliţia de pe litoral nu ştie de glumă.

— S-au şi întâmplat multe, spuse Daniel. Mă miram şi eu de ce ne vârâm la cofetărie, cu puştimea. Credeam că sunteţi în pană de bani.

— Am rezerve, râse Peter. Dacă vrei, pot să te creditez.

Daniel desenă pe masă un cerc, apoi îl şterse cu degetul. Vorbi cu capul în jos.

— O foaie, două, acolo. Nu-mi trebuie mult. Vineri luăm leafa şi vi-i restitui.

— Ce leafă? Ţi-i reţin din drepturile de autor.

Mama cu gemenii, plecase la raionul de sucuri, unde se formase o mică coadă. Peter se uită atent în jur şi scoase portofelul.

— Ai aici zece hârtii de-o sută. M-am pregătit, ştiam că o să ai nevoie...

Se despărţiră, încântaţi unul de celălalt. Peter se duse acasă, mâncă cu poftă bucatele excelente pe care gazda i le pregătise şi trase un pui de somn. Spre seară se trezi, îşi puse un costum sobru, pantofi negri şi cravată; aşteptă să se însereze bine şi porni cu maşina spre blocul Liviei, recapitulând punct cu punct desfăşurarea planului său. O convinsese destul de uşor pe Livia că o excursie în occident ar fi fost cea mai potrivită cale pentru a-şi schimba radical felul de viaţă. Acolo, în urma unui simplu telefon, i s-ar pune la dispoziţie o sumă absolut necesară pentru intrarea în societate, o locuinţă modestă şi câteva adrese unde să găsească o slujbă după gustul ei. În schimbul acestui mic serviciu, ea urma să facă tot un mic serviciu: să afle de la Andone tot ce se putea afla despre torpilă şi să-l pună în legătură cu el. Pretextul cel mai potrivit – maşina. Peter avea să i-o ofere spre cumpărare la un preţ derizoriu, mai mult simbolic, adevăratul preţ fiind planul sistemului de ghidare a torpilei. Simplu şi fără bătaie de cap!

Când sună la uşa Liviei, îi deschise Andone însuşi. Peter îl salută cu o politeţe exagerată şi celălalt îi răspunse la fel. Schimbară câteva fraze despre vreme, la care participă şi Livia, apoi Andone intră în subiect:

— Cred că ştiţi de ce v-am solicitat această întâlnire. Aş vrea să văd şi eu maşina.

Peter deschise braţele, într-un gest plin de bunăvoinţă:

— Oricând, cu mare plăcere. Chiar şi acum dacă doriţi. E parcată la doi paşi de bloc. Păcat că e seară şi n-o puteţi vedea cum trebuie.

— Nu mă interesează exteriorul. Aş vrea s-o văd la lucru, ca să zic aşa. Să ştiu cum se comportă la drum.

— Mergeţi, spuse Livia. Eu o să citesc câteva pagini din cartea asta pe care nu izbutesc s-o termin. Vă aştept.

Ieşiră amândoi, după ce, în faţa uşii, se invitară îndelung unul pe altul. Acest incident mărunt sparse gheaţa dintre ei.

Coborâră scările râzând şi spunându-şi binecunoscuta anecdotă despre politeţea exagerată. Ajunşi jos, la parcare, Andone măsură cu o privire rapidă, competentă, carcasa fără cusur a Mercedesului. Era, într-adevăr, un exemplar splendid, masiv şi totuşi suplu, fără nicio zgârietură. Dădu să treacă spre portiera din dreapta, dar Peter îl opri cu un gest:

— De ce? Sper că aveţi carnetul de conducere la dumneavoastră. Urcaţi-vă la volan, să vedeţi cum merge. De data asta eu sunt pasager.

Cu mâna tremurândă de emoţie, Andone luă cheile. Descuie portiera şi se urcă la volan. Simţi cum maşina se lasă încet eu el. Întinse mâna, deschise portiera din dreapta. Când se urcă pasagerul, maşina făcu iarăşi mişcarea aceea lentă şi profundă, care spune multe unui cunoscător. Suspensie excelentă, gândi Andone.

Vârî cheia în contact şi puse mâna pe schimbătorul de viteze. Întâlni acolo mâna lui Peter.

— Vreau să vă arăt vitezele.

— Nu-i nevoie, am mai mers cu Mercedesul.

Porni motorul, studie câteva clipe aparatele de bord, aprinse luminile şi porni lin. Volanul mare, comod, scaunul confortabil, parbrizul larg, totul îi făcea plăcere. Scoase maşina dintre blocuri cu câteva manevre de mare îndemânare şi Peter îl lăudă:

— Nu ştiam că am de-a face cu un as al volanului.

Andone zâmbi crispat şi mări viteza. În câteva clipe erau pe şoseaua Constanţa, iar acul kilometrajului se apropia de cifra o sută. Maşina trecu pe culoarul doi şi depăşi cu uşurinţă o întreagă coloană care gonea în aceeaşi direcţie.

— Merge splendid, spuse Andone privind ţintă înainte.

— Vă deranjează muzica?

— Dimpotrivă. Uitasem că are radio. Al meu nu mai funcţionează demult.

Peter manevră butoanele. Găsi un post care transmitea muzică preclasică, interpretată la clavecin, o piesă uşoară, bine ritmată, cu cascade de sunete clare.

— Splendid, repetă Andone.

— Daţi-i bătaie, şoseaua e liberă. Eu obişnuiesc să merg mai tare.

Umerii lui Andone părăsiră spătarul moale al scaunului.

Maşina se năpusti în noapte ca un bolid. Sunetele clavecinului abia se mai auzeau, acoperite de şuieratul continuu, aspru, al aerului despicat în viteză.

— O sută patruzeci! se miră Andone. N-aş fi zis că mergem aşa repede.

— Noaptea erorile de apreciere sunt mai mari. Daţi-i gaz, nu vă sfiiţi!

Maşina atinse o sută şaizeci şi Andone micşoră viteza. Drumul făcea o curbă largă şi cobora puţin.

— Dac-ar fi ziuă, am zbura pe porţiunea asta, spuse el. Dar acum, noaptea, e riscant. Câţi kilometri aveţi eu ea?

— Treizeci de mii. Abia şi-a dat drumul.

— Se vede. Maşină nouă.

Până la Eforie nu mai vorbiră. Alergau pe şoseaua lată ascultând şuieratul vântului. Câte-o maşină venind din sens opus trecea ca un fulger, cu un zgomot scurt în dreptul lor: faf... Apoi alta, cu farurile izvorând rapid din întuneric: faf...

— Cred că ne ajunge, spuse Andone micşorând viteza. M-am convins. Maşina e perfectă.

— M-am ataşat de ea, spuse Peter. Opriţi undeva, la o parcare, să stăm de vorbă liniştiţi. Mersul de noapte e obositor.

Andone îl ascultă. Trase pe dreapta, într-un intrând al şoselei, şi opri motorul. Aprinse plafoniera şi se uită la Peter. Acesta zâmbea, relaxat, stând comod pe scaunul acela de piele roşie. După şuieratul intens şi continuu, tăcerea devenise stânjenitoare. Peter opri aparatul de radio. Pe şosea continuau să treacă maşini în plină goană. Andone se răsuci puţin şi-şi rezemă un cot de volan:

— Nu ştiu dacă v-a explicat Livia. Am o situaţie destul de încurcată. Un Fiat care nu prea merge. Şi ceva bani strânşi. Vreau să ştiu condiţiile în care aş putea cumpăra maşina asta.

— Ah, condiţiile! făcu Peter. O ţigară?

— Mulţumesc. Am eu chibrituri.

Îşi aprinseră ţigările pe îndelete, ca doi oameni care au timp destul şi-şi pot permite pauza în conversaţie.

— Condiţiile, domnul meu, nu sunt grele, spuse Peter rar, ca şi cum ar fi vorbit un bolnav. Toată povestea este dacă doriţi într-adevăr maşina. Dacă vă place, mai întâi.

— Nu-mi pot exprima admiraţia. N-am mers niciodată cu

viteza asta, pur şi simplu am trăit clipe de emoţie estetică. Numai un automobilist poate înţelege ce simte cineva la volanul unei maşini de clasă. Acuma ştiu de ce-o lăuda Livia atâta. Dar... ne-am abătut de la subiect.

Peter stinse ţigara în scrumiera mare, cromată, din bordul maşinii. Lungi inutil operaţia, ca şi cum n-ar fi ştiut ce să răspundă. De sub mâneca hainei, manşeta cămăşii ieşi mult la iveală şi Andone se întrebă, intimidat, dacă butonii aceia masivi, splendid gravaţi, erau într-adevăr de aur.

— V-am spus, Fiatul meu e vechi, reluă el. Nu valorează mare lucru. Iar pentru diferenţa de preţ nu ştiu dacă am bani destui.

— Nu toate lucrurile se preţuiesc în bani, zise Peter încet. Nici nu ştiu câţi bani ar trebui să cer. V-am spus, m-am ataşat de ea, îmi place la nebunie.

— Atunci de ce-o vindeţi?

— Am motive temeinice, domnule Andone. Să vorbim pe şleau, ca-ntre bărbaţi. Nu-mi plac introducerile lungi şi vorba ocolită. Suntem oameni maturi, nu-i aşa?

— Mai departe, spuse Andone bătând darabana cu degetele în volanul negru, gros, cu striaţiuni mărunte care-l împiedicau să alunece.

— Domnule Andone, banii nu mă interesează niciun pic. Şi nici Fiatul, pe care l-aş lua doar aşa, de formă. Maşina asta are un singur preţ: schema instalaţiei de ghidare a torpilei.

Andone rămase cu gura căscată. Respiră adânc, se înecă, îşi drese glasul.

— Cred că nu eşti în toate minţile, spuse gâtuit. Cum ai îndrăznit să...

— Îmi dau seama de risc. Dar Livia a garantat pentru dumneata. Mi-a spus că eşti un om serios. Altfel nu mă aruncam aşa, orbeşte. Ştiu că vrei să refuzi. Să te indignezi, să-mi atragi atenţia că nu eşti trădător. Fiecare face aşa, la început. Te scutesc de această parte incomodă a piesei.

— Domnule... încercă Andone să-l întrerupă.

— Fii amabil şi ascultă. Am mai făcut negustorie de-asta. Nimeni nu acceptă din capul locului. De aceea nu mă grăbesc să aflu răspunsul.

— Răspunsul meu e unul singur...

— Dă-mi voie. Ştiu că există şi un risc: să te duci chiar în

seara asta să mă reclami. Dar n-ai nicio dovadă. În afară de cazul că ai ascunde un microfon în buzunar, sub batistă. Ceea ce e puţin probabil.

— Ce microfon! spuse Andone cu vocea alterată de emoţie. Dac-aş fi ştiut în ce poveste intru pentru maşina asta...

— N-ai fi intrat, aşa-i? Bine, presupunem că ai intrat. Dacă te opreşti la jumătatea drumului, o pierzi pe Livia. Definitiv. Şi din câte am înţeles eu, ai un anumit sentiment pentru ea.

— Sentiment care a încetat să existe chiar în clipa asta.

Peter zâmbi, îşi privi ironic interlocutorul, puse mâna îngrijită, cu manşeta sclipitor de albă, pe braţul lui:

— Să nu fim retorici, domnule dragă! Un sentiment nu poate dispărea ca un balon de săpun. Livia e o fiinţă fermecătoare; nu te poţi desprinde aşa uşor de ea. Cât de curând o văd aici, pe scaunul ăsta, admirându-ţi măiestria de as al volanului!

— Dar cu ce preţ! spuse cu amărăciune Andone. Nici nu-mi trecea prin minte una ca asta. Datoria mea este să demasc această tentativă, să resping cu energie propunerea dumitale şi să te dau pe mâna...

— Încearcă, făcu Peter calm. Cine te opreşte? Pierzi maşina, îţi pierzi iubita, iar eu între timp dispar la fel de liniştit cum am apărut. În schimb, pe dumneata te pasc neplăceri la care nici nu te aştepţi. Să nu-ţi închipui că sunt un începător. Mi-am luat tot felul de măsuri de siguranţă.

Andone îşi scoase batista şi-şi şterse fruntea. Peter nici nu clipi. Se aplecă doar să se uite la ceas.

— Abia nouă şi jumătate, se miră el. Am venit repede până-aici.

— Să zicem că nu te reclam, spuse Andone cu greutate. Dar cum îmi propui să-mi fur propria invenţie? Ştii că aparatura asta e concepută şi proiectată de mine?

— Dar n-o furi, omule. O construieşti mai departe, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Gândeşte-te însă: e plătită cum se cuvine munca asta titanică? Ce vei obţine pentru ea? În apus, cu o chestie ca asta ajungi o celebritate, ca vedetele de cinema. Te-ar coopta în consiliul de administraţie al trustului care-o construieşte. Ai primi dividende, ţi-ai valorifica până la ultimul strop energia consumată pentru ea.

— Bine, dar prejudiciul adus ţării...

— Unde vezi prejudiciul? Mai devreme sau mai târziu vor construi şi alţii ceva asemănător. Crezi că savanţii noştri stau degeaba? În câţiva ani s-ar putea ca invenţia dumitale să devină o piesă de muzeu. Ştii bine cât de repede se demodează astăzi tehnica. Probabil de aici vine proverbul: bate fierul cât e cald.

Andone îşi şterse fruntea, abia după aceea îi trecu prin minte să coboare mai mult geamul lateral.

— M-aş simţi cu conştiinţa pătată...

Peter lovi cu degetul în bordul negru, elegant, al Mercedesului:

— Uite conştiinţa. Nu merită? Ţi-aş fi oferit bani, dar m-am gândit că maşina asta e mai preţioasă pentru dumneata. Plus că Livia te-ar privi cu alţi ochi.

— M-ar dispreţul, mai degrabă.

— Fii realist. Ea e un om cu picioarele pe pământ. Şi nici nu trebuie să ştie exact despre ce este vorba. Vom şti numai noi doi; riscul dumitale e zero. Construcţia va merge înainte, veţi dota flota cu torpilele necesare, între timp schema dumitale o iau în studiu tehnicienii noştri. Poate nici nu va fi nevoie s-o folosim vreodată. Poate că în seara asta chiar, la câteva mii de kilometri depărtare, un confrate de-al dumitale strigă: „Evrika!” şi-i povesteşte iubitei lui cum a găsit soluţia tehnică pentru o torpilă ghidată prin ultrasunete... Spune, nu-i posibil?

Scoase din buzunarul de la piept un portvizit din piele subţire, trase din el certificatul de înmatriculare.

— Uite actul maşinii. De azi încolo dispui de ea cum îţi place. Cunoştinţelor le spui că ai luat-o pentru încercare, că vrei s-o cumperi în rate. Născoceşte o poveste, însă fără detalii. Vei fi crezut cu atât mai mult. Actele le facem în ziua când aduci microfilmul cu planurile. Cu condiţia să nu mă laşi să aştept prea mult.

Andone luă actul cu un gest automat şi-l pipăi ca pe o carte de joc. Îl deschise, îl citi la lumina plafonierei.

— Nu-i pe numele dumitale, constată sec.

— Ce importanţă are! E maşina mea, îţi fac act de donaţie, vama ţi-o plătesc eu.

— Are număr străin? se îngrozi Andone.

— Găsesc un intermediar, dacă ţi-e frică. Facem actele la Bucureşti, eventual. Dar toate astea sunt nişte simple

amănunte, care mă privesc pe mine. Îţi mai spun o dată: suntem oameni maturi, nu ne jucăm cu vorbele. Ar fi ridicol să ratezi un moment ca ăsta. Nu se ştie dacă se mai iveşte vreodată în viaţă. Idei geniale nu-ţi vin în fiecare săptămână. Pune piciorul în prag, domnule Andone. Fii bărbat. Gândeşte-te şi la Livia.

— O să mă gândesc... Nu pot răspunde aşa, deodată.

— Ai timp destul. Aici, în torpedo, se află un aparat „Minox” încărcat. Cred că ştii să fotografiezi cu el. Hai să mergem, e târziu. Mâine ai o zi grea, se experimentează torpila...

— De unde ştii? întrebă Andone perplex.

— De la oameni maleabili, care ştiu să-şi servească propriul interes. Nu eşti singurul meu partener.

— Sau victimă, murmură Andone.

— Victimă, cu un Mercedes aproape nou! Mă faci să râd, domnule Andone. Hai să mergem, că e târziu.

Livia o fi îngrijorată.

— Livia... murmură Andone. Nici. Nu ştiu dac-o să mai dau ochii cu ea vreodată.

— Asta-i bună! Eşti aşa slab de înger? Cred că abia aştepţi să-i spui rezultatul discuţiei noastre. De altfel, prin ea o să ţinem legătura, ca să perfectăm afacerea. Nu, rămâi la volan. Conduci aşa de frumos!

Andone se mai uită o dată la certificatul de înmatriculare pe care-l ţinea încă în mână, oftă, îl puse în buzunarul de la piept şi porni motorul.

16

Vedeta luă viteză şi digul rămase repede în urmă. Viceamiralul stătea umăr la umăr cu comandantul vedetei, încercând să se adăpostească îndărătul parbrizului înalt din plexiglas.

— E cam curent, strigă el îndesându-şi cascheta pe cap.

— Noi ne-am obişnuit, tovarăşe viceamiral, spuse Şandru. Să vă dăm o cască de vedetist?

Viceamiralul clătină negativ din cap şi-l căută din ochi pe Mateescu. Acesta stătea la pupa vedetei şi discuta ceva cu scafandrul, arătându-i o schemă pe care vântul i-o flutura în

mână. În spatele lor, locotenentul Budescu vorbea ţinând la gură aparatul de emisie-recepţie; alături de el, scafandrul îşi pregătea aparatul pentru scufundare.

— Navă de patrulare la babord! strigă sergentul Duţă.

Comandantul tresări şi-şi îndreptă privirea spre stânga. O vedetă de patrulare înainta cu toată viteza, pe un drum paralel cu al lor.

— Măsuri de siguranţă, îi explică viceamiralul. Pe vedeta aceea se află un tovarăş de la Bucureşti. M-am sfătuit cu el aseară. „După întâmplarea cu scafandrul se pot petrece şi alte minuni”, aşa spunea. Am hotărât să supraveghem poligonul.

Şandru dădu din cap.

— Înţeleg, tovarăşe viceamiral. Să nu se rătăcească vreo barcă în raionul experienţei. Serviciul hidrografic a pus acolo nişte balize şi a anunţat la căpitănie: zonă interzisă pentru pescuit.

— Facem tot ce putem, ca să n-avem surprize, spuse viceamiralul.

Un val puternic izbi prova ascuţită a vedetei. Deasupra punţii se desfăcu un evantai de stropi mărunţi şi deşi ca o pânză. Viceamiralul îşi trecu palma peste obraz şi Şandru zâmbi simţind pe buze gustul sărat al apei de mare.

— Se cam strică vremea, spuse. Păcat. Asta nu era prevăzut în plan.

Vedeta se înclină deodată, apoi urcă pieptiş pe coama unui val mare, fără spumă. Motoarele scoaseră un sunet înfundat, ca o trepidaţie profundă, apoi îşi reluară ritmul normal.

— Prognoza pentru azi e bună, spuse Şandru. În cursul dimineţii vânt de forţa trei, în creştere spre mijlocul zilei.

— Crezi că asta poate influenţa rezultatul?

— Constructorul ştie mai bine.

Viceamiralul se întoarse iarăşi spre Mateescu, care stătea acum lângă tubul lanstorpile şi se uita la valuri.

Îl văzu pe amiral, îi zâmbi, apoi se apropie în grabă.

— La ce te gândeai, tovarăşe Mateescu?

— La multe, tovarăşe viceamiral. Am emoţii ca un şcolar.

— E firesc. Mai ales că vremea nu e tocmai bună. Ce spui, n-ar fi mai bine să amânăm experienţa?

Mateescu clătină energic din cap.

— În niciun caz, tovarăşe viceamiral. Dacă torpilele obişnuite se pot lansa pe o vreme ca asta, atunci şi a noastră, care reprezintă un progres...

— Bine, dar e în faza experimentală. Ştiţi bine că nu participăm la un exerciţiu oarecare. Îţi înţeleg nerăbdarea, ştiu că aţi muncit zi şi noapte ca să grăbiţi momentul ăsta, dar ar fi păcat să riscăm.

Mateescu se apropie mai mult:

— Tovarăşe viceamiral, daţi-mi voie să-mi asum acest risc. Am încredere în construcţia mea. Am conceput-o să fie folosită pe orice vreme. E un prilej bun s-o încercăm. Războiul nu se duce numai pe mare bună. Şi-apoi, gândiţi-vă la moralul oamenilor. Au pus atâta suflet, au făcut sacrificii; acum aşteaptă rezultatul. Cum să mă duc cu torpila înapoi, fără s-o fi încercat?

— Ne apropiem de raion, raportă Şandru cu mâna la caschetă.

Viceamiralul îşi roti privirea peste mare. Deasupra valurilor începură să se arate creste albe, spulberate de vânt. În stânga, departe, vedeta de patrulare urca şi cobora trudnic peste talazurile albastre.

— Executaţi programul ordonat, hotărî viceamiralul.

Cum se trezi, Dragomir se repezi la fereastră. Dădu deoparte draperiile înflorate care mascau geamurile largi, deschise uşa de la balcon şi ieşi să vadă cum e vremea. Abia când făcu un pas pe balcon simţi vântul uşor, rece, care venea dinspre nord. Marea era deocamdată liniştită, dar lângă gardul institutului se ridică deodată un nor tăcut de stropi; un val explodase între pietrele uriaşe ce apărau fundamentul digului. Altfel, cerul era senin, iar el, om de uscat, n-avea cum să evalueze exact starea reală a vremii. Poate dacă aş spune unui marinar că e vreme proastă, mi-ar râde în nas, gândi. Pentru ei asta o fi ceva normal, o vreme obişnuită. În orice caz, trebuie să scot nasul afară, pe urmă vedem mai precis despre ce este vorba.

Încercând să fie optimist, începu să se pregătească. După ce-şi făcu obişnuitul program de gimnastică intensivă, după un sistem căruia îi adusese anumite perfecţionări ca să-l reducă şi totuşi să nu-i scadă eficacitatea, trecu la baie. În timp ce se bărbierea, îi trecu prin cap ideea că lansarea torpilei îl frământă ca o cauză personală. Presimţea în acest eveniment clipa

hotărâtoare nu numai pentru munca constructorilor, ci şi pentru lupta pe care el, şi colonelul, şi Budescu o duceau de atâtea săptămâni în apărarea acestui lucru nou, născut cu trudă şi migală.

Îşi luă costumul de scafandru şi toate ustensilele obişnuite, cărora le adăugă de astădată un aparat fotografic, protejat într-o geantă elegantă. Lumea se foia în holurile de la etaj şi de la parter, la cantină micul dejun se prelungi mai mult ca de obicei, mulţi dintre oaspeţii hotelului şovăiau: e cazul să mai meargă la plajă, dacă se strică vremea? Câţiva mai curajoşi ieşiră din hotel şi curentul trânti uşile mari, de sticlă, spre spaima câtorva femei care se-nvârteau prin hol în rochiile lor de plajă ultrascurte şi foarte decoltate.

Când coborî faleza spre locul de întâlnire al „oamenilor-broască", Dragomir constată mirat că unul singur se încumetase să dea piept cu vremea rea: profesorul de sport. Se apropie de el, îl salută de la distanţă:

— Bună dimineaţa. Azi nu prea avem noroc.

— Merge, spuse Peter. Ceilalţi s-au speriat. Un pic de vânt, ce contează? La doi metri sub apă e calm plat.

— Totuşi, nu vă e teamă de curenţi?

Peter făcu un pas spre el, trăgând ultimul fum dintr-o ţigară.

— Nu uitaţi că sunt profesor de sport. În facultate aveam un vis, din păcate nerealizat: să traversez Canalul Mânecii înot. Am făcut sport de performanţă. Să mă sperii de un vânticel?

Dragomir aprobă cu un gest din cap şi-l privi zâmbind. Înalt, blond, ochi albastru-cenuşii, faţa prelungă... mai degrabă un sportiv în haine de duminică... bronzat... voce joasă, cu timbru plăcut... uşor accent străin... Toni se pricepe să descrie un om, gândi.

— Dar dumneavoastră nu vă e teamă? întrebă Peter. Mă întrebaţi pe mine. Aceleaşi primejdii ne pândesc pe amândoi.

— Încă nu m-am hotărât, spuse Dragomir. Mă tentează ca experienţă, să spun drept. Am supravieţuit unui viscol de trei zile, în Făgăraş. Cu greutate-n spate mai mare decât asta. Atinse cu vârful sandalei tubul de aer comprimat plantat cu grijă în nisip.

— Nu se compară, zise Peter. Pe munte ai măcar pământ solid sub picioare. Şi o speranţă că te vor găsi echipele de salvare. Pe

când aici...

Arătă cu braţul spre întinderea verde-albastră, brăzdată de valuri mai întunecate la culoare. Un zid transparent se ridică deodată în preajma lor, crescu, rămase o clipă în echilibru şi se prăbuşi cu un zgomot surd, acoperind marea de spumă. O rămăşiţă a acestui val ajunsese până la picioarele lor, sfârâind, târând scoici şi alge, ca nişte zdrenţe verzi. Un pescăruş zbură paralel cu apa; în preajma lor se ridică drept în sus, împotriva vântului, ţipând ascuţit.

— Şi totuşi, nu renunţaţi? întrebă Dragomir.

— Nu m-aş mai numi sportiv. Orice sport presupune o luptă. Poate că ăsta-i farmecul.

— Prea mare riscul, spuse Dragomir. Vă admir, dar nu vă urmez. Prefer să citesc. Am pus mâna pe un roman din epoca victoriană.

Îl ajută să-şi pună costumul şi aparatul. Abia atunci dădu cu ochii de aparatul de filmat.

— A, o cameră subacvatică! se entuziasmă. Aveţi ce filma, pe vremea asta!

— Vreau să fac un scurt-metraj de biologie, explică Peter calm. Animalele acvatice au o comportare specifică pe timp de furtună.

— O idee strălucită, spuse Dragomir. Vă doresc succes!

— Şi dumneavoastră, lectură plăcută!

Peter îşi puse masca, vârî între dinţi capătul tubului de respirat şi plonjă în apa tulbure, amestecată cu nisip şi alge. Îi văzu labele agitându-se o clipă deasupra, apoi forma neclară a trupului lunecând spornic prin valuri. După un timp, Peter scoase capul din apă şi făcu semn cu mâna. Apoi capul dispăru în apă. Oftând, Dragomir îşi puse costumul de scafandru, rememorând harta cu poziţia poligonului. Vântul se înteţea, şi el regretă că n-a visat în facultate să concureze la traversarea Canalului Mânecii. Antrenamentul făcut în perioada de când îşi descoperise vocaţia de arheolog submarin nu prevăzuse, din păcate, scufundări pe vreme rea. Riscul meseriei, îşi spuse plonjând în apa învolburată.

Înotă îndelung, controlându-şi tot timpul direcţia după busolă. Profesorul de sport avusese dreptate: la adâncime marea nu apucase încă să se agite, domnea o linişte desăvârşită,

întreruptă doar de vâjâitul ritmic al bulelor de aer. Se întrebă dacă „profesorul” cunoaşte poziţia exactă a poligonului. Dacă ştia atât de exact data şi ora lansării, e de presupus că e la curent şi cu celelalte amănunte.

Când începu să audă zgomotul motorului, scoase precaut capul din apă şi încercă să se orienteze. În dreapta lui văzu vedeta de patrulare, cu motorul redus; în stânga, conul roşu al geamandurii sălta pe valuri la vreo două sute de metri depărtare. Aterizare la punct fix, se bucură. Puteam să concurez şi eu la traversarea Canalului Mânecii!

Continuă să înoate mult mai moderat, încercând să-şi domolească pulsul şi respiraţia. Făcu câteva pauze mai lungi; încet-încet îşi recăpătă puterile. Bănui că se afla în apropierea geamandurii; într-adevăr, îi văzu umbra ca un punct negru spărgând pelicula strălucitoare pe care apa o forma la contactul cu aerul. Se apropie, se agăţă de parâma ei şi aşteptă. Aruncă o privire spre cronometru: era nouă fără câteva minute. Sper că sunt punctuali băieţii, gândi. Dar unde-o fi „profesorul”?

...Auzi pârâitul bulelor de aer şi se întoarse cu o mişcare bruscă. Tocmai la timp ca să dea drumul parâmei şi să facă un salt într-o parte. Pumnalul „profesorului” izbuti să-i sfâşie cauciucul moale, spongios, al costumului, de la şold până aproape de genunchi.

Peter se răsuci în apă ca un delfin în acvariu, lovi apa cu ambele picioare odată, atât de puternic încât Dragomir văzu cum labele se curbează, şi se năpusti iarăşi. Dragomir lunecă într-o parte şi, pe când Peter trecea pe lângă el, cu mişcările atenuate de rezistenţa apei, îi prinse mâna care ţinea cuţitul şi o răsuci într-o figură familiară de luptă japoneză. Peter aruncă cuţitul şi încercă să-l lovească cu aparatul de filmat; Dragomir se feri iarăşi şi lovitura nimeri în gol. Peter scăpă aparatul care căzu lent spre fundul apei. Plonjară amândoi, cu toată forţa, într-o întrecere disperată. Dragomir ajunse cu o jumătate de braţ înaintea lui, culese aparatul din nisip şi se depărtă repede. În schimb, Peter îşi recuperă pumnalul care strălucea pe nisip. Îl ridică victorios şi făcu un gest poruncitor cu mâna. Dragomir înţelese că jocul putea lua o întorsătură tragică; se opri şi ridică mâinile, ţinându-şi echilibrul cu lovituri uşoare din picioare. Peter îi făcu semn disperat cu mâna liberă: jos! jos! Plonjară

amândoi, tocmai la vreme, căci se apropiaseră foarte mult de suprafaţa apei şi ar fi putut să-i observe cineva de pe navă. Când ajunseră aproape de fund – Dragomir îşi dădu seama de adâncime după pocnetul din urechi – Peter se apropie de el, tot cu pumnalul întins, şi-i făcu semn spre busola de la mână: vest, deci spre ţărm!

Trebuia să se supună. Celălalt avea o armă, în schimb el ţinea aparatele; până nu vorbeau, orice altă acţiune era exclusă. Începu deci să înoate spre vest, auzind mereu în urma lui şuieratul respiraţiei lui Peter.

Drumul i se păru mult mai lung decât la venire. Înota mai greu, încărcat cu ambele aparate; se mai adăuga şi oboseala, plus ameninţarea din urma lui. Încerca să păstreze ritmul, dar îşi dădu seama că trebuie să respire mai des decât Peter. Poate diferenţa de presiune, poate antrenamentul; mai ştii? Te pomeneşti că „profesorul de sport” se ocupa între altele şi cu sportul!

Atinseră ţărmul undeva la sud de Mangalia, în dreptul unei faleze înalte, cu câteva stânci ieşind în mare ca un decor de teatru romantic. Pe plajă se vedeau trâmbe de praf galben stârnite de vânt; câţiva mărăcini rostogoliţi ca nişte mingi rarefiate; încolo, pustiu şi linişte. Se auzea doar clocotul nepotolit al valurilor care izbeau ţărmul mereu şi mereu.

Dragomir încercă primul să se ridice în picioare; apa îi ajungea până la piept. Îşi scoase masca şi răsuflă adânc, liniştit, păşind înainte prin apa tot mai mică.

— Puteam să te omor, auzi în spate glasul lui Peter.

— Eşti aşa de sigur? răspunse peste umăr. Ce făceai după aia? Apa m-ar fi scos la suprafaţă. Iar ei ar fi înşirat toată armata din Dobrogea pe ţărm ca să te prindă. Zi mersi că nu e nimeni pe-aici.

— Ăsta ţi-era romanul din epoca victoriană? scrâşni Peter.

— Ăsta ţi-era scurt-metrajul pe teme de biologie? replică Dragomir.

Erau acum unul lângă altul. Stăteau în apă pân-la brâu, încovoiaţi de aparatele din spate, şi respirau repede.

Un val mare veni fără veste şi-i îmbrânci unul spre altul; feţele lor aproape se atingeau. După trecerea valului, Peter scuipă într-o parte şi întrebă:

— Eşti... de-al lor?

— Dacă eram de-al lor, acuma te-ai fi aflat pe vedeta de patrulare, cu cătuşe la mâini.

— Ce căutai în zona experienţei, domnule Dragomir?

— Ceea ce căutai şi dumneata. Dar până una alta, nu vrei să ieşim pe mal şi să scăpăm de drăciile astea? Mă dor umerii de nu mai pot.

Ieşiră amândoi pe mal, Peter cu pumnalul încă în mână, Dragomir bălăngănind cele două aparate de fotografiat. Îşi scoaseră tuburile prinse în curele peste umeri şi se trântiră pe nisip.

— Ai măcar idee unde ne-a târât curentul?

— Plaja Doi Mai, spuse Dragomir. Deasupra noastră e satul. Credeai că am ajuns în Bulgaria?

— Nu m-ar fi mirat, cu vântul ăsta. Va să zică, te interesează invenţia de la „dana zero”.

— Exact, confirmă Dragomir. Numai că, după toate aparenţele, „dana zero” asta e o nucă tare pentru dinţii noştri.

— Pentru ai mei nu, spuse Peter cu înfumurare. Am rezolvat cazuri şi mai complicate. Pentru cine lucrezi?

— Pentru un şef, ca şi dumneata. Sau lucrezi pe cont propriu?

— N-am ajuns la nivelul ăla, fir-ar să fie. De unde vii?

— Lasă-te de întrebări prosteşti, pe cuvântul meu. Chiar tragi speranţă că vei căpăta un răspuns? Eu am o singură întrebare: de ce m-ai atacat?

— Credeam că eşti de-al lor, spuse Peter. Am mai pierdut un prieten tot aşa, urmărit sub apă. Ştiu să-şi păzească invenţia băieţii. Dar pe cuvântul meu că nu mi-aş fi închipuit că am un concurent. Mai ales pe dumneata. Arătai foarte paşnic cu cioburile alea.

— Poate că şi sunt. Am nimerit din întâmplare la geamandură. Şi ascunde naibii iataganul ăla. Dacă trece vreun grănicer pe-aici, o să-i stârnească curiozitatea.

Peter vârî pumnalul în teacă şi, din obişnuinţă, duse mâna acolo unde ar fi trebuit să aibă buzunarul. Îşi retrase mâna cu o înjurătură. Dragomir îl luă în râs:

— Fac prinsoare că umbli după o ţigară.

— Ar fi fost bună. Ascultă, îţi dai seama în ce situaţie suntem? Am ratat singura ocazie pentru o poză.

— Nu e vina mea, spuse Dragomir liniştit. Cine te-a pus să scoţi cuţitul ăla? Maniere golăneşti. Şi te dai drept profesor.

— Nu ştiam cine eşti, se dezvinovăţi Peter. O pierdere colosală.

— Am pierdut amândoi în mod egal. Numai că dumneata exteriorizezi, iar eu mă prefac că nu-mi pasă.

— Dacă-ţi pasă, hai să ne gândim ce e de făcut.

— Nu ştiu. Ştiu un singur lucru: experienţa are loc astăzi, deci am pierdut ocazia. Următoarea experienţă se va face cu încărcătură reală. O putem fotografia numai în ipostaza de îngeri.

— Mie mi-a venit o idee, zise Peter lungind cuvintele.

— Ce idee?

— Căutăm amândoi acelaşi lucru, fiecare în felul lui. De ce nu ne-am uni eforturile? În loc de concurenţă, colaborare, asta-i ideea mea.

— Eşti cumva nou în meserie? Dintr-o asemenea colaborare, doi îşi pun pielea la bătaie şi unul din ei câştigă. N-ajung niciodată amândoi acasă. Şi n-aş vrea să fiu eu cel care pierde.

— Da, spuse Peter. Judeci sănătos. Dar sunt gata să jur că nu-nai arde de păcăleli.

— Să fim serioşi, replică Dragomir. Nu cred în jurăminte. Singurul lucru pe care l-am putea face deocamdată ar fi un mic schimb de informaţii. Asta, de încercare. Dacă ne purtăm cinstit unul faţă de celălalt, mai putem vorbi despre colaborare. Dar fii sigur că la prima tentativă de a ascunde un as în mânecă...

— Ştiu, spuse Peter, N-o să ascund niciun as în mânecă. Cine începe?

— Dumneata ai propus, dumneata începi. Prima întrebare. De unde ştii data experienţei?

— Un beţiv, fost coleg cu ofiţerii implicaţi în afacere. Băieţii se întâlnesc la o bere, discută, el află tot şi-mi spune. Îl cheamă Daniel. Dumneata de unde ştii?

— De la o prietenă care lucrează la institut.

— Ascunzi asul în mânecă, dar i se vede un colţ. Să-ţi spun eu cine e prietena: logodnica directorului.

— Unu-zero, spuse Dragomir. N-am vrut să te trag pe sfoară. Fata lucrează într-adevăr în institut. Prin ea vreau să ajung la planuri. Directorul nu-şi ia materiale acasă; tot ce lucrează se

închide în casa de fier. Am determinat-o să ia mulajul cheilor. Casa de fier se află la etaj, biroul ofiţerului de serviciu la parter.

— Cum intri acolo? Pe dig nu se poate. Iar în apă au o plasă de oţel.

— Am metoda mea, dar ţi-o spun la pasul următor.

— Pasul următor... oftă Peter. Foarte bine. Am şanse să pun mâna pe nişte desene fără să intru în institut. De la un om care se pricepe. Acum spune cum intri în institut.

— Plasa se deschide când vine vedeta din larg. Are un fel de poartă. Şi se mai deschide când vine un mic tanc petrolier care-i dă carburant. Dacă ai răbdare, te îmbraci în costum de scafandru şi treci poarta imediat în urma tancului. Stai ascuns sub apă până se potolesc cu toţii, pe urmă te ascunzi undeva în curte şi seara ataci seiful. Cifrul îl ştiu, mi l-a spus fata.

— Şi care-i cifrul?

— Ghici! rânji Dragomir. Ce mai dai în schimb?

— Subiectul desenelor. E vorba de instalaţia de ghidare.

— Cam puţin. O torpilă nu-i numai atât.

— Dar asta-i esenţialul, omule! se răsti Peter. Restul se face. Poţi să-l adaptezi şi la o torpilă obişnuită. Hai, spune cifrul.

— Săptămâna asta cifrul e chiar numele ei, plus iniţiala numelui de familie: ANAM.

— Eşti tare, spuse Peter. Ai văzut ce bine merge? Suntem amândoi câştigaţi. Cred că până la urmă cădem la înţelegere şi ne întoarcem acasă cu planurile în geamantan.

— Amândoi?

— Amândoi, zise Peter solemn. Ţi-am spus, sunt gata să jur.

Dragomir rândui preocupat costumul, vizorul, labele de înot. Celălalt tăcea şi se uita la el. Vântul se mai potolise.

— Te pomeneşti că fac prostia şi te cred, râse Dragomir. Dar nu uita un lucru: dacă încerci să mă duci, eşti mort. Ştiu unde să te caut.

— De unde ştii?

— Mi te-a arătat un coleg pe stradă, eram la stop cu maşina. Chiar în oraşul dumitale.

— Joci tare, spuse Peter. Abia acum am încredere că o să reuşim.

— Nu te poţi plânge că ai un serviciu monoton, spuse colonelul cu un zâmbet subţire. Mi-a plăcut cum ai lucrat, Dragomire. Poate nu trebuia să te expui atâta.

— M-am luat după teoria modernă, că spionii au renunţat la violenţă şi se bazează mai mult pe tehnică.

— Uite că n-au recurs prea mult la tehnică. Tot prin oameni, Dragomire. Descurcă-te dacă poţi.

Dragomir oftă, citi afişul scris frumos, de un desenator tehnic probabil, atârnat în perete deasupra fişetului:

— „Noi nu fumăm aici”. Ba fumăm. Dacă permiteţi, tovarăşe colonel.

— Fumează, Dragomire. Ia de la mine un „Marlboro” pentru asul ascuns în mânecă.

— E limpede ca lumina zilei: cine poate să dea planul sistemului de dirijare? Un singur om – cel care l-a conceput. E singurul care are acces la acest plan, singurul care-l cunoaşte în întregime. Plus povestea cu maşina. E dureros, tovarăşe colonel. Un om cu poziţia lui...

Colonelul îl întrerupse cu un gest:

— Nu te-am pus la curent cu un amănunt: căpitanul Andone a fost la mine azi-dimineaţă. Am stat amândoi de vorbă şi mi-a povestit tot.

— Din proprie iniţiativă?

— Fireşte, spuse colonelul. N-aveam de unde să ştiu de el. A venit singur. După o noapte de frământări de gânduri. Îl cred. E un „suflet chinuit” cum zice nea Petre de la poartă. Femeia aceea, Livia, a avut şi ea un rol. Vezi, Dragomire, aţa se rupe unde e mai subţire. Omul nostru avea o viaţă încurcată, cu morala a stat totdeauna cam prost, a şi fost sancţionat cândva, mai demult, pentru o istorie cu o femeie.

— Uneori închidem ochii, spuse Dragomir. Am auzit de-atâtea ori fraza asta: „Are el păcatele lui, e drept, dar e bun specialist”. Şi nu e drept să treci cu vederea. Un oarecare, în locul lui, ar da de bucluc. Specialistul e absolvit de răspundere, fiindcă e specialist.

— Şi uite că tocmai unul de-ăsta alunecă. Pe lângă specialitate omul mai are şi caracter, temperament, structură sufletească. Pentru o femeie, pentru o maşină, alteori pentru

mai puţin... Omul slab cade în plasă. Şi e păcat... Tocmai pentru că este o valoare, profesional vorbind.

— Ce-aţi hotărât? întrebă Dragomir. Îl luăm de guler pe „profesorul de sport”?

— Avem toate motivele. Probe certe, condamnare sigură, avertisment pentru alţii. Un singur lucru mă opreşte, Dragomire: torpila teleghidată.

— Nu pricep, spuse Dragomir strivind ţigara într-o farfurioară. Natural. Dacă nu fumează, n-au nici scrumiere.

— Ce nu pricepi? Povestea cu torpila? Dragomire, am întors-o pe toate feţele. „Profesorul” e cu totul altceva decât amatorul acela, Toma. Să recapitulăm isprăvile lui: vine aici sub nume fals, o corupe pe iubita lui Andone care ştie ceva despre torpilă. Fără-ndoială, ca orice bărbat care n-are secrete faţă de femeia pe care o iubeşte, Andone a ţinut-o la curent cu fazele lucrării, i-a pomenit despre diferitele elemente ale construcţiei, i-a explicat în ce constă noutatea procedeelor folosite. Toate acestea au trecut în patrimoniul „profesorului”. Au stat de mai multe ori împreună, la plajă, au făcut şi o plimbare lungă cu maşina. Destul ca femeia să-i spună tot ce ştia.

— Formidabil! explodă Dragomir. Cum pot fi oamenii atât de naivi? Sunteţi sigur că ea ştia atâtea lucruri?

— Andone mi-a mărturisit. Venea uneori şi-i explica, drept scuză pentru faptul că trece aşa de rar s-o vadă. Şi ca să-şi dea importanţă, deduc eu. Există oameni care vor să-şi scoată în relief personalitatea, lăudându-se cu lucrurile mari pe care le înfăptuiesc.

— Dacă mai adăugăm ştirile primite de la Daniel, rezultă că „profesorul” are de pe acum o cantitate însemnată de date secrete.

— Da, Dragomire. Deocamdată însă, ele n-au izbutit să ajungă la destinaţie. „Profesorul” nu pare să fie subalternul domnului T., să-i trimită informaţiile pe măsură ce le capătă. El lucrează independent, probabil că vrea să ducă totul odată. Ce perspective mai are acum? Pe de o parte, materialul de la Andone. Dar Andone nu-i dă decât partea din proiect care-i aparţine: staţia de dirijare. Construcţia torpilei înseamnă mult mai mult. Există acel „know how”, a şti cum se face, adică procedeul, tehnologia, condiţiile de tratament termic pentru

aliaje, aparatura de verificare, maşinile-unelte folosite şi o mulţime de alte amănunte fără de care proiectul e sărac.

— Bine, dar „profesorul” spunea că staţia de dirijare e principalul...

— Ţi-a spus ca să te descurajeze, să-ţi micşoreze meritul în cazul unei colaborări. Dar pe el îl interesează întreg proiectul, numai aşa se poate spune că a reuşit. Dumneata trebuie să-i dai speranţe că vei obţine acest întreg.

— Mă întorc la întrebarea iniţială: dacă avem destule date ca să-l dăm de gol, de ce n-o facem acum?

— Ca să ferim institutul de alte asalturi, Dragomire. Sunt sigur că „profesorul” are legătura cu centrala lui, sau cel puţin cu domnul T., căruia îi dă din când în când un semn de viaţă. Dacă îl arestăm, centrala află şi-atunci ne trimite pe cap alţi musafiri curioşi. Noi trebuie să tragem de timp; atâta vreme cât le alimentăm speranţa că Peter va izbuti, au să ne lase-n pace. Vorbesc de reţeaua domnului T. Sunt semne că este singura care ştie de torpila teleghidată şi este interesată să fure planurile. Asta nu-nseamnă să ne culcăm pe-o ureche, dar oricum, ne dă o anumită linişte. E mai bine să ştii care ţi-e duşmanul şi să-i cunoşti fiecare mişcare.

Dragomir încuviinţă din cap.

— Înţeleg, tovarăşe colonel. Trebuie să-l ducem cu vorba vreo zece zile, adică până la lansarea reală a torpilei.

— Exact. Chiar dacă are planul staţiei de dirijare, „profesorul” nu va pleca până atunci. Pe de o parte speră să-l ajuţi să ia planul în întregime, pe de altă parte, vrea să pună mâna pe resturile rămase din explozia torpilei, misiune care-i revenise iniţial lui Toma. Deocamdată are impresia că toate îi merg în plin; n-are niciun motiv să plece pe neaşteptate, lăsând treaba neterminată. El ştie că odată torpila realizată, planurile sunt trimise la întreprinderile constructoare şi proiectul va fi mult mai greu de obţinut. Aşadar, ai zece zile ca să-l ţii în şah pe „profesor”. Iar în preziua lansării, îl luăm de urechi!

Ciudată senzaţie, să te simţi din vânător, vânat! îşi spuse Dragomir. „Profesorul” a învăţat desigur din experienţa amară a meseriei lui că nu trebuie să ai încredere totală în nimeni, de aceea trebuie să fiu foarte atent pe unde umblu şi cum calc...

Deocamdată nu-şi surprinsese vremelnicul colaborator urmărindu-l, dar se gândi că el ar putea tocmi pe cineva care să se ţină pe urmele paşnicului arheolog submarin. Întâlnirea cu colonelul şi-o pregătise cu grijă, la un pichet de grăniceri de la sud de Mangalia. Acum avea neapărată nevoie să stea de vorbă cu Budescu. Dar dacă „profesorul" a aflat între timp cine e Budescu? Atunci, văzându-i împreună, şi-ar da seama de adevărata identitate a colegului său de sport subacvatic şi tot planul s-ar nărui ca un castel de cărţi de joc.

Hotărî să se întâlnească cu Budescu într-un loc în care nici spionul, nici eventualii săi complici nu puteau ajunge: în incinta „danei zero"! Iar adversarului său i-ar putea povesti mai apoi că prietena sa, logodnica directorului, i-a făcut rost de un permis ca să viziteze institutul. Planul era bun şi din alt punct de vedere: pentru ducerea la bun sfârşit a însărcinării lui, Dragomir socotise că i-ar fi neapărat necesară o recunoaştere în interiorul institutului. Chemă aşadar la telefon pe locotenentul Budescu şi-l luă prin surprindere:

— Până la ce oră eşti acolo?

— Până la patru. De ce, tovarăşe căpitan?

— Vreau să-ţi fac o vizită.

— Dumneavoastră să veniţi aici? se bâlbâi locotenentul.

— Trebuie. Îţi explic când ne vedem.

— Atunci vă aştept.

— După terminarea programului, spuse Dragomir. Nu vreau să dau ochi cu prea multă lume.

— Am înţeles, spuse Budescu. De fapt, ca să fiu sincer, n-am prea înţeles. Oricum, vă aştept după ora patru!

Dragomir se ţinu de cuvânt. Curând după terminarea programului, când în institut rămăseseră doar santinelele şi ofiţerul de serviciu, el se prezentă la poartă. Budescu îl aştepta şi-i ieşi în întâmpinare:

— Tovarăşe căpitan, era vorba că lucraţi acoperit.

— Aşa lucrez. Numai astăzi fac o mică excepţie. Caz de forţă majoră. Uite ce vreau să ştiu: nu există clădire pe lumea asta care să nu aibă un punct vulnerabil. Şi institutul trebuie să aibă unul.

— A avut, îl corectă Budescu. Mi-a trebuit timp până să-l descopăr. Vă închipuiţi că în prima lună când am venit aici n-am

făcut altceva decât să studiez clădirea din acest punct de vedere.

— Şi ce-ai descoperit?

— Ferestrele de la etaj pot fi oricând accesibile unui spărgător care dispune de un diamant şi o bucată de leucoplast. Cunoaşteţi procedeul. Constructorul n-a prevăzut gratii la ferestrele camerelor de la etajul întâi. Nici n-ar fi necesare. La parter se află ce e mai important: laboratoarele, atelierul de încercări, depozitul. Toate sunt prevăzute cu gratii solide. La etaj o singură încăpere e importantă: camera unde se află seiful. Dar din construcţie există acolo un seif blindat. Cine pătrunde înăuntru îşi pierde vremea de-pomană dacă n-are şi cifrul. Iar cifrul se schimbă în fiecare săptămână.

— Bun, spuse Dragomir. Acuma fii atent. Presupunem că într-o noapte cineva umblă la cofretul de electricitate de pe dig şi arde siguranţa. Institutul rămâne fără curent electric, aşa-i?

— Da, dar există instalaţia de avarie, pe care ofiţerul de serviciu o poate pune în funcţie cu un simplu şalter.

— Dar lumina nu mai e aşa de puternică.

— Nu e. Curent continuu de 12 volţi, furnizat de baterii.

— Becurile din curte nu mai ard.

— Nu mai ard.

— Cineva ar putea să se strecoare la etajul întâi, folosind o scară.

— Da, dar după stingerea luminii se alarmează garda şi se dublează patrulele. În trei minute oamenii sunt la posturi...

— Trei minute. E bine. Acum dă-mi o cale s-ajung în curtea institutului.

— Numai prin sistemul de canalizare, care trece prin mijlocul curţii. Există acolo un capac obişnuit de fontă, doi oameni îl pot ridica uşor. Ca să nu par ridicol cu măsurile de protecţie, îmi ţin motocicleta deasupra capacului.

— Noaptea?

— Bine-nţeles. Ziua n-ar avea rost. Umblă atâta lume prin curte, ar observa imediat capacul ridicându-se de la sine. Plus santinelele. M-am gândit în tot felul. Imposibil. Dar ce vreţi să faceţi cu toate astea?

— Vreau să prind un om în flagrant delict. O să-ţi explic mai pe larg planul meu...

— Planul e bun, spuse Peter. Dacă dumneata izbuteşti să aduci cheile şi cifrul, de rest mă ocup eu. Plus că te consider pe viaţă maestrul meu şi-mi scot pălăria în faţa dumitale.

— Mă măguleşti, zâmbi Dragomir. E mai simplu decât pare. Toată chestia e să lucrăm cu precizie. Intrăm în canal, echipaţi cu costumele de scafandru. Acolo pot fi gaze toxice, ştii? Toni provoacă scurt-circuitul, lumina se stinge, noi ieşim din canal. Zece secunde pentru traversarea curţii. Aruncăm frânghia cu gheara de pisică pe balcon. Urcăm pe frânghie. Treizeci de secunde. Tăiem geamul, intrăm. Alte treizeci de secunde.

— Prea mult, spuse Peter.

— O mică rezervă. Descuiem casa de fier.

— Zece secunde, socoti Peter.

— Punem douăzeci. Luăm dosarele cu totul, nu e timp de fotocopii şi alte mofturi. Plus că de afară se poate vedea lumina bliţului. Aşadar, luăm dosarele şi plecăm pe aceeaşi cale.

— Treizeci de secunde.

— Coborâm scara de frânghie.

— Alte treizeci.

— Nu. De data asta avem bagaj. Punem cincizeci de secunde. Şi cu traversarea curţii, încă zece...

— Total o sută optzeci de secunde, se bucură Peter. Exact trei minute.

— Am măsurat distanţa de la poarta institutului până la cofret. Niciun campion de alergări n-ajunge acolo mai repede de două minute. Şi cu un minut remedierea defecţiunii, trei minute. Trei minute de care depinde reuşita acţiunii noastre.

— Îmi scot pălăria de pe acum, spuse Peter. Teoretic, planul nu are niciun cusur. Mai rămân situaţiile neprevăzute. Dacă în clipa în care s-a stins lumina ofiţerul de serviciu postează o santinelă la uşa camerei cu seiful? Soldatul aude zgomot, deschide uşa...

— Ai aici poza uşii. În cât timp o poate descuia un soldat care n-a mai umblat la ea? Socoteşte: grilajul are două broaşte, una sus şi una jos, cu chei diferite. Un lacăt şi zăvorul de fier. Mai e uşa propriu-zisă, încuiată şi ea. Adaugă întunericul. Omul nu ştie care cheie se potriveşte. Plus emoţia.

— Ai dreptate, spuse Peter. Încă o problemă: dacă Toni nu

stinge lumina la timp?

— Ridicăm capacul uşurel. Dacă lumina nu se stinge la secundă, facem cale-ntoarsă şi ne gândim la alt plan.

— Mai bun decât ăsta nu poate fi altul.

— Cred şi eu. De-o lună-ntreagă îl chibzuiesc pe toate feţele.

— De ce nu l-ai aplicat până acum?

— Un singur om nu poate. Trebuie doi. Şi oameni îndemânatici, nu glumă. În Toni n-am încredere. E băiat bun dar nu ştie să se descurce când e vorba de lucruri fine. Să descui un seif în zece secunde, să tai un geam. Trebuie om de specialitate. Ce spui, încercăm?

— Chiar mâine, dacă vrei.

— Mă dezamăgeşti, domnule Turtureanu. Apropo, nu puteai să-ţi găseşti un nume mai uşor?

— Spune-mi Peter, dacă vrei. Aşa-mi spune şi şeful.

— Maiorul, adică.

— Pe toate le ştii, oftă Peter. Dar ţi-ai întrerupt ideea. De ce spuneai că te dezamăgesc?

— Păi vrei să intri acolo într-o noapte când poţi citi ziarul la lumina lunii? Peste şapte zile, la ora zero şi treizeci. Întuneric beznă. Dacă mai şi plouă, ne putem socoti nişte oameni norocoşi!

În ultimele zile dinaintea lansării reale, cu încărcătură de luptă, institutul de la dana zero nu mai cunoscu liniştea decât în ceasurile târzii ale nopţii. Oamenii păreau hotărâţi să-şi petreacă toată vremea în jurul aparatelor de măsură, între eprubete, lângă bancurile de probă sau în ateliere. Pretutindeni se lucra, se efectuau măsurători şi probe ale diferitelor agregate, avură loc câteva explozii în miniatură, cu mostre din explozivul ce fusese preparat special pentru încărcătura torpilei, după o formulă originală. Bateriile de acumulatori erau supuse la încărcări şi descărcări repetate, pentru ca în ziua lansării să funcţioneze ca şi într-o situaţie reală. Într-un atelier retras, unde se luaseră măsuri speciale de precauţie, erau turnate calupurile de exploziv pentru conul de luptă al torpilei. Staţia de dirijare era pusă să funcţioneze în diverse regimuri, iar motoarele electrice îşi făceau rodajul, supravegheate cu grijă.

...Iar în toată această activitate, căpitanul de rangul doi

inginer Mateescu găsea timp să se ducă peste tot, să verifice tot, să dea un sfat sau să formuleze o soluţie pentru ca lansarea să decurgă în condiţii perfecte. Ana îl urma peste tot, cu un carneţel.

— Telefon la staţia meteo, ne trebuie starea vremii din şase în şase ore... Şalupa să iasă din port cu ţinta cel mai târziu la ora patru... Verificarea balizelor care interzic intrarea în poligon... Legătura cu grănicerii pentru asigurarea poligonului... Raport la comandament pentru aprobarea scrisă a experienţei... Acte de justificare a materialelor distruse cu ocazia lansării...

— Tovarăşe căpitan de rangul doi, vă caută cineva la poartă.

— Cine? tresări Mateescu care tocmai urmărea pornirea instalaţiei giroscopice a torpilei.

— Un tovarăş colonel.

— Aha! Prietenul nostru, colonelul, se bucură directorul. Vin imediat.

Plecă grăbit, pe urma sergentului. Colonelul aştepta în faţa intrării. Purta o cămaşă albă cu găurele, pantaloni gri şi sandale. Părea un turist oarecare rătăcit în curtea institutului.

— Tovarăşe director, aveţi zece minute pentru mine?

— Şi mai multe, tovarăşe colonel. Poftiţi, vă rog.

Porniră împreună pe holul larg, cu mochetă groasă care înăbuşea paşii.

Colonelul, trecând prin dreptul fiecărei uşi, auzea alt soi de zgomote: aici un şuierat, dincolo un huruit gros, mai departe ţârâitul ca de greier al aparatului de radiotelegrafie, sau o pocnitură scurtă, ca de pistol...

— Ştiu că vă reţin de la treburi, dar e ceva care nu suferă amânare.

— Vă stau la dispoziţie, spuse amabil Mateescu. Poftiţi la mine în birou. Cu o menţiune: să nu luaţi seama la dezordine.

— Dezordine creatoare, glumi colonelul, oprindu-se în uşa biroului.

Într-adevăr, pretutindeni zăceau volume groase, deschise, schiţe întrerupte la jumătate, caiete de însemnări, iar pe măsuţa pentru oaspeţi, dintre fotolii, era aşezată cam strâmb o maşină electrică de calculat.

Plantonul de la uşă luă poziţie de drepţi.

— Să nu ne deranjeze nimeni, îi spuse Mateescu.

— Am înţeles.

— Aş vrea să participe şi Budescu la discuţie, dacă se poate, zise colonelul.

— Roagă-l pe locotenentul Budescu să vină până la mine, îi spuse Mateescu plantonului, apoi îl invită pe colonel cu un gest din mână:

— Poftiţi, încercaţi să vă strecuraţi prin toată harababura asta. Am pus planton la uşă fiindcă n-am avut vreme să mai strâng hârtiile. În seara asta am nevoie de unele din ele.

— Foarte bine, aprobă colonelul. Dar în mod obişnuit unde le ţineţi?

— Cele secrete, la etaj, în casa de fier. Aceea cu cheile, dacă vă amintiţi.

Colonelul se aşeză în fotoliu. Zâmbi:

— Îmi amintesc foarte bine. Ne-am frământat câteva zile atunci.

— Ne-a fost de folos. Am instalat sistemul de avertizare. Deşi până acum n-a încercat nimeni să dea lovitura la documente...

— O să încerce, spuse încet colonelul.

— Cum? De unde ştiţi?

— Ştiu şi data, adăugă colonelul cu un zâmbet.

Mateescu începu să frământe o ţigară între degete, căutând să-şi ascundă tulburarea. Se auzi o bătaie în uşă, şi Budescu intră.

— Ei, Budescule, spuse colonelul, s-auzim planul vostru. Mi se pare că eşti unul dintre autori, nu-i aşa?

— În parte, tovarăşe colonel. Numai în parte.

— Ia loc şi spune ce aveţi de gând tu şi Dragomir. Dragomir, lămuri el, este un căpitan din serviciul nostru.

— Nu-l cunosc, spuse Mateescu.

— N-aveţi de unde. Pe aici e cunoscut drept arheolog submarin. Hai, Budescule, dă-i drumul. Cât mai pe scurt. Ştii bine că aici fiecare minut contează...

— Bună seara, domnule Andone. Ia loc, te rog. Ca la dumneata acasă, spuse Peter întâmpinându-l în uşă.

— Câtă amabilitate, făcu Andone ironic. Te-ai transformat în gazdă?

— Temporar, dragul meu. Voiam să discutăm în linişte.

— În liniște, îl îngână Andone, apoi izbucni: Unde-i maşina? De ce ai luat-o fără ştirea mea?

— Ai adus microfilmul cu planurile? Credeai că o maşină se dă cu împrumut aşa, ca un fier de călcat? Nici măcar nu ţi-am pretins chirie pentru zilele cât te-ai folosit de ea.

— Încetează cu ironiile. Când ai luat-o? Azi am venit de la institut, am lăsat-o la parcare, lângă bloc, şi când m-am uitat nu mai era.

— Trebuia să te aduc aici. Ai filmul?

— Vreau maşina.

— M-ai dus destul cu vorba.

— N-am putut să-l aduc mai devreme. Un proiect nu se copiază ca un text de pe dosul unei ilustrate. A trebuit să găsesc momentul când nu mă vedea nimeni. Cine m-ar fi surprins fotografiind proiectul, ar fi crezut că mi-am pierdut minţile. Sau că... vreau să-l vând cuiva.

— Ceea ce e oarecum adevărat. L-ai adus? Altfel înţelegi că ai venit degeaba.

— De ce vă certaţi atâta? întrebă Livia ieşind din baie.

— Erai acasă? Iartă-mă, făcu Andone ironic. Credeam că nu vrei să fii martor.

— Eu, de ce? spuse ea cu naturaleţe. Sunt la curent cu toată povestea.

— Şi? Nu spui nimic? Ţi se pare că am procedat bine?

Ea făcu un pas spre el. Răspândea un miros uşor de „Rexona”.

— Ai procedat foarte bine. Munceşti de-atâta vreme fără să te alegi cu nimic. Acuma s-a ivit o ocazie şi ai valorificat-o. Meriţi felicitări.

— Ei bine, din punct de vedere al conştiinţei...

— Dragii mei, interveni Peter, mai am şi alte treburi decât să asist la un proces de conştiinţă. Ce-ar fi să trecem la concret? Dă-mi microfilmul, domnule Andone. Nu-mi închipui că ai îndrăznit să vii încoace cu mâna goală.

— Întâi maşina, spuse Andone. Unde-i maşina?

— Încep să mă plictisesc. Ai adus filmul, sau nu?

— L-am adus, spuse Andone învins. Erai mai politicos înainte.

— A trecut timp, rolurile s-au inversat. Ţi-am oferit o maşină de vânzare, acum îmi oferi dumneata nişte planuri. Pot să le

văd?

Andone deschise cu mâini tremurătoare servieta şi puse pe măsuţă aparatul fotografic cât o cutie de chibrituri. Peter se aşeză pe marginea fotoliului, îşi aprinse o ţigară şi spuse calm:

— De unde ştiu eu ce-i aici? Poate e filmul încă nefolosit. Sau nişte peisaje pitoreşti din împrejurimile oraşului. Dă-mi voie să-l developez, să mă conving şi eu.

— Îţi închipui că am curajul să te înşel?

— S-au văzut altele şi mai şi, spuse Peter şi se ridică. Aşadar, vorbim mâine, domnule Andone. După ce mă uit puţin la film.

— Şi maşina?

— Ai o idee fixă cu maşina asta. O s-o capeţi, dacă planurile sunt autentice.

— Am spus că sunt. Şi-apoi permisul e la mine.

— Păstrează-l sănătos. Dacă te uiţi mai atent, ai să vezi că seria motorului nu corespunde. Ţi-am spus odată să nu mă iei drept un începător.

Andone făcu un pas spre el:

— Ascultă, stimate domn, eu ştiu bine că microfilmul este ceea ce doreşti să fie. N-am obiceiul să trişez. Dar te previn că dacă mâine la prânz nu găsesc maşina la locul ei, mă duc direct la autorităţi. Îmi asum toate riscurile pentru fapta mea, dar nici dumneata nu scapi.

— Am luat act, spuse Peter rece. Vorbim mâine. Bună seara!

Ieşi. Livia făcu un pas spre uşă, dar el o opri cu un gest energic:

— Lasă-l să se ducă. Sau te-ai îndrăgostit de el?

— Oricum, nu te porţi prea elegant, îi reproşa ea.

— Mă port cu fiecare după cum merită. Iar după ce se termină povestea asta, stau eu de vorbă şi cu tine.

Livia ridică sprâncenele şi spuse cu răceală:

— Mă ameninţi? Ştii bine că nu ai niciun drept asupra mea. Fac ce-mi place şi nu-ţi dau voie să mă judeci.

O să te judece cine trebuie, ar fi vrut să-i spună Andone, dar se abţinu. Plecă, istovit de rolul pe care fusese nevoit să-l joace. Meritam o lecţie ca asta, îşi spuse. Iar tu, lepădătură care te-ai aliat cu el pentru câteva sticluţe de parfum, o să-ţi iei partea, nu te teme!

Se întâlniră romantic, în miez de noapte, sub sclipirea palidă a stelelor. Garniturile cromate ale rezervoarelor de aer le subliniau mişcările.

— Domnule Peter, mi se pare că ascunzi asul în mânecă.

— Ce te face să crezi?

— Aseară te-ai întâlnit cu Andone.

— Şi ce-i cu asta? Ţi-am spus că sunt în legătură cu cineva din institut. Dar cum de-ai aflat? Mă urmăreşti, va să zică?

— Întâmplător eram în faţa uşii doamnei pe care o ştii şi am auzit toată conversaţia.

— Ah! Te referi la microfilm! Fii pe pace, prietene, n-am vrut să te înşel. Dar microfilmul ăla e un lucru de nimic în seara asta, când ne vom întoarce cu un sac de documente.

— N-avem încă sacul. Iar dumneata ai vrut să mă tragi pe sfoară.

— Tocmai eram pe punctul să-ţi spun de microfilm. Dar îţi repet, n-am vrut să-ţi ascund...

— Să lăsăm. Minutele sunt preţioase. Trebuie să mergem înot până la gura canalizării. În dreptul ei e o piatră mai înaltă. Am pus-o din vreme, ca să nu orbecăim. Odată ajunşi în canal, trebuie să înaintăm cu toată viteza. Nu ştim ce forţă are curentul de apă.

— Atunci... să-i dăm drumul!

Plonjară amândoi în apa neagră ca smoala. Drumul până la gura canalului dură câteva minute. Se opriră în umbra digului ca să respire. Apa era liniştită; sus pe şosea, se auzeau paşii egali ai santinelei. Dragomir se uită la ceas, apoi se depărtă puţin de dig, fără să se afunde. În depărtare, spre oraş, o luminiţă clipi de două ori.

— Semnalul lui Toni, şopti. A ajuns la cofret. Totul e-n regulă. Hai să mergem!

Se afundară fără zgomot. Dragomir o luă înainte strecurându-se cu greu printre pietrele care apărau gura canalului. Şuvoiul de apă care venea fără-ncetare îi stingherea mişcările. Se opri o clipă, întoarse capul. Auzi şuieratul aparatului de respirat al lui Peter. Merse înainte. Canalul urca uşor. Când aprinse lanterna, se afla deja lângă puţul care comunica cu gura din curtea institutului. Îi făcu semn spre ceas lui Peter. Începu apoi să urce scăriţa îngustă de fier care ducea sus. Ajunse la capac şi se

dădu de o parte, rămânând agăţat de scară numai cu o mână şi un picior. Peter urcă şi el. Abia începeau amândoi pe scăriţă. Se uitară la ceas, apoi aşteptară. În sfârşit, veni secunda „zero”. Împinseră amândoi capacul în sus cu băgare de seamă. Numai să nu fi uitat motocicleta acolo, se temu Dragomir. Capacul începu să se ridice. O geană de lumină se văzu prin crăpătura îngustă. Dragomir îşi numără bătăile inimii: unu, doi, trei... şapte... opt... Lumina din crăpătură dispăru.

— Acum! şopti Dragomir.

Dădură capacul de o parte, cu grijă să nu facă zgomot. Peter ieşi primul. Ieşi şi Dragomir. Capacul îl sprijiniră atent cu o bucată de fier, ca să nu se închidă la loc. Apoi saltul de zece secunde până la perete. Peter azvârli frânghia cu ancoră. O încercă: prinsese. Începu să urce cu mişcări agere, de felină. Dragomir îl urmă. Îl auzi, sus, cum taie geamul cu diamantul. Apoi pocnetul uşor al sticlei frânte. Peter deschise fereastra, încălecă pe pervaz. Dragomir după el. Săriră aproape în aceeaşi clipă înăuntru.

— Lanterna, şopti Peter.

În clipa aceea camera fu inundată de lumină.

— Mâinile sus! se auzi glasul colonelului.

— Ticălosul e, o capcană! strigă Peter şi se repezi la Dragomir gata să-l sugrume.

Budescu plonjă ca la rugbi, drept pe umerii spionului, îl desprinse pe Peter din încleştarea aceea disperată şi-l ţintui de perete, cu ochii la Dragomir:

— Sunteţi teafăr, tovarăşe căpitan?

— „Tovarăşe căpitan”, murmură Peter printre dinţi. Cine vorbea de as ascuns în mânecă!

— Ce să facem, domnule Peter? Ţi-am spus demult că „dana zero” e o nucă tare...

— Acum, spuse colonelul, desfaceţi-vă costumele astea incomode. Avem de discutat. Şi o să fie o discuţie cam lungă...